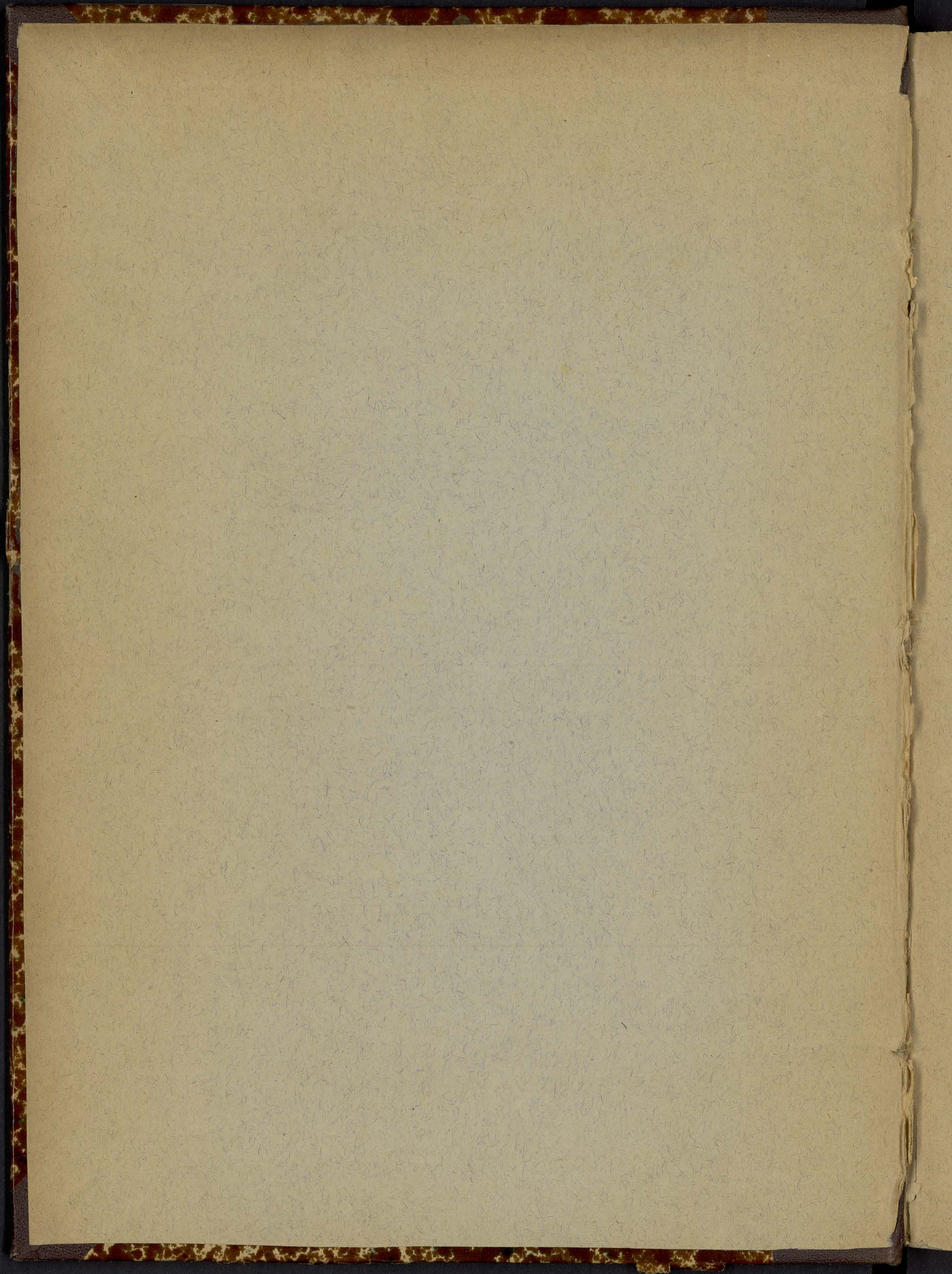

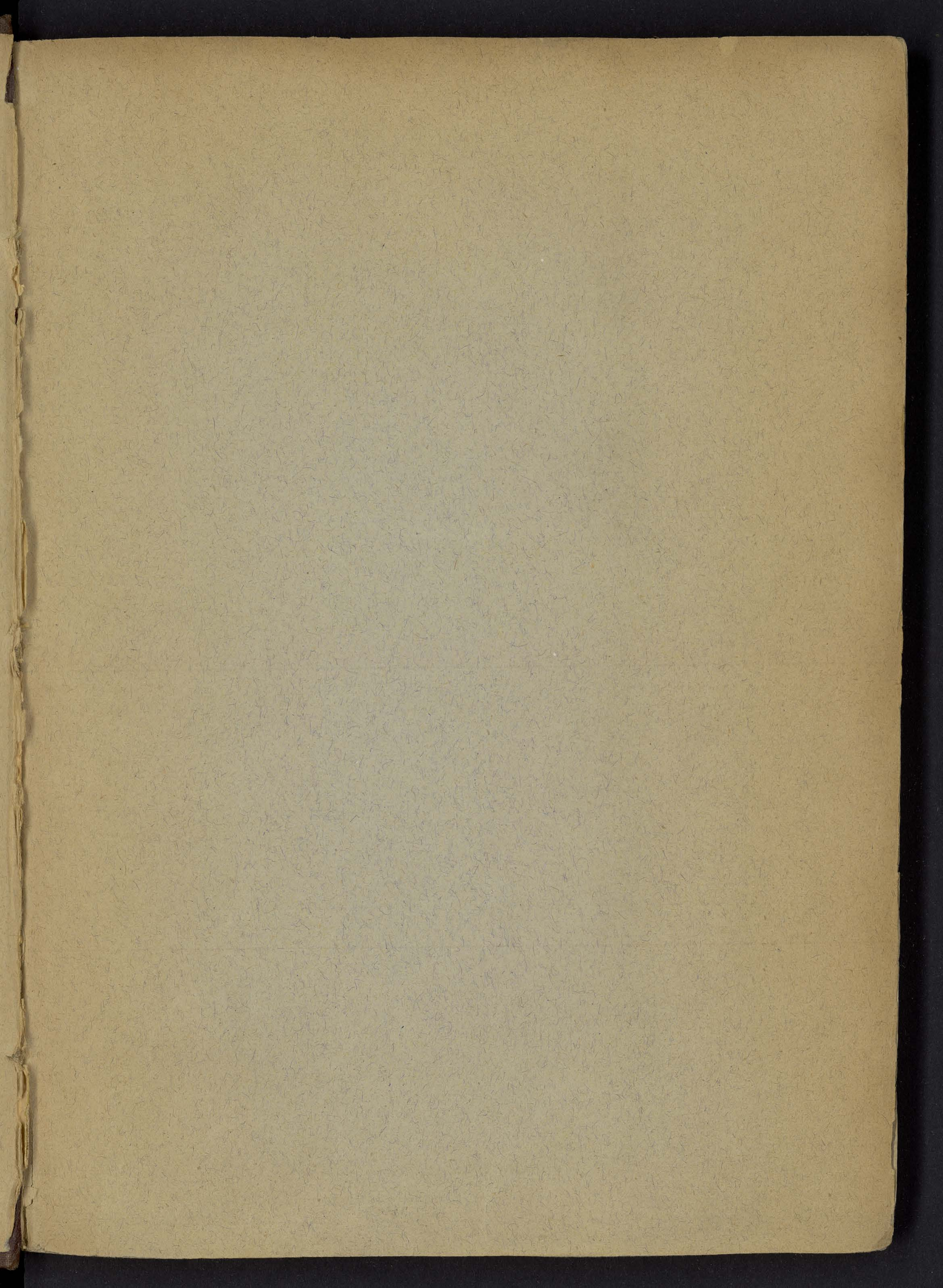
INCVNABVLA

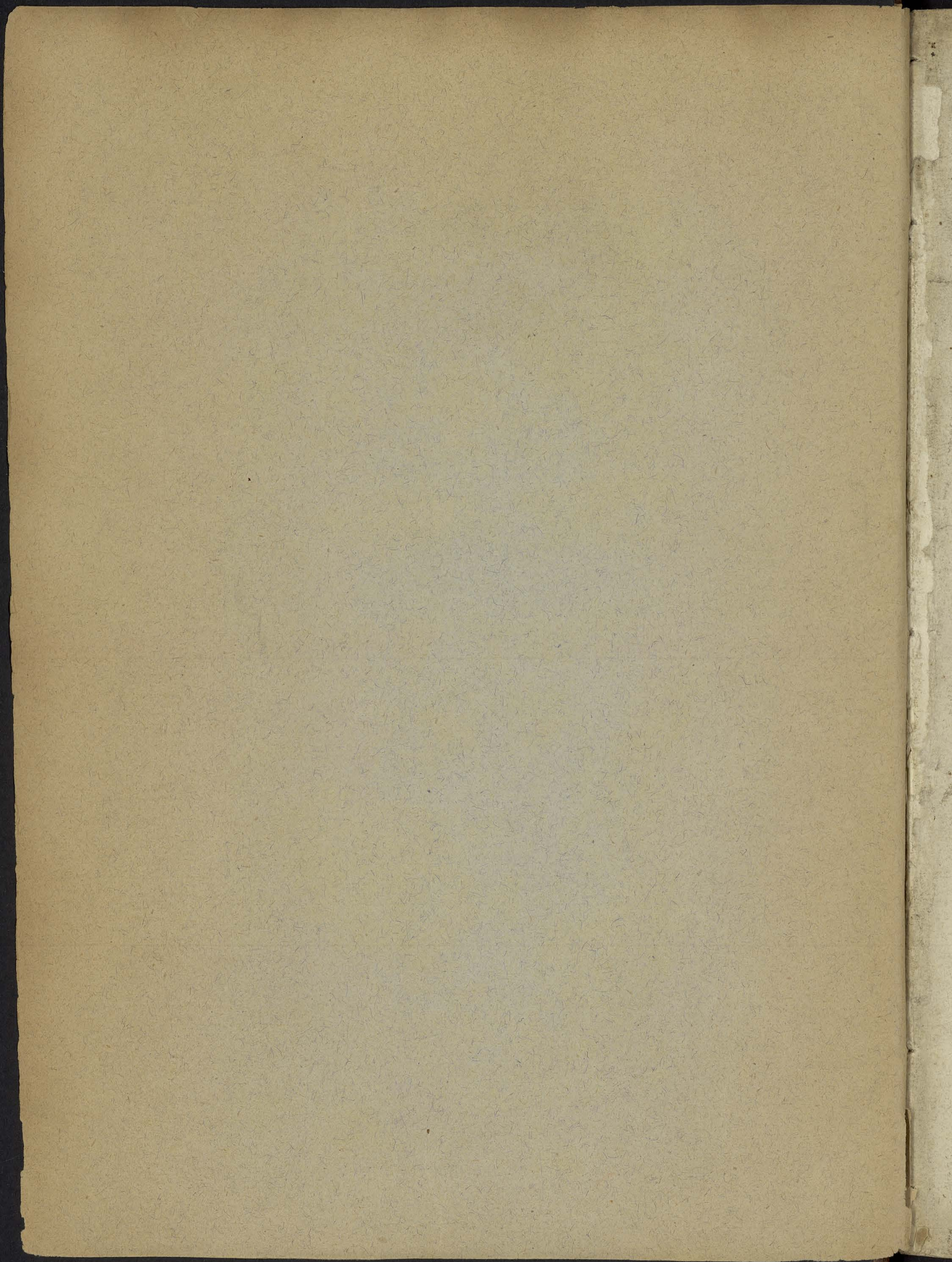
F
min.

2477

Incipit liber Beati Leonis pape Sermouum Et Sermo
primus de ordinatione sua sequitur.

Audem domini loquatur os meum: et nomē
sanctum ei⁹ anima mea ac spiritus me⁹ caro
& lingua mea benedicat. Cui non ueretund⁹
sed ingrate mētis uiciū est. beneficia tacere
diuina & satis dignum est a sacrificiis domini
te laudis obsequium consecrati pontificis in
choare. quia in humilitate nostra memor fuit
nostri dominus et benedixit nobis. quia fecit michi mirabilia
magna sol⁹. ut p̄sentem me cerneret uestre sanctitatis efferre
quem fecerat. necessitas longe peregrinacōis absentem. Ago
igitur deo nostro gratias et semper adurus sum pro omni. bus
que retribuit mihi. uestri quoq; fauoris arbitrium debita grāp
acione cōcelebro euidenter intelligens: quantum michi p̄fuit
& reuerēcie amoris & fidei studis uestre dilectioni impendere.
animarum uestroz salutem pastoralis sollicitudine cupienti: qui t̄s
sanctum de me nullis admodum p̄cedentibus meritis iudiciū
p̄tulistis. Oblitro igitur p̄ misericordias domini inuate uotis
quem desiderys expetistis: ut & spirit⁹ gracie maneat in me. et
iudicia uestra non fluctuent. P̄estet in cōmune omnib⁹ nobis
pacis bonum: qui uobis unanimitatis studis infudit. ut omnibus
diebus uite mee. in omnipotentis dei seruicium. et ad uestra pa
tus obsequia cum fiducia possum dominum deprecari: Pater
sancte cōserua eos in nomine tuo quos dedisti michi. sēp̄ p̄fici
ētibus uobis ad salutem magnificet anima mea de minimis. et in
futuri retribucōne iudicy ita michi apud iustum iudicem sacerdo
ty mei ratio subsistat ut uos michi per bona opera uestra sitis
gāudium. uos corona: qui bona uoluntate sincerum p̄sentis uite
testimonium prestistis. Honorabilem igitur michi dilectissimi
hodiernum diem fecit diuina dignatio. que dum humilitatem
meam in summum gradum p̄uehit: q̄ neminem suoz sperneret
demonstrauit. Unde et si necessarium est trepidare demerito:
religiosum tamen ē gaudere de dono. quoniā qui michi honoris
est auctor: ipse fiet administrationis adiutor. Et ne sub magni
tudine gracie succumbat infirmus: dabit uirtutem qui contulit

BIBLIOTHECA
VNI.VERSITATIS
CRACOVENSIS

Handl. 10. 015

C. 181

dignitatē. Recurrente igitur per suū ordinē die quo me domi-
nus Episcopalis officij uoluit habere principium. uera mihi in
gloria dei est causa letandi: qui mihi ut multū a me diligeretur
multa dimisit. et ut mirabilem faceret gratiam suā: in eum mi-
nera sua cōtulit: in quo meritorū suffragia nō inueniunt. Quo ope-
re suo dominus quid cordibus nostris insinuat: quidue cōmēdat
nisi ut de iusticia sua nemo p̄sumat: et de ipsi⁹ misericordia ne-
mo diffidat: que tunc euidenter p̄minet quando peccator sancti-
ficatur: et abiectus erigitur: fleg enim de qualitate nostrorum
operum pendet celestium mēsurā donorum: aut in isto seculo in
quo tota uita temptatio est: Hoc unicuique retribuitur quod me-
retur: ubi si iniquitates obseruaret dominus: nullus iudicium suū
sustineret. Magnificate ergo dilectissimi dominum mecum: et ex-
alte⁹ nomen ei⁹ in inuicem: ut tota ratio celebritatis hodiernę
ad laudē sui referatur auctoris: Nam quod proprie ad effectum
animi mei pertinet cōfitebor me plurimū de omniū uestrū deo
cōe gaudere: Cumq; hanc uenerabilium cōsacerdotū meorum
splendidissimam frequēciam uideo: angelicū uobis in tot sanctis
sentio interesse conuentum: Nec dubito nos abundantiore hodie
diuine presētie gracia uisitari: quando simul affluit: et uno lumi-
ne mirant tot specialissima tabernacula dei: tot membra excellē-
tissima corporis xpi. Nec abest ut confido: ab hoc cetū etiam be-
atissimi apostoli Petri pia dignatio et fida dilectio: nec uestrā de-
uocōem ille deseruit: cui⁹ nos reuerencia congregauit. De uestro
itaq; et ipse gaudet affectu: et in confortibus honoris sui obser-
uanciam dominice institucōis amplectitur probans ordinatissimā
toci⁹ ecclesie caritatem: que in Petri sede Petrū suscipit. et a
tanti amore pastoris nec in persona tā imparis tepescit hereditas
Ut ergo hec pietas dilectissimi quam erga humilitatem meā una-
nimiter exhibetis: fructū sui studij cōsequatur: misericordem dei
nostri clementiam supplices obsecrate: ut in dieb⁹ nostris expug-
net impugnātes. nos: muniat fidē uestā: multiplicet deuocōem ac di-
lectionē: augeat pacē: meq; seruulū suū quē ad ossēdēdas diuicias
gracie sue gubernaculis ecclesie uoluit presidere: sufficientē tā-
nto operi et utilē uestre defensionis dignetur efficere: et ad hoc
tēpora uestre seruitutis extēdere: ut proficiat deuotioni: quā
fuerit largitus etati. Per Xpm dominum nostrum Amen.

In Anniversario Die Assumptionis sue eiusdem Sermo de pontificatus qualitate secundum ordinem Melchisedech, 2

5. 11

• Vociens nobis misericordia dei donorum suorum dies renouare dignatur: iusta dilectissimi et rationabilis causa est letandi: si officij origo suscepti ad laudem sui referatur auctoris. Hanc enim obseruaciam omnibus quidem sacerdotibus congruam. sed mihi necessariam maxime esse cognosco: qui respiciens ad exiguitatis mee tenuitatem & ad suscepti muneris magnitudinem: etiam ego illud propheticum debeo proclamare: Domine audiui auditum tuum & timui: consideravi opera tua et exipui. Quid enim tam insolitum tam pauendum quam labor fragilitatis humilitas dignitas non merenti. et tamen non desperamus: neque deficimus: quia non de nobis sed de illo presumimus qui operatur in nobis. Unde et dauidicum psalmum dilectissimi non ad nostram elacionem. sed ad ipsi domini gloriam consona uoce cantauimus. Ipse est enim de quo propheticum scriptum est. Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech. Hoc est non secundum ordinem Aaron: cuius sacerdotum per propaginem sui seminis currens temporalis ministerij fuit. et cum ueteris testamenti lege cessauit. sed secundum ordinem Melchisedech: in quo eterni pontificis forma precessit: et dum quibus parentibus sit editus non refertur: in eo ille intelligitur ostendi: cuius generatio non potest enarrari. Denique cum huius diuini sacerdotis sacramentum etiam ad humanas peruenit functiones: non per generacionis tramitem curritur: nec quod caro & sanguis creantur eligitur: sed cessante privilegio patrum: et familiarum ordine pretermissio: eos rectores ecclesie accipit: quos spiritus sanctus preparauit. ut in populo adoptionis dei cuius ueritas sacerdotalis est: non prerogatiua terrene originis obtineat unctionem: sed dignatio celestis gratie signat antistitem. Quamuis ergo dilectissimi nos ad explendam nostri officij seruitutem et infirmi inueniamur et segnes: dum siquid deuote et strenue agere cupimus: ipsi nostre conditoris fragilitate tardamur: habentes tamen incessabilem propinacem omnipotentis & perpetui sacerdotis qui similis nostri equalis patri diuinitate usque ad humana submisit: humanitate usque ad diuina precepit digne et pie de ipsius constitucione gaudemus: quoniam

et si multis pastoribus curam suarum ouium delegauit: ipse tamen
dilecti gregis custodiam non reliquit. De cuius principali eter-
noque presidio et Apostolici operis munimen accepimus: quod uti-
que ab opere suo non uacat: et firmitas fundamenti cui totius
ecclesie supstruitur altitudo: nulla incumbentis sibi templi mo-
le laceat. Soliditas enim illius fidei que in apostolorum prin-
cipe est laudata: perpetua est: et sicut permanet quod in Chri-
sto Petrus credidit: ita permanet quod in Petro Christus insti-
tuit. Cum enim sicut euangelica lectione reseratum est: interro-
gasset dominus discipulos: quem ipsum multis diuersa opinanti-
bus crederent: Respondissetque beatus Petrus dicens: Tu es Christus
filius dei uirgi: Dominus ait: Beatus es Symon Bariona quia
caro et sanguis non reuelauit tibi sed pater meus qui in celis
est: Et ego dico tibi: quia tu es Petrus: et super hanc petram edifi-
cabo ecclesiam meam: et porte inferi non preualebunt aduer-
sam. et tibi dabo clauis regni celorum: et quodcumque ligaueris
super terram: erit ligatum et in celis. et quodcumque solueris super
terram: erit solutum et in celis. Manet ergo dispositio uerita-
tis. et beatus Petrus in accepta fortitudine petre pseuerans
suscepta ecclesie gubernacula non reliquit. sic enim pre ceteris
est ordinatus: ut dum petra dicitur: dum fundamentum pronun-
ciatur: dum regni celorum ianitor constituitur: dum ligandorum sol-
uendorumque arbiter mansura etiam in celis iudiciorum suorum
defunctione preficitur qualis ipsi cum Christo esset societas per
ipsam appellacionem eius mysteria nosceremus. Qui nunc plenius
et potencius ea que sibi commissa sunt: peragit. et omnes partes
officiorum atque curarum in ipso per quem est glorificatus: exequitur.
Si quid itaque a nobis recte agitur: recteque discernitur: Si quid
a misericordia dei quotidianis supplicationibus obtinetur illius
est operum atque meritorum: cuius in sede sua uiuit potestas. et ex-
cellit autoritas. Hoc etiam obtinuit dilectissimi illa confessio que
a deo patre apostolico inspirata cordi omnia humanarum opinio-
num incerta transcendit. et firmitatem petre que nullis impul-
sionibus quateretur: accepit. In uniuersa namque ecclesia Tu es
Christus filius dei uiui: quotidie Petrus dicit: et omnis lingua que
confitetur dominum: magisterio huius uocis imbuitur: Hec fides dy-
abolum uincit. et captiuorum eius uincula dissoluit. Hec eruditos

mūdo mserit celo. et porte inferi aduersus eam preualere nō
possunt. Santa enim diuinit⁹ soliditate munita est: ut eā neq^{ue}
heretica unquā corrumpere prauitas nec pagana potuerit lu
perare. perfidia. Hys itaq^{ue} modis dilectissimi rationabili obse
quio celebratur hodierna festiuitas: ut in persona humilitatis
ille intelligatur: ille honoretur: in quo & omnium pastorum sol
licitudo cum cōmendatarum sibi ouium custodiā perseuerat: et
cui⁹ dignitas in indigno herede nō deficit. Unde uenerabiliū
quoq^{ue} fratrum et confacerdotum meorum desiderata michi
et honoranda presencis hinc sacracior est et deuotior: si pie
tatem hui⁹ officij in quo adesse dignati sunt: ei principaliter de
ferunt: quem non solum hui⁹ sedis presulē: sed et omnium Epis
coporum nouerunt esse primatem: Cum ergo chōretaciones
nostras aurib⁹ uestre sanctitatis adhibem⁹ ipsum uobis cuius
uice fungimur loqui credite. quia et illi⁹ uos affectu monemus
et non aliud uobis q̄ quod docuit: predicam⁹. obsecrātes ut suc
cincti liberos mētis uestre castā et sobriā uitam in timore dei du
ratis nec: concupiscencys carnis mēs principat⁹ sui oblita conse
ciat: Breuia et caduca sunt terrenarum gaudia uoluptatum.
et ad eternitatem uocatos a semitis uite conantur auertere.
fidelis ergo et religios⁹ animus ea que sūt celestia concupiscat
et diuinarum promissionum audus in amorem se incorruptibilis
boni et in spem uere lucis attollat: Certi autem estote dilectissi
mi q^{ui} labor uester quo uicys resistitis: et carnalibus desiderys
repugnatis placēs in conspectu dei est atq^{ue} preciosus: Nec solum
uobis sed etiam mihi apud dei misericordiam profutur⁹: quia
de profectu dominici gregis gloriatur cura pastoris: Corona
mea sicut Apostol⁹ ait et gaudium uos estis: si fides uestra que
ab initio Euangely in uniuerso mundo predicata est. in dilecti
one et sanctitate permansit. Nam licet omnē ecclesiam que in
toto est orbe terrarum: cunctis oporteat florere uirtutib⁹: uos
tamen precipue inter ceteros populos decet meritis pietatis
excellere quos in ipsa apostolice petre arce fundatos domin⁹
uollet Ihesus P̄ps cum omnib⁹ redemit et beat⁹ apostol⁹ Pe
trus eruduit Per eundem Christum dominum nostrū Amen.

Ciuidem de Annuario pontifice sue assumptionis
die Sermo Tertius.

Audeo dilectissimi de religioso uestre deuotionis affectu
et deo gratias ago: q̄ in uobis pietate p̄piane unitatis
agnosco. Sicut enim ipsa frequentia uestra testatur: intelligi-
tis hui⁹ diei decursum ad cōmunem leticiam pertinere. et ho-
norem celebrari toti⁹ gregis p̄ annua festa pastoris. Nā licet
uniuersa Ecclesia dei distinctis ordinata sit gradibus: ut ex di-
uersis mēbris sacrati corporis subsistat integritas: nos tamē om-
nes sicut ait Apostolus in Christo Ihesu unum sumus. nec quis
quā ab alteri⁹ ita est diuis⁹ officio: ut non ad cōnexionem perti-
neat capitis cuiuslibet humilitas porcōis. In unitate igitur fi-
dei atq̄ baptismatis indiscreta nobis societas dilectissimi et ge-
neralis est dignitas. secundum illud beatissimi Petri apostoli
sacratissima uoce dicentis: Et ipsi tamē lapides superedifica-
mini in domos spirituales sacerdotū sanctū offerētes spirituales
hostias acceptabiles deo p̄ Ihesum Christū. et infra. Vos autē
gen⁹ electum regale sacerdotum gens sacra popul⁹ acquisitōis.
Dñs enim in Christo regeneratos crucis signū: efficit reges.
Sancti uero spirit⁹ unctio cōsecrat sacerdotes: ut preter istam
spiritalem nostri ministery seruitutem uniuersi spirituales ra-
tionabiles existēt agnoscat se regy generis et sacerdotalis of-
ficy esse consortes. Quid enim tam regiū q̄ subditum deo ani-
mum corporis sui esse rectorem: Et quid tam sacerdotale q̄
nouere domino cōscientiam purā et unmaculatas pietatis hosti-
as de altari cordis offerre: Quod cum omnib⁹ p̄ dei gratiam
cōmune sit factū: religiosū tamē uobis atq̄ laudabile ē de die p̄-
uocationis nostre quasi de proprio honore gaudere. ut unū ce-
lebratur in toto ecclesie corpore pontificy sacramentum: quod
effuso benedictionis ungento copios⁹ quidem in superiora pro-
fluxit sed non parce etiam inferiora descendit. Cum itaq̄ di-
lectissimi de cōsortio isti⁹ muneris magna sit uobis materia cō-
muniū gaudiorū uerior tamen uobis et excellencior erit cau-
sa letādi: si non in nostre humilitatis cōsideracione remorem-
ni. cum multo utili⁹ multo sit digni⁹ ad beatissimi apostoli glo-
riam cōtemplandam ariem mentis attollere. et hunc diē in u

*Quo sum⁹ oēs reges
et sacerdotes.*

lius potissimum ueneracōe celebrare: qui ab ipso omnium cha-
rismatū fonte tam copiosis est irrigatōib⁹ inundatus: ut cū mul-
ta sol⁹ acceperit: nihil in quēq; sine illius participacōe trālerit
Verbū enim caro factū fuerat: & habitabat iam in nobis: ut re-
pādo humano generi totū se Christi⁹ impēderet: nihil indispo-
situm sapientie. nihil erat arduum potestati. famulabantur ele-
menta. ministrabāt spirit⁹. angeli seruibant. nec ullo modo po-
terat inefficax esse sacramentum: quod simul ipsi⁹ deitatis uni-
tas opabatur: et trinitas. et tamen de toto mundo un⁹ Petr⁹
eligitur: qui et uniuersarum gentiū uocacōi et omnib⁹ aposto-
lis cunctiq; ecclesie patribus preponatur. ut quāuis in populo
dei multi sacerdotes sint: multiq; pasto res: omnes tamē regat
Petrus: quos principaliter regit et Christi⁹. Magnū et mi-
rabile dilectissimi huic uiro cōsorcium potēcie sue tribuit diui-
na dignacio. et si quid cum eo cōmune ceteris uoluit esse prin-
cipib⁹: numq; nisi per ipsum dedit. quicquid alys non negauit.
Omnes deniq; apostolos domin⁹ quid de se homines opinen-
tur: interrogat. et tam diu respondencium cōmunis est: quādiu
humane intelligēcie ambiguitas explicatur. At ubi quid habeat
sens⁹ discipulorū exigitur: primus est in domini cōfessione qui
prim⁹ est in apostolica dignitate. qui cum dixisset. Tu es Chri-
stus fili⁹ dei uiui: Respondit ei Ihes⁹: Beat⁹ es Symon Bar-
iona quia caro et sanguis non reuelauit tibi: sed pater meus
qui in celis est: id est ideo Beatus es: quia pater meus te do-
cuit. nec terrena opinio te fecellit: sed inspiracio celestis te in-
struxit. et non caro et sanguis sed ille me tibi cui⁹ sum unigeni-
t⁹ filius indicauit: Et ego inquit dico tibi: hoc est sicut me⁹
pater tibi manifestauit diuinitatem meam: ita et ego tibi no-
tam facio excellēciā tuā: quia tu es Petr⁹. id est cum ego sim
inuisibilis petra: ego lapis angularis qui facio utraq; unum:
ego fundamētū preter quod nemo potest aliud ponere: tamē
tu quoq; petra es: quia mea uirtute solidaris: ut que mihi po-
testate sunt propriis: sint tibi metū participacōe cōmunis. Et
super hanc petram edificabo ecclesiam meam: et porte inferi
non preualebunt aduers⁹ eam: Super hanc inquit fortitudi-
nem eternum extruam templum: et ecclesie mee celo inseren-
da sublimitas in hui⁹ fidei firmitate consurget. hāc cōfessionē

porte inferi non tenebunt: mortis uincula nō ligabunt: uox enim illa uox uite est. Et sicut confessores suos in celestia puebit. ita negatores ad inferna demergit. propter quod dicit beatissimo Petro: Tibi dabo clauēs regni celorum. et quęcūq; ligaueris sup̄ terram: erunt ligata et in celis: et quęcūq; solueris sup̄ terram: erunt soluta et in celis. Transiuit quidē in alios apostolos uis potestatis illius: et ad omnes ecclesie principes decreti huius constitutionis cōmeant: sed non frustra uni cōmendatur: quod omnib; intinetur. Petro enim ideo hoc singulariter creditur: quia cunctis ecclesie rectoribus Petri forma preponitur. Manet ergo Petri priuilegium ubicūq; ex ipsius fertur equitate iudicium. Nec unius est seueritas uel remissio ubi nihil erit ligatum nihil solutum nisi quod beatus Petrus aut soluerit aut ligauerit: Instate autē passiōe sua que discipulorū erat turbatura cōstantiā Symon inquit Symō ecce sathanas expostulauit uos: ut cerneret sicut triticum. Ego autem rogam p̄ te ut non deficiat fides tua. et tu aliquando cōuers; confirma fratres tuos: ut non intretis in temptationē. Cōmune erat omnibus apostolis periculum de temptatione fortitudinis & diuine protectionis auxilio pariter indigebant. Quoniam dyabolus omnes expagitare omnes cupiebat elidere et tamen specialis a domino Petri cura suscipitur. Et pro fide Petri proprie supplicatur. tanquam aliorum status certior sit futur; si meus principis uida non fuerit. In Petro ergo omnium fortitudo munitur: et diuine gracie ita ordiatur auxilium: ut firmitas que per Xpm̄ Petro tribuitur. per Petrum apostolis cōferatur. Cum itaq; dilectissimi nostri tantum nobis uideamus presidium diuinit; institutum rationabiliter et iuste iudicis nostri meritis et dignitate letamur: gracios agētes sempiterno regi redemptori nostro domino Ihesu Christo qui tantam potentiam dedit ei: quem totius ecclesie principem fecit. ut liquid etiam nostris temporibus recte p̄ nos agitur: recte; disponitur. illius operibus illius sit gubernaculis depuandū. cui dictum est: Et tu cōuers; confirma fratres tuos. Et cui post resurrectionem suam ad trimā eterni amoris professionē: mystica insinuationē ter dixit: Pascere oues meas. Quod uox quoq; protulāubio facit. & mandatum domini pi; pastor

exequitur: confirmans nos cohortacionib⁹ suis et pro nobis
 orare non cessans ut nulla temptacōe superemur: Si autem
 hanc pietatis sue curam omni populo dei sicut credēdum est
 ubiq⁹ pretendit: quātomagis nobis alumnis suis opem suā dig
 natur impendere: apud quos in sacra dormitiōis thoro eadē
 qua presidet carne requiescit: Illi ergo hunc seruitutis vo
 stre natalicium diem illi ascribam⁹ hoc festum: cui⁹ patroci
 nio sedis ipsius meruimus esse consortes. auxiliante nobis p
 omnia gratia domini nostri Ihesu Xpi qui uiuit et regnat cū
 deo patre et spiritu sancto in secula seculorum Amen.

De collectis eiusdem Sermo Primus:

Altis diuinarū scripturarum testimonijs edocemur
 quantum elemosinarum meritum et quāta sit uirt⁹
 Certū ē enim unūquemq⁹ nostrum anime sue benefa
 cere: quotiens misericordis sua inopie succurrit aliene. Prō
 pta ergo et facilis dilectissimi apud nos largitas esse debet: si
 credim⁹ sibi unūquemq⁹ id prestare: quod indigentib⁹ tribuit.
 Thesaurum enim suum condit in celo qui Xpm pascit in pau
 pere. Benignitatem itaq⁹ in hoc et dispensacōem diuine pieta
 tis agnosce. Idcirco enim te abundare uoluit: ut per te alius
 non egeret. et per ministerium operis tui pauperem ab eges
 tatis labore teq⁹ a peccatorum multitudine liberaret. o mira
 prouidencia creatoris: ut uno facto duob⁹ uellet esse succur
 sum. Ventura igitur dominica dies collectarū futura est. Hor
 tor & moneo sanctitatē uestrā: ut singuli quisq⁹ et pauperū me
 muneritis. et uestri. et pro possibilitate uirium uestrarū intel
 ligatis in egentibus Xpm: qui tātū nobis pauperes cōmenda
 uit. ut se in ipsis uestiri ac suscipi testaretur et pasci Xps de⁹
 noster qui cum patre et sancto spiritu uiuit et regnat in secu
 la seculorum. Amen.

De Collectis eiusdem Sermo Secundus

Optum uobis dilectissimi et familiarē mandatum pasto
 rali predicam⁹ hortatu. ut in opere misericordie ou

deatis esse deuoti: Quod etiam si numis a uestra lauditate negligitur: nunc tamen prompius est & impensius exequendum quia primus collectarum dies saluberrime a sanctis patribus institutus hoc exigit: ut unusquisque prout uotiuum atque possibile est: in uisus atque elemosinam pauperum de uestris facultatibus conferatis: Scientes preter illud regenerationis lauacrum in quo uniuersorum ablute sunt macule peccatorum: hoc remedium infirmitati humane esse donatum: ut siquid culparum in hac terrena habitacoe contrahitur: elemosinis deleatur. Elemosine enim opera caritatis sunt et scimus quod caritas operit multitudinem peccatorum. Proinde dilectissimi in secunda feria spontaneas collectas uestras sollicito preparate. ut quicquid uobis de temporalibus substantiis dempleritis: id multiplicatum in eterna retribucioe sumatis.

De Collectis eiusdem Sermo tercius:

Statuta aploz seruanda

Cristiane pietatis est dilectissimi ut que apostolicis sunt tradicioibus instituta: perseveranti deuotione seruentur. Nam illi beatissimi discipuli ueritatis hec diuinitus inspirata commendaue: ut quociens recitas pagavorum insuppositis coibus eorum esset interior: tue precipue populus dei oracionibus et operibus pietatis instaret. Quoniam immundi spiritus quantum errore gentiliu letatur tantum uere religionis obseruancia atteruntur. & augmenta iusticie urunt impietatis autorem. cuius impia et prophana comenta beatus magister gentium precauebat. cum uoce apostolica diceret: Nolite iugum cum infidelibus ducere que enim participatio iusticie cum iniquitate: aut que societas lucis ad tenebras: et deinde uocem prophetici spiritus addidit dicens: Exite exite de medio eorum. et separamini dicit dominus et immundum ne tetigeritis. Unde quoniam ad destruendas antiqui hostis insidias in die quo impij sub ydolorum suorum nomine dyabolo seruebant: prouidentissime in sacra ecclesia prima est instituta collectio: uolumus dilectionem uestram terciaria feria per omnes regionum uestrarum ecclesias cum uoluntarijs oblationibus elemosinarum conuenire. in quo opere et si non est omnium equalis facultas: debet esse par pietas. quoniam fide

6

lium largitas non de muneris pensatur pondere: sed de beni-
uolencie quantitate. Habeant in hoc misericordie cōmerto
etiam pauperes lucrum. et ad sustentatōem egentium de quan-
tatumq; substantia aliquid: quod eos non contristet: excerpant
Sit diues munere copiosior: dum pauper animo non sit infe-
rior. Quamuis enim maior speretur redditus de maiore se-
mente. potest tamen de exigua sacōe mult⁹ fruct⁹ provenire
iusticie: Iust⁹ est enim iudex n^r. et uerax. qui neminē fraudat
mercede meritorum. Et ideo nos curam pauperum uult ha-
bere: ut in futura retribucōis examine misericordibus quam
promisit: misericordiam largiatur X^ps deus noster. Qui cum
patre & spiritu s^cto uiuit & regnat in secula seculorū Amen.

De Collectis et Elemosina eiusdem Sermo Quart⁹. 7

Misericordia dilectissimi et iusticia dei formam retribu-
tionum suarum a mundi constitucōe dispositā p̄ doctri-
nam domini nostri Ihesu Christi benignissima nobis exposicōe
relerauit: et acceptis rerum significatōibus que futura credi-
mus tamq; gesta noscerem⁹. Sciebat enim redemptor noster
atq; saluator quantos fallacia diaboli per totum mundū spar-
sisset errores et quoniā multis supstitionib⁹ maximā sibi ptē
humani generis subdidisset. Sed ne ultra per ignorantiam
ueritatis creatura ad ymaginem dei condita in precipicia per-
petue mortis ageretur: euāgelicis paginis iudicy sui inseruit
qualitatē que omnē hominem a callidissimi hostis reuocaret
insidijs: cum iam nulli esset incognitum: que bonis speranda
premia: et que malis essent inferenda supplicia. Intētor nam-
q; ille autorg peccati primum supbus ut caderet: deinde inui-
d⁹ ut noceret: quia in ueritate non stetit: totam uim suā in mē-
dacio collocauit. Omniaq; decepcōnum genera de hoc uene-
ratissimo artis sue fonte produxit. ut ab illo bono quod ipse
propria elatōe pdiderat: spem humane deuotōis excluderet
Eosq; in consorcium dampnationis sue traheret: Ad quorum
ipse recōriliacionem pertinere nō posset. Quicquid igitur ho-
minū quibuscūlibet impietatib⁹ de⁹ lesit huius fraude traductū
hui⁹ ē nequicia deprauatum. facile enim in omnia flagicia im-

pulit: quos religione decepit. Sciens autem deum non solū
uerbis sed etiā factis negari: multis quib⁹ auferre non potuit
fidem: sustulit caritatem: et agro cordis ipsorum auaricie radi-
cibus occupato spoliavit fructu operum: quos non priuauit con-
fessione labiorum: Propter has ergo dilectissimi uerlucias hos-
tis atiqui scire nos uoluit ineffabilis benignitas Christi quid
in die retribucōis de uniuersitate hominū esset decernendū
ut dū in hoc tempore legitimum remediorum medicina
probetur: dū elisis reparacō non negatur. et qui diu fuerūt
steriles: possunt tandem esse fecundi. Preueniatur disposita
censura iusticie. et numq̄ a cordis oculis diuine districcionis
ymago discedat. Veniet ergo in maiestatis sue gloria domin⁹
sicut ipsa predixit. ad eritq̄ cū eo radians in splendorib⁹ suis
innumerabilis angelicarum multitudo legionum. Cōgregabū-
tur ante thronū potēcie eius omnium gentium populi et quic-
quid hominum uniuersis seculis toto orbe terrarum progeni-
tum est: in conspectu iudicantis adsabit. Separabuntur ab in-
iustis iusti a nocentibus innocentes. et cum preparatum sibi
regnum recessit misericordie operibus filij pietatis accepe-
rint: exprobrabitur duricia sterilitatis iniustis et nihil haben-
tes sinistri commune cum dextris in ignem ad diaboli et āge-
lorum eius tormenta dispositum omnipotentis iudicis damna-
cōne mittentur. cum illo habituri pene cōmuniuinem: cui⁹ ele-
gerunt facere uolūtatem: Quis igitur istā sortem eternorum
cruciatum non ptimescat? Quis mala numq̄ finiēda nō time-
at: sed cū in deo denunciata sit seueritas ut misericordia que-
reretur: in dieb⁹ presētibus cum misericordie est largitate ui-
uendum: ut homini post periculosa negligenciā ad pietatis ope-
ra reuertēti possibile sit ab hac sententia liberari. Hoc enim
agit potēcia iudicis hoc gracia saluatoris ut relinquat impi⁹
uias suas & ab iniquitatis sue cōsuetudine discedat: miserātur
pauperū: qui sibi uolunt parcere Christum: faciles sint in ali-
menta miserorum: qui cupiunt ad societatem peruenire fide-
lium: Non sit uilis homini homo: nec in quoq̄ despiciatur illa
natura: quā rerum cōditor suam fecit. cui enim laborantiū li-
cet negare: quod Christus sibi profitetur impendi: Iuuatur
conseru⁹: et gratiam refert domin⁹. Cibus egeni regni celestis

preium: & largitor temporalium heres efficitur eternorum
Unde autem exigua ista impendia tanta estimari taxacōe me
ruerunt: nisi quia pondera operum caritatis lauce pensantur
et cum amatur ab homine quod deus diligit: merito in eius ascē
ditur regnum: in cuius transitu affectū. Ad horum ergo ope
rum dilectissimi piam curam dies nos apostolice institucōis in
uitat: in quo sacrarū collectionū prima collatio est prudenter a
patribus et utiliter ordinata: ut quia in hoc tempore gentilis
quondam populus superstitiosus demonibus seruebat: cōtra ppha
nas hostias impiorum sacratissima nostrarum elemosinarū ce
lebraretur oblatio. Quod quia in elementis ecclesie fructuosis
simum fuit: placuit esse perpetuum. Unde hortamur sanctitatē
uestram ut per ecclesias regionum uestrarum quarta feria de
facultatibus uestris quantum suadet possibilitas et uoluntas ad
expensas misericordie cōferatis. ut possitis illam beatitudinē
promereri in qua sine fine gaudebit: qui intelligit super egenū
et pauperem. Ad quem intelligendum est dilectissimi sollicita
benignitate uigilandum: ut quem modestia cogit et uerecun
dia impedit. inuenire possimus. Sunt. n. qui palam postere ea
quibus indiget: erubescunt. & malūt miseria tacite egestatis assli
gi: quibus publica petitione cōfundi. intelligēdi ergo isti sunt: et ab
occulta necessitate subleuandi: ut hoc ipso amplius gaudeāt cū
et paupertati eorum cōsultum fuerit: et pudori. Recte etiam
in egeno et paupere ipsius Ihesu Christi domini nostri persona
sentitur. Quonia cum esset diues: sicut dicit apostolus: in opes
factus est: ut nos sua paupertate ditaret. et ne deesse sui pre
sencia uideretur: ita humilitatis et glorie sue temperauit myste
rium: ut quem regem et dominum in maiestate patris adora
mus: eundem in suis pauperibus pascere liberandi ob hoc
in die mala a damnacōe perpetua et pro intellecti pauperis
cura regni celestis cōsoreys interuendi. Et autem in omnibus
dilectissimi placeat domino uestra deuotio etiam ad hanc uos
hortamur industriam: ut manicheos ubicumque latentes uestris
presbyteris publicetis. Magna est enim pietas prodere la
tebras impiorum: et ipsum in eis cui seruiunt dyabolum debel
lare. Contra istos enim dilectissimi omnem quidem orbem
terrarum et totū ubique ecclesiam licet fidei arma arripere:

Sed uestra in hoc opere deuotio debet excellere: qui pro ge-
nitoribus uestris euangelium crucis Christi ab ipso beatissi-
morum apostolorum Petri et Pauli ore didicistis. Non sinā-
tur latere homines qui legem per Moysen datam in qua de-
uinitatis cōditor ostenditur: recipiendā esse nō credūt. p-
phetis et sancto Spiritui contradicunt. psalmos Dauidicos qui
per uniuersalem ecclesiam cum omni pietate cantantur: dam-
nabili impietate ausi sunt refutare: Christi domini natiuitatē
scdm carnem negant. Passionem et resurrectionem eius simu-
latā dicunt fuisse: non ueram. Baptismum regeneracōis to-
cius gratie uirtute dispoliant. Nichil est apud eos sanctū: nichil
integrum: nichil uerum. Cauendi sunt: ne cuiq; noceant. prodē-
di sunt: ne in aliqua ciuitatis nostre parte consistant. Vobis
dilectissimi ante tribunal domini p̄derit: quod indicim⁹: quod
rogamus. dignum est enim ut elemosinarū sacrificio et hui⁹
operis palma iūgatur. auxiliāte nobis per omnia domino Jhe-
su Christo: Qui uiuit et regnat in secula seculorum Amen

De Collectis et Elemosinis eiusdem Sermo Cuius⁹

8
Hortolice traditōis dilectissimi instituta seruantes pa-
trali uos sollicitudine cohortamur: ut diem quem il-
li ab impiorum superstitiōe purgatum misericordie operibus
cōsecrarunt: deuotione religiose cōsuetudinis celebrem⁹. oſse-
dentes apud nos autoritatem patrum uiuere: eorumq; doctri-
nam in nostra obediencia permanere. Quoniam sancta tante
cōstitutiois utilitas non preterito tātum tempore sed etiā no-
stre prospexit etati: ut quod illis profuit ad destructionē uani-
tatum: hoc nobis proficeret ad incrementa uirtutum. Quid au-
tem tam aptum fidei: quid tam conueniens pietati: q̄ egeriū
uiuare paupertatem: infirmorum curam recipere: fraternis
necessitatib⁹ subuenire et conditionis proprie in aliorum la-
borem meminisse. in quo opere quantum quis possit quantumq;
non possit sol⁹ ueraciter: ille discernit: qui nouit quid quibusq;
contulerit. Non solum enim spirituales opes et dona celestia
deo donante capiuntur: sed etiam terrene et corporee facul-
tates ex ipsi⁹ largitate proueniunt ut merita rationem eorū

questurus sit: que non magis possidenda tradidit q̄ dispensā
da cōmisit. Muneribus igitur dei iuste et sapienter utendum
est: ne materia boni operis fiat causa peccati. Nā diuitie qui
dem quantum ad ipsas species earum atq; substantias ptinet
hone sunt. et humane societati plurimum profunt: cum a beni
uolis habentur et largis nec illas aut luxurios⁹ prodigit. aut
auarus abstrudit. ut tam pereant: male condite. q̄ insipienter
expende. Quamuis autem laudabile sit intemperanciam fuge
re: et turpium uoluptatum damna uitare: multiq; magnifici de
dignentur facultates suas occulere & inter copias affluētes
uilem atq; sordentem horreant parcitatem: non est tamen ta
lium aut felix habundancia aut probanda frugalitas: si ipsis
tantum proprie opes seruiunt. si eorum bonis nulli inuātur
pauperes: nulli uouentur infirmi. si de magnarum abundan
cia facultatum non captiu⁹ redemptionem: non peregrin⁹ so
lacium: non epulentiū auxiliū. Huiusmodi diuites egencio
res sunt omnib⁹ egenis: perdunt enim illos reddit⁹ quos pos
sunt habere perpetuos. et dum breui nec semper libero in
cubant usui nullo iusticie cibo nulla misericordie suauitate pal
cantur: foris splendidi: int⁹ obscuro abundantes temporalium:
inopes eternorum. quia ipsi animas suas fame afficiunt: et nu
ditate de honestate: qui de hys que terrenis horreis cōmenda
runt: nichil thesauris celestib⁹ intulerunt. Sed forte sūt et
qui diuitum: qui licet nullis largicionib⁹ pauperes ecclesie so
lent adiuuare: alia tamen mandata dei custodiant: et inter di
uersa fidei et probitatis merita ueniabiliter sibi estimant unā
desse uirtutem. Verum hec tanta est: ut sine illa cetera et
si sint: prodelle non possint. Quamuis enim quis fidelis sit
et castus et sobri⁹ et alijs morib⁹ ornatus insignibus: miseri
cors tamen si non est: misericordiam non meretur. Apt enim
domin⁹. Beati misericordes quouis ipsorum miserabitur de
us. Cum autem uenerit filius hominis in maiestate sua et se
derit in throno glorie sue: et cōgregatis omnib⁹ gentibus bo
norum et malorum fuerit facta discretio. in quo laudabuntur
qui ad dexteram dei stabunt: nisi in operibus beniuolencie et
caritatis officijs que Ihesus Xps sibi impensa reputabit quo
niam qui naturam hominis suam fecit. in nullo se ab humilitate

te discreuit. Sinistris uero quid obicietur nisi neglectus di-
lectionis: duricia inhumanitatis: et pauperib⁹ misericordia de-
negata: quasi nec alias uirtutes dextri nec alias offensiones
habeant sinistri. Sed illo magno summoq; iudicio tanti estima-
bitur uel largitatis benignitas: uel tenacitatis impietas: ut
pro plenitudine omnium uirtutum et pro summa omnium com-
missorum et p̄ unum bonum illi introducatur in regnum: et p̄
unum malum illi mittantur in ignem eternum. Fleo igitur
dilectissimi de ullis sibi bone uite meritis bladiatur. si illi de-
fuerint opera caritatis: nec de sui corporis puritate securus
sit: qui nulla elemosinarum purificacōe mundatur. Elemosine
enim peccata delent: mortē perimunt: et penā perpetui ignis
extingunt. Sed qui ab earū fructu fuerit uacu⁹: erit ab indul-
gentia retribuentis alienus. dicente Salomone: Qui obtu-
rat aures ne audiat imbecillum: et ipse uocabit dominum: et
non erit qui exaudiat eum. Unde et Theobias filium suum p̄-
ceptis pietatis instruens: Ex subdācia inquit tua fac elemosi-
nam. et noli auertere faciem tuam ab ullo paupere. ita fiet:
ut nec a te auertatur facies dei. hec uirt⁹ omnes facit utiles
esse uirtutes: que ipsam quoq; fidem ex qua iust⁹ uiuit: et que
sine operib⁹ mortua nominatur: sui admixtione uiuificat: quia
sicut infide est operum ratio: ita in operib⁹ fidei fortitudo.
Dum ergo temp⁹ habemus: Sicut ait apostol⁹: operemur bonū
maxime autem ad domesticos fidei. bonum autē facientes nō
deficiam⁹: tempore enim suo metemus. Presens itaq; uita tē-
pus est sacionis. et retribucōis temp⁹ est messis. quando unus-
quisq; seminum fructus scdm̄ sacionis sue percipiet quantitatem
De prouentu autem illius segetis nemo fallatur: quia animo-
rum ibi magis q̄ impendiorum mensura taxabitur. et tantum
reddunt exigua de exiguis: quantū magna de magnis. et ideo
dilectissimi satissiat apostolicis institutis. et quia die dominica
prima est futura collectio omnes uos deuocōi uoluntarie pre-
parate: ut unusquisq; scdm̄ sufficientiam habeat in sacratissima
oblacione consortium: Exorabunt pro uobis et ipse elemosi-
ne et hy qui uestris muneribus inuabuntur: ut ad omne opus
bonum idonei semper esse possitis in Christo Ihesu domino
nostro: qui uiuit et regnat in secula seculorum: Amen.

De Collectis Sermo eiusdem Sextus: Et de
Ieiunio Decimi mensis Primus.

Fideliter dilectissimi atq; sapienter creationis nostre
intelligam? exordium: inueniemus hominem ideo ad
ymaginem dei conditum: ut imitator sui esset auctoris. et hęc
esse naturalem nostri generis dignitatem: si in nobis quasi in
quodā speculo diuine benignitatis forma resplendeat: ad quā
quotidie nos utiq; reparat gratia saluatoris. dum quod cecidit
in Adam primo: erigitur in secundo. causa autem reparacionis
nostre non est nisi misericordia dei. quem non diligeremus
nisi prius nos ipse diligeret: et tenebras ignorancie nostre: sue ue
ritatis luce discerneret: quod per sacrum Ysaïam dominus denū
cians ait: Adducā terros per uiam: quam ignorabant. et semi
tas quas nesciebāt: faciā illos calcare faciā illis tenebras in lu
ce: et praua in directa: hec uerba faciā illis et nō relinquā eos
Et iterum: Inuentus sum inquit: a nō querentib; me. et pa
lam apparui hys: qui me non interrogabant. quod quomodo
impletum sit: Johannes apostolus docet dicens: Scim; quoni
am filius dei uenit: et dedit nobis: sensum: ut cognoscamus ue
rum. et scimus in uero filio dei: eius. Et iterum. Nos ergo
diligam; deum: quoniā ipse prior dilexit nos. Diligēdo itaq;
nos deus ad ymaginem suam nos reparat. et ut in nobis for
mam sue bonitatis inueniat: dat unde ipsi quoq; quod operatur
operemur. accendens scilicet mentium nostrarum lucernas:
et igne sue caritatis inflāmans. ut non solum ipsum sed
etiam quicquid diligit: diligamus. Nam si inter homines ea
demum firma amicitia est: quam morum similitudo sociarit. cū
tamen paritas uoluntatum sepe in reprobos tendit affect;
quantum uobis optandum atq; intendendū est. ut in nullo ab
hys que deo sunt placita discrepem;. de quo dicit propheta
Quoniā ira in indignatione eius. et uita in uoluntate eius.
quia non aliter in nobis erit dignitas diuine maiestatis. nisi
imitatio fuerit uoluntatis. dicente itaq; domino: Diliges domi
nū deū tuū ex toto corde tuo et ex tota mente tua: et diliges
proximum tuum: sicut teipsum Suscipiat fidelis anima auto
ris sui atq; redoris inmarcescibilem caritatem. totamq; se ecia

ei? subiciat uoluntati. in cuius operib? atq; iudicijs nichil uacat
a ueritate iusticie. nihil a miseratione clemencie. quoniam et
si magnis quis laboribus et multis fatigetur incommodis: bona
est illi causa tollerandi. qui se aduersis uel corrigi intelligat
uel probari. Caritatis uero illius pietas pfecta esse no pote
rit: nisi diligatur et proximus. Quo nomine non hy tantum
intelligendi sunt: qui nobis amicitia et propinquitate iungun
tur. Sed omnes proel? homines cum quibus nobis natura co
muniis est. siue illi hostes sint siue socij. siue liberi siue serui.
unus enim nos conditor finxit. unus nos creator animauit. eo
dem cuncti celo et aere hysdem fruimur diebus et noctibus.
Cumq; alij sint boni alij mali. alij iusti alij iniusti. deus tamen
omnibus largitor et omnib? est benignus. sicut Lycaonijs a Pau
lo et Barnaba apostolis dicitur de providencia dei qui in pre
teritis generationibus dimisit omnes gentes ingredi uias lu
as: et quidem non sine testimonio semetipsum reliquit bene
faciens eis: de celo dans pluuiam et tempora fructifera et
implens tibo et iusticia corda nostra: dedit autem nobis ma
iores diligendi proximum causas xpiane gracie latitudo: que
se per omnes partes totius orbis extendens dum uenirem
despectat: docet du neminem negligendum: et merito etiam inimi
cos diligere. et pro psecutoribus sibi precipit supplicari. Cui ex
omnib? quottidie gentibus fractis oliue sue ramis germine in
serens oleastri: De inimicis reconciliatos de alienis adoptiuos
de impijs facit iustos: ut omne genu flectatur celestium terref
trium et infernorum: et omnis lingua cofiteatur: quia dominus
Ihesus in gloria est dei patris. cu ergo deus bonos nos esse uelit:
quia bonus est: nichil debet nobis de eius iudicijs displicere:
siã no per omnia illi gratias agere: quid est aliud: q; ex qua
dam eum parte reprehendere: Audet plerumq; humana insipi
encia creatorum suum non solum de inopia murmurare: sed et
de copia murmurare ul eum aliquid no suppetit: querula et cu
quedam exuberant fit ingrata: Multe melles dominus horre
orum suorum plenitudinem fastidiuit: et ad copiam uindemie
affluentis ingemuit: nec de magnitudine fructuum gratulatus
sed de uilitate coquestus est. Si autem parrior fuerit in sul
ceptis terra seminibus: et castigacione prouentu uites oleag

defluerint: acculatur annus: arguuntur elementa: et nec aeri par-
 citur: nec celo: cum fideles et pios discipulos ueritatis nichil
 magis commendat et muniat: quam perseverans in deum et indefessa
 laudatio dicente apostolo. Semper gaudete sine intermissione
 orate. in omnibus gratias agite. Hec enim uoluntas dei est in
 Christo Ihesu in omnibus uobis. Huius autem deuotionis que
 admodum poterimus esse participes: nisi rerum uarietas con-
 stancia mentis exerceat. ut amor directus in deum nec inter-
 secunda supbiat. nec inter aduersa deficiat. Quod placet deo
 placeat et omnibus nobis de omni mensura munerum eius
 gaudeamus. qui bene usus est magnis. utatur bene et modicis.
 tam uobis copia quam parcitate consulitur. Flet in spiritualibus lu-
 cris angustia grauabimur fructuum: si fecunditas non areseat
 animorum. Oriatur de cordis agro: quod terra non dedit: Es-
 per illi quod largiatur occurrit: cui bene uelle non deficit: Ad
 omnia igitur dilectissimi opera pietatis omnium nobis quali-
 tas prestat honorum: nec benignitas christiana difficultas temporalis im-
 pediat. Flouit dominus uasa hospitalis uidue in opus pietatis sue u-
 tuata complere: nouit aquas in uina conuerrere: nouit de pau-
 cissimis panibus quinque milia esuriencium saturare popularum
 et ille qui in suis pascebat: que potuit augere dando: potest mul-
 tiplicare sumendo. *De ieiunio*
 Trium uero sunt que maxime ad religiosas
 pertinent actiones. oratio: scilicet ieiunium: et elemosina. qui-
 bus exercebis omne quidem tempus acceptum. sed illud est au-
 diuolius obseruandum quod apostolicis accepimus traditibus con-
 secratum. Sicut etiam dicimus hic mensis moram refert uete-
 ris instituti. ut tria illa de quibus locutus sum: diligenter exequa-
 mur. Oracione enim propitiatio dei queritur: Ieiunio concupis-
 centia carnis extinguitur: elemosina peccata redimuntur. Simul
 et per omnia dei in nobis imago renouatur: si et in laudem
 eius semper parati. et ad purificationem nostram sine cessatione
 solliciti et ad sustentationem proximi indefinenter sumus inten-
 ti. Hec triplex obseruancia dilectissimi omnium uirtutum com-
 hendit effectus: hec ad ymaginem et similitudinem dei puenit
 et a spiritu sancto inseparabiles facit: quia in oracionibus per-
 manet fides recta: In ieiunio innocens uita: in elemosinis mens
 benigna. Quarta igitur et sexta feria ieiunemus. Sabbato

autē apud beatissimū apostolum: Petrum uigilias celebrem⁹
qui et oraciones et ieiunia et elemosinas nostras precibus su
is dignabitur adiuuare: Per dominum nostrum Iesum Chri
stum qui cum patre et sancto spiritu uiuit ⁊ regnat in secula se
culorum Amen

De ieiunio decimi mensis et colledis eiusdem
Sermo Secundus.

Hoc temporis ratio et deuotionis nostre admonet cō
suetudo pastoralis uobis dilectissimi sollicitudine predi
camus: decimi mensis celebrandum esse ieiunium: Qui pro cō
summata p̄ceptione omnium fructū dignissime largitori eo
rum deo continencie libamen offertur: Quid enim potest effi
carius esse ieiunio: cuius obseruancia appropinquamus deo et
resistentes diabolo uicia blanda superamus semper uirtuti ci
bus ieiuniū fuit: De abstinentia prodeunt caste cogitationes
rationabiles uoluntates: salubriora consilia: et per uoluntari
as afflictiones caro concupiscencys moritur uirtutibus spirit⁹
innoatur: Sed quia non solo ieiunio animarum nostrarum
salus acquiritur: ieiunium nostrum misericordys pauperum
suppleamus: impendamus uirtuti: quod subtrahimus uolupta
ti: fiat refectio pauperis abstinentia ieiunantis: Audiamus ui
duarum defensionem: pupillarum utilitati: iugencium consolati
oni: diffidencium paci: suscipiatur peregrinus: adiuuetur op
pressus uestiatur nudus: foueatur egrotus: ut quicumq; nostrū
de iustis laboribus auctori honorum omnium deo sacrificiū
hui⁹ pietatis obtulerit: ab eodem regni celestis premium per
cipere mereatur: Quarta igitur ⁊ sexta feria ieiunem⁹: Sab
bato autem apud beatū Petrum apostolum pariter uigilem⁹.
cuius suffragantib⁹ meritis que poscimus: impetrare possum⁹
Per dominum nostrum Iesum Xpm qui cum patre et sanc
to spiritu uiuit et regnat in secula seculorum Amen

De ieiunio decimi mensis et de elemosinis
eiusdem Sermo Tertius.

In dominico agro dilectissimi cuius operarij sumus: oportet nos prudenter atque uigilanter spiritalem exercere culturam: ut perseveranti industria que legitimis temporibus sunt exequenda curantes de sanctorum operum fruge letemur. Que si pigro ocio et inerti delidia negligatur terra nostra: nichil generosi germinis pariet: et spinis ac tribulis subdita non producet que condenda sunt horreis: sed que urenda sunt flammis. Ager autem iste dilectissimi corante de super gracia dei fide munitur. ieiunys exercetur: elemosinis seritur oracionibus fecundatur: ut inter plantaciones rigacionesque nostras nullius amaritudinis radix pullulet: nec se incrementa cuiusque noxie dirpis attollant: sed enecato omni semine. uiciorum conualescat seges leta uirtutum. Ad quam diligentiam omni quidem nos tempore pietas adhortatur. sed in hys diebus qui huius operi sunt specialiter instituti maior animositas et cura est exercenda feruencior. ne quod pius est agere non indicium: impius sit negligere predicatum. Decimus itaque mensis ieiunium ad quod caritatem ueram religioso proposito nouimus preparatam unanimiter auxiliante Christo celebrandum. Hortamur mouentes ut unusquisque secundum mensuram possibilitatis quam accepit a deo in bonis operibus exultet quia et inimici nostri qui nostra sanctificatione torquentur: in hys diebus quos ad maiorem obseruanciam nobis dispositos esse nouerunt: uehementius leuiunt. et subtiliore insidiantur astucia. ut alijs immittendo metum inopie de largitatis expensis: alijs immittendo tristitiam de labore ieiunii: plurimos a consorcio huius deuotionis abducant. Contra quas tentaciones dilectissimi uigilet in nobis pii cordis intentio. et a christianis mentibus cogitationes dissidentie repellantur. Modicum est enim quod pauperi satis est. nec uisus illi. nec uestitus onerosus est: uile enim est quod esurit uile est. quod sitit: et nuditas que indiget operiri: non potest ornari et tamen dominus uollet tam pius operum nostrorum arbiter tam benignus est estimator: ut etiam pro calice aque frigidę sit premium redditus. et quia iustus inspector est animorum non impendium solum operis sed etiam affectum est remuneraturus operantis. Per Christum dominum nostrum Amen:

De Ieiunio decimi mensis Et de Elemosinis
eiusdem Sermo Quartus.

Confidēter uos dilectissimi ad opera pietatis hortamur
quia experimētis didicim⁹ libenter uos suscipere quod
monem⁹. Scitis namq; et deo docente cognoscitis ad eternū
uobis gaudium profuturā diuinorum obseruanciam mandatorū
In quibus exequendis: quia humana fragilitas plerumq; lae-
cit. et in multis per lubricum suae infirmitatis offendit: miseri-
cors et pius domin⁹ remedia uobis et adiutoria dedit: per que
ueniam obtinere possim⁹. Quis enim tot illecebras mundi: tot
insidias dyaboli: tot demq; pericula suae mutabilitatis eueret:
nisi clementia eterni regis mallet nos reparare: q̄ perdere.
Nam et qui iam redempti iam regenerati filij lucis effecti sūt:
q̄diu tamen in hoc mundo qui totus in maligno posit⁹ est: reti-
nentur. q̄diu infirmitati carnis corruptibilia et temporalia blā-
diuntur: non possunt istos dies sine trepidacione transire nec
facile: prouenit cuiq; tā incruenta uictoria: ut inter multos hos-
tes frequent̄ etq; confidus etiam si sit liber a morte sit quoq;
immunis a uulnere. Curandis igitur lesionibus: quas sepe inci-
dunt: qui cum inuisibili hoste confligunt trium maxime remedi-
orum est adhibenda medicina in oracionis instantia: in castigaci-
one ieiunij: in elemosinae largitate: que cum pariter exerceat ur
deus p̄cipiatur: culpa deletur: temptator eliditur. Ex his qui
dein p̄sidijs semper fidelis anima debet accingi. sed tunc studi-
osius preparari. cum hy assunt dies. qui proprie sunt ad hec pi-
etatis officia p̄stituti. de quorum numero est etiam decimi
hui⁹ mensis solenne ieiunium: quod non ideo negligendum est
quia de obseruancia ueteris legis assumptum est. tāq; hoc de
illis sit: que inter discreciones ciborum inter baptismatum dif-
ferentias. et auim̄ pecudumq; hōdias esse desiterunt. Illa enim
que rerum futurarum figuras gerebant: impletisq; significauere
finita sunt. Ieiuniorum uero utilitatem noui testamēti gracia
non remouit. et continentiam corporum: animiq; semper profu-
turam pia obseruacione suscepit: quoniam sicut permauet apud in-
telligentiam xp̄ianam. dominum deum tuum adorabis: et illi so-
li seruias: et diliges proximum tuū sicut teipsum: et cetera talia

mandatorū: Ita quod in eisdem libris de ieiuniorum sanctifica-
 cione et curatione preceptum est: nulla interpretacione uacua-
 tur. In omni enim tempore in omniq; uita huius seculi ieiunia
 nos contra peccata faciunt fortiores. ieiunia concupiscentias
 uincunt: temptacōs repellunt: superbiam inclinant: iram mitigāt
 et omnes bone uoluntatis affectus ad maturitatem totius uirtu-
 tis enutriunt. Si tamen in societatem sibi beniuolentiam cari-
 tatis assumant. et in operibus misericordie se prudenter exer-
 ceant. Ieiunium enim sine elemosina non tam purgatio anime
 q; carnis afflictio est. magisq; ad auariciam q; ad continentiā re-
 ferendum est: quando aliquis sic a cibo abstinet: ut etiā a pieta-
 te abstineat. flosra ergo ieiunia dilectissimi abundant fructibus
 largitatis: et in pauperes xpi benignis sunt secunda muneribus
 nec tradetur in hoc opere mediocres: quia parū sit: quod pos-
 sint de sua facultate decerpere. flouit dominus omnium uires.
 et sicut iustus inspector de qua mensura quisq; quid tribuat. disti-
 niles quidē substantie similes erogaciones habere non possūt.
 sed equatur plerumq; merito: quod dicitur impendio. quia potest
 esse par animus etiam ubi impar est census. Hec itaq; ut adiu-
 uante deo pia deuocione curentur: quarta et sexta feria ieiune-
 mus. Sabbato uero apud beatum Petrum apostolum uigilias
 celebremus. cuius oracionibus adiuuati in omnibus misericor-
 diam dei mereamur.

De ieiunio decimi mensis Et de Elemosinis
 eiusdem Sermo Quintus:

Abilitas quidē dilectissimi gratie dei hoc quidē opera-
 tur in cordibus christianis: ut omne desiderium nostrū
 a terrenis ad celestia transferatur. Sed et presens uita per cre-
 atoris opem ducitur: et per ipsius providēciam sustinetur. quia
 idem est largitor temporalium qui promissor est eternorum. Si-
 cut p spe future felicitatis ad quam per fidem currimus graci-
 as deo agere debemus: qd ad perceptionem tante preparacōis
 euehimur: ita pro hys quoq; comodis que singulorum annorum
 reuolucione consequimur. deus a nobis honorandus atq; laudā-
 dus est. qui sic terre fecunditatem ab initio dedit. sic pariendo

rum fructuū legem in quibuscūq; germinibus et seminibus or-
dinant: ut nūq; sua instituta deleteret. sed in reb; conditis be-
nigna conditoris administracō permaneret quicquid ergo ad
us; hominum segetes uinee olleq; pepererint: totum hoc di-
uine bonitatis largitate profluit: Que elementorum quali-
tate variata dubios agricolarum labores clementer adiuit
ut utilitatib; nostris uēti et nubes frigora et est; dies uotel-
q; seruiret. Non enim sibi ad effect; operum suorū humana
ratio sufficeret: nisi plantacionib; et uegetacōibus solitis do-
min; clementia preberet. Unde plenum pietatis et iusticie est
ut de hys que nobis celestis pater misericorditer contulit:
nos quoq; alios iuuen; Sunt enim plurimi qui nullam habēt
portionem: quorum inopie de ea quam domin; dedit copia: cō-
sulendum est: ut et ipsi nobiscum deo pro terre fecunditate
benedicāt. & gaudeant possidentib; esse donata: que etiam pau-
peribus ac peregrinis fuerunt facta communia. Felix est illud
horreum: et omnium fructuum multiplicacōe dignissimum: de
quo egenium et debiliū saturatur esuries: de quo releuatur
peregrini necessitas: de quo desideria fouetur infirmi. Quos
ideo sub diuersis molestiis iusticia dei laborare pmisit. ut mi-
seros pro patientia et misericordes pro benignolencia corona-
ret: Huic autē operi dilectissimum cum omnia opportuna sint tē-
pora: hoc nunc precipue aptum est atq; conueniens: in quo sacri
patres nostri diuinit; inspirati decimi mensis saepere ieiuniū
ut omnium fructuū collectiōe cōclusa racōabilis deo abstinēcia da-
retur: et meminisset quisq; ita uti abundantia: ut et circa se ab-
stinencior et circa pauperes esset effusior. Efficacissima enim
pro peccatis deprecatio est in elemosinis: atq; ieiunijs: et uelo-
citer ad diuinas conscendit aures talib; oratio eleuata: suffra-
gans. Quoniam sicut scriptum est: anime sue benefacit uir mi-
sericors. et nichil uniuscuiusq; tam proprium q; quod impedit
in proximum. pars enim corporalium facultatum que indigea-
tib; ministratur: in diuicias. transit eternas. et ille opes de hac
largitate pariuntur: que nullo usu minui nulla poterunt cor-
ruptōe uiolari. Beati misericordes: quoniam ipsorum misere-
bitur deus. et ipse erit illis summa premy qui ē forma prepti
Inter hec autē dilectissimi opera pietatis que nos deo magis

magis commendant: dubium non est: quin hostis vester vorēdi
 cupidus & peritior acrioribus inuidie stimulis incitetur: ut quos
 apertis et cruetis persecucionibus impugnare non sinitur. sub
 falsa christiani nominis professione corrumpat. habens here
 ticos huic operi seruiētes. quos a catholica fide deuos sibi
 q̄ subiectos militare in castris suis sub diuersis erroribus fecit
 Et sicut decipiendis primis hominibus ministerium sibi serpe
 tis assumpsit. ita eorum linguas ad seducendum eorum animos
 ueneno sue falsitatis armauit: Sed hys insidijs dilectissimi
 pastoralis sollicitudine in quantum dominus auxiliatur: occurri
 mus. Et ne quid de sancto grege pereat: precauentes pater
 nis uos denunciacionibus admonemus: ut labia iniqua et li
 quam dolosam a quibus animam suam propheta liberari postulat
 declinetis. quoniam sermo eorū sicut ait apostolus: serpit ut ca
 cer. humiliter irrepit. blande capiunt. molliter ligant. latenter
 occidunt. ueniunt enim sicut saluator predixit. sub uestitu ouium
 intus autem sunt lupi rapaces. quia non possent ueras et sim
 plices oues fallere: nisi xpi nomine tegerent rabiem bestialē
 In hys autem omnibus operatur qui cum sit uere illuminatio
 nis inimicus. in lucis se angelū transfiguratur. Huius arte Ba
 silides huius Marcion collet ingenio: hoc dūce agitur Sabelli
 us hoc precipitatur rectore Photinus: huius potestate famulatur
 arrius huius spiritui fuit Eunomius. Tota denique bestiarū salu
 cohors hoc p̄dōe ab ecclesie unitate discessit: hoc magro a ueri
 tate desciuit. Sed cū in cūctis puerilitatibus multiformē teneat
 principatū arcē tamē sibi in manicheorū struxit insania & latissi
 mā in eis aulā in qua se exultantius inctaret: inuēit. ubi nō unius
 prauitatis specie sed omnium simul errorum impietatūq̄ mis
 turam generaliter possideret: quod enim in paganis prophā
 num: quod in iudeis carnalibus cecum: quod in secretis magice
 artis illicitum. quod denique in omnibus heresibus sacrilegum at
 q̄ blasphemum est: hoc in illos quasi in sententiam quandam cū
 omnium sordium concrecione confluit: Unde uniuersas eo
 rum impietates ac turpitudines enarrare perlongum est. supe
 rat enim uerborum copiam criminum multitudo. ex quibus ad
 iudicandum pauca sufficiunt: ut de hys que audieritis eciam illa
 que uererēde pretermittimus: estimetis. De sacris tamē eorū

heretici

que apud illos tam oblecta sunt q̄ nebanda: q̄ inquisitioni no-
lire domin⁹ manifestari uoluit nō tacem⁹. ne quis putet nos
de hac re dubie fame et incertis opinionib⁹ credidisse. Residē
tib⁹ itaq̄ mecum Episcopis & presbiteris ac in eundem consē
sū xpianis uiris ac nobilib⁹ cōgregatis: electos et electas eorū
iussim⁹ presentari. Qui tum de peruersitate dogmatis sui &
de festiuitatum suarum consuetudine multa referant. Illud
quoq̄ scel⁹ quod eloqui uereturū est prodiderunt. q̄ tāta
diligentia inuestigatum est. ut nichil minus credulis: nichil ob-
tredatorib⁹ relinqueretur ambigū. Ad erant enim omnes p̄
sone per quas nebandum facinus fuerat perpetratum puella
scilicet utmultum decēnis: & due mulieres que ipsā nutrierāt
& huic scelesi sp̄ararāt. p̄sō enim erat adolescētul⁹ uiciator
puelle et Episcop⁹ ipsorum detestandi criminis ordinator. om-
nium par fuit horum et una confessio: et patefactum est expeca-
tum quod aures nostre uix ferre potuerunt. De quo ne ap-
perci⁹ loquentes rados offendamus auditus: gestorum docu-
menta sufficiunt: quibus plenissime docetur nullam in hac cer-
ta iudiciam: nullam honestatem: nullam reperiri penit⁹ casti-
tatem: in qua lex est mendacium. dyabolus religio: sacrificiū
turpudo: Hos ideo dilectissimi per omnia exécrabiles atq̄
exécrabiles atq̄ pestiferos: quos aliarum religionū pertur-
batio nobis intulit crebriores ab amicitia uestra penit⁹ abdicā-
re: Vosq̄ precipue mulieres a talium noticia et colloquijs ab-
stete: ne dum fabulosis narrationib⁹ incautus delectatur au-
dit⁹ in dyaboli laqueos incidatis: Qui sciens q̄ primum uirū
mulieris ore seduxerit: et q̄ per femineam credulitatem om-
nes homines a paradisi felicitate deiecerit: uestro nunc quoq̄
serui serriore insidiatur astucia: Et eas quas sibi non po-
tuerit per ministros sue castitatis illicere: et fide spoliare et
pudore. Illud quoq̄ uos dilectissimi obsecrans moneo: ut serui
uestrum innotuit ubi habitent: ubi doceant: uel ubi frequentēt
et in quorum societate requiescant nostri sollicitudini fideli-
ter indicetis: quia parum prodest uicinis q̄ protegente spiri-
tu sancto ab istis ipse non capitur si cum alios capi intellexit
non mouetur contra cōmunes hostes. pro salute omnium una cō-
munis debet esse uigilantia ne alicui⁹ membri uulnere eciam

alia possint membra corrumpi. Et qui tales non prodendos putant. in iudicio Christi inueniantur rei de silencio: etiam si non contaminantur assensu. Adumite itaque religiose sollicitudinis pium selum. et contra leuissimos hostes animarum omnium fidelium cura consurgat. Ideo enim misericors deus quando nobis partem prodidit hominum noxiorum. ut manifesto periculo excitaretur diligencia caucionis. Non sufficiat quod adum est sed eadem inquisicio perseueret: que hoc auxiliante deo consequetur: ut non solum qui recti sunt incolumes perseuerent sed etiam multi qui dyabolica seductione decepti sunt ab errore reuocentur: Vestre autem oraciones et elemosine atque ieiunia misericordi deo per hanc ipsam deuotionem sacrati offerentur: cum etiam hoc opus fidei ad omnia officia pietatis accellerit. Quarta igitur et sexta feria ieiunemus. Sabbato autem apud beatissimum presentem apostolum Petrum uigilias celebremus. qui sicut experimur et credimus pro commendatis sibi uibus indefinenter pastorales preterendit excubias. exoraturus deprecationibus suis: ut ecclesia dei que ipsi est predicacionibus instituta. ab omni errore sit libera Per Xpm dominum nostrum Amen:

De Ieiunio decimi mensis et de misericordie operibus eiusdem Sermo Septus.

Wangelicis saccionibus dilectissimi multum auctoritatis prebet doctrina legalis. cum quedam de mandato ueteri ad nouam obseruanciam transferuntur. et ex ipsa ecclesiastica deuotione monstrantur: quod dominus Ihesus non uenit legem solueri: sed adimplere. Cessantibus enim significacionibus: quibus saluatoris nostri nunciabatur aduentus. et patris figuris quas abtulit ipsa presenciam ueritatis: etiam uel ad regulas morum uel ad simplicem dei cultum ratio pietatis instituit. In eadem apud nos forma in qua sunt condita perseuerant. Et que utriusque testimonio erant congrua: nulla sunt commutatione uariata: Ceteris autem est decimi mensis solenne ieiunium quod a nobis est annua consuetudine celebrandum: quare plenum iusticie est atque pietatis gratias agere diuine largitati: pro fructibus quos in uisus hominum secundum summe providencie temperamentum

terra produxit. Quod ut prompto animo vos facere mōstrē
mus: non solum continentiam ieiunij sed etiam elemosinarū
curam oportet assumi: ut de terra quoq; cordis nostri germen
iusticie et fructus caritatis oriatur. Et misericordiam dei pau
perum ipsius miserendo mereamur. Efficientissima enim est ad
erogandum deum postulatio: Cui pietatis opera suffragantur
Quoniam qui suum ab inope non auertit animum: Cito ad se
domini conuertit auditum. Dicente domino. Estote misericor
des: Sicut pater uester misericors est. Dimittite: et dimit
tetur uobis. Quid hac iusticia benigni? quid hac retributione
clemenci? ubi sententia iudicaturi in potestate ponitur iudicā
di. Date inquit et dabitur uobis: p̄rito diffidencie sollicitudo et
auaricie est amputata cunctatio: ut quod reddituram se p̄mit
tit ueritas: securus expandat humanitas. Constantis esto xp̄iane
largitor. Da q; accipias: sere q; metas: sparge q; colligas. No
li metuere dispendiū: noli de dubio suspirare prouentū: Sub
stantia tua cū bene erogatur: augetur. Et concupisce iuste mi
sericordie luctum: eterni questū est sedari cōmercium: Mune
rator tu? uult te esse munificum: Et qui dat ut habeas: man
dat Ut tribuas dicens: Date et dabitur uobis: Amplexanda
est tibi promissionis illius gratulanda conditio: Quamuis enim
nō habeas nisi quod acceperis: non potes tamen non habe
re quod dederis: Qui ergo pecunias amat et multiplicare o
pes suas in modicis optat augmentis: hoc potius sandum se nō
exereat et hanc usuram arte ditescat: ut nō hominum laborā
tium captes necessitates: ne per dolosa officia laqueos incidat in
solubiliū debitorum sed illi? sit creditor qui dicit Date et
dabitur uobis: et qua mensura mensi fueritis eadem reme
tur uobis. Infidelis autem et iniqu? est etiam sibi qui quod es
timat diligendum non uult habere perpetuum. Quantalibet ad
iciat. quantalibet condat: et rōgerat inops in hoc mundo et e
genus obsecrat. dicente Dauid propheta: Quoniam cum inte
rierit non accepit omnia. Atq; descendit cum eo gloria eius
Quia si benign? est anime sue: illi bona sua crederet: qui et p̄
doneus fideiussor est pauperum. et largissim? redditor usurariū
Sed iniusta et impudens auaricia que beneficium se dicit p̄e
stare sum decipit. non credit deo ueraciter promittenti. et ite

dit homini trepide paciscenti. Dumq; ceteriora edimat prese-
 tia q; futura: merito in hoc frequenter incurrit: ut ei cupiditas
 iniusti lucri: non iniusti causa sit damni. Unde quilibet sequa-
 tur euent? mala semper est ratio fenerantis cui pecuniam &
 minuisse & auxisse peccatū est. ut aut miser sit amittendo quod
 dedit: aut miserior accipiendo quod non dedit. Fugienda proe-
 l? est iniquitas feneratoris. et lucrum quod omni caret humanita-
 te vitandum est. Multiplicatur quidem facultas iniustis et tri-
 bus? incrementis: sed mentis substantia contabescit: quoniam
fens? pecunie: fun? est anime. Quid enim de huiusmodi homini-
 bus sentiat de? sacratissim? propheta manifestat qui cum dice-
 ret. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requi-
 erit in monte sancto tuo. Responso diuine uocis instruitur:
 & eū ad eternā requiem puenire cōgnoscit: qui inter alias pie
 cōuersaciōis regulas pecuniā suā non dedit ad usuram: et a ta-
 bernaculo dei ostenditur alien?: et a sancto monte ei? extra-
 neus: qui dolosum questum de pecunie sue captat usuria: et
 dum per aliena cupit ditari: eterna dign? est egestate puniri.
 Vos itaq; dilectissimi qui ex toto corde promissionib? domini
 credidistis: fugientes auaricie leprā immundissimā: donis dei
 pie et sapienter utimini. et quoniam de ipsi? largitate gaudetis
 date operam ut possitis gaudiorum uestrorū habere cōsortes?
 Multis enim que nobis suppetunt: desūt. et in quorūdam indi-
 gētia uobis materia data est diuine bonitatis imitande: ut per
 uos et in alios beneficia diuina transirent. Et bene dispen-
 santes temporalia: acquireretis eterna. Quarta igitur et sex-
 ta feria ieiunem?: Sabbato autem apud beatum Petrum apo-
 stolū uigilem?. Cui? oracionib? nobis per omnia obtineatur
 diuina protectio Per Xpm dominum nostrum Amen:

De Ieiunio Decimi mensis Et Elemosinis eiusdē
 Sermo Septimus

Reliquia milicie xpiane dilectissimi sanctificandis men-
 tibus nostris atq; corporibus diuinitus instituta ideo
 cum dierum temporumq; curriculis sine cessatione reparatur
 ut infirmitatum nostrarum ipsa nos medicina commoneat: ut

tura quippe mutabilis et de peccati labe mortalis licet etiam iam redempta et sacro baptisate sit renata: inquantū est passibilis in tantū est ad deteriora procluis corrūpeturq; carnali ostēdio: nisi spiritali muniretur auxilio: quia sicut illi nūq; deest unde corruat: ita semper preesto ē unde subsistat: Dicere apostolo. fidelis deus qui uos non patietur temptari supra id quod potestis: sed facit cum temptatione prouentum ut possitis sustinere. Quamuis ergo dominus protegat bellatores & milites suos: ille qui potens est in plio cohortetur et dicat. Nolite timere quia ego uici mundum: Sciendum tamen ē dilectissimi hoc incitamento formidinem sublatam esse non pugnam et reuulso aculeo timoris causam manere certaminis. Quod ab hoste uersuto terribiliter quidem furore pserucionis mouetur. Sed innocentibus spem paris infertur. Ubi enim in agto sunt pugne: in manifesto sunt et corone. Et hoc ipsum alit atq; accendit patientie fortitudinem: Quod sicut proxima est tribulatio: ita est et uicina promissio: Cessantibus quoq; publicis impugnationibus impiorum: et a redibus ac supplicibus fidelium dyabolo cōtinente: ne pertinacia crudelitatum: multiplicatio nocentium fieret triumphorum. Fremunt aduersarij et cruentas inimicitias ad quietas cōuertit inuidias: ut quos uincere fame & gelu flāmis ferrosq; nō poterat: orio tabefaceret: cupiditatibus irretiret: ambitione inflaret: uoluptate corrūperet. Sed hys malis atq; alyis omnibus destruendis: habet acies xpiana potentes munitōes et arma uictoria: deo scilicet instruente milites suos: ut spiritu ueritatis mansuetudo iram: largitas auariciam benignitas exstinguat inuidiam. Cōmutauit enim dextera repelli corda multorum: redyt in nouitatem uetustas: et de famulis iniquitatis ministri prodire iusticie. Subegit luxuriam cōtinencia: humilitas arroganciam propulsauit: et qui in pudicis sorduerāt: castitate intuerunt. Hys autem conuersionibus dilectissimi puidente gracia dei addita sunt sancta ieiunia que in quibusdam diebus ab uniuersa ecclesia deuocōem obseruancie generalis exigerent. Quamuis enim pulchrum sit atq; laudabile: ut singula quęq; membra corporis xpi proprijs ornentur officijs: excellentioris tamen est actionis sacraciorisq; uirtutis: cum in unum propositum pie plebis corda cōcurrūt: ut

16

ille cui sanctificatio nostra supplicium est. non solum a patre sed etiam a soliditate superetur. Cui nunc operi dilectissimi decimum mensis offertur: ammonens quomodo pro qualitate temporis sui: ne quis frigore infidelitatis obtorpeat: sed potius caritatis spiritu conualescat. Quoniam et per ipsa elementa mundi tamquam per publicas paginas significacionem diuine uoluntatis accipimus: nec unquam cessat superna eruditio: quando etiam de his que nobis famulantur imbuimur. Preter illam namque apostolicam sententiam qua homines fructu pietatis carentes uacuis arboribus comparantur. Etiam illa fieri nobis cauenda est de sue infidelitatis exemplo: quam dominus Ihesus sicut Euangelium refert nichil habentem quod esuriens sumeret: perpetua sterilitate damnauit: ut intelligeremus quomodo qui esurientem non refouet egenum: illi denegat cibum. qui quod pauperi est datum sibi dixit impensum. Et huius maledictionis arbores erunt: qui habentur a iudicante dicetur. Discedite a me maledicti in ignem eternum: quem preparauit pater meus dyabolo et angelis eius. Esuriui enim et non dedistis mihi manducare: Sitiui. et non dedistis mihi bibere: et cetera. Que ideo singula recoluntur ut aduertamus non futurum extra misericordiam: qui uel partem horum fuerit operum executus. Anima autem neminem iniungens erit arbor non habens poma cum totius fructu pietatis inuenitur aliena. Decimum ergo mensis ieiunium quod yemalis est temporis ad agriculturam nos misericordiam uocat: qua segetum et palmitum atque arborum uires quibus humana sustentatur infirmitas: spiritualibus studiis excolantur ut dominicus ager suis ditetur impendens: et quem nunquam expedit esse sine fructu. de propria fiat ubertate fecundior. Quod utique intelligat sanctitas uestra ad totius ecclesie profectum esse referendum: quorum in fide normen est: in spe incrementum: in caritate maturitas: quia et uisio corporis et instantia orationis tunc ueram obtinent puritatem: cum elemosinarum sanctificacione nitescunt. Dicite domino. Date elemosinam: et ecce omnia munda sunt uobis. Quarta igitur et sexta feria ieiunemus. Sabbato autem apud beatissimum Petrum apostolum uigilias celebremus. ipso prestante et adiuuante qui cum patre et sancto spiritu uiuit et regnat in secula seculorum: Amen:

De Ieiunio decimi mensis Et Elemosinis
eiusdem Sermo Octauus.

Um de aduentu regni dei et de mudi fine ac tem-
porum discipulos suos saluator instrueret totaq; ec-
clesia suam in apostolis suis erudiret: Cauete inquit ne gra-
uetur corda uia in erapula et ebrietate et cogitacōib; secu-
larib;. Quod utiq; pceptū dilectissimi ad nos speciali; ptinere
cognoscim;: quib; denunciatur; dies etiam si est occult; nō du-
bitatur esse uicin;. Ad cui; aduentum omnem hominem cō-
uenit preparare ne quēq; aut uentri deditum aut curis secu-
laribus inueniat implicatum. Quotidiano enim dilectissimi
experimento probatur: pot; sacietate ariem mentis obtundi:
et ciborum nimietate uigorem cordis ebetari. Ita ut delec-
tatio edendi etiam corporum cōtraria sit saluti: nisi ratio tē-
porancie obliuiscat illecebre: et quod futurū ē oneri: subtrahat
uoluptati. Quamuis enim sine anima nichil caro desideret:
et inde accipiat sens; unde sumit et mot;. Eiusdē tamen ē
anime quedam subdite sibi negare substantie: et interiori iudi-
cio ab inconuenientibus exteriora frenare: ut a corporeis
cupiditatibus sepius libera in aula mentis possit diuine uasa-
re sapientie. Vbi omni strepitu terrenarum silente curarum
meditacōibus laudis et in delicijs letetur eternis. Quod si
in hac uita difficile est continuari: potest tamen frequēter as-
sumi ut sepi; ac diuicius spiritalib; poti; q; carnalibus occu-
petur. Et cum meliorib; curis maiores impendimus moras
ad incorruptibiles diuicias et temporales transeunt actiones
Huius obseruancie utilitas dilectissimi in ecclesiasticis preci-
pue est constituta ieiunys: que ex doctrina sancti spirit; ita
per totius anni circulum distributa sunt: ut lex abstinentie om-
nib; sit ascripta temporibus. Siquidem ieiunium uerū in
quadragesima: Estiuum in pētherosten: Autūnale in mēse sep-
timo: yemale autem in hoc qui est decim; celebratur;. Intel-
ligentes: diuinis nichil uacuum esse preceptis: et uerbo dei
ad eruditionem nostram omnia elementa seruire: dū p ipsos
mundi cardines quasi per quatuor euangelia incessabili tuba
discim; quod et pdicim; et agam;: dicente enim ppheta. Ce

li enarrant gloriam dei: et opera manuum eius annuntiat firma-
 mentum. Dies diei erudat uerbum: et nox nodi indicat scien-
 tiam. quid est per quod nobis ueritas non loquetur: Ipsius
 uoces in die: ipsi? audiuntur et in nocte. et pulchritudo reru
 unius diei opificio conditarum non desinunt cordis auribus
 magram insinuare racoem: ut inuisibilia des: per ea que facta
 sunt intellecta cospiciantur: et non creaturis: sed creatori
 omnium seruiatur: Cum ergo uniuersa uicia p? cōtinētiā de-
 struantur: & quicquid auaricie litit: quicquid supbia abit: quic-
 quid luxuria cōcupiscit: hui? uirtutis soliditate superetur. Quis
 non intelligat quantū nobis per ieiunia conferatur: in qui-
 bus indicitur ut nō solū a cibis sed etiam ab omni? carnali-
 b? desiderijs tēpetur. Alioquin supflūū ē suscipere esuriē et
 nūq? deponere uoluptatem. Reciso affligi cibo: et a concepto
 non resilire peccato: carnale est nō spirituale ieiuniū. ubi so-
 li corpori non parcitur: et in hys que omnibus delicijs sunt
 nocentiora permanetur. Quid prodest anime foris agere
 quasi dominam: & int? seruire captiuam. mēbris proprijs im-
 perare: et ius proprie libertatis amittere. Et plerumq? me-
 rito patitur famulā rebellantem: que non reddit domino de-
 bitam seruitutem. Ieiunet ergo corp? ab esca: mēs ieiunet
 a uicijs: et curas cupiditatisq? terrenas regis sui lege diuidi-
 cet. Meminerit primam dilectionem deo: secundam debere
 proximo: omnesq? affect? suos hac regula dirigendos: ut nec
 a cultu recedat dei: nec ab utilitate conserui. Quomodo au-
 tē deus colitur nisi ut quod ipsi placet: placeat et nobis. nec
 ab eius imperio noster unq? resultet affectus: quoniam si hoc
 quod ille uult uolum? : ab illo sumet infirmitas nostra uirtu-
 tem: a quo ipsam accepimus uoluntatem. Deus est enim sicut
 ait apōstol? : qui operatur in nobis et uelle et perficere pro
 bona uoluntate. nec superbia deniq? homo inflabitur. nec de-
 speracione frangetur: si bonis diuinitus datus in gloriā dātis
 utatur. et ab hys desideria sua reuocet: que sibi nocitura cog-
 noscit. Abstinens enim ab inuidie malignitate a luxurie disso-
 lucōe a pturbacione iracundie a cupiditate uindictę purificabi-
 tur ueri sanctificacōe ieiunij: et incorruptibilem deliciarum
 uoluptate pascetur: ut per usum spiritalem etis terrenas co-

pius in celestē nouerit terrā ferre substantiam. nō sibi credē
do quod accepit: sed magis magisq; multiplicando quod dede
rit. Unde paterne caritatis affectu dilectionē uestrā mone
mus. ut ieiunium decimi mensis fructuosum uobis elemosina
narum largitate faciatis: gaudētes q; p uos dominus paupes su
os pascit: et uestit. Quibus utiq; posset eas quas uobis contu
lit tribuere facultates: nisi pro ineffabili misericordia sua et
illos iustificaret de parietia laboris: x uos de opere caritatis.
Quarta igitur et sexta feria ieiunemus. Sabbato autē apud
beatissimum apostolum Petrum uigilias celebremus qui et o
ratōes et ieiunia et elemosinas nostras dignabitur precib;
suis adiuuare. prestāte domino nostro Ihesu xpo. qui cū pa
tre et spiritu sancto uiuit et regnat in secula seculorū Amen:

Item eiusdem Leonis pape: de Natiuitate domi
ni nostri Ihesu xpi Sermo primus Incipit

Aluator noster dilectissimi hodie natus est gaudeam;
Fleg enim locū pbas est esse tristitie: ubi natalis est
uite: que consumpto mortalitatis timore: ingerit nobis de pro
missa eternitate leticiam: nullus ab huius alacritatis picipa
tione sereruitur una cunctis leticie cōmunis est ratio: quia
dominus noster peccati mortisq; destructor sicut nullum a re
atu liberum reperit: ita pro liberandis omnibus uenit. Exul
tet sanctus: quia propinquat ad palmā. Gaudeat peccator quia
inuitatur ad ueniam. Animetur gentilis: quia uocatur ad ui
tam. Dei nāq; filius scdm plenitudinem temporis quam diui
ni consilij inscrutabilis altitudo disponit. reconciliandam aucto
ri suo naturam generis assumpsit humani ut inuentor mortis
dyabolus per ipsum quē uicerat uinceretur. In quo cōfliktu
p nobis inuito magno et mirabili equitatis iure certatum ē
dum omnipotens dominus cum leuissimo hoste non in sua ma
iestate: sed in nostra congredditur humilite: obiciēs ei eandē
formam eandēq; naturam mortalitatis quidē nō picipē: sed
peccati tocius egyptē: Alienū quippe ab hac natuuitate ē qd de
omnibus legitur flemo mundus a sordē: nec infans cuius uuius
diei uita est super terram. Nichil ergo in istam singularem

18

natiuitatem de carnis concupiscencia trāsiuit nichil de peccati lege manauit. Virgo regia dauidice stirpis eligitur: que sacro grauidanda fetu diuinam humanāq; prolem pri⁹ concepit mente q̄ corpe. Et ne lupi ignara cōsily ad inuitatos paueret assat⁹. quod in ea operandū erat a spiritu sancto colloquio discit angelico. Nec damnū credit pudoris dei genitricis mox futura. Cur enim de conceptionis nouitate desperet: cui⁹ efficiencia de altissimi uirtute promittitur: confirmatur credētis fides etiam preeuntis a testacōe miraculi. Do naturq; Elisabeth inopinata fecunditas: ut qui cōceptum de deo sterili datur⁹ nō dubitaretur et uirgini. Verbū igitur dei deus fili⁹ dei qui in principio erat apud deū: p̄ quē facta sunt omnia: et sine quo factum est nichil: propter liberandū hominem ab eterna morte fact⁹ est homo. ita se ad susceptionem humilitatis nostre sine diminuōe sue maiestatis: ut manens quod erat: assumentq; quod nō erat. uerā serui formā ei forme in qua deo patri est equalis uniret: Et tanto federe naturā utrūq; cōsereret. ut nec inferiore cōsumeret gloriificacio: nec superiore minueret assumptio: Salua igitur proprietate utriusq; substantie: et in unam coeuentem personā suscipitur a maiestate humilitas: a uirtute infirmitas: ab eternitate mortalitas: et ad rependendum cōdicōis nostre debitum natura inuolabilis. Deusq; uer⁹ et homo uer⁹ in unitatem domini reparatur ut quod nostris remedys cōgruebat: unus atq; idem dei hominumq; mediator: et mori posset ex uno: et resurgere posset ex altero. Merito igitur uirgineę integritati nichil corrupcionis intulit part⁹ salutis: quia custodia fuit pudoris edicio ueritatis. Talis ergo dilectissimi natiuitas decuit dei uirtutem et dei sapientiam p̄m qua nobis et humilitate cōgrueret et diuinitate precelleret. Fili enim esset de⁹ uer⁹ nō afferret remedium: nisi esset homo uer⁹ nō preberet exemplum. Ab exultantib⁹ ergo angelis nascente domino: gloria inexcelsis deo canitur: et pax in terra bone uoluntatis hominib⁹ nunciatur. Videte enim celestem Iherusalē ex omnib⁹ gentibus mundi fabricari diuine pietatis opere: quantum letari debet humilitas hominū cum tātum gaudeat sublimitas angelorum. Agamus ergo dilectissimi gratias deo

patri per filium eius in spiritu sancto: qui propter multam caritatem suam qua dilexit nos miseratus est nostri: et cum essemus mortui peccatis: conuincit nos in christo ut essemus in ipso noua creatura nouumque figmentum. Deponamus ergo ueterem hominem cum actibus suis: et adepti participationem generationis christi: carnis renunciemus operibus. Agnosce o christiane dignitatem tuam: et diuine consortis factus nature: noli in ueterem uilitatem degeneri conuersatione redire. Memento cuius capitis et cuius corporis sis membrum. Reminiscere quod erutus es de potestate tenebrarum translatus es in dei lumen et regnum: per baptismatis sacramentum: spiritus sancti factus es templum. Noli tantum habitorem prauis de te actibus effugare. Et dyabolice te iterum subicere seruituti: quia precium tuum sanguis est christi: qui ueritate te iudicabit: qui misericordia te redemit: Qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat in secula seculorum Amen.

De natali domini eiusdem Sermo Secundus.

Plurimum in domino dilectissimi: et spiritali iocunditate letemur: quia illuxit nobis dies redemptionis noue reparacionis antique felicitatis eterne. Repatur enim nobis salutis nostre annua reuolucio sacramentum ab initio promissum in fine redditum. sine fine mansurum. In quo dignum est nos erectis sursum cordibus diuinum adorare mysterium. Et quod magno dei munere agitur: magnis ecclesie gaudijs celebretur. Deus enim omnipotens. et clemens cuius uoluntas potentia: cuius opus misericordia est. statim ut nos dyabolica malignitas ueneno sue mortificauit inuidie: predestinata renouandis mortalibus pietatis sue remedia inter ipsa mundi primordia presignauit: denuncians serpenti futurum semen mulieris qui uox capitis elacionem sua uirtute cotereret. Christum scilicet in carne uenturum deum hominemque signans: qui natus ex uirgine uiolatorem humane prolapinam intorrupta natiuitate dampnaret. Nam quia gloria hatur dyabolus sua fraude deceptum hominem diuinis caruisset muneribus: et immortalitatis dote nudatum duram mortis

19

subyisse sententiam: leg in malis suis quoddam de preuaricaci
 onis consorcio inuenisse solacium: deum quoque iuste seuerita
 tis epigete ratione erga hominem quem in tanto honore co
 diderat antiquam mutasse sententiam. Opus fuit dilectissimi
 secreti dispensatione consilii. ut incommutabilis deus cuius voluntas
 non potest sua benignitate privari: primam pietatis sue dispo
 sitionem sacramento occultiore compleret: et homo dyabolice
 iniquitatis uerlucia roscat in culpam contra dei propositum non
 periret. Aduenientibus ergo temporibus dilectissimi que redemp
 tioni hominum fuerant prestituta: ingreditur hec infima Ihe
 sus Christus dominus noster de celesti sede descendens: et a pater
 na gloria non recedens: nouo ordine noua natiuitate genera
 tus. Nouo ordine quia inuisibilis uisus uisibilis factus est in
 nostris: incomprehensibilis uoluit comprehendi. ante tempora ma
 nens esse cepit ex tempore. Diuinitatis dominus seruilem
 formam obumbrata maiestatis sue dignitate suscepit. Impas
 sibilis deus non dedignatus est homo esse passibilis: et immor
 talis: mortis legibus subiaceret. Noua autem natiuitate gene
 ratus. quia conceptus a uirgine: natus ex uirgine sine paterne
 carnis concupiscentia: sine matris integritatis iniuria: quia
 futurum hominum saluatorem talis ortus decebat: qui in se
 haberet humane substantie naturam: et humane carnis inqui
 namenta ueliret. Auctor enim in carne nascendi deus est:
 testante angelo ad beatam uirginem Mariam: quia spiritus sanctus
 superueniet in te: et uertus altissimi obumbrabit tibi. Ideoque quod
 nascetur ex te sanctum uocabitur filius dei. Origo dissimilis:
 sed natura consimilis. humano usu et consuetudine quod cre
 ditur caret: sed diuina potestate subnixum est. quod uirgo con
 cepit: uirgo peperit: uirgo permanserit. Non hic consideretur
 parturientis condicio: sed nascentis arbitrium qui sic homo natus
 est ut uolebat et poterat. Si ueritatem queris: humane natu
 re agnosce materiam. Si rationem scrutaris originis: uirtu
 tem confitere diuinam. Venit enim dominus Iesus Christus co
 regia nostra auferre non perpeti: nec succubere uicis sed mede
 ri. Venit ut omnem languorem corruptiois et uniuersa uitia
 lordentium curaret animarum: Propter quod oportuit ut nouo
 nasceretur ordine: qui nouam impollute sinceritatis gratiam

corporibus inferebat. Oportuit enim ut primam genitricis integritatem nascentis incorruptio custodiret: et cōplacitum sibi claustrum pudoris et sanctitatis hospicium diuini spiritus uirtus infusa seruaret: qui statuerat deiecta erigere: confracta solidare. et superadis carnis illecebris multiplicatā pudicitie donare uirtutem: ut uirginitas que in alijs non poterat salua esse generando: fieret et in alijs imitabilis renascendo. Hoc ipsum autem dilectissimi quod Pater noster elegit ex uirgine: nōne apparet altissime fuisse rationis: ut scilicet humano generi uiam salutem dyaboli ignoraret. et spiritali latente conceptu quem non aliud uideret quam alios: nō aliter crederet natū quam ceteros esse. Cuius enim similem cum uniuersis ad uertit naturam: parem habere arbitratus est cum omnibus causam. Nec intellexit a transgressionis uinculis liberum: quē ab infirmitate mortalitatis nō inuenit alienum. Verax namque misericordia dei cum ad reparandum humanū genus ineffabiliter ei multa suppetere: hanc potissimam cōsulēdi uiam elegit. qua ad destruendum opus dyaboli. non uirtute uteretur potencie: sed ratione iudicie. Nam superbia hostis antiqui non inmerito sibi in omnes homines ius tyrannicū uendicabat: nec in debito dōnato premebat: quos a mandato dei spontaneos in obsequium sue uoluntatis allegerat. Non itaque uultu amitteret originalem dediticę seruitutē: nisi de eo quod subegerat uinceretur. Quod ut fieret sine uirili semine editus est Pater ex uirgine quam nō humanus ortus sed spiritus sanctus fecundauit. Et cum in omnibus matribus nō fiat sine peccati sordē conceptio: hec inde purgacionem traxit unde cōcepit. Quo enim paterni seminis transfusio non peruenit: peccati se illic origo non miscuit. Inviolata uirginitas cōcupiscēciam nesciuit: substantiā ministravit. Asspta ē de dñi matre natura non culpa creata est forma serui sine cōditione serui hi quia nouus homo sic cōtemperatus est ueteri ut et ueritatem suscipere generis et uicium excluderet uetustatis. Cū igitur misericors omnipotensq; saluator ita susceptōis humane moderaretur exordia: ut uirtutem inseparabilis a suo homine deitatis per uelamen nostre infirmitatis absconderet: illusa est secure hostis astucia qui natiuitatē pueri in salutē ge-

20

neris humani procreati non aliter sibi q̄ omnium uolentia
putauit obnoxiam. Vidit enim uagietem atq; lacrimantem
uidit paupis inuolutum circumcisioni subditum. et legalis sa-
crificij oblatione perfunctum: Agnouit deinceps solita pueri-
cie incrementa. et usq; in uiriles annos de naturalibus nō du-
bitauit augmentis. Inter hec intulit cōtumelias: multiplica-
uit iniurias: adhibuit maledicta obprobria. blasphemias & cōui-
cia. Omnem postremo in ipsū uim furoris sui effudit: omnia
temptamentorum genera percurrit. Et sciens q̄ humanam
naturam infecisset ueneno: nequaq; credidit quē tot documē-
tis didicit esse mortalem: Prostitit igitur improb⁹ predo et
auar⁹ exador: in eū qui nichil ipsius habebat insurgere. et dū
uiciate originis preiudicium generale: p̄sequitur cyrographū
quo uitebatur excidit ab illo iniquitatis exigens penam: in
quo nullam reperit culpam. Soluitur itaq; letifere passionis
male suasa conscripcio: Et per iniudiciā plus petēdi totius
debiti summa uacuat. Fortis ille neditur uinculis suis:
Et omne commentum maligni in caput ipsius retorquetur.
Ligato mundi principe captiuitatis uasa rapiunt. redit ab an-
tiquis contagys purgata natura. mors morte destruitur. na-
tinitas natiuitate reperatur. Quoniam simul et redemptio au-
fert seruitutem: & regeneratio mutat originem & fides iusti-
ficat peccatorem. Quisquis ergo Christiano nomine pie et fi-
deliter gloriatur: reconciliacionis huius gratiam iusto perpen-
de iudicio: Tibi enim quodam abiecto tibi per longam exi-
lia morienti tibi in puluerem et cinerem dissoluto cui iam nō
erat spes ulla uiuendi per incarnationem uerbi potestas da-
ta est: ut de longinquo ad tuum reuertaris autorem recog-
noscas parentem: liber efficiaris ex seruo: de extraneo pue-
haris in filiū: ut qui incorruptibili carne nat⁹ es. ex dei spi-
ritu renascaris: et obtineas per gratiam quod nō habebas p̄
naturam ac sic te dei filium p̄ spiritum adopcionis agnoueris
deum patrem audeas nuncupare. Male cōsciencie absolutus
reatu: ad celestia regna suspiras uoluntatem dei facias diui-
no cultus auxilio: imiteris angelos super terram immortalis
substantie uirtute pascaris: securus aduersus inimicitias tēp-
taciones ppria libertate conflagas: Et si celestis milicie sacra

menta seruaueris nō dubites te in castris triūphalib⁹ regis
eterni p̄ uictoria coronandū: cum te resurrectio p̄p̄ parata
suscepit in regni celestis consortium p̄hendū. Habētes
ergo tante sp̄ei fiduciam dilectissimi in fide qua fundati es
tis stabiles permanete: ne idem ille temptator cui⁹ iam a uo
bis damnationem P̄ps exclusit: aliquib⁹ uos iterum seducat
insidys: & hec ipsa presētis diei gaudia fallacie sue arte corrū
pat: illudens simplicioribus animis. de quorundam p̄suasione
pestifera: quib⁹ hec dies solennitatis nostrre: non tam de na
tiuitate P̄pi: q̄ de noui ut dicunt solis ortu honorabilis ui
deatur. Quorum corda uastis tenebris obuoluta: et ab omni
incremento uere lucis aliena sunt. Trahuntur enim adhuc
vultissimis gentilitatis errorib⁹. Et quia supra id quod car
nali intuentur aspectu nequeunt ariem mentis erigere: mini
stra mundi luminaria diuino honore uenerantur. Absit ab ani
mis xp̄ianis impia sup̄sticio p̄digiosūq; mēdaciū. Ultra omne
modum distāt a sempiterno tempalia: ab in corporeo corpo
rea: a dñatore subiecta. Quia etsi mirandam habent pulchri
tudine: adorandā tamen non habent deitatem. Illa ergo uirt⁹
illa sapiencia: illa est colenda maiestas: que uniuersitatem mū
di creauit ex nichilo: et in quas uoluit formas atq; mensuras
terrenam celestemq; substantiā omnipotēti ratione produxit
Sol luna et sidera sunt cōmoda utentib⁹ sunt speciosa cernen
tib⁹. sed ita ut de illis gracie referātur auctori et adoretur
deus qui cōdidit nō creatura que seruit. Laudate igitur do
minum dilectissimi in omnib⁹ operib⁹ eius atq; iudicys: sit in
uobis indubitata credulitas uirginē integritatis et part⁹.
Reformacōis humane sacrum diuinumq; mysteriū: sancto atq;
sincero honorate seruitio. Amplectimini P̄pm in nostra car
ne uascentem: ut eūdem deum glorie uidere mereamini in
sua maiestate regnātem. Qui cū patre et spiritu scto māt
in secula seculorum Amen.

De Natiuitate domini eiusdem Sermo Tertius

Quia equidem sūt uobis dilectissimi et frequēter au
dita: que ad sacramenta pertinent solennitatis hodi

erue: sed sicut illecebris oculis voluptatem offert lux ista uisibilis: ita cordibus sanis eternum dat gaudium natiuitas saluatoris que a nobis numquam est reicienda. Non enim ad illud tantummodo sacramentum quo filius dei conlempiternus est patri: sed etiam ad hunc ortum quo uerbum caro factum est credimus pertinere quod dictum est. Generatorem eius quis enarrabit: Deus itaque dei filius par atque eadem de patre et cum patre natura uniuersitatis creator et dominus totus ubique presentis et uniuersa excedens in ordine temporum que ipsius dispositione decurrunt hunc sibi diem quo in salutem mundi ex beata maria nasceretur elegit: integro et per omnia pudore generantis. Cuius uirginitas sic non est uiolata partu: ut non fuerat temerata conceptu: ut impleteretur sicut ait euangelista quod dictum est a domino per Isaiam prophetam. Ecce uirgo concipiet in utero: et pariet filium: et uocabunt nomen eius Emmanuel quod interpretatur nobiscum deus. Hic est mirabilis sacre uirginis partus uere humanam uere diuinam una edidit prole naturam: quia non ita proprietates suas tenuit utraq; substantia: ut personarum in eis possit esse discretio. Nec sic creatura in societate sui creatoris assumpta est: ut ille habitator et illa esset habitaculum sed ita ut natura alteri altera misceretur. Et quamuis alia sit que suscipitur: alia uero que suscipit: in tantam tamen unitatem conuenit utriusque diuersitas ut unus idemque sit filius qui se et secundum quod est uerus homo patre dicit minorem: et secundum quod uerus est deus patri proficitur equalis. Hanc unitatem dilectissimi qua creatori creatura conleitur: intelligentie oculis ceruere cecitas arriana non potuit: que unigenitum dei eiusdemque cum patre glorie atque substantie esse non credens minorem filium dixit deitate. De his que ad formam sunt referenda seruilem idem filius dei ut ostendat in se non discrete neque alterius esse persone: sic cum eadem dicit Ego et pater unum sumus. In forma enim serui quam nostre redemptionis causa in seculorum fine suscepit: minor est patre. In forma autem dei in qua erat ante secula equalis est patri. In humilitate humana factus ex muliere: factus sublege in maiestate diuina manens dei uerbum per quod facta sunt omnia. Pro inde qui in forma dei fecit hominem: in forma serui

No. dicitur in 1° e
 2° arum vltim

cod. arum

factus est homo. Sed uterque homo de humilitate suscepti te-
net enim sine defectu proprietatem suam utraque natura. Et
sicut forma serui formam dei non admittit ita forma dei ser-
ui formam non minuit. Sacramentum itaque unum cum infirmi-
tate uirtutis propter eandem hominis naturam minore patri
dici filium possunt: Deitas autem que una est in trinitate
patris et filii et spiritus sancti omnem opinionem inequalitatis
excludit. Nichil enim habet eternitas temporale: nichil na-
tura dissimile: una illis uoluntas est eadem substantia: par po-
testas: et non tres dei sed unus deus. quia inseparabilis est uni-
tas: ubi nulla potest esse diuersitas. Integra igitur ueri ho-
minis perfecta natura ueritate uerus est deus: totus in suis: totus
in nostris. Nostra autem dicimus que in nobis ab initio creator
condidit et que reparanda suscepit. Nam illa que deceptor in-
uepit et homo deceptor amisit: nullum habuerunt in saluato-
re uestigium. Nec quia communionem humanarum subijt infir-
mitatum: Ideo nostrorum particeps fuit delictorum: Assumpsit
formam serui sine sordibus peccati: humana prouehens: diuina
non minuens. Ex principio illa qua se inuisibilis uisibile pre-
buit: inclinatio fuit misericordie: non defectio potestatis. Ut
ergo ad eternam beatitudinem ab originalibus uinculis et a-
mundanis reuocemur erroribus: ipse ad nos descendit ad
quem nos non poteramus ascendere: quia et si multis in-
erat amor ueri: incertarum tamen opinio non uarietas fallen-
cium demonum decipiebatur astutia: et falsi nominis sciencia
in diuersas conpugnantes sententias humana ignoracio trahere-
batur. Ad auferendum autem hoc ludibrium quo captiue me-
tes supbienti dyabolo seruebant: non sufficiebat doctrina le-
galis: nec per solas cohortaciones propheticas poterat natura
nostra reparari: sed adicienda erat ueritas redemptionis mor-
talibus instituta: et corrupta ab initio originem nouis renas-
ci oportebat exordium. Offerenda erat per reconciliandis hostia
que et nostri generis socias: et nostre contaminacionis esset alie-
na: ut hoc propositum dei quo peccatum mundi in Ihesu Christi
placuit uanitate ac passione delere: ad omnium generacionum
secula pertineret. ne turbarent nos sed potius confirmaret
pro temporum ratione uariata. cum fides qua uiuimus nulla fu-

27

erit etate diuersa. Cessent igitur illorum querele qui impio
murmure diuinis dispensacōib⁹ obloquentes de dominice na
tuitatis tarditate causantur. tanq̄ preteritis temporib⁹ sit
impensum: quod in ultima mundi etate sit gestum. Verbi in
carnatio hec contulit faciendā: que facta et sacramentū salu
tis humane in nulla unq̄ antiquitate cessauit. Quod predica
uerunt apostoli: hoc annūciauerunt prophete. Nec sero est im
pletum: quod semper est creditum. Sapientia uero et benign
itas dei ac salutiferi operis mora: capacōres nos sue uoca
tionis effecit: ut quod multis signis multis uocib⁹: multisq̄
miraculis p̄ tot fuerat secula pronūciatum: in hys dieb⁹ euā
gely non esset ambiguum. Et natiuitas que omnia pericula
omniumq̄ intelligencie erat excessura mensuram: tanto con
uincitorem in nobis gigneret fidem: quanto predicatio eius
et antiquior precessisset et crebrior. Non itaq̄ nouo consilio
de⁹ humanis reb⁹: nec serā misericordie cōsuluit sed a consti
tucōe mundi unam eandemq̄ omnib⁹ causam salutis instituit
Gracia enim dei qua semper est uniuersitas iustificata sanc
torum aucta est X̄p̄o nascente non cepta. Ex hoc magne pi
etatis sacramentum quo tot⁹ iam mundus implet⁹ est: tō po
tens etiam in suis significacōibus fuit: ut non min⁹ adepti
sint qui in illud cecidere promissum: q̄ qui suscipere donatū
Vnde cum manifesta pietate dilectissimi tate in nobis diuine
bonitatis effuse sint: quib⁹ ad eternitatem uocandis nō solū ex
emplum precederim utilitas ministravit: sed etiam ipsa ue
ritas uisibilis et corporalis apparuit. Quod digne et intelli
genter fiet a singulis si meminert quib⁹ cui⁹ corporis mē
brum sit: et cui corpi adaptatum ne sacre edificacōi discors
compago non heresit. Considerate dilectissimi et scdm̄ illumi
nacōem spirit⁹ sancti prudenter aduertite. quis nos in se sus
cepit: et quē susceperimus in uobis. Quoniam sicut factus est
dūs caro nra nascēdo: ita et nos facti sum⁹ ipsi⁹ renascēdo
Ideo et membra X̄pi et templū sum⁹ spiritus dei. Et ob hoc
beatus apostol⁹ dicit. Glorificate et portate deum in corpore
uestro: qui formam nobis sue māuetutinis et humilitatis in
sumans: ea nos uirtute imbuit qua redemit. ipse domino pol
licente. Venite ad me omnes qui laboratis et honorati estis

et ego reficiam uos: Tollite iugum meum sup uos et disci-
te a me quia mitis sum & humilis corde: et inuenietis requi-
em animab⁹ uestris: Suscipiam⁹ ergo regentis uos uerita-
tis non graue nec asperum iugum: et sim⁹ eius humilitatis
similes: cui⁹ glorie uolum⁹ esse conformes. ipso auxiliante &
perducete nos ad promissiones: qui scdm magnam misericor-
diam suam potens est peccata nostra delere: et sua in uobis
dona p̄ficere: **Ihesus Xps domin⁹ noster. Qui uiuit et reg-
nat p̄ infinita secula seculorum Amen.**

De stantitate domini eiusdem Sermo Quartus

2 *G*
Imper quidem dilectissimi diuersis modis: multil
q̄ mensuris humano generi bonitas diuina cōsuluit
et plurima providēcie sue munera omnib⁹ retroseculis ele-
menter imparcyt. Sed in nouissimis temporib⁹ omnem ha-
bitandam solite benignitatis excessit: quando in Xpo ipsa
ad peccatores misericordia ipsa ad errantes ueritas ipsa ad
mortuos uita descendit. Et uerbū illud coeternū et equa-
le genitori in unitate deitatis sue naturam nostre humilita-
tis assumeret: et de⁹ de deo nat⁹ idem etiam de homine nal-
ceretur. Promissum quidem hoc a cōstitutione mundi et mul-
tis significatōib⁹ rerum atq̄ uerborū semper fuerat prophe-
tatum: sed quantam hominum percedem figure ille et myste-
ris obūbrata saluarent: nisi longa et occulta promissa aduen-
tu suo Xps impletet. Et quod tunc paucis credētib⁹ p̄fuit
faciendum iam in numeris fidelib⁹ prodesset effectum. Jam
ergo nos non signis: non ymaginib⁹ ad fidē ducimur: sed euā-
gelica hystoria confirmati. quod factum credim⁹ adoram⁹ ac-
cedentibus ad erudicōem nostram prophetis instrumentis:
ut nullo modo habeam⁹ ambiguū: quod tantis oraculis scim⁹
esse predictum. Hinc enim est quod dominus Abrahe ait. In
semine tuo benedicētur omnes gentes. Hinc Dauid promissi-
onem dei prophetico spiritu canit dicens. Iurauit dominus
ueritatem Dauid: et non frustrabitur eum: de fructu uentris
tui ponam sup sedem tuam: Hinc idem domin⁹ p̄ Isaiam. Ec-
ce inquit. uirga in utero concipiet et pariet filium: et uocabit

23

tur nomen eius Emanuel: quod interpretatur nobiscum deus
Et iterum Exiet uirga de radice Jesse: et flos de radice eius
ascendet In qua uirga non dubie quod beata uirgo Maria predic-
ta est. que de Jesse ac Dauid stirpe progenita et spiritu sancto
fecundata: nouum florem carnis humane utero quidem mater
no: Sed partu est enixa uirgineo. Exultent ergo in lau-
dem dei corda credencium et mirabilia eius confiteantur fi-
ly hominum: quoniam in hoc precipue dei opere humilitas
nostra cognoscit: quanti eam suus conditor estimat. Qui cum
origini humane multum dederit: Quod nos ad ymaginem
sua fecit: reparandam nostre longe amplius tribuit: cum serui-
li forme ipse se dominus coaptauit. Quisus est una eademque
pietate sit quicquid creature creator impendit. minus tamen
mirum est hominem ad diuina perficere: quam deum ad humana descende-
re. Hoc autem nisi facere dignetur omnipotens deus nulla quicquam spe-
cies iusticie: nulla forma sapiencie a captiuitate dyaboli et a pro-
fundo eterne mortis erueret. Condemnatio enim ex uno in
omnes cum peccato transiens permaneret: et letali uulnere
labefacta natura nullum remedium reperiret: quia conditi-
uam suam suis uiribus mutare non possit. Primus namque homo
carnis substantiam accepit ex terra: et rationabili spiritu per
infusionem creatis: animatus est ut ad ymaginem et similitudi-
nem auctoris sui uires: formam bonitatis dei atque iusticie in
splendore imitationis tamquam in speculi nitore seruaret. quam na-
ture sue speciosissimam dignitatem si per obseruanciam legis da-
te perseueranter extolleret: ipsam illam terreni corporis qua-
litatem ad celestem gloriam mens incorrupta produceret. Sed
quia inuido et deceptorum temere atque infeliciter credidit: et
supbie consilijs acquiescens repositum honoris augmentum occu-
pare maluit quam mereri non solum ille homo sed etiam uniuersa
in illo posteritas eius audiuit: terra es et in terram ibis.
Qualis ergo terrenus tales et terreni: et nemo immortalis
quia nemo celestis. Ad huius itaque peccati et mortis uinculum
resoluerendum omnipotens filius dei omnia implens omnia con-
tinens: equalis per omnia patri et in una ex ipso et cum ipso
sempiternus essentia naturam in se suscepit humanam et cre-
ator et dominus omnium rerum dignatus est unum esse morta-

liū electa sibi matre quā fecerat . que salua integritate uirgi
nea corporee tantū esset ministra substācie . ut humani gene
ris cessante contagio nouo homini et puritas inesset et ueri
tas . Non enim in Xpo ex utero uirginis genito : quia nati
uitas est mirabilis : ideo est natura dissimilis : Qui enim uer⁹
est deus : idem uerus est homo . et nullum in utraq; substā
cia est mēdaciū . Verbum caro factum est . prouentione carnis
non defectioe deitatis : Que sic potentiam suam bonitatem
q; moderata est : ut et nostra suscipiendo prouheret : et sua
communicando non perderet . In hac natiuitate xpi secundū
pphām David : Veritas de terra orta est . et iusticia de celo p
spexit : In hac natiuitate etiam Esaie sermo completus est di
centis : Producat terra et germinet saluatorem : et iusticia
oriatur simul . Terra enim carnis humane que in primo sa
eculo erat p̄uacatore maledicta : in hoc solo beate uirginis partu
germen edidit benedictum et a uicio suo uirgis alienū . Cui⁹
spiritalē originem in regeneracōe quisq; consequitur : et
omni homini renascēti aqua baptismatis instar est uteri uir
ginalis eodem spiritu sancto replente fontem qui repleuit
et uirginem : ut peccatum quod ibi uacuauit : sacra concepcio
hac missis tollat ablucio . Ab hoc sacramento dilectissimi in sa
eculo manicheorū ille error alien⁹ ē : nec ullū habent in Xpi re
generacione consorcium qui eum de Maria uirgine negāt
corporee natiuitatem : ut cuius non credunt ueram natiuitatem
nec ueram recipiant passionem : et quem non cōfitentur ue
re sepultum . abnuant ueraciter suscitatum . Ingressi enim
preruptam execrandi dogmatis uiam : in qua nichil non tene
brosum nichilq; non lubricum est : ruunt in profunda mortis
p̄ precipicia falsitatis : nec aliquid solidum cui innitantur in
ueniunt . qui preter omnia dyabolici probra cōmenti in ipso
precipuo obseruacionis sue festo . sicut propinqua eorum con
fessione patefactū est : ut animi ita de corpore pollucōe letan
tur . nec in pudore nec in fide integritatem seruantes . ut &
in dogmatib⁹ suis impy . et in sacris inueniatur obsceni . Alie
hereses dilectissimi . licet merito omnes in sua peruersitate
dānande sunt : habent tamen singule in aliqua sui parte quod
uerum sit . Arri⁹ dei filiū minorem patre et creaturam esse

diffiniens: et ab eodem inter omnia creatum putans spiritum
 sanctum magna impietate se prodidit. sed sempiternam atq; in
 commutabilem deitatem quam in trinitatis unitate non vidit
 in patris essentia non negavit. Macedoni⁹ a lumine veritatis
 alienus divinitatem sancti spiritus non recepit. sed in patre
 et filio unam potentiam et eandem confessus est esse natu-
 ram. Sabellius in explanabili errore confusus. unitatem sub-
 stantie in patre et filio et spiritu sancto inseparabilem sentiens
 quod equalitate tribuere debuit. singularitati dedit. Et cum
 veram trinitatem intelligere non valeret. unam eandemq;
 credidit sub triplici appellatione personam. Photinus me-
 tis recitate decept⁹ in xpo verum deum et substantie nostre
 confessus est hominem. sed eundem deum de deo ante omnia
 secula genitum esse non credidit. Appolinaris fidei solidita-
 te privatus filium dei ita veram humane carnis credidit sus-
 cepisse naturam ut in illa carne diceret animam non fuisse quia
 vitam eius expleverit ipsa divinitas. Hoc modo si omnes
 quos catholica fides damnat retraherentur errores in alijs
 atq; alijs quidem inveniatur quod a damnabilib⁹ possit abiri
 si In manicheorum autem sceleratissimo dogmate proflus nich-
 il est quod ex ulla pte possit tollerabile iudicari. Sed: vos di-
 lectissimi quos nullis digni⁹ q; beati Petri apostoli alloquor
 verbis gen⁹ electum regale sacerdotium gens sancta popu-
 lus acquisitionis edificati sup inviolabilem petram xpm ipsius
 domino salvatori nostro per veram susceptionem nostre car-
 nis inserti: permanete stabiles in ea fide quam confessi estis co-
 ram multis testib⁹. et in qua renati per aquam et spiritum
 sanctum accepistis crisma salutis et signaculum vite eterne.
 Si quis autem vobis aliud annunciauerit pter id quod didicistis:
 anathema sit. Nolite impias fabulas preponere lucidissi-
 me veritati: et quicquid contra regulam catholice et apostolice
 symboli aut legere aut audire contigerit: id omnino mortifex
 atq; dyabolicum iudicete. Non vos seducant deceptoris arti-
 bus ficta et simulata ieiunia: que non ad purificationem sed
 ad perditionem ppetiunt animarum. Spem sibi quidem pietatis et
 castitatis assumunt: sed hoc dolo actuum suorum oblecta circum-
 tegunt: et de profanis cordis penetrabilibus iacula quibus

simplices uulua reatur emittūt. ut sicut ait Propheta : sagit
tent in obscuro rectos corde : Magnum presidium est fides
integra: fides uera. in qua nec augeri ab ullo quisq̄ nec mi
nui potest. quia nisi una ē: fides nō est: dicēte apostolo. unus
domin⁹: una fides: unum baptisma : unus deus et pater omni
um qui super omnes et per omnia et in omnibus nobis : Qui
unitati dilectissimi in cordibus mentibus inherete et in hac om
nem sedamini sanctitatem . et in hac preceptis domini deser
uite : quia sine fide impossibile est placere deo : Et nil sine il
la sanctum: nichil castum est . nichilq̄ uiuū . uisus enim ex
fide uiuit : quam qui diabolo decipiente perdidit : uiuus
mortuus erit : Quia sicut per fidem iusticia: ita et per fidem
ueram uita obtinetur eterna : dicēte domino saluatore : Hec
est autem uita eterna ut cognoscat te solum uerum deum : e
quem misisti Ihesum Christum qui nos proficere et perseuera
re. faciat usq̄ in finem Qui uiuit et regnat in secula seculorū
Amen.

Ciuisdem De natiuitate domini Sermo Quint⁹

Paruis dilectissimi ineffabilis sit natiuitas domini
nostri Ihesu Xpi qua se nature nostre carne ueni
uit: audeo tamen non de facultate mea: sed de ipsi⁹ inspira
tione presumere: ut die qui in sacramentum humane restitu
tōis elect⁹ est: aliquid a nobis quod audientes possit edifica
re promatur Non enim quia maior pars ecclesie dei quod
credit intelligit: ideo necessarium non est etiam que dicta sūt
dicere. cum utiq̄ nunc primū multis ad fidem uenientibus
oris nostri officium debeam⁹ meliusq̄ sic doctos onerare iam
notis q̄ rudes fraudare discendis. Quod ergo fili⁹ dei qui
cum patre et spiritu sancto nō uni⁹ persone sed: uni⁹ essen
cie et humilitatis nostre particeps fieri: et unus passibilium
unus uoluit esse mortalium. tam sacrū tamq̄ mirabile est ut
ratio diuini cōsily sapientib⁹ mundi parere non possit. Falsū
humane ignorantie tenebras lux uera discusserit. Fīo enim
in solo opere uirtutum aut in sola obseruancia mandatorum
sedecis in tramite fidei angusta et ardua uis est que ducit
ad uitam. et magui laboris est maguq̄ discriminis inter: dubi

as imperitorum opiniones et uerisimiles fallitates per unā
 sane doctrine semitam in offensis gressibus ambulare. Et
 cum undiq; se laquei erroris opponāt omne periculū decep
 tionis euadere: quis autē ad hoc idoneus: nisi qui spiritu dei
 et docetur: et regitur: dicēte ap̄stolo. Nos autem nō spiritū
 mundi accepim⁹: sed spiritum qui ex deo est: ut sciamus que
 a deo donata sunt nobis: canente etiam Dauid. Beatus ho
 mo quem tu erudieris domine. et de lege tua docueris eum
 Habentes itaq; dilectissimi inter picula erroris presidia ueri
 tatis et non humane sapientie uerbis. sed doctrina sancti spi
 rit⁹ eruditi qđ didicim⁹ credim⁹: qđ credim⁹ predicam⁹: dei fi
 liū ante secula ex patre genitum: et patri sempiterna et sub
 stantiali equalitate coeternum uenisse in hūc mundum per
 uterum uirginis in hoc sacramentū pietatis electe. in qua et
 ex qua edificauit sibi sapientia domū: et formā sibi serm in
 similitudinem carnis peccati: incommutabilis uerbi deitas co
 aptauit. in nullo apud se et patrem et spiritum sanctum mi
 nor gloria sua: quā diminuēdem et uarietatem sume et eter
 ne essencie natura non recipit. Propter nostram autem in
 firmitatem extenuauit se in carnis et uelamine cor
 poris splendorem maiestatis sue quem uisus hominum nō se
 rebat obtexit. Unde etiam exinanisse se dicitur: tanq; se p
 pria uirtute euacuauerit dum in ea humilitate qua nobis cō
 suluit non solum patre: sed etiam se ipso factus est inferior.
 Nec aliquid illi hac inclinacōe decessit cui cum patre et spiri
 tu sancto hoc quod est esse cōmune est: hoc ipsum intelligam⁹
 ad omnipotenciam p̄tinere: quod qui scđm nostra minor est:
 scđm propria minor non est. Quia enim lux ad obsecratos: uir
 tus ad imbecillos: misericordia respexit ad miseros: de mag
 na factum est potestate ut dei fili⁹ substantiam humanamq;
 causam suscipet: qui et naturam quam condidit reformaret.
 et mortem quam non fecit aboleret. Repudiatis igitur lō
 gis reiectis omnib⁹ opinionibus impiorū quib⁹ et Aulicis ē
 erup̄ xpi aut scandalum exultet redat̄ mentiū fides: et uerū
 unumq; dei filium non solum scđm deitatem qua a patre ge
 nitus: sed etiam scđm humanitatem qua de matre uirgine ē
 nat⁹ intelligat. Ipse est enim in humanitate nostra: qui est in

maiestate diuina uer9 homo et uerus deus sempitern9 in
suis: temporalis in nostris: unum cum patre in substantia que
n99 minor fuit patre: unum cum matre in corpe quod crea
uit. In assumptione enim nature nobis factus est grad9 quo
ad ipsum possim9 ascendere. Nam illa essentia que semper
ubiq; tota est locali descensione non eguit: et tam ei propri
um fuit totam homini inferi: q; ei propriu est totam a patre
non diuidi. Manet ergo quod in principio erat uerbum: et
non est ei accidens ut quod est aliquando non fuerit: Sem
pitern9 enim fili9 filius est: et sempitern9 pater pater est.
Vnde cum ipse fili9 dicat: Qui uidet me uidet et patrem.
Execrauit te o heretice impietas tua: ut qui filij maiestatem
non uidisti. patris gloriam n9 uidebis. Dicendo enim genit9
esse qui non erat: filium asseris temporalem: et dum filium
asseris temporalem: credidisti patrem esse mutabile. Muta
bile enim est non solum quod minuitur: Sed etiam quicquid
augetur. et si ideo patri impar est genit9: quia ut tibi uidetur
generando eum qui n9 erat: genuit. imperfecta enim erat ge
nerantis essentia: que ad habendu quod non habuit genera
do profecit. Sed hanc impiam puerilitatem tuam: fides catho
lica execratur et damnat: que in deitate uera nichil tempo
ralitatis agnoscit: sed uni9 sempiternitatis et patrem cofite
tur et filium. quia splendor ex luce ortus non est luce poste
rior: et lux uera n99 est sui splendoris indigna. Sic substan
ciale semper habens fulgere. sicut substantiale semp habet
existere: hui9 autem: splendoris manifestatio missio dicitur
qua mundo Xps apparuit. et cu omnia inuisibili maiestate su
a semper impletet: tamen quasi de remotissimo altissimoq; se
creto hys quib9 erat ignot9 aduenit: cum cecitatem ignoran
cie abtulit. et sicut scriptum est. Sedetib9 in tenebris et um
bra mortis. lux orta est eis. Quamuis enim etiam prioribus
seculis ad illuminandem sanctorum patrum et prophetaru lu
men ueritatis emissu sit dicente Dauid Emitte lucem tuam
et ueritatem tuam et diuersis modis multisq; signis opera p
sentie sue deitas filij declarauit Omnes tamen ille significa
tiones euentusq; miracula testimonis fuerunt illi9 missionis de
qua dicit apostol9 Cum ergo uenerit plenitudo temporis mi

Sit deus filium suū : natum ex muliere. Factum sub lege. Cuius
 uero hoc est nisi uerbū carnem fieri cōditorem mundi p̄ ute-
 rum uirginis nasci dominum maiestatis humanis se coapta-
 re primordijs & licet conceptui spiritali nulla sint terreni se-
 minis mixta cōtagia. Ad suscipiendam tamē uere carnis sub-
 stantiam. Solam sumpsit de matre naturam: hac missione qua
 deus unicus est homini filius impar est patri: non in eo quōd
 est ex patre: sed in eo quod est factus ex homine. Equalitatem
 enim inuolabilem habet deitas nō corrumpit humanitas &
 creatoris ad creaturam descensio credentium est ad eterna
 prouectio. Nam quia sicut ait apostolus? In sapientia dei nō
 cognouit mundus? p̄ sapientiam domini placuit deo p̄ uulticia
 predicacionis saluos facere credentes. Mundo ergo id est
 prudentib⁹ mūdi. sapientia sua cecitas facta ē: nec potuerūt
 p̄ illam cognoscere deum ad cui⁹ noticiam nō nisi in sapientia
 eius acceditur. Et ideo quia mūdus de uanitate suorū dog-
 matum supbiebat. in eo constituit domin⁹ saluadorum fidē
 quod et indignum uideretur et uultum: ut deficientib⁹ omni-
 bus opinionum presūpcionib⁹ sola dei gracia reuelaret quod
 cōprehendere humana intelligencia non ualeret. Agnoscat
 igitur catholica fides in humilitate dñi gloriā suā et de salu-
 tis sue sacramentis gaudeat ecclesia que corpus est Christi
 quia nisi uerbum dei caro fieret et habitaret in nobis: nisi
 in cōmunionem creature creator ipse descenderet et uetusta-
 tem humanam ad nouū principium sua natiuitate reuocaret
 regnaret mors ab Adam usq; ad finem et sup homines con-
 demnatio insolubilis permaneret: cum de sola cōditione na-
 scendi una cunctis esset causa peundi. Solus itaq; inter fili-
 os: hominum domin⁹ Ihesus innocens uetus est: quia solus
 sine carnali concupiscencie pollutione conceptus factus est
 homo nostri generis ut nos diuine nature possimus esse con-
 sortes. Originem quam sumpsit in utero uirginis: posuit in
 fonte baptismatis dedit aque quod dedit matri. Virt⁹ enim
 altissimi et obumbratio spirit⁹ sancti que fecit ut maria pa-
 reret saluatorem: eadem facit ut regeneret unda credentē
 Quid enim lauandis egris: illuminandis cecis: uiuificandis mor-
 tuis aptius fuit: q̄ ut supbie uulnera humilitatis remedijs

curarentur. Adam precepta dei negligens peccati indixit do-
minacōem: Ihesus factus sub lege: reddit iusticie libertatem.
Ille dyabolo obtemperans usq; ad p̄uaricacōem: meruit ut in
ipso omnes morerentur. Hic patri obediens usq; ad crucem
fecit ut in ipso omnes uiuificarentur: Ille cupidus honoris
angelici: nature sue p̄didit dignitatē. Hic infirmitatis nostre
suscipiens cōdicionē propter quos ad inferna descendit eod-
dem in celestib; collocauit. Postremo illi p̄ elacionem lapso
dictum est: Terra es et in terram ibis. Hinc p̄ subiectionem
ex alto dictum est: Sede a dextris meis donec ponam inimi-
cos tuos scabellum pedum tuorū. Hec domini nostri opa di-
lectissimi non solum sacramento nobis utilia sūt: sed etiā imi-
tacionis exemplo: si in disciplinā ipsa remedia transferantur:
quodq; impensum est: mysterijs profit et morib; ut memineri-
mus nobis in humilitate et mansuetudine redemptoris nos-
tri uiuendum: quoniam sicut ait apostolus. Si cōpatimur et
cōregnabimus: frustra enim appellamur X̄piani: si ymittato-
res non sum; X̄pi: Qui ideo se uiam dixit esse ut cōuersa-
cio magistri forma esset discipuli: et illam humilitatem elige-
ret seru;: quam sectatus est domin;. Qui uiuit et regnat in
unitate spiritus sancti deus in secula seculorum Amen

De Natiuitate Domini Ciusdem Sermo Septus

24
In quibus quidem dieb; dilectissimi atq; temporib; qui
omnibus fidelium diuina meditancium dño et saluatoris
nostri ex matre uirgine ortus occurrit: ut mens ad confessio-
nem sui auctoris erecta: siue in gemitu supplicacionis: siue in
exultacōe laudis: siue in sacrificij oblatione uersetur. nichil
crebrius nichilq; magis fidenter spiritali attingit intuitu: q̄
quod de; dei fili; genit; de patre coeterno idem etiam par-
tu est natus humano: Sed hanc adorandā in celo et in ter-
ra natiuitatem: nullus nobis dies magisq; hodiernus insinu-
at: et noua etiam in elementis luce radiante totam sensib;
nostris mutabilis sacramenti ingerit claritatem. Non solā
enim in memoriam sed in cōspectu reddit q̄modo angeli ga-
brielis cū Maria supente colloquium contempōe de spiritu

sancto tam mire promissa quam credita auctor mundi editus est
 utero uirginali: Et qui omnes naturas contempsit eius est factus
 filius quam creauit. hodie uerbum dei apparuit carne
 ueditum: et quod nunquam fuit humanis oculis uisibile: cepit
 etiam manibus esse tractabile: hodie genitum in nostre carnis
 animeque substantia saluatorem angelicis uocibus didicere
 pastores et apud dominicorum presules gregum hodie euau-
 gelisandi forma precondita est: ut nos quoque cum celestis mi-
 licie dicamus exercitu Gloria in excelsis deo. et in terra pax
 hominibus bone uoluntatis. Quamuis igitur illa infantia quam
 filii dei non est indignata maiestas: in uirum perfectum etatis
 abiectioe pueris sit et consumato passionis ac resurrectionis
 triumpho Omnes suscepte pro nobis humilitatis transierunt
 actiones. renouat tamen nobis hodierna festiuitas nati Ihesu
 ex maria uirgine sacra primordia: et dum saluatoris nostri
 adoramus ortum: inuenimur nos nostrum celebrare principium
 Generatio enim Christi origo est populi christiani et natalis ca-
 pitis natalis est corporis Habent licet singuli quis uocato-
 rum ordinem suum: et omnes ecclesie filii temporum sunt successione
 distincti uniuersa tamen summa fidelium fonte orta baptisma-
 tis sicut cum Christo in passione crucifixi in resurrectione sus-
 citati. in ascensione ad dexteram patris collocati ita sunt cum ipso
 in hac natiuitate regenerati Quicquid enim hominum in quacum-
 que mundi parte credentium regeneratur in Christo. inter cetero
 originalis tramite uetustatis: transit in nouum hominem re-
 nascendo. Nec iam in propagine habetur carnalis patris: sed
 in germine saluatoris qui ideo filius hominis est factus: ut nos
 filii dei esse possimus. filii enim ille ad nos hac humilitate des-
 cenderet uero ad illum ullis suis meritis perueniret. Nichil
 hic uocatorum cordibus caliginis inferat terrena sapientia
 nec se contra altitudinem gratie dei mox in yma redditurus
 terrenarum cogitationum puluis attollat. Impletum est in
 fine seculorum quod erat ante tempora eterna dispositum
 et sub prescencia rerum signis cessantibus figuratum: lex et pro-
 phetia ueritas facta est: ut Abraham fieret omnium gentium
 pater: et in semine eius daretur mundo promissa benedictio. Nec
 huius tamen esset Israel: quos sanguis et caro genuisset: sed in pos-

cessionem hereditatis fidei filijs preparate uniuersitas ad
opros intraret. nec obstrepant ineptarum calunie questionū
nec effectus diuini operis ratiocinatio humana differat. Nos
cum Abraham credimus deo: nec hesitamus diffidentia: sed ple
nissime scimus quoniam quod promissit dominus potens est et
facere. nascitur ergo non de carnis semine dilectissimi sed
de spiritu sancto saluator: quem prime transgressionis cōde
natio non teneret: Unde ipsa collati muneris magnitudo dig
nam a nobis exigit sue splendore reuerentiam. Id eo enim
sicut beatus apostolus docet. Non spiritum huius mundi acce
pimus: sed spiritum qui ex deo est: ut sciamus que a deo data
sunt nobis: qui non aliter pie colitur: nisi id ei quod ipse tribuit
offeratur: Quid enim in thesauro dominice largitatis ad ho
norem presētis fessis tam congruum possumus inuenire quam pa
cem que in natiuitate domini prima est angelico predicata con
tentu. Ipsa enim est que parit filios dei: nutrix dilectionis:
et genitrix unitatis: requies beatorum. et eternitatis habita
rulum. Cuius hoc opus proprium et speciale beneficium est:
ut iungat deo quos secerit e mundo. Unde apostolus ad hoc
bonum incitat. dicens: Iustificati ergo ex fide pacem habeamus
ad deum. Cuius sententie breuitate: omnium fere mandato
rum continetur effectus: quia ubi fuerit ueritas pacis: nichil
ibi de esse potest uirtutis. Quid est autem dilectissimi pacem
habere ad deum: nisi uelle quod iubet et nolle quod prohi
bet. Si enim humane amicitie pares animos et similes ex
petunt uoluntates: nec unquam diuersitas morum ad firmam potest
peruenire concordiam: quomodo diuine particeps erit pacis
cui ea placent que deo displicent: et hys appetit delectari qui
huc illum nouit offendi. Non est ille animus filiorum dei nec
talem sapientiam recipit adoptiuam nobilitas. Genus electum
et regium regeneracionis sue resplendet dignitati. diligat quod
diligat pater: et in nullo ab autore suo differat: ne iterum
dicat dominus: filios genui et exaltaui: ipsi autem spreuerunt
me. Agnouit hos possessorem suum: et abinus presepe domini
sui: israel uero non me cognouit et populus meus non me in
tellexit. Magnum est dilectissimi huius muneris sacramentum
et omnia dona excedit hoc donum: ut deus hominem uocet si

illum: homo deum nominat patrem. Per has enim appellati-
 ones scitur et discitur quis ad tantam altitudinem ascendet
 affectus. Nam si in propagine carnali et stirpe terrena claris
 parentibus gentos uicia male conuersationis obscurat: et ipsa
 maiorum suorum lumine soboles indigna confunditur in quem
 exitum uenient: qui propter amorem mundi a generatione
 Christi non metuit abdicari. Si autem ad humanam pertinet lau-
 dem ut patrum decus in prole resplendat: quantomagis glorio-
 sum est ex deo natos in auctoris sui ymaginem refulgere: et
 illum in se qui eos generauit ostendere: dicente domino. Sic
 luceat lux uestra coram hominibus ut uideant opera uestra
 bona et glorificent patrem uestrum qui in celis est. Scimus
 quidem quod sicut Johannes apostolus dicit: Totus mundus
 in maligno positus est: et in sidiane diabolo et angelis eius.
 Hoc innumeris temptationibus laboratur ut hominem ad
 superna nitentem aut aduersa terreant: aut scandala corrumpant.
 Sed maior est qui in nobis est: quam qui aduersum nos est
 et pacem cum deo habentibus ac semper patri toto corde dicentibus.
 fiat uoluntas tua: nulla preualere certamina: nulli possunt
 nocere conflictus. Accusantes enim nosmetipsos confessio-
 nibus nostris: et consensum animi carnis concupiscentis denegantes:
 inimicitias quidem aduersum nos eius qui peccati auctor est
 commouemus. Sed inrepugnabilem cum deo pacem gratie ipsius
 seruando firmamus: ut regi nostro non solum obedientia
 subiciamur: sed etiam iudicio copulemur. Quoniam si in
 eadem sententia sumus: si quod uult uolumus: et quod improbat
 improbamus ipse iam pro nobis omnia bella conficiet ipse qui
 dedit uelle donabit et posse ut sumus coopatores operum eius
 ut propheticum illud cum fidei exultatione dicamus. Dominus
 illuminatio mea et salus mea quem timebo. Dominus defensor
 uite mee a quo trepidabo. Qui ergo non ex sanguinibus
 neque ex uoluntate carnis: sed ex deo nati sunt: offerant patri
 pacificorum concordiam filiorum etiam in primogenitum non
 ne creature qui uenit non suam sed mittentis facere uolun-
 tatem. uniuersa adoptionis membra concurrant: qui gratia pa-
 tris non discordes neque dissimiles: sed unum sentientes: unum
 et amantes ad optauit heredes ad unam reformatos yma-

ginem. oportet animum habere conformē. Natalis domini
natalis est pacis. sicut enim ait apostolus. Ipse enim est pax
nostra qui fecit utraq; unum: quoniam siue iudeus siue gen-
tilis p ipsum habentes accessum in uno spiritu ad patrē qui
ante passionis diem uoluntaria dispositione preelectum disci-
pulos suos p ipse doctrina informauit ut diceret. Pax me
do uobis: pacem meam relinquo uobis. Et ne sub nomine
generalis pacis qualitas lateret adiecit: Non quem admo-
dum mundus dat ego do uobis: nō habet inquit mundus ami-
cicias ueras. et multos facit peruersē amore cōcordes. Sūt
enim in uicys pares animi et similitudo desideriorum equa-
litatem gignit affectuū. At si quidam forsitan repinantur qui
bus praua et inhonesta non placent: quib; illicitas consensio-
nes a federe sue caritatis excludant. tamen eciam tales si
uel iudei sunt uel heretici uel pagani nō de amicicia dei sed
de pace sunt mundi. Pax autem spiritualium et catholicorū
a lignis ueniens et ad superius ducens: cum amatorib; mā-
di nulla nos uult cōmunionē misceri: sed omnibus obstaculis
resistere: et ad uera gaudia a perniciosis delectacōib; euo-
lare. dicente domino. Ubi fuerit thesaurus tuus: ibi erit et
cor tuum. Hoc est si deorsum sunt que amas: ad yma descen-
des. si sursum sunt que diliges ad sūma puenies: quo nos unū
uolentes: unum sentientes: et in fide ac spe et caritate con-
cordes: spiritus pacis agat atq; pducat: quoniā quicumq; spi-
ritu dei aguntur: hī filij dei sunt: qui regnat cum filio et
spiritu sancto in secula seculorum Amen.

De flatuitate Domini Sermo Septimus.

Ciuitatis hodiernę dilectissimi uer; uenerator est
et pi; cultor qui nec de incarnatōe domini aliquid
fallum: nec de deitate aliquid sentit indignum. Paxis enim
periculi malum est: si illius aut nature nostre ueritas: aut
paterne glorie negatur equalitas. Cum ergo ad intelligen-
dum sacramentū natiuitatis Xpi qua de matre uirgine est
ort;: accedim;: abigatur procul terrenarum caligo rationum
et ab Illuminatē fidei oculo mūdane sapiētie fun; abscedat

Diuina ē enim auctoritas cui credim⁹ diuina ē doctrina quā
 sequimur. quoniā siue legis testificacōi : siue oraculis prophe
 tarum: siue euāgelice tube interiorē admoueam⁹ auditū:
 uerum est quod Johānes plenus spiritu sancto intonuit. In
 principio erat uerbum et uerbum erat apud deum et deus e
 rat uerbum. Hoc erat in principio apud deum omnia p̄ ipsum
 facta sunt: et sine ipso factum est nichil. Et similiter uer⁹ est
 q̄ idem predicator adiecit. Verbum caro factum est: et ha
 bitauit in uobis: et uidimus gloriam eius. gloriam quasi uni
 geniti a patre. In utraq; enim natura idem est dei fili⁹ no
 stra suscipiens: et propria nō amittens: in homine hominem
 renouans in se impermutabilis p̄seuerans. Deitas enim que
 illi cum patre cōmūnis est: nullum detrimentū omnipotentie
 subyt. nec dei formā serui forma uiolauit: quia sūma et sem
 piterua essentia que se ad humani generis inclinauit salu
 tem: nos quidem in suam gloriam transiit: sed quod erat
 esse non desinit. Unde cum unigenitus dei: minorem se
 patre confitetur cui se dicit equalem: ueritatem in se forme
 utriusq; demonstrat. ut et humanam probat imparilitas. et di
 uinā declarat equalitas. Maiestati igitur filij dei corporea
 natiuitas nichil abtulit nichil contulit quia substantia incō
 mutabilis nec minui potuit nec augeri. Quod enim uerbū
 caro factum est non hoc significat q̄ in carnem sit dei natu
 ra mutata: sed q̄ a uerbo in unitatem persone sit caro sus
 cepta. In cuius utiq; nomine homo totus accipitur: cum quo
 intra uirginis uiscera sancto spiritu fecundata et nūq; uirgi
 nitate caritura tam inseparabiliter dei fili⁹ est unitus: ut qui
 erat intempaliter de essentia patris genit⁹: ipse sit tempali
 ter de utero uirginis natus. Aliter enim ab eterne mortis
 uinculis non possem⁹ absolui: nisi in uobis fieret humilis:
 qui omnipotens permanebat in suis. Nascens itaq; domin⁹
 noster Ihesus X̄ps homo uerus qui nūq; desinit esse deus
 uerus: noue creature in se fecit exordium: et in ortu sui for
 ma dedit humano generi speciale principiu. ut ad carnalis
 generacionis abolenda contagia esset regenerandis origo si
 ne semine criminis. De quib⁹ dicitur: Qui non ex sanguinib⁹
 neq; ex uoluntate carnis neq; ex uoluntate uiri sed ex deo

nati sunt. Que hoc sacramentū mēs cōprehendere : que hāc
gratiā valeat lingua narrare: Redit in innocentiā iniquitas
et in nouitatē uetustas in adoprōem ueniunt alieni: et in he
reditatem ingrediuntur extranei: de impijs iusti: de auarīs
benigni: de incontinentib⁹ casti: de terrenis incipiunt esse ce
lestes. Que autem est illa mutatio: nisi dextere excelli: quo
niam uenit filius dei dissoluere opa dyaboli. et ita se nobis
nosq; inseruit sibi: ut dei ad humana descensio fieret hominis
ad diuina prouectio. In hac autem dilectissimi misericordia
dei cuius erga nos magnitudinem explicare non ualemus.
multa sollicitudine precauendum est xpianis: ne dyabolicis
iterum capiantur insidijs: et eisdem rursum de quibus renūcia
uerunt errorib⁹ implicentur: Nō enim desinit hostis ātiqu⁹
transfigurans se in āgelum lucis: deceptōnum laqueos ubiq;
pretendere: ut et quomodo fidē credentiū corrūpat insidare.
Flouit cui adhibeat ellus cupiditatis: cui illecebras gule inge
rat: cui apponat incitamenta luxurie cui infundat uir⁹ inui
die. Flouit quem merore conturbet. nouit quem gaudio fal
lat. quem metu opprimat. quem admiracōe seducat: omnium
discutit consuetudinem: uentilat curas: scrutatur affect⁹ et ibi
querit causas nocēdi ubi quēq; uiderit audiosius erupari:
Habet etenim multos ex eis quos tenacius obligauit aptos
suis artib⁹ quorum ad alios deripiendos et ingenijs utatur
et liguis. Per istos remedia egritudinum. iudicia futurorum
placacōes demonum et depulsiones promittuntur umbrarū
Adduntur et illi qui totam humane uite cōdicionem de stel
larum pēdere effectib⁹ menciuntur: et quod est aut diuine uo
luntatis aut nostre indeclinabilium dicunt esse factorū. Que
tamen ut cumulacius noceant: spondent posse mutari: si illis
que aduersantur siderib⁹ supplicetur. Vnde cōmentū impiū
sua racōe destruitur quia si predicta non permanent: non sūt
fata metuenda: si pmanent non sūt adra ueneranda: De ta
lib⁹ institutis etiā illa generatur impietas ut sol in inchoatio
ne diuine lucis exurgens a quibusdam insipientiorib⁹ de lo
ris eminentiorib⁹ adoretur. Quod nonnulli etiā xpiani aduo
se religiose facere putant: ut priusq; ad beati Petri apostoli
habilitam que uni deo uiuo et uero est dedicata perueniant

supatis gradibus quib⁹ ad suggestum are superioris ascen-
 ditur: conuerso corpe ad nascentem se solem reflectant: et
 curuatis ceruicib⁹ in honorem se splendoris orbis inclinent:
 quod fieri p̄tim ignorantie uicio: partim paganitatis spiritu
 multum tabescim⁹ et dolem⁹. Quia et si quidē forte creato-
 rem pulchri potius lūis q̄ ipsū lumen qd̄ est creatura uenit
 ratur: abstinendum tamen est ab ipsa specie hui⁹ officij quam
 cum in nostris inuenit qui deorū cultū reliquit nōne hanc
 secum p̄tem opinionis uetuste tanq̄ probabilem retentabit
 qua p̄prians et impys uident esse cōmune. Abiciatur ergo a
 cōsuetudine fidelium damnanda pueritas: nec honor uni de-
 o debet⁹ eorum ritib⁹ qui creaturis seruiunt misceatur. Di-
 cit enim scriptura diuina Dominum deum tuum adorabis:
 et illi soli seruias. Et beatus Job homo sine querela ut ait
 domin⁹ abstinens se ab omni re mala. Nunquid uidi inquit
 solem cum fulgeret et lunam incedentem clare et letatum
 est cor meum in abscondito: et osculatus sum manum meam
 que est iniquitas maxima et negatio contra deum altissimū
 Quid autem est sol uel quid est luna. nisi uisibilis creature et
 corporee lucis elemento: quorum unum maioris est clarita-
 tis. et aliud minoris est luminis. Sicut enim alia diurna alia
 nocturna sunt tempora. ita diuersam in luminari⁹ qualita-
 tem creator instituit: cum tamen priusq̄ hec fierent et dies
 sine solis officio: et noctes sine lune ministerio processissent
 Sed cōdebantur ista ad faciendi hominis utilitatem. ut ra-
 tionale animal nec in distinctione mensium: nec in recurso
 annorum: nec in dinumeracōe temporū fallerentur. cum p̄
 inequalium horarū impares moras: et dissimilium ortuū sig-
 na manifesta et annos sol concluderet: et menses luna re-
 nouaret. Quarto nāq̄ ut legim⁹ die dixit de⁹: fiant lumina-
 ria in firmamento celi: luceant sup̄ terram. et diuidant inter
 diem et noctem. et in signa et tempora et dies et annos: et
 sint in firmamento celi ut luceant sup̄ terram. Expugnare
 homo: et dignitatem tue cognosce nature. Recordare te
 factum ad ymaginem dei: que et si in Adam corrupta est. in
 X̄po tamen est reformata. Utere quomodo utendum est ui-
 sibilib⁹ creaturis sicut uteris terra: mari: celo: aere: fōtib⁹

et aque fluminibus: ut quicquid in eis pulchrum atque mirabile
est: referat ad laudem et gloriam conditoris: Noli esse dedi-
tus illi lumini: Quo volucres et serpentes: Quo bestie et
pecudes: quo mulce delectantur et fomes. lucem corpoream
sensu tange corporeo. et toto mentis affectu verum lumen
amplectere quod illuminat omnem hominem uenientem in
hunc mundum. de quo dicit propheta. Accedite ad eum et il-
luminamini et uultus uestri non erubescunt: Si enim templum
dei sumus et spiritus dei habitat in nobis: plene est quod fidelis quis
quod in sua habet anima quod quod miratur in celo. Non itaque nobis
dilectissimi hoc autem indicimus aut suademus ut despiciatis
opera dei aut contrarium aliquod fidei uestre: in his que
bonis bona condidit estimetis. Sed ut omni creaturarum spe-
cie et uniuerso huius mundi ornatu rationabiliter et temperanter
utamini. Que enim uidentur sicut ait apostolus temporalia
sunt: que autem non uidentur eterna sunt: Unde quis ad
presencia sumus nati: ad futura renati: non temporalibus bo-
nis dediti sed eternis sumus intenti. Et ut spem nostram
possimus propius intueri in ipso sacramento natalis domini
cogitemus quid nature nostre gratia diuina contulerit: audi-
amus apostolum dicentem: Mortui cum estis et uita uestra
abscondita est cum Christo in deo: cum autem Christus appare-
rit uita uestra: tunc et uos apparebitis cum ipso in gloria.
Qui uiuit et regnat cum patre et sancto spiritu per infinita
secula seculorum Amen.

De Natiuitate domini eiusdem Sermo Octauus

Um semp dilectissimi gaudere in domino omnia diu-
na eloquia cohortentur hodie procul dubio ad spiri-
talem leticiam copiosius incitamus: natiuitatis nobis domi-
nive sacramento clarius choruscante: ut recurrentes ad illam
diuine misericordie ineffabilem inclinabilem qua creator homi-
num homo fieri dignatus est: in ipsius inueniamur natura
quem adoramus in nostra. Deus enim dei filius de sempiter-
no et ingenito patre unigenitus sempiternus manens in forma
dei: et incommutabiliter atque intemporaliter habens non aliud

esse q̄ pater. formam serui sine suo detrimento maiestatis
 accepit: ut in sua nos prouheret: non in nostra deficeret.
 Unde utriq̄ nature in suis proprietatib⁹ p̄manenti: tanta ē
 unitatis facta cōmuniō: ut quicquid ibi est dei non sit ab hu
 manitate diuisum: quicquid autē est hominis non sit a dei
 tate diuisum. Celebrantes igitur dilectissimi natalem diem
 domini saluatoris. partum beate uirginis int̄gre cogitem⁹
 ut carni animeq̄ concepte uirtutē uerbi nullo temporis p̄c
 to defuisse credam⁹. nec prius formatum atq̄ animatum tē
 plum corpus X̄pi: quod sibi supueniens uendicaret habitator
 sed p̄ ipsum et in ipso nouo homini datum esse principū: ut
 in uno dei atq̄ hominis filio et sine matre deitas: et sine pa
 tre esset humanitas. Simul enim p̄ spiritū sanctū fecūdata uir
 ginitas: sine corrupcōis uestigio edidit: et sui generis sobolē
 et sue stirpis auctorem. Unde et idem domin⁹ sicut euange
 lisa cōmemorat quesitū a iudeis cuius filiū X̄pm scriptura
 rum auctoritate didicissent. et eisdē respondentibus quod ex
 dauid uenturus semine traderetur: quomodo inquit dominū
 illū dauid in spiritu uocat dicens: Dixit dominus domino meo
 sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum
 pedū tuorū. Nec potuerunt iudei p̄positā soluere questionem
 qui non intelligebant in uno x̄po et progeniem dauidicam et
 naturam p̄phetatam esse diuinam. Maestas ergo filij equa
 lis patri uestiens se humilitate seruili: nec metuebat minui
 nec indigebat augeri. X̄pmq̄ effectum misericordie sue que
 restitutioni impendebat humane. sola exsequi poterat uirtu
 te deitatis: ut creaturam ad imaginem dei factam a iugo di
 re dñacionis exueret. Sed quia non ita in primum hominē
 diabolus uiolentus exstiterat ut eum in partes suas sine li
 beri arbitry consensione transferret: sic destruendū peccatū
 fuerat uoluntarium: et hostile consilium. ut dono gracie nō
 obellet uorma iudicis: In totiq̄ igitur humane generis tra
 ge cōmuni unū solū fuit remedium sub diuine rōis occulto
 quod posset subuenire prostratis. si aliquis filiorum adam
 originalis preuaricationis alienus atq̄ innocens nasceretur
 qui ceteris exemplo prodesset et merito. Sed quia hoc na
 turalis generatio non sinebat nec poterat uiciare radice sē

d

semine propago esse de quo scriptura dicit. Quis potest face
re mundum de immundo conceptum semine: nōne tu qui solus
es: Dominus David factus est filius dauid. et de pmissi ge
neris fructu plex est orta sine uicio: in unam psonā gemina
cōueniente natura: ut eodem conceptu: eodemq; partu gigne
retur dominus Ihesus Xp̄s cui et uera inesset deitas ad mi
racula operum: et uera humanitas ad tolleranciā passionū.

Sides igitur catholica dilectissimi obtolleranciam hereticorū
spernat errores. qui mūdane sapiēcie uanitate decepti a ue
ritatis euangelio. recesserunt et incarnatōem uerbi intelli
gere nō ualentes de causa illuminatōis fecerunt sibi mate
riam cecitatis: Nam omnīū fere credencium opinionib⁹ que
etiam in sancti spirit⁹ negatōem prouunt: retractatis: nemi
nem pene deuiasse cognoscim⁹: nisi qui duarum in Xp̄o na
turarū ueritatē sub unius psonę cōfessione nō credidit. Aly
eternū domino solam humanitatem: aly solam ascripsere dei
tatem: Aly ueram quidem in ipso diuinitatem: sed carnem
dixerunt fuisse simulatam. Aly professi sunt ueram eū sus
cepisse carnem: sed dei patris non habuisse naturam: et dei
tati eius que erant humane substantie deputantes maiorem
sibi deum: minoremq; fingerunt cum grad⁹ in uera diuinita
te esse non possint. Quoniam quicquid deo min⁹ est: deus
non est. Aly cognoscentes patris et filij nullam esse distā
ciam quia non poterant unitatem deitatis intelligere: nisi in
unitate psonę eundem asseruerunt esse patrem quē filium
ut nasci et nutrirī: pati et mori: sepeliri & resurgere ad eun
dem pertineret: qui p̄ omnia et hominis personam impleret
et uerbi. Quidam putauerunt dominum Ihesum Xpm̄ nō
nostre substantie corp⁹ habuisse: sed ab elementis superiorib⁹
se subtiliorib⁹ sumptum. Quidam autem estimauerunt in car
ne Xpi humanam animam nō fuisse: sed partes anime ipam
uerbi implese deitatem. Quorundā imprudencia in hoc trā
syt ut animam quidem fuisse in domino faterentur: sed ean
dem dicerēt mēte caruisse: quia sufficeret homini sua deitas
ad omnia rationis officia. Postremo ydem asserere presūse
runt: partem quandam uerbi in carnem fuisse conuersam &
in unī⁹ dogmatis uarietate multiplici: nō carnis tm̄ animeq;

natura. sed eius ipsius uerbi solueretur essentia: Multa sunt
 et alia prodigia falsitatis. quibus enumerandis caritatis uestrae
 non est fatigandus auditus. Sed propter diuersas impietates que si-
 bi inuicem sunt multiformium blasphemiarum conexe. de his po-
 tissimum erroribus declinandis obseruancia uestrae deuotionis
 admoneo. Quorum unus dudum Nestorio auctore consurgere
 non impune temptauit. Alius nuper pari execratione dam-
 nandus Eutycio assertore prorupit. Nam ille beatam Ma-
 riam uirginem tantummodo est ausus predicare genitricem
 ut in conceptu et partu. nulla uerbi et carnis facta unio
 crederetur. quia Dei filius non ipse factus est hominis filius
 sed creato homini sola se dignatione sociauit. Quod catholice
 aures nequaquam tollerare potuerunt. que sic Euangelio ueri-
 tatis imbutae sunt. ut firmiter nouerint nullam esse humano
 generi specie salutis nisi ipse esset filius uirginis qui creator
 est matris. Hic autem hereticioris sacrilegii prophetae assertor una-
 nionem in Christo quidem duarum confessus est naturarum. sed
 ipsa unione id dixit esse factum. ut ex duabus una remane-
 ret nullatenus alterius existente substantia: que uterque finiri
 nisi aut corruptione aut separatione non possent. Hec uero tam
 inimica sunt sane fidei. ut nequeant recipi sine exordio nomi-
 nis christiani. Si enim uerbi incarnatio non unio diuinae huma-
 naeque nature est. sed hoc ipso concursu quod erat geminum. factum
 est singulare. sola uirginitas utero uirginis nata est. Et
 per iudicatoriam speciem subijt nutrimenta et incrementa cor-
 pora. utque omnes mutabilitates humane conditionis omittam
 sola diuinitas mortua. sola diuinitas est sepulta. ut iam secundum
 talia sentientes sperande resurrectionis nulla sit ratio. nec
 sit primogenitus ex mortuis Christus. quia non fuit qui deberet
 resuscitari. si non fuit qui posset occidi. Absint a cordibus uestris
 dilectissimi dyabolicarum inspirationum uirulenta mediantia. et sci-
 entes quod sempiterna filii deitas. nullo apud patrem creuit
 augmento. prudenter aduertite. quod cum nature in Adam
 dictum est terra es et in terram ibis. eadem in Christo dicitur
 Sede a dextris meis secundum illam naturam qua Christus equa-
 lis est patri non inferior fuit unigenitus sublimitate genitoris
 nec equalis ei est cum patre gloria. que est ipsa patris dex-

tera: de qua exodo dicitur .dextera tua domine glorifica
ta e in uirtute: et in ysaia: dñe quis credidit auditui nostro
et brachium domini cui reuelatũ e Assumptus igitur homo
in filiũ dei: sic in unitatẽ glorie xpi ab ipis corporalibus est
receptus ex cordys ut nec sine deitate conceptus sit. nec sũ
deitate editus. nec sine deitate nutritus Idem erat in mira
culis idem in contumelys. Per humanam infirmitatem
crucifixus mortuus et sepultus. per diuinam uirtutẽ die ter
tia suscitatus ascendit ad celos sedet ad dexteram dei pa
tris omnipotentis. et in natura hominis accepit a patre quod
in natura deitatis etiam ipsa donauit: Hoc dilectissimi pro
corde meditantes apostolici sc̃p̃ memores estote p̃cepti qui
uniuersos amonet dicens Videte ne quis uos decipiat uos p̃
philosophiam et inanem fallaciam secundũ traditionẽ hominũ
et non sc̃dm̃ xpm̃: quia in ipso habitat omnis plenitudo di
uinitatis corporaliter: ut ueram intelligam? substantiam car
nis: ubi est plenitudo diuinitatis inhabitatio corporalis. qua
utiq; etiam tota repletur ecclesia que inherens capiti corp̃
est Crissi Qui uiuit et regnat cum patre et spiritu sancto
in secula seculorum **A M E N**

De Natiuitate domini eiusdem Sermo Nonus

ccedit quidem dilectissimi multumq; supereminet hu
mana eloquy facultatem .diuini operis magnitudo. et
inde oritur difficultas fandi .unde adest ratio non tacendi
quia in ihu xpo filio dei non solũ ad diuinam essentiam sed
etiam ad humanam spectat naturam quod dictum est per p̃
phetam Generationẽ eius quis enarrabit Utrumq; enim sub
stantiam in unam conuenisse gloriã nisi fides cedat sermo
non explicat: et ideo nunq; materia deficit laudis quia nunq;
sufficit copia laudatoris .Gaudeam? igitur q; ad eloquendũ
tante misericordie sacramentũ impares sumus et cum salu
tis nostre altitudinem promerere non ualemus sentiamus no
bis bonum esse quod uincimur . Nemo enim ad cognitionẽ
ueritatis magis propinquat q; qui intelligit in rebus diuinis
etiam si multum proficiat. Semper superesse quod querat
Nam si se ad id quod tendit peruenisse presumit. nõ quesita

repit. sed in iniquitate deficit. Ne autem infirmitatis nostre
 perturbemur angustis euangelice nos et prophetice adiuuant
 uoces quibus ita accendimur et docemur: ut nobis natiuitate
 domini qua uerbum caro factum est. non tam preteritam
 recolere quam presentem uideamur inspicere. quod enim pas
 toribus pro gregum suorum custodia uigilantibus nunciavit an
 gelus etiam nostrum impleuit auditum: et ideo dominicis
 uerbis presumus. quia uerba diuinitus edita cordis aure re
 sonamus. tanquam et in hodierna festiuitate dicatur. Ecce eua
 geliso uobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia
 natus est uobis hodie saluator qui est Christus dominus Ihesus
 in ciuitate David. Cuius predicacionis summatim exultacio
 innumerabilium iungitur angelorum: ut excellentius fieret
 testimonium cui milicie celestis multitudo concineret ange
 lorum in honorem dei una benedictione dicentium. Gloria
 in excelsis deo: Et in terra pax hominibus bone uoluntatis
 Dei ergo gloria est ex Maria uirgine Christi ualentis infan
 cia: et reparacio humani generis merito in laudem sui refer
 tur auctorio. Quia et ipse beate Marie missus a deo Gabri
 el angelus dixerat. Spiritus sanctus superueniet in te et uir
 tus altissimi obumbrabit tibi. Ideoque quod nascetur ex te sanc
 tum uocabitur filius dei. In terra autem illa pax conditur que
 homines efficit bone uoluntatis. Quo enim spiritu de inte
 merate matris uisceribus nascitur Christus: Hoc de sancte ec
 clesie utero renascitur Christianus: Cui uera pax est a
 dei uoluntate non diuidi: non dubitet et hys solis que deus
 diligit delectari. Natalem igitur dilectissimi diem domini
 celebrantes: qui ex omnibus preteritorum temporum diebus electus
 est. licet dispensacio actuum corporalium sicut et eterni consilij
 fuerat preordinata transierit. totaque redemptoris humilitas
 in gloriam eterne maiestatis euecta sit: ut in nomine Ihe
 su omne genu flexatur celestium terrestrium et inferno
 rum. et omnis lingua confiteatur: quia dominus Ihesus
 in gloria est dei patris. indefinenter tamen illum propter salutem
 re uirginis adoramus. et illam uerbi et carnis indissolubile
 copulam non minus suscipimus in presepe iacentem quam in
 throno paterne altitudinis celsedentem. Immutabilis enim

deitas quibus mira semetipsam et claritatem et potentiam con-
fiteret non tamen ideo non erat infecta nascenti. quia huma-
no aspectu non patebat ut per ueri hominis inusitata primor-
dia ille agnosceretur genitus qui Regis David et dominus es-
set et filius Ipse enim propheticis spiritu cantat dicens Dixit
dominus domino meo sede a dextris meis Quo testimonio
sicut Euangelium refert. confutata est impietas iudeorum. Nam
cum Ihesu interrogante iudeos cuius filium diceret Christum
respondissent David confessum dominus cecitatem illorum ar-
guens: dicit Quomodo ergo David in spiritu uocat eum dominum dicens
Dixit dominus domino meo sede a dextris meis: Interclu-
sistis uobis iudei intelligentie uiam: et dum solam naturam
carnis inspicitis: tota uos ueritatis luce priuastis. Expedan-
tes eum secundum uestram persuasionis fabulosa figmenta David fi-
lium de sola uirgine corporalem dum spem uestram tamen in hominem con-
dituistis deum dei filium repulistis: ut quod nobis confiteri glo-
riosum est: uobis prodesse non possit Nam et nos interroga-
ti cuius filius sit Christus: uoce apostoli confitemur quod fac-
tus est ex semine. David secundum carnem: Et de ipso initio
euangelice predicationis instruimur legentes Liber generati-
onis Iesu Christi filii David filii Abraham. Sed ideo a uestra im-
pietate discernimur: quia quem ex progenie David hominum
nouimus natum. eundem secundum quod uerbum caro factum est
deum deo patri non credimus coeternum Unde si teneres
o Israel tui nominis dignitatem: et propheticas denuntiati-
ones non obsecato corde percurreres. Ilayas tibi euangelicam
paderet ueritatem et non surdus audires diuina inspiratione di-
cete Ecce uirgo in utero concipiet et pariet filium et uocabi-
tur nomen eius Emanuel quod est interpretatum nobiscum deus
Quem si in tanta proprietate sacri nominis non uidebas. in
dauidica saltem uoce didicisses: ne contra testimonium noui
et ueteris testamenti Ihesum Christum David filium denegares
quem David dominum non fateris. Quapropter dilectissimi
quonia per ineffabilem dei gratiam ecclesia fidelium gentium
consecuta est. quod carnalium Iudeorum Synagoga non me-
ruit dicente David. Notum fecit dominus salutare suum in
conspectu gentium releuauit iusticiam suam Et Ilayas sine

34

liter p̄dicante. Popul⁹ qui sedebat in tenebris uidit lucem
magnā. qui habitāt in regiōe ūbre mortis lux orta ē eis. Et
itey Centes que te non cognouerūt inuocabunt te: et popu
li qui te nesciunt ad te confugient. Exultemus in die sa
lutis nostre. et p̄ nouum testamētum in consorcium eius as
sumpti cui dicitur a patre: fili⁹ me⁹ es tu ego hodie ge
nui te. Postula a me ⁊ dabo tibi gētes hereditatem tuā: pos
sessionem tuam terminos terre: in adoptantis nos miseri
cordia gloriemur: quia sicut ayt Apostol⁹. Non accepistis spi
ritum seruitutis itey in timore. sed accepistis spiritū adop
tionis filioy in quo clamam⁹ Abba pater: dignum enim est
atq; conueniens ut testantis patris uoluntas ab adoptiōis fi
lys impleatur. Dicente Apostolo. Si cōpatimur et congratu
labimur. sint humilitatis Xpi cōpicipes: qui sunt futuri. fu
ture glorie coheredes: Honoretur in infancia sua Domin⁹.
nec ad claritatis referantur iniuriis: exordia ⁊ incremēta cor
porea quoniam nature incōmutabili nec addidit aliquid na
tura nostra nec minuit: Sed qui in similitudinem carnis
peccati dignatus est hominib⁹ esse conformis in unitate de
itatis patri permanet equalis: cum quo et spiritu sancto
uiuunt et regnat in secula seculoy Amen.

De Natiuitate domini Ciusdem Sermo Decimus

Epe ut uobis dilectissimi de excellentissima festiuita
tis hodiernae solennitate officium uobis sermonis sa
lutaris impendimus. Nec ambigimus ita cordibus uestris di
uine pietatis resplenduisse uirtutem. ut quod uobis fide est
insitum: id sit etiam intelligencia comprehensum. Sed quia
domini saluatoris natiuitas nō solum scdm claritatem deita
tis de patre: sed etiam scdm carnem de matre ita facultatē
humani excedit eloquy ut merito ad utrumq; referatur
quod dictum est. Generatōem e⁹ quis enarrabit in eo ipso
quod digne nō potest explicari. semp exuberat ratio differē
di. Non quia liberorum sit diuersa sentire: sed quia dignitati
materie nulla potest lingua sufficere: Magnitudo ergo sacra
menti in salutem humani generis ante secula dispositi in se

culorū sine referati: integritati sue nec auferri aliquid pa-
tatur nec augeri. et sicut propria non amittit: ita aliena nō
recipit: Sed multi opinionū suorum sequaces: et quod non
dum intellexerunt paratiores docere q̄ discere sicut ait a
postolus. Circa fidē naufragauerūt Quorū prauas cōpugnā
telq̄ sententias breui significacōe p̄stringam. ut errorū tene-
bris a ueritatis luce discretis et religiose honorētur bene-
ficia diuina. et scienter caueantur humana mendacia. Qui-
dam enim ex documentis natiuitatis domini nostri Ihesu
Xpi que eū uerū hominis filium demonstrabant nichil ipm
amplius q̄ hominis filiū crediderunt: non putantes ipsi al-
scribēdū esse deitatē: quem et primordia infancie & incremē-
ta corporea et passionum usq̄ ad crucem mortemq̄ cōditio
non dissimilē ceteris mortalib⁹ approbassent. Alij uero uir-
tutū admiratione p̄moti & originis nouitatē & dictorū factozq̄
potenciā ad diuinam intelligentes p̄tinere naturam nichil
illi putauerunt nostre esse substantie: totum illud quod cor-
poree fuit actionis et forme aut de sublimioris generis p̄-
dille materia: aut simulatam carnis speciē habuisse. ut uiden-
cium & tangencū sens⁹ ludicatoria ymaginē felleretur fuit
autē in quibusdam errantib⁹ eciam illa p̄uasio. qua cone-
rentur asserere ex ipa uerbi substantia quidā in carne fuis-
se conuersū: natūq̄ Ihesum ex Maria uirgine. nichil mater-
ne habuisse nature Sedet q̄ erat deus: et q̄ erat homo utq̄
q̄ ad id pertinuisse q̄ uerbum est. ut scilicet in Cristo per
diuersitatē substantie falsa fuerit huminitas et p̄ defectū
mutabilitatis non uera diuinitas Has ergo dilectissimi ali-
alq̄ impietates dyabolica inspiratione cōceptas et in multo-
rū noxam p̄ uasa p̄ditionis effusas olim catholica fides cui
deus magister est et auxiliator auertit exorante et instru-
ente nos spiritu sancto p̄ legis testificacōne per uaticinia p̄-
phetarum et per euangelicam tubam. apostolicamq̄ doctrinā
ut constantē intelligentēq̄ credam⁹ quia sicut ait beat⁹
Iohannes Verbū caro factū est et habitabit in nobis. utiq̄
quos uerbi diuinitas sibi coaptauit. cui⁹ caro de utero uir-
ginis sūpta nos sumus: que si de nostro idē uere humana
nū esset. uerbū caro factū non habitasset in nobis In nobis

autem habitavit. quia naturam nostri corporis suam fecit.
 edificante sibi sapientia domini: non de quacunque materia
 sed de substantia propria nostra: cuius assumptio est manifesta
 cum dictum est Verbum caro factum est et habitavit in nobis.
 Huic autem sacratissime predicandi et beati Pauli apostoli
 doctrina concordat dicentis Videte ne quis vos decipiat per
 philosophiam et inanem fallaciam secundum traditionem hominum
 secundum elementa mundi et non secundum Christum: quia in Christo habitat
 omnis plenitudo divinitatis et estis repleti in illo. Totum
 igitur corpus implet tota divinitas et sicut nichil deest illi
 maiestatis: cuius habitaculo repletur habitaculum: sic nichil de
 est corporis quod non suo habitatore sit plenum. Quod autem
 dictum est et estis repleti in illo nostra ut igitur signata est na-
 tura ad quos illa repletio non pertineret nisi dei verbum nos-
 tri sibi generis et animam et corpus unisset: Agnoscendum
 sane dilectissimi et toto corde est confitendum: quod hec gene-
 ratio qua et verbum et caro id est deus et homo unus dei fili-
 us unusque Spiritus efficitur. supra omnem originem humane cre-
 atiois excellit. Nec enim aut Adae de limo terre formatio:
 aut Eve de viri carne plasmatio: aut ceterorum hominum
 de utriusque sexus promixtione conditio Ihesu Christi potest ortui
 comparari. Genuit Abraham senex diuine passionis heredes:
 et transgressa fecunditatis annos sterilis Sara concepit: Jacob
 dilectus est a deo antequam natus et pueniente gratia volunta-
 rias actiones ad hispida congeniti fratris asperitate discretus
 Jeremie dicitur. Priusquam te formarem in utero: noui te: et
 antequam exires de uulua sanctificaui te. Anna diu fecunditatis
 aliena Samuelis prophetam quem deo offerret enixa est. ut paru-
 clara esset et uoto. Zacharias sacerdos de Elisabeth steri-
 li sanctam suscepit prolem et precursor Christi futurus Johannes
 propheticum spiritum intra viscera matris accepit: et dum editus
 puer genitricem domino signo clausa exultationis ostenderat
 Magna hec omnia et diuinorum operum sunt plena miraculis
 sed hoc ipso moderatius stupenda quam plura. Natiuitas domi-
 ni nostri Ihesu Christi omnem intelligentiam superat: et cuncta
exempla transcendit: nec potest ullis esse comparabilis que est
intra omnia singularis. Electe namque uirgini de semine Ab

rahe ac de radice Jesse ꝑ propheticas uoces ꝑ missica sig
na ꝑmisse denunciatur ab archangelo siue damno pudoris be
ata fecunditas: sacram uirginitate nec cōceptu uiolatura nec
partu. Supueniente quippe in eā spiritu sancto: et altissimi
obumbrante uirtute incōmutabile dei uerbum de incōtami
nato corpore habitum sibi humane carnis assumpsit: que et nul
lum contagiū de cōcupiscencia carnis traheret et nichil eorū
que ad anime corporisq; naturam ꝑtinent non haberet: Ne
cedant itaq; procul in tenebras suas: eant hereticarū mon
stra opinionum: et insanarum sacrilegia falsitatum: hos ex
ultans in laudem dei multitudo celestiu et instructi ab ange
lis docuere pastores. ut cognitis nature utriusq; documentis
et uerbum in Ꝓꝑo hominē: et Ꝓꝑm hominem adoremꝑ in
uerbo. Nam si ut apostolus apt Qui ad heret domino unus
spiritꝑ est quantomagis uerbum caro factū unꝑ est Ꝓꝑs: ubi
nichil est alterius nature: quod non sit utriusq;. Non enim
infirmemur in consilio misericordie dei: que nos et innocen
tie reformet et uite. Non quia in saluatore nostro manifest
ta cognoscimꝑ gemina signa nature. aut in gloria dei de ue
ritate carnis. aut in humilitate hominis de deitatis maiesta
te dubitemꝑ: Idem est in forma dei. qui formam recepit ser
ui. Idem est incorporeꝑ manens et corpꝑ assumens. Idem
in sua uirtute inuolabilis ꝑ in nostra infirmitate passibilis
Idem a paterno non diuisꝑ throno: et ob impys crucifixꝑ in
ligno. Idem est sup celorum altitudines uictor mortis ascē
dens: et usq; ad cōsumacionem seculi uniuersam ecclesiam re
linquens. Idem postremo est qui in eadem qua ascendit car
ne uenturꝑ sicut iudicium sustinuit impiorum: ita iudicaturꝑ
est de omnium adione mortalium. Unde ne plurimis immo
remur testimonys unum sufficit ex euangelio beati Johannis
adhberi quo ipse hoc dicit. Amen amen dico uobis quia ue
nit hora et nunc est: quando mortui audient uocem filij dei:
et qui audierint uiuent. Sicut enim pater habet uitam in
semetipso. sic dedit ꝑ filio uitam habere in semetipso. et ꝑ
testate dedit ei iudiciū facere: quia filijꝑ hominis est. Ergo
sub una scētia obēdit quia filijꝑ dei atq; filijꝑ hominis est. Un
de apparet quemadmodū Ꝓꝑm dōmū in unitate ꝑsone tre

dere debeam? Qui cum sit filius dei: p quem facti sumus:
 etiam fili? hominis p assumptionem carnis est factus. ut mo-
 reretur: sicut ayt aposto? Propter delicta nostra: et resur-
 geret propter iustificandem nostram. Hec confessio dilectis-
 simi nullas inuenit contractiones: nullis cedit erroribus. Ag-
 noscim? enim misericordiam dei ab initio promissam et ante
 secula pparatam. p quam solam resolu? captiuitatis humani
 vincula potuerunt: quib? primum hominem omnib? ei? posse-
 ritatem male suus peccati auctor obstrinxerat et ppaginē
 dediticiam originali sibi pre iudicio uendicabat. Quia igitur
 iustificandis hominib? hec principaliter opitulatur q uni-
 genit? dei etia? filius hominis esse dignat? est ut hominison
 patri deus idest unius substantie idem homo uerus et scdm
 carnē matri cōsubstantialis existeret: utroq? gaudeam?: quia
 non nisi utroq? saluamur: in nullo diuidentes uisibilem ab in-
 uisibili: formam serui a forma dei: quia et si unum manet ab
 eternitate: aliud cepit a tempore: que tamen in unitate
 cōuenerunt nec separationem possunt habere: nec finem: dñ
 exaltans et exaltat?: glorificans et glorificat? ita sibi met in
 helerunt: ut in omnipotentia siue in contumelia nec diuina
 in xpō careat humanis: nec humana diuinis. Hec credentes
 dilectissimi sum? ueri xpiani israelite: et in consortium filioꝝ
 dei ueraciter ad optati: quia et oēs sancti qui saluatoris nos-
 tri tempa pesserunt per hanc fidem iustificati: et p hoc sa-
 cramentum xpī sunt corp? effecti. expectantes uniuersalem
 credentium redemptionem in semine Abraham. De quo di-
 cit aposto?. Abrahe date sunt repromissiones et semini ei?
 Non dicit in seminib? quasi in multis sed quasi in uno et se-
 mini tuo quod est xp̄s. Propter quod Matheus euangelista
 ut pmissionem factam ad Abraham ostenderet in xpō esse
 cōpletam generatōem ordine pcurrit: et in quo omnib? gen-
 tib? fuisse facta benedictio demonstrauit: Lucas quoq? ab ip-
 so domini ortu seriem generis sursum uersus recepit: ut
 etiam illa secula que diluuium puenierunt huic sacramento
 doceret esse cōnexa. omnesq? ab initio successionum grad? ad
 eum in quo uno erat salus omnium tetendisse. Nō ergo du-
 bitandum est quia preter xp̄m non est aliud nomen sub te

lo datum hominib⁹ in quo nos oporteat saluos fieri: Qui cū
patre et spiritu sancto equalis in trinitate uiuens et regnās
in secula seculorum Amen.

Ciuidem Leonis pape De Epiphania
domini Sermo Primus

Celebrato primo die quo intemerata uirginitas hū
ni generis edidit saluatore. Epiphanie nobis dilec
tissimi ueneranda festiuitas dat p̄seuerantiam gaudiorū: ut
inter cognatarum solennitatum uicinis sacramenta exulta
tionis uigor et feruor fidei non tepescat. Ad omniū enim
hominum spectat salutem q̄ infantia mediatoris dei et ho
minum iam uniuerso declarabitur mundo cum adhuc exiguo
detineretur oppidulo. Quamuis enim Israheliticam gentem
et ipsi⁹ gentis unam familiam uellegisset: de qua naturam
humanitatis assumeret: uoluit tamen intra matris habita
tionis angustias ort⁹ sui latere primordia. sed mox ab homi
nib⁹ uoluit agnosci qui dignat⁹ est omnib⁹ nasci. Trib⁹ igitur
magis in regione orientis stella noue claritatis apparuit
et que illustrior ceteris pulchriorq; siderib⁹ facile se intuen
cium oculos animosq; conuerteret: ut cōfessum aduertere
non esse ociosum quod tam insolitum uidebatur: Dedit ergo
aspicientib⁹ intellectum qui prestetit signum: et quod fecit in
telligi fecit inquiri: et se inueniendum obtulit requisit⁹. Se
cuntur tres uiri superni luminis ductū: et: preux fulgoris in
diciū. intenta contemplacōe comitantes: Ad agnitōem ue
ritatis gracie splendore incuntur. Qui humano sensu sig
natum sibi regis ortū estimauerunt in ciuitate regis esse que
rendum: sed qui serui suscepit formam et non iudicare uene
rat sed iudicari Bethleem p̄legit natiuitati: Jerosolimam
passioni. Herodes autem audiens Judeorum principem na
tum: successorem suspicatus expauit. et molitus necem salutis
auctori fallum sponndit obsequium. Qui felle foret si mago
rum p̄mitteretur fidem et conuerteret ad religionē. quod
disponebat ad fraudem. O cetera uultu emulacōis impietas.
quid p̄turbandum putas diuinum tuo furore consiliū: domin⁹

34

mundi temporale non querit regnum: qui p̄stat eternum:
Quid in cōmutabilem dispositarum rerum ordinem uertere
et aliorum facin̄ occupare conaris. Mors Xpi non est tē
poris tui. Ante condendum eō euangelium: ante predican
dum eō regnum dei: ante sanitates donande: ante sūt faci
enda miracula. Cur quod alieni futurum est operis: tui esse
uis criminis et nō habitur̄ effectum sceleris in solum te rea
tum p̄cipitas uoluntatis: nichil ac mollicione p̄ficis: nil per
agis qui uoluntate natus est: arbitry sui potestate morietur.
Consumant ergo magi desiderium suum: et ad puerum do
minum nostrum Ihesū Xpm eadē uella p̄eunte pueniunt.
Adorant in carne uerbum: in infancia sapienciam: in infirmi
tate uirtutem: in hominis ueritate dominum mayestatis.
utq; sacramentū fidei sue intelligencię manifestent quod
cordib; credunt: munerib; p̄stantur. Thus deo. Mirram
homini: Aurū offerunt regi. Scilicet diuinā humanāq; natu
rā in unitate uenerātes: quia quod erat in substācy propri
um: non erat in potestate diuersum. Reuersis igitur magis
in regionē suam: et translato Ihesu in egiptum ex admoni
tōe diuinā exarscit frustrata meditacōib; suis insania he
rodis. Fletari omnes Bethleem paruulos iubet: et quoniam
quem metuat uelcit infantē generalem sentenciā in suspec
tam sibi tendit etatem. Non dum sanguinis sui impendit re
demptionem iā martiy tribuit dignitatem. Erigite igitur
dilectissimi fideles animos ad coruscantem gratiam luminis
sempiterni et impensa saluti humane gratie sacramenta ue
nerantes Audium uestrum hys que pro nobis gesta sūt sub
dite diligite castimonie puritatem. quia Christus uirgini
tatis eō filius. Abstinetē uos a carnalibus desideris que
militant aduersus animam quemadmodum nos presens bea
tus Apostolus suis ut legimus uerbis hortatur. Malicia par
uuli estote quia dominus glorie mortalium se conformauit
infancie Sedamini humilitatem quam dei filius discipulos
suos docere dignatus est: induite uos uirtute paciencie in
qua animas uestras possitis acquirere quoniam qui cunctorū
eō redemptio: ipse eō omnium fortitudo: Que sursum sunt
capite: non que sup terram. p̄ uiam ueritatis et uite condā

ter incedite: ne nos impediatur terrena: quibus sunt parata ce-
lestia: per dominum nostrum Ihesum Xpm qui cum patre et
spiritu sancto uiuit et regnat in secula seculorum Amen.

De Epiphania domini Sermo Secundus:

Audete in domino dilectissimi: iterum dico gaudete
quia breui interuallo tempis post solemnitate natiuita-
tis Xpi: festiuitas declarationis eius illuxit. et quem in illo
die uirgo peperit in hoc mundo agnouit. Verbum enim caro
factum: hic susceptionis nostre tempus exordia ut natus Ihe-
sus et credentibus manifestus: et plequentibus occultus: Jam
tunc ergo celi enarrauerunt gloriam dei. et in omnem ter-
ram sonus ueritatis exiuit. quando et pastoribus exercitus an-
gelorum Saluatoris editi annuntiator apparuit. et magos ad
eum adorandum preuia stella perduxit: ut a solis ortu usque ad
occasum ueri generatio regis coruscaret. cum rerum fidem
et regna orientis per magos discerent: et romanum impium non
lateret. Nam et leuicia Herodis uolens primordia suspecti sibi
regis extinguere: huic dispensationi uelut seruiet: ut dum
atroci intentus facinori ignotum sibi puerum indiscreta infanti-
cede persequitur: annuntiatum celitus dominatoris ortum insigni oc-
ubique fama loqueretur: quam promptiore ad uarrandum diligenti-
ore faciebat. et supne signationis nouitas: et cruentissimi per-
euentis impietas. Tunc autem etiam egipto saluator illatus est
ut gens antiquis erroribus dedita: iam ad uicinam salutem per
occultam gratiam signaretur. et que nondum eiecerat ab ani-
mo superstitioem: iam hospicio reciperet ueritatem: Merito
igitur dilectissimi dies ille manifestatione domini consecra-
tus speciale in toto mundo obtinuit dignitatem que in cor-
dibus digno debet splendore clarescere: ut rerum gestarum or-
dinem non solum credendo. sed etiam intelligendo ueneremur.
Quantum ergo gratiarum actionem debeamus domino
pro illuminatione: probat obsecratio Iudeorum Quid enim tam
cecum quid tam lucis alienum quam illi sacerdotes et scribe
Israhelitarum fuerunt qui percunctantibus Magis et He-
rode querente ubi Christus secundum scripturam testimonium

um nasceretur hoc responderunt de prophetico eloquio :
 quod indicabat stella de celo .que utiq; poterat Magos Ihe
 rosolymis pretermittis usq; ad cunabula pueri sicut postmodu
 fecit sua significacione perducere nisi ad confutandam Jude
 orum duriciam pertinuisset ut no solum ductu sideris .sed eri
 am ipsoru p̄fessione innotesceret natiuitas saluatoris: Jam
 ergo ad erudicoem gentium prophetiq; sermo transibat: et
 p̄nuntiatis antiquis oraculis Xpm alienigenaru corda disce
 bant: cum Iudeorum infidelitas ueritatem ore proferret: &
 mendacium corde retineret. Noluerunt enim agnoscere oc
 culis quem de sacris indicabant libris: ut que non adorabat
 in infacie infirmitat & humilem. postea crucifigeret in uirtu
 tis sublimitate fulgentem. Que ista Iudei tam impita in uo
 bis sciencia est et ta indota doctrina. Interrogati ubi Xps
 nasceretur: ueraciter & memoriter dicitis q; legis in Beth
 leem Iude. Sic enim scriptum est p̄ prophetam. Et tu Beth
 leem terra Iuda: non es minima inter principes Iuda. Ex
 enim epiet Dux qui regat populum meum Irahel. Hunc
 principem natum et pastorib; angeli: et uobis auunciauere
 pastores. Hunc principem natum longinque orient alium geni
 um nacoēs in solito noui sideris splendore didicerunt: et ne
 de loco editi regis ambigerent: nostra erudicio pdidit: quod
 stella non docuit. Cur uobis uiam quam alys apperitis ob
 struitis. Cur in nostra infidelitat & residet dubium: quod ex
 uestra fit responsione manifestum. Locum natiuitatis q;e
 scripturarum testimonio demonstratis preteritiam temporis
 de celi et terre attestacoe: cognoscitis: et tamen ubi ad per
 sequendum anim; herodi exarsit: ibi ad non credendu uel
 ter sens; obduruit. Felicioer ergo ignoracia infanciu quos
 persecutor occidit. q; uestra sciencia quos in sua perturbaci
 one consuluit: Vos noluidis regnum eius recipere: cuius
 oppidum potuidis ostendere. illi potuerunt p̄ eo mori: que
 nondum poterant profiteri: ita Christus ut nullum temp;
 ei esset absq; miraculo: ante usum lique potestatem uerbi
 exercebat. Et quasi iam diceret. Sinite paruulos: ueni
 re ad me: Talium est enim regnum celorum. Floua glori
 a coronabat infantes et de initiis suis paruulorum primor

dia consecrabat ut disceretur neminem humanum diuini in
capacem esse sacramenti : quando etiam illa etas gloria et
set apta martirii : Agnoscam⁹ ergo dilectissimi in magis ado
ratoribus P̄pi uocationis nostre fideis primicias et exultā
tibus animis beate spei inicia celebrem⁹. Exinde enim in e
ternā hereditatē cepim⁹ introire. Exinde nobis P̄pm loquē
cium scripturarum archana patuerunt et ueritas quam Ju
deorum obsecratio non recepit : omnibus nationibus lumen
suum innoxit . honoretur itaq; a nobis sacratissimus dies in
quo salutis nostre autor apparuit et quem Magi infantem
uenerati sunt in cunabulis nos omnipotentem adoremus
in celis . et sicut illi de thesauris suis multas dño munerum
species obtulerūt : Ita et nos de cordibus nostris que deo
sunt digna : promamus . Quamuis enim omnium honorum sit
ipse largitor etiam nostre tamen fructum querit industrie .

Non enim dormientib⁹ prouenit regnum celorū : sed in mā
datis dei laborantib⁹ atq; uigilantib⁹ : ut si dona illius irrita
non fecerim⁹ : p̄ ea que dedit mereamur accipe que pmisit
Vnde cohortamur dilectionem uestram ut abstinentes uos
ab omni ope malo : que sunt casta et iusta sectamini . filij enim
lucis abire debēt opa tenebrarū . itaq; edia derelinque : me
dacia abicite : supbiam humilitate destruite : auariciam lar
gitatē delete . Decet enim ut capiti sua membra cōeuniant
ut pmissarū benedictionum mereamur esse consortes . Per
Dominum nostrum Ihesum Christum Qui uiuit et regnat
in secula seculorum : Amen.

De Epiphania domini Ciusdem Sermo Tertius

Quamuis sciam dilectissimi q; sanctitatem uestrā hodi
erne festiuitatis causa non lateat : tamq; scdm con
suetudinem euāgelic⁹ sermo uobis reseruaerit : tamen ut
nostri nichil desit officij loqui de eodem quod domin⁹ dona
uerit audebo . ut in cōmuni gaudio : tāto religiosior sit om
nium pietas : quantomagis omnib⁹ fuerit intellecta solēni
tas . Prouidencia namq; misericordie dei dispositū habēs pe
niti mundo in nouissimis tēporibus subuenire : saluationē

omnium gentium p̄iunxit in X̄po : ut quia et cunctas nacio-
 nes a ueri dei cultu impius dudum error auerterat : et ipe
 peculiaris dei popul⁹ Israel ab institutis legalib⁹ pene to-
 t⁹ exciderat conclusis omnib⁹ sub peccato omnium misere-
 tur. Deficiente enim ubiq⁹ iusticia et toto mundo inuana et
 maligna p̄lapse nisi iudicium suum diuina potestas differret :
 uniuersitas hominum sententiis d̄nacois extipet. Sed in
 indulgentiā ira translata est : Et ut clarior fieret exercen-
 de gratie magnitudo : tunc placuit abolendis peccatis homi-
 num sacramentum remissionis afferri : quando nemo pote-
 rat de suis meritis gl̄ari. Qui⁹ aut̄ ineffabilis misericordie
 m̄ifestatō facta ē Herode apud Iudeos ius regiū tenēte : ubi
 legitima regum successione cessante : et pontificum potestate
 destructa : alienigena obtinuerat principatum : ut ueri regis
 ort⁹ illius prophete p̄baretur uoce que dixerat : Non de-
 fiet princeps ex Iuda : neq⁹ dux defemorib⁹ eius : donec
 ueniat cui repositum est regnum : et ipse erit expectatio ge-
 nium. De quib⁹ quōdam beatissimo Patriarche Abrahe in-
 numerabilis fuerat p̄missa successio : non carnis semine sed
 fidei fecunditate generanda : et ideo stellarum multitudi-
 ne cōparata. ut ab omnium patre gentiū non terrena sed ce-
 lestis p̄genies speraret : Ad creandam ergo p̄missam poste-
 ritatem : heredes in siderib⁹ deliquanti ortu noui sideris ex-
 citantur : ut in quo celi adhibitum fuerat testimonium ce-
 li famularetur obsequiū. Cōmouet magos remotioris oriē-
 tis habitatores stellis ceteris stella fulgērior & d̄ mirādū lu-
 minis claritate uiri ad her̄ spectanda nō in seꝝ magnitudinē
 sanctificacōis intelligunt : agente hoc sine dubio in eorū cor-
 dib⁹ inspiracione diuina. ut eos tante uisionis mysteriū nō
 lateret : et quod oculis ostendebatur insolitum : animis nō
 esset obscurum. Deniq⁹ officium suū cum religione disponūt
 et hys se instrunt donis ut adoraturi unum tria se simul
 credidisse demōstrent. Aureo honorantes p̄sonam regiam :
 Mirra humanam. Thure diuinam. Ingrediuntur enim iu-
 daici regni precipuā ciuitatem et in urbe regis ostendi sibi
 postulāt puerum quem ad regendū sibi didicerant procrea-
 tum : Conturbatur Herodes : timet saluti sue : metuit po-

testati. Requirit a sacerdotibus et doctoribus legis : quid de
ortu Christi scriptura predixerit. In noticiam uenit quod fue
rat prophetatum. Veritas illuminat magos : Infidelitas ob
cecat magistros. Carnalis Israel non intelligit quod legit
Non uidet quod offendit : Utitur paginis : quarum non cre
dit eloquys . Ubi est Iudea gloria tua : Ubi de Abraham
duda nobilitas : Nonne circumcisio tua proputium facta est : Ecce
maior seruis minori : et alienigenis in sorte hereditatis tue
intrauit ei testamenti quod in sola littera teues recitati
one famularis. Intret in Patriarcharum familiam genciu
plenitudo : et benedictionem in semine Abrahe qua se carnis
abdicant filij promissionis accipiant . Adorent in tribus ma
gis omnes populi uniuersitatis autorem et non in iudea
tamen deus : sed in toto orbe sit notus : et ubique in Israel sit
magnum nomen eius . Quoniam hanc electi generis dignita
tem : sicut infidelitas in suis posteris conuincit esse dege
nerem : ita fides omnibus facit esse communem . Adorato autem
domino magi et omni deuotione completa : secundum admonitionem
somny non eodem quo uenerant itinere reuertuntur . Opor
tebat enim ut ipsi in Christum credentes : non per antique conuersa
eius semitas ambularent : sed nouam ingressi uiam a relictis
erroribus abstererent . Tamen ut etiam Herodis uacuarentur
insidie : qui in puerum Ihesum impietatem doli per simulatio
nem disponebat officij . Unde quia spes illius erat soluta co
menti : in maiorem furorem iracundia regis ardescit . Non
retolens tempus quod indicauerant magi in omnes Bethleem
pueros rabiem crudelitatis effundit : et rede generali uniuersa
se ciuitatis illius in eternam gloriam transituram cruciat
infanciam existimans fore ut nullo illic puulo non occiso oc
cideretur Christus . At ille qui sanguinem per mundi redemptionem
fundendum in aliam differret etatem : egipto se parentum
ministerium subiectus intulerat . Repetens scilicet Hebre
e gentis antiqua cunabula et principatum ueri Ioseph ma
ioris providencie potestate disponens : ut illum diriozem
omni inedia famem qua Egipriorum mentes ueritatis in
opia laborabant : Veniens de celo panis uite et cibis ra
tionis auferret nec sine illa regione pararetur singularis

40

hostie sacramentum in qua primum occisione agni salutiferum signum crucis et pascha domini fuerat preformatum. His igitur dilectissimi gratie ministeriis eruditi diem primitiarum nostrarum et inchoationem uocationis gentium rationabiligaudio celebrem? gratias agentes misericordie deo: qui dignos nos fecit sicut ait Apostolus: in partem sortis factorum in lumine qui eripuit nos de potestate tenebrarum: et transtulit in regnum filij dilectionis sue. Quoniam sicut prophetauit Esayas. Gentiū ppl? qui sedebat in tenebris uidit lucem magnā et qui habitabat in regione umbre mortis lux orta est eis. De quib? idem dicit ad dominū. Gentes que te non nouerunt inuocabunt te: et populi qui te nesciebant ad te confugient. Hunc diem Abraham uidit et gaudius est: cum benedicēdos fidei sue filios in semine suo quod est Xps agnouit: et omnium se futurum gentium patrē credendo p̄spexit: dans gloriam deo: et plenissime sciēs quoniam quod p̄misit potens est facere. Hunc diem Dauid canebat in psalmis dicens. Omnes gentes quas fecisti uenient et adorabunt coram te domine: et glorificabunt nomē tuum. Et illud notum fecit domin? salutare suum ante conspectum gentium reuelauit iudiciā suam. Quod utiq; exinde fieri nouim?: ex quo tres magos de longinquitate sue regionis excitatos: ad cognoscendum et adorandum regem celi et terre stella p̄duxit: et recte intuentibus quotidie apparere non desinit. Et si potuit notum facere Xpm in inferis latentem: quantomagis potest eundem manifestare in maiestate regnantem. Cui utiq; famulat? ad formam nos sui obsequij hortatur: ut huius gratie qua omnes inuitatur ad Xpm quantum possum? seruiam?. Quicūq; enim in ecclesia pie uiuit et caste qui ea que sursum sunt sapit: non que sup̄ terram: celestis q̄modo instar est luminis. Et dū ipse sancte uite nitorem seruat: multis uis ad dominū quasi stella demonstrat. In quo studio omnes dilectissimi uobis inuicem prodelle debetis ut in regno dei ad quod recta fide et bonis opibus puenitur. sicut filij lucis splendatis: p̄ Christum dominum nostrum Amen.

De Epiphania domini eiusdem Sermo Quartus.

32
Vñ et rationale dilectissimi vere pietatis obsequium
è. in diebus qui diuine misericordie opa pteñatur: to-
to corde gaudere: et honorifice ea que ad salutem nostram
gesta sunt celebrare. uocante nos ad hanc deuotionem ip-
sa recurrentium temporum lege que nobis post diem: in quo
coeternus patri filius dei natus ex uirgine est: breui inter-
uallo Epiphanie intulit festum: ex apparitione domini cole-
secratum: In quo fidei nostre magnum presidium provide-
ria diuina constituit: ut dum soleuui ueneratione recolitur:
adorata in exordys suis saluatoris infancia: p ipsa origina-
lia documenta probaretur ueri hominis in Xpo orta natu-
ra. Hoc enim est quod iustificat impios: hoc è quod ex pec-
tatoribus facit sanctos: si in uno eodemq; domino nostro Jhe-
su Xpo et uera deitas: et uera credatur humanitas. De-
itas qua ante omnia secula: in forma dei equalis est patri:
et huaitas qua nouissimis diebus in forma serui unitus est ho-
mini. Ad roborandam ergo hanc fidem que contra omnes
pnuñciabatur errores: ex magna factum est diuini consily
pietate: ut gens in longinqua orientalis partis regione co-
sistens: que spectandorum siderum arte pollebat signum nati pu-
eri: qui sup omnem Israhel esset regnaturus acciperet. Floua-
etenim claritas apud magos stelle illustrandis apparuit: et
intuentium animos ita ad miracule sui splendoris impleuit:
ut nequaquam sibi crederent negligendum quod tanto pnuñciaba-
tur iudicio. Preerat autem sicut res docuit huic miraculo gra-
tia dei: et cum Xpi natiuitatem nec ipsa ad huc Bethleem
tota didicisset: iam illa credituris gentibus inferebat. Et
quod nodum poterat humano eloquio differi: celo faciebat
euangelisante cognosci. Quamuis autem diuine dignandis
esset hoc munus. ut cognoscibilis gentibus fieret natiuitas sal-
uatoris: ad intelligendum tamen miraculum signi: potuerunt
Magi et de antiquis Balaam pnuñciandis comoueri: scien-
tes olim esse predictum et celebri memoria diffamatum. Orie-
tur stella ex Jacob: et exurgat homo ex Israhel. et dormiabi-
tur genuum. Tres itaq; uiri fulgore insoliti sideris diuinitus

41

incitasti primum micantis luminis cursum sequuntur: ex
istimantes se signatum puerum Iherosolimis in ciuitate re
gia regturos. Sed cum eos hec opinio fecisset: p̄ Iudeo
rum Scribas atq; doctores quod sacra de ortu Xpi p̄nunci
auerit scriptura didicerunt ut gemino testimonio confirmati
ardentiori fide expeterent: que et Belle claritas: et p̄pheticis
manifestabat auctoritas. Prologo autem diuino oraculo p̄
responsa pontificum: et declarata spiritus uoce que dicit.
Et tu Bethleem terra Iuda nō es minima inter principes
Iuda. Ex te enim exiet dux qui regat populū meū Isra
hel: q̄ facile et q̄ consequēs fuit Hebreorum principes cre
derent quod uocabāt. Sed apparet illos carnaliter cū He
rode sapuisse et regnum Xpi cōmune cum huius mundi potes
tatibus extimasse: ut et illi temporalem sperarent ducem: et
terrenum metuerent illi cōsortem. Superfluo Herodes timo
re turbaris: et frustra in suspectum tibi puerum seuire mo
liris. Non capit tibi Xps regia tua nec mundi domini po
tēstatis tue sceptri ē contētus iugis. Quē in Iudea regna
re non uis ubiq; regnat. et felicius cuius ipse regnaret: si
eius imperio subdereris. Cur sincero officio non facis. quod
sub dola fallitate prmitis. Perge cum magis et uerum
regum simpliciter adorando uenerare. Sed tu Iudaice sec
tator cecitatis non ymitaris gentium fidem. corq; p̄uersum
ad crudeles conuertis insidias: nec illum occisurū quem me
tuis: nec illis nociturū quos p̄mis. Deduci igitur dilectissimi
Magi in Bethleem Belle p̄cedentis obsequio pausi sunt gau
dio magno ualde sicut euāgelista narrauit. Et intrantes
domum inuenerunt puerum cum Maria matre eius: et pro
cidentes adorauerunt eum. et apertis thesauris suis. obtule
runt ei munera. Aurum: Thus: et Mirram. O p̄fecte scien
tie mirabilem fidem: quam non terrena sapientia erudiuit
sed spiritus sanctus instituit. Unde enim hy uiri cum p̄ficerentur
de patris qui nōdū uiderāt Ihesum: nec aliquo in
tuitu eius q̄ eum tam ordinate uenerarentur aduerterent
Hanc deferendorū munerū seruare rationem: nisi quis il
le preter Belle speciem que corporeum incitauit intuitum
fulgentior ueritatis radius eorū p̄docuit corda: ut priusq̄

labores itineris inchoarent : eum sibi signari intelligerēt :
cum in Auro regius honor : in Thure diuina ueneratio :
in Mirra mortalitatis confessio deberetur . Et hoc quidē
quantū ad illuminatōem fidei ptinebat : potuerūt illis cre-
dita et intellecta sufficere : ut corporali intuitu non requi-
rerent : quod plenissimo uisu mentis inspexerant . Sed di-
ligentia officij sagatis : usq; ad uidendum puerum p̄seuerās :
futuri temporis populis et nostri seculi hominib; seruiebat
ut sicut omnib; p̄fuit quod post resurrectionem domini uesti-
gia uulney in carne ei; Thome apostoli explorauit manus :
ita ad nostram utilitatem proficeret quod infanciam ipsius
Magorum p̄bauit aspectus . Viderunt utiq; Magi et adora-
uerūt puerum de tribu Juda de semine Dauid scdm carnem :
factum ex muliere factum sub lege quam non soluere uene-
rat : sed adimplere . Viderunt et adorauerunt puerum quā-
titate paruulum : aliene opis indignum : fandi impotem
et in nullo ab humane infancie generalitate dissimilē . quia
sicut fidelia erant testimonia que in eo maiestatem inuisi-
bilis diuinitatis assererent : ita p̄batissimū esse dicebat : uer-
bum carnem factū et sempiternam illam essentia filij dei ho-
minis ueram suscepisse naturam : ne uel ineffabilem operū
secura miracula nec expienday supplicia passionū . sacramē-
tum fidei ex re; diuersitate turbarent cum iustificari omne
p̄ non possent : nisi qui dominum Ihesum et uerum deum
et uerū hominē credidissent . Huic singulari fidei dilectissimū
et p̄dicatē p̄ omnia secula ueritati : dyabolica manicheorum
resistit impietas : qui sibi ad interficendas animas nefandū
dogmatis ferale cōmentū de sacrilegis et fabulosis menda-
cys texuerunt et p̄ has insaniaz opinionum ruinas : eoulsq; p̄-
cipites proruerunt ut sibi falsi corpus fingerent P̄m : qui
nichil in se solidum nichil uerum hominū oculis acibusq; pre-
buerit : sed simulate carnis uacua ymaginem demonstrauit .
Iudicium enim uideri uolunt ut credatur deus dei filius .
femineis se inseruisse uiscerib; et maiestatem suā hinc contu-
melie subdidisse ut nostre carnis inmixtus in uero humane
substantie corpe nasceretur : cū totū hoc opus nō iniuria sit
ipsum sed potencia : nec credenda pollucio sed gloriosa digna

42

do. Sic enim lux ista uisibilis nullis immundicijs quib⁹ sup
fusa fuerit uiolatur . nec radioꝝ solis uitorem quem corpo
ream esse creaturam non dubiū eū : loca ulla sordencia uel
seuosa contamināt : quod illi⁹ sempiternae et incorporee lu
cis essenciam potuit qualibet sui qualitate polluere : que se
et quā ad ymaginem suam condidit sociando creature puri
ficacionem p̄stitit : maculam non recepit . et sic sanauit uul
nera infirmitatis : ut nulla pateretur dēna uirtutis . Quod
diuine pietatis magnum et ineffabile sacramentum : quia om
nib⁹ sacraz scripturaz testificacionibus eū nunciatū . Ibi de
quib⁹ loquimur aduersary ueritatis legem p̄ Moysen datā
et inspirata diuinitus prophetaz oracula respuerunt : ip̄salq̄
euangelicas et apostolicas pagines : quedam audiendo : &
quedam inferendo uiolauerunt confingētes sibi sub aposto
loꝝ nominib⁹ et uerbis ip̄ius saluatoris multa fallitatis :
quib⁹ erroris sui multa cōmenta munirent : et decipiendoz
mentib⁹ mortifex uir⁹ infunderent . Videbant enim sibi
uniuersa obliuere : omnia reclamare : et nō solum nouo sed
etiam ueterite Namēto sacrilege impietatis sue clemenciam
cōfutari . Et tamen in furiosis mendacijs p̄sistentes ecclesi
am dei decepcionib⁹ suis pturbare nō desinunt : hoc miseris
quos illaqueare potuerunt p̄suadentes : ut negent a domi
no Ihesu X̄po humanam naturā uere esse susceptam : negēt
eum uere p̄ mundi salute crucifixum : negent de ei⁹ latere
lancea uulnerato sanguinem redemptionis et aquā fluxisse
baptismatis : negent eum sepultum ac die tertia suscitatum :
negent eū in conspectu discipuloꝝ consedēdū in dextera patris
sup̄ oēs celoꝝ altitudines eleuatum . ut tota apostoli ueritate
simboli sublata null⁹ met⁹ terreat impios : nulla spes inci
set sc̄dos : negent a X̄po uiuos & mortuos iudicandos : & quos
tantoz sacramentoz uirtute priuariunt : doceant in sole et
luna colere X̄pm : et sub nomine spiritus sancti ipsum taliū
impietatum magistrum adorare Manicheum . Ad cōfirmā
da igitur dilectissimi corda nostra in fide et ueritate p̄lit
omnib⁹ hodierna festiuitas ex testimonio manifeste saluato
ris infantie cōfessio catholica muniat : et nunc nostre ear
nē in X̄po negancium anathematizetur impietas . De qua

nos beatus Johannes apostolus non dubio sermone p̄monuit
dicens . Omnis spiritus qui confitetur X̄pm̄ Ihesum in car-
ne uenisse ex deo est . et omnis spiritus qui soluit Ihesum : ex
deo non est : et hic est anti x̄ps . Nichil ergo cum huiusmodi
hominibus cōmune sit cuius xp̄iano : nulla cum talibus habeatur
societas : nullūq; cōsortiū p̄lit uniuerse ecclesie q̄ multi ip̄os
domino miserante detecti sunt : et in quibus sacrilegis uiue-
rent eorūdem confessione patefactum est . Neminem fallant
discretōib; ciborum : sordibus uestium : uultuūq; pallorib; .
Non sunt casta ieiunia que non de racōe ueniunt cōtinencie
sed de arte fallacie . Hactenus uocuerunt iurantis . hac-
tenus illuserunt imperitis . Post hoc nullus excusabilis erit
lapsus : nec iā simplex habendus est . sed ualde nequam atq;
puerlus . qui deinceps reus fuerit nephando obstricōis er-
rore . Ecclesiasticum sane et diuinitus institutum non solū nō
inhibem; sed etiā incitam; affectum : ut etiam p̄ talibus nobis
cum domino supplicetis . quoniam et nos deceptar; anima-
rum ruinas cum fletu et merore miseramur . exequentes
apostolice pietatis exēplū : ut in infirmantibus infirmemur
et cum fletibus defleamus . Speramus enim exorandā mi-
sericordiā dei : multis lacrimis et legitima satisfactione lap-
sorū . Quia dum in hoc corpore uiuitur nullus desperanda re-
paratio : sed omnium est optanda correptio . auxiliante do-
mino qui erigit elisos : soluit compeditos : et illuminat ce-
cos . Cui est honor et gloria in secula seculorū Amen .

De Epiphania domini eiusdem Sermo Quintus

Odiernam festiuitatem dilectissimi apparicio salua-
toris nostri sicut uobis illustrat . Et hic ille dies est
quo ad cognoscendum adorandumq; dei filium tres Magos
preuia stella p̄duxit . Cuius facti memoriam merito placuit
honore annuo celebrari : ut dum euangelica hystoria ince-
sante recensetur : temp̄ se intelligentiū sensibus inferat sa-
lutiferū misterium . Per insigne miraculum p̄cesserant quidē
multa documenta que corpoream natiuitatem domini mani-
festis indicijs declararent : sive cum beata Maria uirgo se

cundandam se Spiritu Sancto parituram dei filium audiuit et
 credidit: hinc cum ad salutarem ipsi in utero Elisabeth non
 dum natus Johannes prophetica exultatione commotus et qua-
 si etiam intra matris viscera iam clamaret. Ecce agnus
 dei ecce qui tollit peccata mundi. Vel cum ortu domini an-
 gelo nuntiante pastoribus celestis exercitus sunt claritate cir-
 cundati: ut non ambigerent de potestate pueri quem erant
 in plebe visuri nec putarent: quod in sola natura hominis
 esset editus: cui supne milicie famularetur occurrere. Sed
 hec etymologia huiusmodi paucis tunc videntur innotuisse pro-
 mis: que vel ad cognationem Marie virginis: vel ad sancti
 Joseph familiam pertinebat: Hoc autem ligno quod magos in lo-
 ginguo positosefficaciter mouit: et ad dominum Ihesum per-
 seueranter attraxit: illi sine dubio gratie sacramentum et
 illius fuit uocationis exordium quoniam non in Iudea tamen
 sed etiam in toto mundo Christi erat euangelium predicandum: ut
 per illam stellam que Magorum splenduit uisui: Israelitarum
 uero oculis non refulsit: et illuminatio signata sit gentium
 et recitas Iudeorum: Permanet igitur dilectissimi sicut emide-
 ter apparet misericorum forma gestorum: et quod inchoabatur ue-
 ritate completur. Radiat namque a celo stella per gratiam: et tres
 Magi choruscatione euangelici fulgoris acciti: in omnibus
 quotidie nationibus adorandam summi regis infantiam oc-
 currunt. Herodes in dyabolo quoque fremit et sufferri sibi
 iniquitatis sue regnum in his qui ad Christum sunt ingemiscit
 Unde si paruulos interficiat: Ihesum sibi uidetur interdicere.
 Quod utique facere sine cessatione molitur: dum primordi-
 is renatorum Spiritum sanctum eripere: et quosdam tenere fidei
 uelut infantiam temptat extinguere. Iudei uero qui extra
 Christi regnum esse uoluerunt: ad hoc quomodo sub Herodis sunt
 principatu: et dominante sibi saluatoris inimico alienige-
 ne seruiunt potestati quasi uelcunt prophetatum dicente
 Jacob: Non deficiet princeps ex iuda et dux de femoribus
 eius donec ueniat cui reposita sunt. et ipse est expectatio
 gentium Sed nondum intelligunt quod negare non possunt et
 mente non capiunt: quod scripturarum narratione nouerunt
 quoniam infantis magistris ueritas scandalum est: et recis

doctorib⁹ sit caligo quod lumen est. Respondent itaq̄ inter
rogati q̄ in Bethleem nascitur Xps. et scienciam suam qua
alios instruunt non secuntur. Perdidērunt ergo successiōm
regum: placacōem hostiarū: locum supplicacionum: ordinem
sacerdotum: et cum omnia sibi clausa: omnia expiantur et
se finita. Non uident ea in Xpo esse translata. Unde q̄
illi tres uiri uniuersarū gentium psonam gerentes adorato
domino sunt adepti: hoc in populis suis per fidem que iusti
ficat impios tot⁹ mundus allequitur. et hereditatem ante
secula accipiunt adoptiui: et perdunt qui uidebantur esse
legittimi. Resipisce tandem Iudee Resipisce: et ad redemp
torem etiam tuum deposita infidelitate conuertere. Noli
sceleris tui immanitate terreri. Nō iustos Xps: sed pec
catores uocat. nec impietatem tuam repellit: qui pro te
dum crucifixus esset orauit. Immitem crudelium pat̄ tuorū
solue sententiam: neq̄ te eorū maledictio patiaris obstringi.
qui clamātes de Xpo Sanguis eius sup nos et sup filios nos
tros: facin⁹ in te sui criminis transuderunt. Redite ad
misericordiē. utimini elementia remittentis. Seueria enim
uestre iniquitatis conuersa est in causam salutis. Uicit quē
perire uoluistis. confitemini negatum: adorate uenditum
ut nobis bonitas illi⁹ p̄sit: cui uestra malignitas nocere non
potuit. Quod ergo ad ueram dilectissimi p̄tinet caritatem:
quam etiam inimicis nostris ex dominica erudicōe debemus
et optandum nobis est et studendum: ut hic popul⁹ qui ab il
la spiritali pat̄ nobilitate defecit: ramis sui arboris inse
ratur. Multum enim nos ista beniuolencia cōmendat quis
ideo delictum illoꝝ nobis misericordie locum fecit: ut eos
ad emulacionem salutis recipiendę fides nostra reuocaret
Nam uitam pioꝝ non solum sibi sed etiam alijs esse utilem
debet. ut quod apud eos agi non potest uerbis obtineatur
exemplis. Considerantes itaq̄ dilectissimi ineffabilem erga
nos diuinorū munerū largitatem: cooperatores sum⁹ gratie
dei cooperantis in nobis Non enim dormientibus prouenit
regnum celorū: nec ocio desidias torpentib⁹ beatitudo: eter
nitatis ingeritur Sed quis sicut Apostolus ayt Si cōpatimur
et conglorificabimur illa nobis currenda est et uia quam

44

ipse dominus se esse testificatus est: qui nobis nullis operum meritis suffragantibus: et sacramento consuluit et exemplo: ut in adoptionem uocatos per illud pueret ad salutem: per hoc imbueret ad laborem. Hic autem labor dilectissimi patris filius et bonus seruis non solum nec asper nec onerosus: sed etiam suavis et leuis est dicente domino Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam uos Tollite iugum meum super uos et discite a me quia mitis sum et humilis corde Et inuenietis requiem animabus uestris Iugum enim meum suauis est et onus meum leue Nichil ergo dilectissimi arduum est humilibus et nichil asper mitibus: et facile omnia mandata ueniunt in effectum: quando et gratia preterdit auxilium: et obediencia mollit imperium Innotante igitur quotidie auribus nostris eloquio dei quid diuine iusticie placeat scire conuincitur Sed quia iudicium illud quod unusquisque recipiet prout gessit: siue bonum siue malum: iudicaturi paciencia et bonitate differuntur. impunitatem sibi iniquitatis in fidelium corda permittunt. et putant humanorum aduocum qualitates ad diuine prouidentie non pertinere censuram. quasi non euidentissimis plerumque supplicis male gesta plectuntur aut non sepe se rebellium comminationum terror ostendat: quibus utique et fides mouetur et infidelitas increpatur Inter hec autem permanet super omnes benignitas dei et nulli misericordiam suam denegat: cum indiscrete uniuersis bona multa largitur. eosque quos merito subderet penis inuult inuitare beneficiis: Dilatio enim uindictae dat locum penitentie. Nec tamen dici potest: nulla ibi est ultio ubi nulla est conuersio: quia mens dura et ingrata iam sibi ipsa supplicium est. et in conscientia ipsa patitur: quicquid dei bonitate differuntur. Non ita igitur delinquentes peccata delectent ut illos in suis actibus uite huius finis inueniat: Quonia in inferno nulla est correptio nec datur remedium satisfactionis si iam non superest adiuuoluntatis: dicente Propheta David Quonia non est in morte qui memor sit tui In inferno autem quis confitebitur tibi Fugiantur nocte uoluptates: inimica gaudia. et desideria iam iamque peritura. quis fructus est que ue utilitas ea indelinerenter cupere que etiam si non deserunt

referenda sunt Amor rerum deficientiã ad incorruptibilia
transferatur :et ad sublimia uocatus animus celestibus de
lectetur :Confirmate amicitias cum sanctis angelis intra
te in ciuitatem dei cuius uobis spondetur inhabitatio . et
Patriarchis et Prophetis et Apostolis et Martiribus so
ciamini Unde et illi gaudent : inde gaudete Horum diuiti
as concupiscite .et p bonam emulacõem ad ipsorum ambitu sus
fragia Cum quibus enim fuerit nobis consortium deuocõis
erit et cõmunio dignitatis. Dum itaq tempus nobis ad m̃
data dei exequenda conceditur glorificate deum in corpo
re uestro .et lucete dilectissimi sicut luminaria in hoc mũdo
Sicut lucerne mentium uestroz semp ardentes .et nichil re
sidat uestris tenebrosum in cordibus .quonia sicut apt Apo
stolus fuistis aliquando tenebre: hunc aut lux in domino .
Impleanturq in uobis que in trium Magorũ ymagine pre
cellerunt:et sic luceat lux uestra coram hominib:ut uidetes
opa uestra bona magnificent patrem uestz qui in celis est.
Sicut enim magnum peccatum est cum inter gentes per ma
los xpianos nomen Xpi blasphematur. Ita magnũ picta
tis est meritum: cum eidem in sancta seruoꝝ suoꝝ cõuersa
tione benedicatur. Cui est gloria in secula seculoy Amen.

De Epiphania domini eiusdem Sermo Sextus

Ies dilectissimi quo pimum gentib? saluator apparui
it: sacro nobis uenerandus est : illa hodie cordib?
nostris concipienda sunt gaudia .que in trium Magoz fuere
pectorib?: quando regem celi et terre: signo et ductu noui se
deris incitati quem crediderant promissum adorauere cõspi
cium. fleg ita ille emensus est dies : ut uirt? opis que tũc
est reuelata transierit : nichilq ad nos nisi rei geste fama
puenerit quam fides suscipet .et memoria celebraret .cũ
multiplicato munere dei etiam quotidie nostra expiantur
tempora quitquid illa habuere primordia Quamuis igitur
narratio euangelice lectionis illos proprie recenset dies: in
quib? tres uiri : quos nec pphetica p̃dicatio docuerat nec
testificatio legis intruserat: ad cognoscendum deum a remo

tissima orientis parte uenerūt. Hoc idem tamen et ma-
 uifestius nunc et copiosius fieri in omnium uoratorū illumi-
 nacōe p̄spicim⁹: quoniam impletur p̄phetia Elayē dicen-
 tis. Reuelauit dominus brachium sanctum suum: in conspec-
 tu omnium gentium et uiderunt omnes fines terre salutē
 que a domino deo nostro est. Et itē: Quibus non est nū-
 riatum de eo uidebunt: et qui non audierunt intelligent
 Unde cum homines mundane sapientie deditos: et a Ihesu
 Xpi confessione longinquos: de p̄fundo sui erroris educi:
 et ad cognitionem ueri luminis cernim⁹ aduocari diuine
 p̄uidubio gratie splendor opatur et quicquid in cordib⁹ te-
 nebrofis noue lucis apparet de eiusdem stelle radys mi-
 rat: ut mentes quas suo fulgore contigerit et miraculo mo-
 ueat et ad deum adorandum p̄uendo p̄durat Si autē sollicito
 intellectu uelim⁹ aspicere quomodo etiam triplex illa spe-
 cies munex ab omnibus qui ad Xpm gressu fidei ueniunt of-
 feratur: nōne in cordib⁹ recte credentium eadē celebratur
 oblatio. Aurum etenim de thesauro animi sui p̄nit: qui
 Xpm regem uniuersitatis agnoscit. Mirram offert qui uni-
 genitum dei credit ueram sibi hominis unisse naturam Et
 quodam eum Thure ueneratur qui in nullo ipsum paterne
 maiestati imparem confitetur. Hys cōparacōib⁹ dilectissimi
 prudenter inspectis. inuenim⁹ etiam Herodis non deesse p̄-
 sonam cuius ipse diabol⁹ sicut tunc fuit occultus intentor:
 ita nūc quoq; indefect⁹ ē imitator Cruciatum enim uocacōe
 gēricum: et quotidiana potestatis sue destructione torquetur
 dolens ubiq; se deseri: et uex regem in locis omnib⁹ adora-
 ri. Parat fraudes: fingit dissensiones. erumpit in sedes.
 et ut reliquis quos ad huc fallit utatur Inuidia uritur in
 Judeis: Simulacōne insidiatur in hereticis Seuicia accendi-
 tur in Paganis: Videt enim insuperabilem esse potēciam re-
 gis eterni cuius mors ipsius uim mortis extingērit et ideo
 totā nocendi artem in eos qui uero regi famulātur armauit
 alios p̄ inflacōem sciencie legalis obdurans: alios uero in
 furorem p̄seruōis insligans: alios p̄ false fidei cōmenta
 deprauans. Sed hanc Herodis illius rabiem ille uincit et
 destruit: qui etiam paruulos martyry gloria coronauit: et

fidelib⁹ suis tam inuictam indidit caritatem ut apostoli uer-
bis audeant dicere : Quis nos separabit a caritate Xpi :
tribulacio an angustia: an psecutio an fames : an nuditas
an periculum : an gladi⁹ sicut scriptum est : Quia propter
te mortificabimur tota die : estimati sumus sicut ovis occisi
ouis . Sed in hys omnib⁹ supamus propter eum qui dilex-
it nos . Hanc fortitudinē dilectissimi non illis temporib⁹
tm necessariam fuisse credimus : quib⁹ reges mundi et om-
nes seculi potestates cruenta impietate in dei populū seni-
ebant cum ad maximam ptinere gloriam suam ducerent . Si
de terris nomen xpianum auferrent : nescientes ecclesiā
dei p furorem sue crudelitatis augeri : quam in supplicijs
et mortib⁹ beatorū martirū qui putabantur inini numero :
multiplicabantur exemplo . Deniq⁹ tantum fidei nostre cō-
tulit impugnacio persequencium . ut nichil magis regum or-
net principatum : q̄ q̄ domini mundi membra sunt Christi .
nec tam gloriantur q̄ in imperio geniti q̄ gaudent q̄ in bap-
tismate sunt renati . Sed quia tempestas priorū turbinum
conquieuit : et dudum cessantib⁹ prelys quosdam uidetur arri-
dere tranquillitas : uigilanter cauenda sūt illa discrimina
que de ocio ipsi⁹ pacis oriuntur . Aduersarius autem qui in
aptis in efficacē psecutionibus fuit . tecta nocēdi arte deseuit :
ut quos nō ptulit idu afflictionis : lapsu deiciat uoluptatis
Uidens itaq⁹ sibi resistere principum fidem . et unius dei
tatis inseparabilem trinitatem non sequius in palacys q̄ in
ecclesijs adorari . interdida dolet xpianisanguinis fusione
Et quoz obtinere nō potest mortes : impedit mores . Ter-
rores pscriptionū in auaricie mutat incendium : et quos dā-
nis non fregit : cupiditate corrumpit . Malignitas enim
lōgo usu propria imbuta nequicie non depoluit odium sed
uertit ingenium : quo sibi mentes fidelium blandius subdat
Inflāmat enim cōcupiscencys : quos nō potest uexare tor-
mentis . Serit discordias : accendit iras : incitat linguas .
Et ne ab illicitis dolis cauciora se corda reuocent cōlumā-
doz scelex ingerit facultates : quia illi⁹ toci⁹ fraudis hic
fructus est : ut qui imolacione pecudum et thuris incensio-
ne non colitur : quibuslibet ei criminib⁹ seruiatur . Habet

igitur dilectissimi patris nostra pericula sua : et frustra de fidei libertate securi sunt : qui uiciorum desideria non resistunt. Cor hominum de operum ostenditur qualitate : et formas mentium species detegit actionum sicut sunt quidam sicut ait Apostolus qui deum profitentur se scire : factis autem negant. Vere enim reatus negationis incurritur : quando bonum quod in sono uocis auditur in conscientia non habetur. Fragilitas enim conditionis humane : facile in delicta prolabitur : et quia nullum sine delectatione peccatum est. cito ad quietem deceptorie uoluptati. Sed a carnalibus desideria recurratur ad spirituale presidium : et mens habens noticiam dei sui a consilijs se maleuasi hostis auertat. Prosit illi patientia dei : nec ideo delinquendi pertinacia nutriatur : quia uindicta differetur. Non sit peccator de impunitate securus : quia si tempus penitentie amiserit : locum indulgentie non habebit : dicente propheta Quia non est in morte qui memor sit tui : in inferno autem quis confitebitur tibi. Qui autem sibi correctionis reparationem expetit esse difficilem : confugiat ad auxiliantis dei clementiam : et uincula male consuetudinis ab illo poscat abrumpi : qui alleuat omnes qui corruunt et erigit omnes elisos. Non erit uacua confitentis oratio quoniam misericors deus uoluntatem timentium se faciet et dabit quod petitur. qui dedit unde peteretur per dominum nostrum Ihesum Christum uidentem et regnantem cum patre et spiritu sancto : in secula seculorum Amen

De Epiphania domini eiusdem Sermo Septimus

Emoria rex ab humani generis saluatore gestarum magnam dilectissimi nobis confert utilitatem : si que ueramur condita suscipiamus imitanda. In dispensationibus enim sacramentorum Christi et uirtutes sunt gratie et incitamenta doctrine : ut quem confitemur fidei spiritu : opere quoque sequamur exemplo : sicut etiam ipsa primordia que dei filius per matrem uirginem nascendo suscepit : ad profectum nos pietatis instituunt. Simul enim apparet cordibus rebus in una eademque persona : Et humana humilitas : Et

diuina maiestas . Quoniam tunc testantur Infantem :
celum et celestis suum loquuntur autorem . puer corporis
parui dominus et rector est mundi . & genitricis gremio co
tinetur : qui nullo fine concluditur . Sed in his nostrorum
uulnerum est curatio et nostre deiectionis erectio . quia nisi
in unū tanta diuersitas conueniret : reconciliari deo humana
natura non posset Legem ergo uiuendi remedia nobis no
stra sauebant . et inde data est moribus forma : unde mor
tuis est impensa medicina : nec immerito : cum tres magos
ad adorandum Ihesum noui sideris claritas deduxisset non
eum imperantem demonibus non mortuos suscitantem . nō
cecis usum : non claudis gressum : aut muti se loquium refor
mantem nec in aliqua diuinarum uirtutum actione uiderūt
sed puerum silentem quietum et sub matris sollicitudine
constitutum in quo nullum quidem appareret de potestate
signum . sed magnum preberetur de humilitate miraculum
Ipsa itaq; species sacre infantie cui se deus dei filius apta
rat : predicationem auribus intimandam oculis ingerebat
et q̄ ad huc uocis nō p̄ferebat sonū uisionis iā docebat & fecit
Tota enim uictoria saluatoris que et diabolum superauit & mū
dum humilitate est concepta humilitate est confecta Dispo
sitos dies sub persecutione inchoauit et sub persecutione
finiuit nec puero tolerācia passionis nec passuro defuit m̄s
suetudo puerilis quia unigenit⁹ dei sub una maiestatis sue
inceptione suscepit ut et homo uellet nasci ut ab hominib⁹
posset occidi Si igitur omnipotens deus causam nostram ni
mis malam : humilitatis privilegio bonam fecit : et ideo de
struxit mortem et mortis autorem . quia omnia que per
secutores intulere non reuult . sed obediens patri crude
litates leuissimi mitissima lenitate tollerauit . Cua utū
nos humiles : quantum oportet esse patientes : qui si quid
laboris incidim⁹ : nunq̄ nisi nostro merito susinem⁹ . Quis
autem gloriabitur eadum se habere cor : aut mundum se
esse a peccato : dicente beato Iohanne : Si dixerimus quia
peccatum non habemus : nosmetipsos seducimus . et ueri
tas in nobis non est . Quis inuenitur ita immunis a culpa
ut in eo nō habeat uel iusticia quod arguat : uel misericordia

quod remittat. Unde tota dilectissimi mundane sapientie disciplina non in habundancia uerbi: non in astucia disputandi: neq; in appetitu laudis et glorie: sed in uera et uoluntaria humilitate consistit: qua dominus Ihesus Christus ab utero matris: usq; ad supplicium crucis pro omni fortitudine et elegit et docuit. Nam cum discipuli eius intra se ut ait Euangelista disceptarentur: quis eorum maior esset in regno celorum uocauit paruulum et statuit eum in medio eorum et dixit Amen dico uobis nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum celorum. Quicumq; enim humiliauerit se sicut puer iste: hic maior est in regno celorum. Amat Christus infantiam: humilitatis magistram: innocentie regulam: mansuetudinis formam. Amat Christus infantiam: ad quam maiorum dirigit mores: ad quam senum reducit etates: et eos ad suum inclinat exemplum quos ad regnum sublimat eternum. Ut autem plene ualeamus agnoscere quomodo apprehendi possit tam mira conuersio: et in puerilem gradum qua nobis mutacione redeundum sit. Docet nos beatus Apostolus et dicit Nolite pueri effici sensibus: sed malicia paruuli estote. Non ergo ad lubrica infantie et ad impedita nobis primordia reuertendum: sed aliquid quod etiam graues aut nos deceat inde sumendum est uelox comotio num transit? citius ad pacem recursus: nulla sit memoria offensio: nulla cupiditas dignitatis. Amor societatis dilectionis: equalitas naturalis. Magnum enim bonum est nocere non nosse: et maligna non sapere. quia inferre ac referre iniuriam mundi huius prudentia est. nemini autem malum pro malo reddere christiane est equanimitatis infantia. Ad hanc nos similitudinem dilectissimi paruulorum mysterium hodiernae festiuitatis inuitat: et hanc nobis humilitatis formam adoramus a Magis puer saluator insinuat: qui ut imitatoribus suis quid glorie pararet ostenderet: ortu suo tempore editos martirio consecrauit: ut in Bethleem ubi Christus natus est: geniti pro communione etatis: consortes fierent passionis. Ametur ergo humilitas et dis a fidelibus uitetur elacum Alter alterum sibi preferat et nemo quod suum est querat. sed quod alterius: ut cum in omnibus habundauerit affectus be

niolentie: in nullo uirus inueniatur inuidie. Quoniam qui
se exaltat humiliabitur: et qui se humiliat exaltabitur. E
odem ipso attestante Ihesu Xpo. Qui cum patre et spiritu
santo uiuit et regnat de⁹ p omnia secula seculoy Amen.

De Epiphania domini eiusdem Sermo Octauus.

Aulam dilectissimi et rationem solemnitatis hodiernae
sepe uobis et euangelica narratio et obseruancie
consuetudo patefecit. Nec necesse est ita uere que inter sal
uatoris nostri primordia humana sunt gesta replicari: ut
de splendore noui sideris: et de interfectione infantium dis
seram⁹: cum sicut uobis et in stelle fulgore dei gratia: et
in tribus uiris uocatio gentium et in rege impio crudelitas
paganoy: et in occisione infantium cunctorum martirij forma
precessit: sed quia in sacratissimo die: reddendum expecta
tionem uestrae est sacerdotalis sermons officium: nitamur ut
possim⁹ spiritu dei adiuuante eo p intelligentie semitas p
uenire: ut cognoscam⁹ sacramentum presentis festi: ad om
nium fidelium tpa pertinere: nec ullo modo habeatur in
solutum: quod in dispensacionum ordine adoratur antiquum
Quamuis enim omnis anima Xpiani nichil indignum debe
at de filij dei maiestate sentire. et transcensis incipientis
fidei rudimentis oporteat unumquemque ad sublimiora pferere
necesse est tamen infirmati mentis humane dum uerum homi
nem accipit Xpm: de ipsa uere nature communiōe trepidare
et p initia. uel incrementa corpora ad agnitionem unius cum
patre deitatis difficulter accedere. Sed ubi inter caligan
tes cogitationes radius supne lucis exulserit: cunctantes fi
dei moras splendor ueritatis abruptat: ut cor liberum
et a uisionibus absolutum lumen intelligentie tanquam ducem
stellam sequatur: quia sicut apud Apostolum Dominus Ihesus
Xps in gloria est dei patris: ut quem uenerabatur in cu
mis humiliter iacentem: ipsum sine diffidencia adoret cum
patre regnantem. Hec autem manifestatio dilectissimi: que
hesitantium nebulas dissoluat animarum: et ita facit innotescere
filium dei. ut de hoc quod idem est: etiam filius hominis

nihil paciatur obstaculi : ad presentis festi ptinet dignitate :
 et uera est infancia saluatoris : declaratio deitatis . quando
 carnis sensus ab humanis ad diuina trãffertur . ut quos de
 primunt expimenta infirmitatum : erigant signa uirtutum
 quia tali auxilio et nostra natura indigebat et causa : ut re
 pararetur genus humanum : nec sine humilitate maiestas :
 nec sine maiestate posset humilitas . Jam uero cum in sin
 guloz fidelium pfectibus diuinoy elucet custodia mãdatoy :
 impleturq; quod dictum est Sic luceat lux uestra coram ho
 minib; : ut uideant opa uestra bona : et glorificent patrem
 uestrum qui in celis est . Quis illic non pntem intelligat
 maiestatem : ubi ueram uidet apparere uirtutem que uti
 q; sine deo nulla est . nec proprietatem obtinet deitatis ni
 si spiritu sui uegetetur auctoris : Dicente enim discipulis
 suis domino : Sine me nichil potestis facere . Dubium non
 est hominem bona agentem ex deo habere et effectum opis
 et incium bone uoluntatis . Unde et Apostol; copiosissim;
 fidelium cohortator : cum timore inquit et tremore uestra
 salutẽ opamini : Deus est enim qui opatur in uobis et uel
 le et opari p bona uoluntate : Et hec sanctis causa est tre
 mendi atq; metuendi : ne ipsis opib; pietatis elati deseran
 tur ope gratie et remaneant in infirmitate nature . Qui
 autem expiri cupit : an in ipso de; habitet : de quo dicitur
 Mirabilis deus in sanctis suis . Sincero ex animo cordis sui
 interiora discuciat et sagaciter querat : qua humilitate re
 sistat supbie : qua beniuolencia obluetur inuidie . q; non
 capiat aduancium liquis . q; bonis delectetur alienis :
 an pro malo non cupiat malum reddere : malit; multas ob
 liuisci iniurias q; ymaginem sui conditoris amittere qui os
 ad rognicionem sui generalib; incitans donis pluit super
 iustos et peccatores et solem suum oriri facit sup bonos
 et malos ne in multis laboreet sollicite discretionis inspectio
 ipsam matrem uirtutum omnium caritatem in secretis sue
 mentis inquireat et si in ea dilectionem dei et proximi to
 to corde intẽto repererit ita ut etiam inimicis eadẽ uelit tri
 bui : que sibi optat impendi . Quisquis huiusmodi est : deum
 rectorem sui esse non dubitet : quem tanto magnificent;

recipit . quantomagis non in se sed in domino gloriatur .
Quoniam quibus dicitur : regnum dei est intra uos : hy
nimiz illius aguntur spiritu : cui⁹ reguntur imperio . Scie
tes igitur dilectissimi quoniam caritas deus est : qui oper
atur omnia in uobis . sectamini caritatem ita ut in unum
caste dilectionis affectum uniuersorū fidelium corda cōcurrāt
Transcendat nos et uana non occupent : constanti desideri
o ad ea que sunt semp mansura tendamus . Sacramentum
enim presentis fessi oportet in uobis esse perpetuum : quod
utiq; sine fine celebrabitur : si in omnib⁹ actib⁹ nostris domi
nus Ihesus Xps appareat Qui cum patre et spiritu sanc
to uiuit et regnat in secula seculorū Amen .

Leonis pape de Quadragesima domini
nostri Ihesu Xpi Sermo Primus .

Chreorū quōdam popul⁹ et omnes Irahelitice tri
bus cum propter peccatorū suorū offensiones gra
ui Philistinorū dominatione premerētur : et supere hostes
suos non possent : sicut sacra manifestat hystoria : uires a
nimi ⁊ corporis inclito sibi reparauere ieiunio : Intelleperāt
enim duram illam et miseram subiectionem neglectu se mā
datoꝝ dei et morum corruptione meruisse frustra se armis
certare : nisi prius uicys repugnassent . Abstinentes ergo
a cibo et potu se uere sibi castigatōis adhibuere censuram .
et ut hostes suos uicerent : gule illecebram in seipsis ante
uicerunt . Factumq; est hoc modo : ut leui aduersary et gra
ues domini esurientib⁹ cederent quos sibi saturos subiu
gacant Et nos itaq; dilectissimi inter multas aduersitates ⁊
prelia constituti : si similib⁹ remedys uti cupim⁹ simili ob
seruatione curemur Eadem enim prope modum causa nos
tra est que illoꝝ fuit . quoniam sicut illi a carnalib⁹ aduer
sarys : ita et nos maxime a spiritalib⁹ impugnamur inimi
cis . Qui si donata nobis ꝑ dei gratiam morum correctione
uincantur : et corporeorū nobis hostium fortitudo succumbet
et emendatione nostra infirmabūtur : quos graues nobis
non ipsoꝝ merita sed nostra delicta fecerunt . Quappter di

ledissimi ut omnes hostes nostros superare ualeamus per obser-
 uantiam celestium mandatorum diuinum queramus auxilium
 sciens nos non aliter preualere posse aduersariis nostris:
 nisi preualeremus et nobis. Sunt enim intra nosmetipsos
 multa certamina Et aliud caro aduersus spiritum: aliud
 aduersus carnem spiritus concupiscit. In qua dissensione si
 cupiditates corporis fuerint fortiores: turpiter animus amit-
 tet propriam dignitatem: et perniciosum erit esse seruire: que
 decuerat impare. Si autem meus rectori suo subdita et sup-
 nis muneribus delectata: terrene uoluptatis incitamenta cal-
 cauerit: et in suo mortali corpore peccatum regnare non sine-
 rit: ordinatissimum tenebit ratio principatum: et munitiones
 eius nulla spiritualium nequitiarum labefactabit illusio: quia
 tunc est uera pax hominis et uera libertas: quando et
 caro animo iudice regitur: et animus deo preside guber-
 natur. Hec autem preparatio dilectissimi licet omni tem-
 pore salubriter assumatur. ut per uigiles hostes incessabili
 superentur industria: nunc tamen sollicitius expectanda est
 et studiosius instruenda. quando et ipsi subtilissimi aduersa-
 ry acriori insidiantur astutia. Scientes enim agere nos
 sacratissimos Quadragesime dies: in quorum obseruancia om-
 nes preterite delicta castigantur: omnes negligencie di-
 luuntur. ad hoc totam uim sue malignitatis intendunt
 ut celebraturi sacrum Pascha domini in aliquo inueniamur
 indigni: et unde nobis obtinenda erat propitiatio: contraha-
 tur offensio. Accedentes ergo dilectissimi ad Quadragesime
 incipiamus id est ad diligentiore domini seruitutem: quia
 quasi ad quendam agonem sancti operis introimus ad pugnas
 temptationum animos preparamus: et intelligamus quanto
 studiosiores per nostra salute fuerimus. tanto nos uehemen-
 tius ab aduersariis impetendos Sed fortior est qui in no-
 bis est quam qui aduersum nos est et per ipsum ualidissimus in
 uirtute cuius confidimus qui ob hoc se dominus temptari
 a temptatore permisit ut cuius munimur auxilio eiusdem eru-
 diremur exemplo Dicit enim aduersarium ut auditis tes-
 timony legis non potestate uirtutis ut hoc ipso et homi-
 nem plus honoraret et aduersarium plus puniret: cum hos

tis generis humani non solum quasi a deo : sed etiam ab ho-
mine uinceretur . Pugnavit ergo ille tunc ut et nos postea
pugnarem⁹ . uicit ille : ut et nos similiter uincerem⁹ . Nulla
sunt enim sine tēptacionum experimentis opera uirtutis .
nulla sine p̄turbatōib⁹ fides . et nullū sine hoste certamen
nulla sine congressione uictoria . Vita hec nostra in medio
insidiatorum in medio preliorum est . Si uolumus decipi :
uigilandum est . si uolumus superare : pugnandum est . et ideo
sapientissimus Salomon . fili inquit accedens ad se ruitutē
dei : prepara animam tuam ad tēptacionem . Vir enim sa-
pientia dei plenus sciens studium religionis laborem habe-
re certaminis : cum preuideret pugne piculum ante admo-
nit pugnatur⁹ : ne forte si ad ignorantem tēptator accede-
ret impatum citius uulneraret . flos itaq; dilectissimi qui
diuinis institucionibus eruditi ad agonem presentis certami-
nis scienter accedim⁹ : audiamus dicentem apostolū . Non
est nobis colluctari aduers⁹ carnem et sanguinem : sed aduer-
sus principes et potestates aduers⁹ mundi potestates tene-
brarum harum : contra spiritalia nequicie in celestib⁹ : et
non ignorem⁹ q̄ hy hostes nostri contra se geri omnia sen-
tiunt : quęcumq; nos p̄ salute nostra agere tētam⁹ : et
hoc ipso quod boni aliquid appetim⁹ : aduersarios prouoca-
mus . Hec enim inter nos atq; illos p̄ dyabolice inuidie fomi-
tē inueterata dissensio ē : ut quia illi ab hys bonis excide-
runt ad quos nos deo adiuuante p̄uehimur nostris iustifi-
cationib⁹ torqueantur : si ergo nos erigimur : illi corruūt
Si nos conualescim⁹ illi infirmantur . Remedia nostra pla-
ge ipsorū sunt . quia curacōe nostrorū uulnēz uulnerantur .
Stare ergo dilectissimi ut Apostol⁹ ait succincti lumbos mētis
uestre in ueritate : et calciati pedes in p̄pacione euāge-
ly pacis . In omnibus lumentes scutum fidei in quo possitis
omnia tela nequissimi ignea extinguerē et galeā salutis su-
mite et gladiū spirit⁹ quod est uerbū dei . Videte dilectissimi
q̄ potētib⁹ nos telis insuperabilib⁹ mutumētis dur̄ multis in-
signis triumphis et inuictus xp̄iane milicie magister armaue-
rit . Succinxit lumbos balteo castitatis . calciavit pedes uin-
culis pacis . quia et discinctus miles cito ab impudicitie intē

tore vincitur: et non calciatus facile a serpente mordetur
 Scutum fidei ad protectionem totius corporis dedit capiti
 galeam salutis imposuit dexteram gladio uerbo ueritatis
 instructus ut spiritalis preliator: non solum sit tutus a uul-
 nere: sed et repugnantem ualeat uulnerare. His igitur di-
 lectissimi freti armis impigre atq; intepide propositum no-
 bis certamen ineamus: ut in isto ieiunio. Audio non eo si-
 mus tū fine contenti ut solam ciborum abstinentiam putemus
 esse sequendam. Hanc est sicarnis substantia tenuatur: et ani-
 me fortitudo non alitur. Affligo paululum exteriorē homi-
 ne: reficiator interior. Et subtrahā saturitate corporea
 spiritalibus mens delicis roboretur. Circumspiciat se omnia
 anima christiana: et se uero examine cordis sui interna discuti-
 at. Uiderit ne quid ibi discordie iuheserit: ne quid cupidi-
 tatis insederit. Incontinentiam castitas procul pellat: men-
 dacy tenebras: lux ambigat ueritatis: quis os quod mentitur
 animam mentientis interficit. Detumescat superbia: humili-
 tas assumatur: respiciat iracundia: comminuantur iacula uoxi-
 az et obtreccatio lingue frenetur. Cessent uindictae: et obli-
 uioni mandentur iniurie. Omnis postremo plantatio qua
 non plantauit pater meus radicitus auferatur. Tunc enim
 in nobis bene semina uirtutum nutriuntur: quando de agro
 cordis nostri omne germen externum euellitur: Si quis
 ergo in quempiam ita cupiditate ulcionis exarsit: ut eum
 aut carceri traderet aut uinculis illigaret: absolucionem
 non solum insontis: sed etiam eius qui pena dignus uidetur
 acceleret: ut illa dominice orationis regula fidenter uti-
 tur dicens: Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimit-
 timus debitoribus nostris. Quam partem petitionum ita
 dominus in spiritali insinuacione commendat: ut totius ora-
 tionis effectus in hac conditione consistat. Si enim dimise-
 ritis hominibus peccata eorum: dimittet et uobis pater ues-
 ter qui in celis est. Si autem non dimiseritis hominibus:
 nec pater uester dimittet uobis peccata uestra. Proinde di-
 lectissimi memores infirmitatis nostre quia facile in quel-
 bet delicta plabimur. Hoc potentissimum remedium. et illam
 efficacissimam uulnorum nostrorum curationem nullatenus negli-

gam? : Demus ueniam quam rogam? : et non audeamus
iudicari qui nobis precamur ignosci. Saupm gemit? : sur
do non transeam? auditu : et misericordiam indigentibus :
prompta benignitate prestem? : ut misericordiam in iudicio
possim? inuenire. Ad quam pfectionem qui studium suum
gracia dei adiut? intenderit : hic sanctum Ieiunium fide-
liter peraget. Hic a fermento malicie ueteris alienus in ali-
mis sinceritatis et ueritatis ad beatum Pascha pueniet :
et p nouitatem uite digne letabitur in sacramento reforma-
tionis humane. Per Xpm dominum nostrum. Qui cum patre
et spiritu sancto uiuit et regnat in secula seculorum Amen.

De Eodem Sermo Secundus

Iret nobis dilectissimi appropinquante festo pas-
chali ieiunium quadragesime ipse legitimi tem-
poris recurs? iudicat : cohortatio tamen etiam nostri ser-
monis adhibenda est : que auxiliante domino nec inutilis
sit pigris : nec onerosa deuotis. Nam cum omnem obser-
uantiam nostram ratio illorum dierum poscat augeri : nemo e-
st ut confido de uobis qui se ad op? bonum non gaudeat inci-
tari : statura enim nostra manente adhuc mortalitate mu-
tabilis : etiam si ad summa quocumque uirtutum studio pro-
uehatur semper tamen sicut potest habere quo recidat ita po-
test habere quo crescat : Et est pfectorum uera iusticia ut nu-
quam presumant se esse pfectos ne ab itineris nondum finiti in-
tencione cessantes ibi incidant deficiendi piculum ubi pfi-
ciendi deposuerunt appetitum. Quia ergo nemo nostrum di-
lectissimi tam pfectus et sanctus est ut pfectior sanctiorque esse
non possit : omnes simul sine differentia graduum sine dis-
crecione meritum ab hys in que preuenim? in ea que non
dum apprehendim? pia auiditate curram? . et ad mensuram
consuetudinis nostre necessary aliquid addamus augmenti.
Horum enim religiosus alio tempore demonstratur : qui in hys
diebus religiosior non inuenitur. Unde optime auribus nostris
lectio apostolice predicacionis insouit dicens : Ecce nunc
tempus acceptabile ecce nunc dies salutis. Quid enim accep-

festorum pnia

eius hoc tempe : quid salubrius hys diebus in quibus bellū
 uicys indicitur et omnium uirtutū pfectus augetur Semp
 quidem tibi o anima xpiana tibi uigilandum contra salutis
 tue aduersarium fuit ne ullus pateret loc⁹ temptatoris in
 sidys. Sed modo tibi maior caucio et sollicitior est assumē
 da prudencia : quando idem hostis tuus arciore leuit inui
 dia . Nunc autem in toto mundo potestas ei antique dam
 nationis suffertur et innumerabilia illi captiuitatis uasa ra
 piuntur . Renunciatur atrocissimo predoni a populis omni
 um uacionum : omniūq; linguarū : et nullum iam gen⁹ homi
 num regitur : q̄ non tyrannicis legib⁹ reluctetur . dum p
 omnes fines terre regeneranda in xpo multoz milium
 milia preparantur : et appropinquante noue creature or
 tu spiritalis nequicia ab hys quos possidebat excluditur :
 fremit ergo exspoliati hostis impius furor : et nouum que
 rit luc⁹ : quia ius pdidit antiquum : captat indefessus et p
 uigil si quas repat oues a sacris gregib⁹ negligenci⁹ eua
 gantes : quas p procliuā uoluptatum : et p deuera luxu
 rie in diuersoria mortis inducat . inflāmat itaq; iras : nu
 trit odia : acuit cupiditates : irridet continentiam : incitat
 gulam . Quem enim temptare nō audeat : quem nec ab ip
 so domino nostro ihesu xpo conatum sue fraudis abstinu
 it . Nam sicut euangelica patefecit historia : cum saluator
 noster qui erat uer⁹ deus : ut uer⁹ se hominem etiam de
 monstraret : et impias opiniones totius erroris excluderet
 Post quadraginta diez noctiumq; ieiunium infirmitatis no
 stre in se recepisset esuriam gauisus dyabolus signum se in
 eo passibilis atq; mortalis inuenisse nature : ut exploraret
 potentiā quā timebat Si fili⁹ dei inquit es : dic ut lapides
 isti panes fiant . Poterat itaq; illud omnipotens et facile
 erat ut ad creatoris impium in quā iuberetur speciem cui⁹
 libet generis creatura transiret : sicut cum uoluit in con
 uuiu nupciali aquam mutauit in uinum . Sed hoc magis sa
 lutiferis dispensacōibus congruebat : ut nequissimi hostis
 astucia non potencia deitatis . sed humilitatis misterio uin
 ceretur . Deniq; fugato dyabolo et omnib⁹ artibus callidi
 temptatoris elisis : accesserunt ad dominum angeli et mi

f

missabant ei: ut ueri hominis et ueri dei: et apud dolosas
interrogaciones inuiolata esset humanitas: et apud sancta
obsequia manifesta diuinitas. Confundantur igitur filij di
aboli atq; eius discipuli qui repleti inspiracōe uiperea sim
plices quosq; decipiunt: negantes in Xpo utrāq; ueram
esse naturam: dum aut deitatem homine: aut hominem
deitate dispoliāt: cū uniusq; typis gemino documēto utrāq; fal
sitas sit pempta quia et p famem corporis perfecta humani
tas: per famulantes angelos demonstrata est manifesta
diuinitas. Quia ergo dilectissimi sicut redēptoris nostri ma
gisterio edocti sumus: nō in solo p̄ae uiuit hō: sed in omni uer
bo dei: dignūq; est. ut popul⁹ xp̄ian⁹ in quantacūq; abstinētia
constitutus magis desideraret se dei uerbo q̄ cibo sariare
corporeo prompta deuotione et alacri fide suscipiemus sol
lenne ieiuniū non in sterili inedia quā plezq; imbecilitas cor
poris. et auaricie morb⁹ indicit. Sed in larga beniuolen
cia celebrandum: ut simus de illis de quibus ipsa ueritas
dicit. Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam: quoniam ip
si saturabuntur. Delicie igitur nostre sunt opera pieta
tis et illis cibis qui nos ad eternitatē nutriūt impleamur
Letemur in refectionibus pauperū: quos impendia nostra
satiauerint Jocundemur in uestitu eorum quorum nuditatē
indumentis necessariis teperimus Sentiant humanitatem
nostram egritudines decumbentium imbecillitates debiliū
labores exulū: destitucio pupilloꝝ et desolatay lamēta ui
duay in quib⁹ iuuandis nemo est qui non aliquam possit
exequi beniuolencie portionem. Nulli enim paru⁹ est ceu
sus: cui magn⁹ est animus. Nec de rei familiaris modo
mensura pendet pietatis: Nunq̄ merito caret etiam inte
rim facultate bone uoluntatis opulencia. Maiora quidē
impendia sunt diuitum: et minora mediocꝝ: sed nō discre
pat fructus opm: ubi idem est affect⁹ operantium. In illa
autem dilectissimi exercenday optunitate uirtutum: sunt
etiam alioꝝ insignia opa coronarum que nullo horreoꝝ dispē
dio: nulla diminucione pecunie rapiantur. Si pellatur
lasciuiā: si abdicetur ebrietas: et carnalis concupiscencia
castitatis legib⁹ edometur. si odia transeant in dilectionē

si inimicitie conuertantur in pacem : si tranquillitas extin-
 guat iram : si mansuetudo remittat iniuriam : si deniq[ue]
 dominor[um] atq[ue] seruor[um] tam ordinati mores sint ut et illor[um] po-
 testas mitior et illor[um] sit disciplina deuocior Hac igitur ob-
 seruacia dilectissimi obtinebitur gracia dei et abolito pecca-
 tor[um] reatu religiose uenerandum Pasca celebrabitur Quod e-
 romani orbis p[er]sumi Imperatores sancta antiquit[us] obseruaci-
 one custodiunt : qui in honorem dominice passionis altitudi-
 nem sue potestatis inclinant : et constitutionum suar[um] seueri-
 ta molita multarum culparum reos precipiunt relaxari ut
 in diebus quibus mundus saluatur misericordie diuina : e-
 tiam ipsor[um] sup[er]e bonitatis imitatrie sit emulanda clemē-
 tia . Imitentur ergo populi xp[ist]iani principes suos : et ad
 domesticam indulgentiam regis incitentur exemplis . Nō
 enim priuatas leges est p[ri]uas austeriores esse q[uam] publicas
 Remittantur culpe : uincula soluantur : deleantur offēse
 pereant ulciones : ut sacra festiuitas per diuinam atq[ue] hu-
 manam benignitatem omnes letantes : omnes habeant in-
 nocentes Per dominum nostr[um] Ihesum Xp[istum] qui cum deo
 patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus per omnia secu-
 la seculorum Amen.

De Eodem Sermo Tertius

Imper quidem uos dilectissimi sapienter et sancte
 uiuere dicet : et in id uoluntates nostras actionesq[ue]
 dirigere . quod diuine nouimus placere iudicis Sed cum
 hy appropinquant dies quos illustriores nobis salutis no-
 stre sacramenta fecerunt : diligentiore sollicitudine corda
 nostra mundanda et studiosius exercenda est disciplina uir-
 tutum : ut sicut miseris quadā sui parte maiora sunt : ita
 et obseruancia nostra sup[er]et in aliquo consuetudinem suam
 & cui festiuitas est celebranda sublimior . ipsa quoq[ue] repe-
 riatur ornacior Si enim rationale et q[uo]modo religio-
 sum uidetur p[er] diem festum in uestitu nitidior prodire . &
 habitu corporis hilaritatem mentis ostendere . si ipsam quoq[ue]
 oracionis domum p[ro]pensiore tuat cura et ampliore cultu

quantum possumus adornam⁹ : nōne dignum est ut anima
xp̄iana que ueq̄ uiuimus dei templum est : speciem suam
prudenter exornet : et redēptionis celebratura sacramē
tum omni circumspectione precaueat : ne ulla eam macu
la iniquitatis obfuscet : aut duplicis cordis ruga dedeco
ret s̄ā quid prodest honestatis formā p̄ferens cult⁹ exte
rior : si interiora hominis aliquoz sordiant contaminatione
uicioz . Omnia igitur que cum puritatem et speculū men
tis obnubilant . abstergenda sedulo et quadam elimatione
radenda sunt . Scrutetur quisq̄ conscienciam suam leḡ
ante se statuat propriꝝ censura iudicij : uideat se in secreto
cordis sui illam quam X̄ps dat inuenit pacem . si deside
rium spirit⁹ nulla cōcupiscencia carnis impugnat . si humilia nō
spreuit si alta non appetit : si iniquo non delectatur lucro
si in moderato rez suarum non gaudet augmento : si deniq̄
aliena felicitate non ueritur aut inimici miseria nō letatur
Et cum harum pturbacionum nichil in se forte repererit
sincero disquirat examine qualiū cogitationum specie fre
quentetur et utrum nullis uanitatū imaginibus acquie
scat uel quam cito animum abhys que noxie blandiuntur
abducatur . Nam nullis illecebris cōmoueri : nullis cupitati
bus titillari non est istius uite que tota temptatio est : et
qua nimiz uincitur qui uinci ab eodem non ueretur . Sug
hum est enim de non peccandi facilitate presumere cum
hōc ipsum presumpsisse peccatum sit . sic dicente beato Johā
ne apostolo Si dixerim⁹ quia peccatum non habemus nos
iplos seducimus et ueritas in nobis non est . Nemo igitur
dilectissimi se fallat : nemo se decipiat : Nemo enim quisq̄
de cordis sui puritate confidat : ut putet se nullis tempta
tionum periculis subiacere : cum puigil ille temptator eos
acriorib⁹ pulset insidys quos maxime uiderit abstinere a pe
catis : Nam a quo dolos suos contineat : qui ipsū quoz do
minum maiestatis ausus est caliditatis sue fraude tempta
re uiderat supbiam suam baptisati Jhesu domini humilita
te calenta : intellexerat Quadraginta diez ieiunio omnē
cupiditatem carnis exclusam : et tamen non desperauit de
artib⁹ sue malicie spiritalis improbitas tūq̄ sibi de nature

nostre mutabilitate promisit : ut quem exprobatum homi-
 nem : plumeret posse fieri peccatorem. Si ergo ab ipso
 Domino et Salvatore nostro deceptionum suarum diabolus non re-
 uocauit insidias : quantomagis fragilitatem nostram im-
 pugnare presumit quos exinde uehementiore odio et in-
 uidia leuiore persequitur : ex quo ei in baptismo renunciaui-
 mus et ab illa cui dominabatur origine in noua creaturam
 diuina regeneratione transiimus. Unde dum quis mortali
 carne circudamur : non desinit nobis antiquus hostis laqueos
 peccati ubique pretendere et tunc maxime aduersus Christi me-
 bra leuire : quando ab eis sunt celebranda sacraciora misse-
 ria. Merito doctrina spiritus sancti hac eruditione imbuit
 populum christianum ut ad pascale festum Quadraginta dierum
 se continentia pararet. Cuius purificationis ratio iam
 nos ad obseruanciam sue salubritatis inuitat : et diligentiam
 nobis propositae castigationis indicit. Quanto enim sancti-
 us quisque hos dies inuenietur egisse : tanto probabitur Pascha
 Domini religiosius honorasse. In diebus igitur sanctorum
 ieiuniorum pietatis opera quibus semper studendum habundantius
 exequamur : misericordes sumus ad omnes : maxime autem
 ad domesticos fidei : ut in ipsis quoque elemosinarum distribu-
 tionibus bonitatem patris celestis imitemur : qui solem su-
 um oriri facit super bonos et malos : et pluit super iustos et
 iniustos. Quamuis ergo fidelium precipue adiunda sit pau-
 pertas : etiam illi tamen qui nondum euangelium recepe-
 runt in suo labore miserandi sunt : quia in omnibus homini-
 bus nature est diligenda communio : que nos etiam hinc benigni-
 ter debet efficere : qui nobis quacumque sint conditione sub-
 iecti : maxime si eadem gratia iam renati : et eodem sanguine
 Christi precio sunt redempti. Simul enim et cum istis
 habemus quod ad imaginem dei conditi sumus : nec carnali ori-
 gine a nobis : nec spiritali natiuitate diuisi sunt : eodem
 spiritu sanctificamur : eadem fide uiuimus : ad eadem sa-
 cramenta concurrimus. Non spernatur hec unitas : nec ui-
 lis nobis sit tanta communio : sed hoc ipso nos per omnia faci-
 at miciores : quod eorum utimur subiectione : cum quibus uni-
 domino eadem subicimur seruitute. Si qui ergo horum graui

orib⁹ dños suos offendere delictis: indulgentiis ūc in dieb⁹
reconciliacōis accipiāt. Auferat miseratō leueritatē: & uenia
deleat ulcōm nullū custodia teneat: nullū carcer includat:
qm̄ deus n̄c misericordiam suam hac condicione promisit:
ut remittenda sibi is nosset propria peccata: qui remisisset
aliena. Dissensionum materie dilectissimi et inimicitarum
aculei conterantur: cessent odia: deservantur similitates
in unitatem dilectionis omnis Xpi membra conueniant.
Beati enim pacifici: quoniam filij dei uocabuntur: nec so-
lum filij: sed etiam heredes et coheredes autem Xpi Qui
uiuit et regnat in secula seculorum Amen.

De Eodem Sermo Quartus

Redicaturus uobis dilectissimi sacratissimum
maximūq; ieiunium quo apcius utar exordio:
p̄ ut uerbis apostoli in quo Christus loquebatur: incipiam
Dicam⁹ quod lectum est Ecce nunc tempus acceptabile:
ecce nunc dies salutis: quis enim nulla sint tempora:
que diuinis non sint plena muneribus et semper nobis
ad misericordiam dei per ipsius gratiam prestetur accessus
nunc tamen omnium mentes maiori studio ad spirituales pro-
fectus moueri: & ampliori fiducia oportet animari. quādo
ad uniuersa pietatis officia illius nos diei in quo redem-
pti sumus. recursus inuitat ut excellens super omnia pas-
sionis dominice sacramentum purificati et corporibus et
animis celebremus Debeatur quidem tātis mysteriis ita
incessabilis deuotio et continuata reuerencia. ut tales per-
maueremus in conspectu dei. quales nos in ipsa paschali
festo dignum est inueniri. Sed quia hec fortitudo paucorū
est. ut dum carnis fragilitate austerior obseruancia relax-
atur: Dumq; per uarias actionis uite huius sollicitudo distē-
ditur. necesse est de mundano puluere etiā religiosa corda
sordescere: Magna diuine institutionis salubritate prouisu
est. ut ad reparandam mentium puritatem: quadraginta
nobis dierum exercitatio moderetur et ieiunia casta deco-
querent Ingressuri igitur dies mysticos et purificandis ani-

nis atq; corporibus sacracius institutos: preceptis aposto-
 licis obedire curemus emundantes nos ab omni inquina-
 mento carnis ac spiritus: ut castigatis colluctationibus que sunt
 inter utraq; substantiam: animus quem sub dei gubernaculis
 constitutum corporis sui deest esse rector: dominationis
 sue obtineat dignitatem: ut nemini dantes ullam offensa-
 nem vituperationibus obloquencium non sumus obnoxii:
 digna enim ab infidelibus reprehensione carpenur. et nostris
 vicio lingue impie in iniuriam se religionis armabunt:
 si ieiunantium mores a puritate perfecte continentie
 discreparint: Non enim in sola abstinentia tibi dat nostra
 summa ieiunii. aut fructuose corpori esca subtrahatur. nisi
 mens ab iniquitate reuocetur. et ab obtredationibus lin-
 gua cohibeatur. Sic ergo nobis edendi est moderanda liber-
 tas. ut etiam alie cupidates eadem lege frenentur. Mansue-
 tudinis et pacencie patris et tranquillitatis hoc tempus est
 in quo exclusa omnium contaminatione uiciorum perpetu-
 itas nobis est obseruanda uirtutum siue piarum mentium for-
 titudo donare culpas: negligere contumelias: et obliuisci
 assuescat iniurias: siue fidelis animus per arma iusticie
 a dexteris se exercent et sinistris. ut per gloriam et ig-
 nobilitatem p infamia et bona fama. securam consciencia con-
 stantemq; probitatem nec laudes inflent. nec obprobria
 defatigent Religiosorum modestia non sit mella: sed sacca
 nec inueniatur in eis ullarum murmurum querelarum quibus
 unquam desunt sanctorum solacia gaudiorum. Non timeatur inter
 opera misericordie terrenarum diminutio facultatum: tempus
 diues est christiana paupertas: quia plus est q; habet: q; quod
 non habet. nec pauer in isto mundo indigencia laborare:
 cui donatum est in omnium domino omnia possidere. Ope-
 rantibus ergo que bona sunt non est omnino metuendum ne
 eis desit facultas opandi: tum & in duobus minimis euan-
 gelice uidue sit laudata deuotio: et pro calice aque frigide
 premium habet gratuita largicio. Ex affectibus enim
 piarum benignitatis mansura taxatur: et nunquam eum miserendi
 efficaciam deserit: in quo misericordia ipsa non deficit Ce-
 pta est hec uidua illa de sacrepta que beato Helye in re

porre famis unius diei cibum quem solum habebat apposu-
it : et prophete esuriam necessitati sue preferens exigu-
um farine ac pusillum olei incunctanter exependit. Sed
non ei defuit quod fideliter erogavit : et in uasis pia effu-
sione euacuatis fons noue ubertatis exortus est : ut sanc-
tis ulibus non numeretur eius substantie plenitudo cuius
noua fuerat formidata defectio . Hys autem studys dilec-
tissimi ad quos uos uoluntarie confidimus preparatos non am-
bigitis dyabolum qui uirtutum omnium est aduersarius in-
uidere : et ad hoc uim sue malignitatis armare : ut quos
non potuerit deicere per diffidentiam : conetur supare per glo-
riam . Vitium est cum rectis actionibus superbie malum :
et de proximo semper uirtutibus insidiatur elatio . quia dif-
ficile est ut laudabiliter uiuentem laus non capiat . nisi ut
scriptum est Qui gloriatur in domino gloria tue Cuius uero ille hostis
nequissimus non audeat impugnare propositum : et non appetat
uolare ieiunium quoniam uelutias suas sicut euangelica lectio de
pate factum est nec ab ipso mundi saluatore continuit . Expauel-
tes . n . in illo Quadraginta diebus nocturnis ieiunium explora-
re callide uoluit ut hanc continentiam donatam haberet an propria
ut non metueret deceptionum suarum opera soluenda si Christus eius
esset conditoris cuius est corpus . Primo itaque dolo scrutatus est
An ipse esset substantiarum creator : qui rerum corporea-
rum posset in quo uellet mutare naturas . Secundo
an sub humane carnis specie diuinitas obumbrata terge-
retur : Cui facile esset peruium sibi aera facere : Et ter-
rena per uacuum membra liberare : Sed cum illi domi-
nus iudicium maluisset opponere ueri hominis : quod poten-
tiam manifestare deitatis ad hoc conuertit tercie fraudis
ingenium ut eum in quo diuine potestatis signa cessauerant
dominandi cupiditate temptaret : et ad uenerationem sui
regna mundi pollicendo traduceret . Sed prudentia diaboli
ultam fecit sapientia dei : ut superbus hostis hominem
uidens quem aliquando superauerat non metueret eum per
sequi quem pro omnibus oportebat occidi : Huius inquit
aduersarii dolos non solum illecebris oule sed etiam in propo-
sito abstinencie cauemus . Qui enim sciuit humano generi

mortem inferre per cibum : nouit et per ipsum nocere ie
 iunium et ad contrarie fraudis effectum famulis utendo
 manicheis sicut p serpente intulit interdicta presumi ita p
 famem suadet concessa uitari Utilis quidem est abstinencia
 que parco asueta uictu deliciarum cohibet appetitum Sed
 ne illorum dogmati apud quos etiam ieiunando peccatur
 damnant creaturay naturam in creatoris iniuriam et
 contaminari edentes asserunt hys quorum non deum sed
 diabolum conditorem esse definiunt cum proflus nulla sit
 substantia mala nec ipsius mali sit ulla natura omnia enim
 bona bonus autor instituit et unus e uniuersarum reru
 creator . qui fecit celum et terram mare et omnia que
 in eis sut : ex quib9 quicquid homini ad cibū potūq contes
 tum est sanctum et mundum est in sui generis qualitate
 Quod si immoderata auaritate sumantur nimietas edaces
 et bibaces dedecorat non tibi neq potuli natura contami
 nat: Omnia enim sicut apostolus ait munda sunt mundis
 Co inquinatis enim et infidelibus nichil est mundum . sed
 co inquinata sunt eoz et mens et consciencia. Nos antē
 dilectissimi catholice matris sancta generatio: quos in sco
 la ueritatis spirit9 sanctus erudiuit : libertatem nostrā
 cōgrua ratione moderamini : scientes quoniam bonum est
 et ab illicitis abstinere : et cum calligacius uiuendum est:
 ita discernere cibos et us9 eoz remouentur non natura dā
 netur . Nulla itaq nos contagionis huius aspergat impie
 tas : qui sua maxima obseruancia polluantur : seruien
 tes creature potius q creatori : et luminaribus celi nul
 lam abstinenciam deuouentes : quos nemo ambigat esse
 manicheos : qui in honorem solis et lune die dominico &
 secunda feria deprehensi fuerūt ieiunare. Quo enim per
 ueritatis sue ope : his impy : his pphani sunt qui ieiuniū
 suū & ad sidery cultum & ad resurreddis Xpi instituerē con
 temptum . Abdicāt enim se sacramento salutis humane :
 et Xpm dominum nostr9 sicut in ueritate carnis nostre de
 negāt natum: ita uere mortuum & resurrexisse nō credunt
 & ob hoc diē leticie nostre ieiunij sui merore cōdemnant.
 Cumq ad tegendum infidelitatem suam nostris audeant

interesse miserius ita in sacramentorum cōmunionē se tē
perant ut interdum tucius se lateant Ore indigno Crissi
corpus accipiunt sanguinem autem redemptionis nostre hau
rire dūno declinant: Quod ideo nostram uolumus scire
sanctitatem ut nobis huiusmodi homines et hys manifestē
tur iudiciis & quoz deprehensa fuerit sacrilega cumulatio
notati et proditi a sanctorum societate sacerdotali aucto
ritate depellantur De talibus enim beatus Apostolus Paulus
Ecclesiam dei prouide monet dicens: Rogamus autem uos
fratres ut obseruetis eos qui dissensiones et offendicula p̄
ter doctrinam quam didicistis faciunt et declinate ab hys
huiusmodi enim xp̄o domino non seruiunt sed uentri suo:
et per dulces sermones et benedictiones sedurant corda in
nocentium Hys ergo dilectissimi ad monitionibus nostris.
quas auribus uestris contra execrabilem sectam frequen
ter ingessimus sufficienter instructi sanctos quadregesime
dies pia deuotione suscipite et ad promouendam misericor
diam dei per opera uos misericordie preparate iram ex
tiguite: odia deponite: unitatem diligite: et sinceris uos
humilitatis officiis inuicē preuenite seruis et hys qui uobis
subiecte sunt cū equitate dūamini Nullus eoz aut claustris
aut uinculis crucietur cessent uindicta remittantur offensa
seueritas leuitate indignatio mansuetudine discordia pace
mutetur omnes uos modestos omnes placidos omnes ex
periantur benignos: ut ieiunia nostra accepta sint deo Cui
ita demus sacrificiū uere abstinentie et uere pietatis offe
rimus si nos ab omni malicia continemus Cum inimicis
autem xp̄i nulla consensione iungamur ne impiorum con
fessio sanctitas fidelium polluat lux separetur a tene
bris et fugiant filios dyaboli filij ueritatis. In templum
enim domini quod est ecclesia Christi nil contaminatum
interiri nil prophanum oportet admitti ut omni inuidicia
a penetrabilibus cordis exclusa sanctificetur ieiunium nostrum
et limus eternum habitaculum sancti spiritus qui nos a pec
catorum sordibus emundatos et possidere semper dignetur
et regere Secūda igitur et quarta et sexta feria ieiunemus
sabbato apud beatum petrum Apostolum uigilias celebremus qui

comēdati sibi gregis curā habere nō desinēs custodiam no-
bis de suis p̄cib⁹ obtinebit : auxiliante deo nobis per ōnia
cui cum filio et spiritu sancto una est deitas : una est maiel-
tas in secula seculorum Amen :

De Eodem Sermo Quintus

Paulolica dilectissimi doctrina nos admonet: ut de
ponamus veterem hominem cum actib⁹ suis de die
in diē cōuersatōe renouemur. Si enim tēplū dei sum⁹ et
mēcū n̄cay spūs s̄ct⁹ habitator ē dicite ap̄lo Vos enim estis
templū dei uiui: multa nobis uigilācia laborandū est : ut
cordis nostri receptaculū tāto hospite nō sit indignū : et si
cuti in domibus manus aq̄is laudabili diligēcia p̄uidetur
ut si quid aut in fulsione imbrium : aut turbine p̄cellarū
uel ipsa fuerit antiquitate corruptū in integz cura resti-
tuat: ita uigi oportet sollicitudine p̄caueri : ne quid in nos-
tris animis inēpositum : ne quid inueniatur in mundum.
Quamuis enim edificium nostr⁹ sine opere sui non sublidat
artificis : nec fabrica nostra esse possit incolumis : nisi ei
proteccio p̄uerit conditoris : tamen quia rationabiles la-
pides sum⁹ et uiua materies: sic nos auctoris nostri extru-
it manus : ut cū opifere suo etiā is qui reparatur opetur
Gracie igitur dei obediēcia se humana nō subtrahat : nec
ab illo bono sine quo non potest esse bona deficiat : at si
quid sibi impossibile aut arduum in mandator⁹ esse tibi⁹ ex-
peritur non in se remaneat : sed ad iubentem recurrat
qui ideo dat p̄ceptū ut excitet desiderium et p̄bet auxiliū
dicente Propheta Ioc̄ta in deum rogatum tuū : et ipse
te enutriet . An forte insolēniter quisq̄ ita superbit et
ita se illesum ita immaculatum esse p̄sumit: ut nulli⁹ re-
nouacionis indigeat . Fallitur proclus illa p̄suasio: et nimē
a uanitate ueterascit. Quicūq̄ inter temptaciones huius
uite ab omni se uulnere credit immunem plena omnia pe-
riculis : plena sunt laqueis : incitant cupiditates : insidian-
tur illecebre : blandiuntur lucra : damna deterrent . ama-
re sunt obloquēcium lingue : nec semp ueracia sūt ora lau

Dauidum. Inde leuit odium: hinc decipit mendax officium:
ut facilius sit vitare discordem: q̄ declinare fallacem. In
ipsis autem uirtutibus obtinendis, tam dubius modus &
tam incerta discretio est, ut si quisq̄ inter bonorum ma-
lorumq̄ confinia subtilissimi discriminis potuerit seruare
mensuras, difficile sit ut bene sibi cōsciam probitatem ob-
tredantium lingua non mordeat, et iniquorum euadat ob-
probria: cui est amica iusticia. Jam cum ad ipsas rerum
cupiditates tpaliū cogitatio humana conuertitur quāte se
oppoñunt caligines: quanti se prauarum opinionum er-
rores: ut de obiectu cōtrarioꝝ sumatur materia querelaz
Nam licet omnium fidelium corda non dubitent nullia
huiusmodi partibus nullisq̄ temporibus prouidentiam ab-
esse diuinam, nec de Bellarum potestate que nulla est: se-
cularium negotiorum pondere prouentus. Sed equissimo
et clementissimo summi regis arbitrio cuncta disponi sicut
scriptum est Vniuersę uie domini misericordia & ueritas
tamen cum quedam non secundum desideria nostra proce-
dūt, & sub humani errore iudicii superior ē pijsq̄ iniqui causa
quam iusti uicium uicinis atq̄ contiguum est ut etiam mag-
nanimos ista concuciat, et in aliquod illicite causationis
murmur impellant Si quidem istis uarietatibus etiam ex-
cellentissimus Propheta deo usq̄ ad periculum se turba-
tum profitetur et dicit. Mei autem pene moti sunt pedes
pene effusi sunt gressus mei quia salui in peccatoribus pacē
peccatorum uidens: Vnde quia paucorum est tā solida for-
titudo ut nulla inequalitatum perturbacione quaciantur &
multos fidelium non aduersa tantū, sed etiam secunda cor-
rumpāt, sanandis uulneribus quibus humana infirmitas
lauciatur, diligens est adhibenda curacio ideo enim de pe-
riculis quibus hic mūdus plenus ē quedam breuiter percu-
rri: ut dicente scriptura Quis gloriabitur casum se habe-
re cor: aut mundum se esse a peccato: Omnes sibi intel-
ligant delictorum indulgenciam et reparacionis necessariā
esse medicinam Quando autem oportunius dilectissimi ad
remedia diuina recurrimus quā cum ipsa nobis sacramēta
redempcionis nostre temporum lege referuntur que ut

57

Digni⁹ celebremus saluberrime nos quadraginta dierum
ieiunio preparemus Non enim hy tantum qui per mortis
xpi resurrectionisq; miserium in nouam uitam sunt baptis-
mo regenerante uenturi sed etiam omnis populi renatorū
utiliter sibi et necessarie presidium huius sanctificationis
assumunt . illi ut que nondū habent accipiant illi ut accep-
ta custodiant Dicente namq; Apostolo Qui stat uideat ne
cadat Nemo est tanta firmitate sustutus ut de stabilitate
sua possit esse secur⁹ : Etiamur ergo dilectissimi saluberrimi
temporis uenerabilis institutis et sollicitiore cura cordis
nostri specula tergam⁹ . quantumlibet enim caste et sobrie
mortalis hec uita ducatur : quodam tamen puluere terre-
ne cōuersacionis aspergitur . et uitor mentiū ad dei ima-
ginem conditay : non ita a fumo torius uanitatis est alie-
uus . ut nulla possit sorde fuscari : et nō semp indigeat ex-
poliari : Quod si etiam cautissimis animis necessarium est
quanto illis amplius est expetendum : qui tota forte ani-
spacia aut securius aut negligentius transierunt . quos
caritate debita cōmouemus . ut non omnino sibi met blan-
diantur quia nobis cōsciencie singulorū patere non possunt
cum oculos dei simul uniuersa cernentes non abdita locorū
nō pietum septa se eludat : nec solū ei acta et cogitata : uez
e agenda et cogitāda sunt cognita . Ita ergo sciencia sūmi
iudicis ille est tremend⁹ aspect⁹ cui puium est omne solidum
et aptum omne secretum . cui obscura clarēt muta respōdēt
silencium cōfiteatur : e sine uoce mens loquitur . Nemo pa-
riencia bonitatis dei de peccatorū suorū impunitate cōtēnat
nec ideo illum eskimet nō offensum quia nec dum est eeg-
t⁹ iratum . Nō sunt lōge uite mortalis inducie nec diutur-
na est licencia insipientium uoluptatum in eternay dolorem
transitura penay : si dum iusticie sententia suspēditur : peni-
tencie medicina nō queritur . Cōfugiam⁹ ergo ad pntē ubiq;
misericordiā dei e ut scū Pasca dñi digna obseruācia cele-
bretur eundorū se fidelium corda sctificent . mitescat se uicia
māuelcat iracundia remittat sibi os culpas inuicem suas
nec exactor sit uindictē qui petitor est uenie dicentes enim
Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debito

ribus nostris . Durissimis nos uinculis illigamus : nisi quod
profitemur impleamus : Unde et si orationis huius sacra-
tissimum pactum non tota sui condicione seruatum est : nunc
saltem conscientiam suam unusquisque cognoscat : et alienis
ignoscendo delictis abolitionem suorum obtineat peccatorum : Di-
cente namque domino : Non longe est ab unoquoque quod possit
cum de benignitate supplicis sententia pendeat iudicantis
qui humanarum precum misericors et iustus auditor equita-
ti sue de nostra leuitate prescripsit : ut non haberet in eos
ius seueritatis quos non inuenisset cupidos ulcioris : Cle-
mentes autem et mitis animos etiam largitas decet . Nichil
enim est dignius quam ut homo sui sit auctoris imitator . et
secundum modum propriae facultatis diuini sit operis execu-
tor . Nam cum aluntur esurientes : uediuntur nudi : fouen-
tur infirmi : nonne auxilium dei manus explet ministri . et
benignitas serui munus est domini : qui cum ad effectum mi-
sericordie suae adiutore non egeat : ita suam omnipotentiam
temperauit ut et laboribus hominum per homines subue-
niret . et merito deo gratias referentur de pietatis officiis
eius opera uiderentur in famulis : propter quod ipse domi-
nus discipulis ait Sic luceat lux uestra coram hominibus ut
uideant opera uestra bona et magnificent patrem uestrum
qui in caelis est :

De eodem Sermo Sextus

42
Semper quidem dilectissimi misericordiam domini ple-
na est terra et unicuique fidelium ad colendum deum
ipsa rerum natura doctrina est dum celum et terra mare
et omnia que in eis sunt bonitatem et omnipotentiam sui
praestantur auctoris et famulantium elementorum mirabi-
lis pulchritudo iustam ab intellectuali creatura gratiarum
exigit actionem Sed cum ad illos dies recurratur quos spe-
cialiter reparacionis humane sacramenta signauerunt et qui ui-
cino ordine atque contiguo festum pascale precedunt : diligenter
eius nobis preparacio religiose purificationis inducitur quibus
enim in quolibet tempore innocens sit uita multorum et
plurimos domini honorum actuum consuetudo commendat :

58

non a deo tamen de conscientie integritate fidendum est. ut humanam fragilitatem inter scandala temptationumq; degentē nichil potuisse arbitremur : qđ lederet eam inci dere : cum ppheta excellentissim⁹ dicat Quis gloriabitur castum se habere cor : aut mundum se esse a peccato : Et itez Ab occultis meis munda me : et ab alienis pcc ser uo tuo . Si autem quod experimentis probatur talis est con dicio eoz qui concupiscencijs renitentur : qui iracūdie mo tibus reluctantur : et ipsarum quoq; cogitationum archana colligant . ut et nunquā possint in cordib⁹ suis non inueni re quod reprobēt : et sepe aut fallātur occultis . aut gra uentur alienis : que in alijs uicia : que egritudines et quā ta sunt uulnera quibus austerior sit adhibenda medicina : ut sacramenti illius per quod soluantur opera diaboli non in ueniantur alieni : Paschalis quippe festiuitatis pprium est : ut tota ecclesia remissione gaudeat peccatorum : que non in eis tantum fiat qui sacro baptisate renascuntur sed etiam in eis qui dudum in adoptiuorum sorte numerā tur quū enim principaliter nouos homines faciat regene rationis ablucio : quia tamen semper est omnibus contra rubiginem mortalitatis cottidiana renouatio : et inter pro fectuum gradus : nullus est qui non semper melior esse debeat generaliter adnitendum est : ut in die redemptionis nemo in ueniat in uicijs uetustatis Quod ergo dilectissi mi in omni tempore unumquēq; conuenit facere cristia num id nunc sollicitius est et deuotionis exequendum : ut apostolica institutio Quadraginta diez ieiunys impleatur : non ciboz parcitate tantūmodo : sed priuacōe maxime ui cioz . Nam cum ad hoc castigatio ista sumatur : ut carna lum desiderioz fomites subtrahantur : nullum magis ser tandum est continencie gen⁹ : qđ ut semp sim⁹ ab iniusta uoluntate sobry : et ab inhonesta actione ieiuni . que deuo cio non omittit egros : non secerit inualidos : quia et in languido atq; inutili corpe potest animi integritas repiri . si ubi fuit sedes prauitatis : ibi confirmantur fundamenta uirtutis Et ideo infirme carnis ista sufficit egritudo . que sepe mensurā uoluntarie afflictionis excedit : tū ut mēs

officij sui impleat partes: et que corpora epulacōe nō utitur
nulla iniquitate pascatur Rationabilib⁹ autem sanctisq; ie
iunys nulla utili⁹ q̄ elemosinarū opera copulatur: que uno
misericordie nomine multas laudabiles pietatis continet
actōes: ut omnium fidelium pares animi esse possint etiā inter
impares facultates. Dilectō enim que deo sicut hōi debetur
nullis unq; ita impeditur obstaculis ut non ei se bene uel
se sit libere dicētib⁹ quippe angelis Gloria impellit deo et
in terra par hominib⁹ bone uolūtatis. nō solū uirtute beni
uolēcie sed etiā pari bono beat⁹ efficitur quicumq; alijs qua
cumq; misericordia laborantibus caritate cōpatitur. Lo
tissima sunt enim opera pietatis: que ipsa sui uarietate
id ueris conferunt christianis: ut in distributione elemo
sinarum: non solum diuites et habundantes: sed etiam
mediocres et pauperes suas habent porciones: et qui lac
gitatis sūt uirib⁹ inaequales: metis tū affectōe sunt siles
Nam cum sub oculis domini multis in gasophilacio ex opu
lencia sua multa conferrent. uidua quedam duos intulit
nummos: et tali ihesu xpi testimonio meruit coronari ut
tanq; paruo muneris modo omnium collationi fuerit cōdig
na preferri: quia inter magna eorum dona quibus multa
residebant: illius quod fuit exiguum fuit totum. Si uero
aliquis tante paupertatis coartatur āguis ut nec ad duo
era inopi in parciendo sufficiat. habet in preceptis domini
unde impleat bone uolūtatis officiū. Siquidem qui sicuti
pauperi calicem aque frigide ministrauerit mercedem est
sui operis adepturus. tanta seruus sui domino ad optinēdū
regnum suum preparante compendia ut etiam p̄bicio aque
e⁹ usus gratuit⁹ atq; cōmunis est p̄mio nō raret quod ne
ulla intercluderet difficultas de aqua frigida forma est p̄
posita pietatis: ne putaret se mercede cariturum: cui de
calescōe potus impēdū defuisset: de quo tantū calice fru
stra nō admonet domin⁹ ut in nomine ipsius p̄beat. quia
hec que per se sūt uilia fides efficit p̄cōsa: et que ab infid
lib⁹ ministratur etiā si fuerint sūptu magna oī tamen in illi
fideiōe sunt uacua. Celebraturi igitur pascha dñi dilectissimi
ita uos sc̄dis exerceat ieiunio. ut ab oīb⁹ p̄turbacōib⁹ libe

ri ad festa sacratissima ueniatis Supbie spiritus de quo sunt
 omnia orta peccata humilitatis adire pellatur .et qui elacione
 tumuerat : mansuetudine mitigetur quorum animas aliqua exasp
 erauit offensio : reconciliacione libimet in unitate studeant redi
 re concordie nemini malum pro malo reddentes .et donantes
 inuicem uobis : sicut christus donauit nobis .humanas inimici
 tias pace delete : et si qui de subditis uestris aut claustra
 custodie aut uincula meruerunt misericorditer relaxentur
 ut qui quotidie indulgentie remediis indigemus non difficul
 ter peccatis ignoscamus alienis : dicentes enim ad dominum
 patrem nostrum Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimitt
 imus debitoribus nostris . Certissimum est quod cum alio
 rum delictis ueniam tribuimus : nobis diuinam clementiam
 preparamus Per Christum dominum nostrum Amen

De Eodem Sermo Septimus

Veritas dilectissimi et sapientia fidei christiane amor
 dei est : et amor proximi : nec ullo caret pietatis
 officio : cui studium est colere deum : et inuare conseruum
 Hæc autem affectionum duplex unitas omni quidem est
 tempe exerceunda et proficenter augenda : sed nunc in
 crementis amplioribus dilatanda : ut Quadragesima diei ie
 iunium quod festi paschalis est preuium interiorè cordis illi
 us auditum uocis instar moueat qua uerbis Elaye prophete
 Johannes baptista dicebat . Parate uiam domini : rec
 tas facite semitas eius . Siue enim illam partem populi rogi
 temus que dudum certamina euangelice agonis ingressa per
 spiritualis stady dorsum indefinenter tendit ad palmam : siue
 illam que letalium conscientiam peccatorum per reconciliati
 onis auxilium festinat ad ueniam : siue illam que sancti
 spiritus baptismate uetustate adam exui : et Christi cupit ue
 tustate uestiri . apte et utiliter omnibus dicitur . Parate
 uiam domini rectas facite semitas eius Que autem uie
 domini quee sunt semite eiusdem predicat oris cohortaci
 one discamus : qui diuine gratie opera et dona promittens
 futurarum commutationum referabat affectus : addens sententiam

prophetici sermonis et dicens Omnis uallis implebitur.
et omnis mons et collis humiliabitur : et erunt praua
indirecta: et aspera in uias planas . Vallis itaq; mansue-
tudinem humilium : mons elationem indicat superhorum
Sed quia sicut ueritas dicit Qui se humiliat exaltabitur
et qui se exaltat humiliabitur : merito et uallib; adimple-
tio : et montib; est annunciata depressio: ut et plana nichil
offensionis : et directa nichil habeant prauitatis . Quauis
enim angusta et ardua sit uia que ducit ad uitā : nō tamē
difficiliter incedit quem ueritas confirmat et pietas : nec
caret delectacōe gradiendi : cuius iter edicit uirtutū pe-
tra solidum : non uicioꝝ arena succiduum . Verum ut et
plenius nouerimus p̄ cuiusmodi uias nobis sit ad dei pro-
missa tendendum : audiam; David prophetam quid doceat
Vniuerse uie domini misericordia ⁊ ueritas forma igitur
conuersacōis fidelium : ab exemplo uenit opm̄ diuinorum
et merito deus mutacionem ab eis exigit : quos ad ima-
ginem et similitudinem suam fecit. Cui; igitur glorie dig-
nitate non aliter poriemur : q̄ si in: uobis et misericordia
inueniatur et pietas: p̄ que enim ad saluandos saluator ad-
uenit : p̄ hec ad saluantem debent properare saluati : ut
et nos misericordia dei misericordes : et ueritas facit esse
ueraces . Sicut itaq; p̄ uiam ueritatis mens iniusta : ita p̄
uiam misericordie ambulat mens benigna . Nec tamen
unq̄ itinera ista diuisa sunt quasi horum bonorum singu-
la diuersis tramitibus expectantur : et aliud sit miseria
crescere : aliud ueritate proficere . Non est misericors ue-
ritatis alienus : nec iusticie capax est pietatis extraneus
nec utraq; uirtute utitur qui non utraq; ditatur . Caritas
robore fidei : fides fortitudo est caritatis : et tunc uerum
nomen ac uer; est fructus ambay : cum insolubilis utriusq;
cōnexio manet. Vbi enim non simul fuerint : simul desūt
quia inuicem sibi et inuamen et lumen sunt : donec desi-
derium crudelitatis impleat remuneratio uisionis : et in-
cōmutabiliter uideatur et ametur : quod nunc et sine fide
diligitur : et sine dilectione non creditur . Quia ergo sicut
apostolus ait In X̄po Ihesu nec circumcisio aliquid ualet

magis propiciam. sed fides que per dilectionem operatur simul
 atque coniunctum: et caritati studeamus et fidei. Hic est enim
 quidam efficacissimus geminarum alarum uolatus: quo ad pro
 merendum deum et uidendum puritas mentis attollitur
 nec onere curarum carnalium deprimatur. Nam qui ait: sine
 fide est impossibile placere deo: idem dicit Si habuero om
 nem fidem ita ut montes transferam: caritatem autem
 non habeam nichil sum. Unde sacramentorum paschalium di
 uina miseria digno suscipiantur officio et duo hec in quibus
 duorum preceptorum doctrina concurrat. Audiosus appe
 tantur: quibus singuli quis fidelium: et sacrificium deo ef
 ficiatur et templum. Iustus fides: sperare quod creditur
 Iustus caritas: propiciare quod diligit. Utroque amantis
 est: utroque credentis. Et cui intelligentie concessione sub
 iicimur: eidem pietatis imitatione iungamur. Vox dei est
 Sancti estote: quia ego sanctus sum. Et uox dei est Et
 tunc misericordes: sicut et pater uester misericors est:
 Ac ne dubitemus deo tribui quod impenditur ingenti: dis
 pensatores elemosinarum que commercia inuicem audiamus do
 mino dicente: que futura sit iudicij sui forma: cum dicit
 ad dexteram collocandis. Venite benedicti patris mei possi
 dete paratum uobis regnum a constitutione mundi. Clurui
 enim et deditis michi manducare: Sitiui et deditis michi
 bibere. Peregrinus eram et collegistis me: nudus: et co
 operuistis me. infirmus et uisitastis me. in carcere eram:
 et uenistis ad me. Querentibus autem iustis quando et
 qualiter potuerunt ista deprendere. Respondens Rex di
 cit illis Amen amen dico uobis: quamdiu fecistis uni ex
 fratribus meis minimis michi fecistis. Quid hoc opere
 fructuosius: quid hac humanitate feliciter: que utique laude
 sua fraudanda non esset: si propter ipsam nature comunio
 nem inuando homini ab homine preberetur. Sed quis quod
 non ex fidei preedit fonte ad premia eterna non puenit. Alia est
 condicio celestium operum alia terrenorum. Mundana beniuolen
 tia in his quos adiuuat habet finem christiana pietas in suum tran
 sit auctorem dum impiu dicamur benigni quem in nobis fa
 temur operari. Dicente domino Sic luceat lux uestra coram

hominib⁹ ut uideant opa uestra bona et magnificent patrē
uestrum qui in celis est Gaude igitur mens fidelium et glo
riam tuam in eius gloria qui in te opatur agnoscens et de
ipsa paschali festiuitate feruesce debiti enim tui est ut ei
qui pro omnib⁹ passus est paratus sis compati quonia pia
uita sanctorum nunq̄ aliena est crucis Xpi dum continen
cie clauis desideria carnis configit. et corporeas cupidita
tes uirtute spirit⁹ in se habitantis interficit. Difficile ē
quonq̄ in se non habere quod pimat: extinguenda est ira
cundia: mortificanda superbia: destruenda luxuria. Radix
quoq̄ auaricie altius psequenda est ut omnium malorum germē
ualeat excidi. Cum aut̄ hac diligencia indelinēt er sit ani
mus excolend⁹: et utendum ita sit corpe ut rectori suo
necessarium prebeat natura inferior famulatum: nūc max
ime frenis continencie caro moderanda est et quicquid sub
limis desiderys obuiat amputandum. dū enim congruis pu
rificacōib⁹ ad celebrandū Pascha domini utraq̄ substantia
preparatur: pro futura omni tpe consuetudo nutritur Se
uera in subditos impia detumescant: cesset uindicta pecca
ti. et rei criminum ad hos dies puenisse se gaudeant: in
quibus a sanctis piisq̄ principib⁹ etiam publicarū austeritas
remittitur ultionum Aboleant odia: deficient similitates
pacis et beniuolencie multiplicentur affect⁹: et qui potuit
malicia pollui: audeat benignitate purgari Quoniam iu
diciū dei sicut in uerbis uehemens. ita erit in misericor
diis clemens et detrusis in ignem gehenne p̄ inhumanita
tem sinistris dextros elemosinarū laudatos eterna celestis
regni beatitudo suscipiet Per dominum nostrū Ihesū xp̄m
Qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat in secula
seculorum Amen

De Eodem Sermo Octauus

Euocionis quidem uestrae dilectissimi nouim⁹ hunc
esse feruorem: ut ieiunys que domini Pascha p̄cur
runt multi nostros p̄ueniatis hortatos Sed quia utilitas
abstinence non solum carnis calligacioni: uep̄etiam men

tis est necessaria puritati : obseruanciam uestrā si cupim⁹
 esse perfectam : ut sicut desiderys carnis restititis uolup
 tates ita ab animi sensib⁹ excludatis errores Nam pasca
 li festo in quod omnia religionis nostre sacramenta cōcur
 runt : is uera et rationabili purificacōe se preparat : cui⁹
 cor nulla infidelitate polluitur . dicēte enim apostolo Om
 ne quod non est ex fide peccatū est Inutilia erunt eorū
 et uana ieiunia : quos illusionib⁹ suis decepit mendacy pa
 ter . et uera Xpi caro non pascit sicut ergo diuinis māda
 tis saneg doctrine totog corde famulandum est : ita om
 ni imprudencia ab impys est sensib⁹ abstinendū . Tunc enim
 mens agit sanctū ac spiritale ieiunium : cum erroris cibos
 atq; uenena abicit fallitatis : que dolosus uersucys ac in
 imiciys nunc insidios⁹ ingerit : quando ipso uenerande festi
 uitatis recursu : omnis ecclesia ad intelligenda salutis
 sue miseria generaliter pmouetur Is enim resurrectio
 nis Xpi uer⁹ confessor et cultor est : qui et de passione ei
 us non cōfunditur : et de corporea natiuitate nō fallitur .
 Nam quidam erubescētes Xpi euangelium ut audentius
 euacuarent susceptum p mundi redemptōe suppliciu : ipam
 uere carnis in deo negauere naturam : non intelligentes
 impassibilem dei uerbi atq; incommutabilem deitatem ita in
 elinatam ad humanam salutem : ut et potenter propria nō
 amitteret : et misericorditer nostra suscipet . Duplicis ita
 q; in Xpo forme una psona est : et fili⁹ dei idemq; fili⁹ ho
 minis : unus est domin⁹ condicōem seruilem consilio pieta
 tis recipiens : nec legem necessitatis incurrens : qui potes
 tate fact⁹ est humilis : potestate passibilis : potestate mortalis
 ut ad destruendum peccati mortisq; dominatum : et pene
 rapax esset substantia infirmitatis : et nichil glorie sue p
 deret natura uirtutis . Cū itaq; dilectissimi legentes uel
 audietes euangelium quedā in domino nostro Ihesu Xpo
 cognoscitis subiecta iniurys : quedam illustrata miraculis :
 ita ut in eodem nunc humana appareant : nūc diuina resplē
 deant . Nolite quitq; hoz ascribere fallitati : tāq; in Xpo
 aut sola sit humanitas : aut sola diuinitas : sed utrumq; fi
 deliter credite : utrumq; humiliter adorate : ut in unitate

uerbi et carnis non sit ulla diuisio: nec quia manifesta fue-
rūt in Ihesu signa diuina. falsa uideantur documenta cor-
porea. Vera et copiosa sunt in xpo testimonia utriusq;
nature: ad hoc ex diuini consilii altitudine concurrentia
ut uerbo inuiolabili nō legato a carne passibili: p̄iceps per
omnia intelligatur & deitas carnis et caro deitatis. Mens
igitur xp̄iana fugax mendacii disciplina ueritatis utere
fidenter euangelica historia: et que fideliter et uisibiliter
sunt gesta p̄ dominum: tanq̄ ipsa aggregata cū apostolis nē
spiritali intellectu: nunc corporeo discernere conspectu. Da
homini quod de muliere puer nascitur: Da deo quod nec
conceptu leditur uirginitas mater na nec partu formā ser-
ui obuolutam pannis inuentem; in p̄sepe cognosce: sed anū-
ciatam ab angelis: declaratā ab elementis: adoratā a ma-
gis: formam domini confitere: humanum intellige: quod
non declinauit nuptiale conuiuium: diuinū approba: quod
aquam cōuertit in uinum. Flora tibi notescat affectio: cū
morta amico fletus impenditur: diuina potēcia leucia-
tur: cum idem post quadriduanam iam fetidus sepulturā
solo uocis impio uiuificatus erigitur. Lutū de sputo e ter-
ra fieri corporei fuit opis: sed illinc sup̄ linitos ceteri occu-
los illuminari non dubiū est diuine fuisse uirtutis: que qd̄
principys nature non dederat: ad manifestationem sue glo-
rie reseruaret. Veri est hominis fatigationem corpoream
somni releuare quiete: sed ueri dei est uim scienciū p̄cel-
larum precepti increpacione cōpescere. Cibos esurientib⁹
apponere hūane benignitatis est: et socialis est animi sed
quinq; panib⁹ et duob⁹ piscib⁹ quinq; milia uiroz exceptis
mulierib⁹ et paruulis satiāre quis negare audeat opus ef-
fe deitatis. Que opantib⁹ secum uere carnis officys: et
se homini et hominem sibi inesse monstrabat: quia non ali-
ter in natura humana sanari poterāt originalis uulnera
uulnatis. nisi de utero uirginis carnem sibi assumente in
una eademq; p̄sona simul et caro nasceretur et uerbum.
Hanc dilectissimi incarnationis dominice fidem: p̄ quam
tota ecclesia est corp⁹ xp̄i: incōcussio corde seruantes ab
omnib⁹ hereticorū ieiunate mendacys: et ita uobis miseri

cordie opa credite : p̄ futura ita fructuose habendam cōti-
 nencie puritatem: si mentes uestre nulla prauay opinionū
 cōtaminatione sorbuerint . Abicite exosa domino munda-
 ne argumenta sciencie : p̄ quam nemo ad cognicionem ue-
 ritatis potuit puenire: et hoc fixū habete in animo quod
 dicitis in Symbolo Credite consempiternum filium dei: p̄
 quem facta sunt omnia: et sine quo factū est nichil: sc̄m
 carnem quę in t̄pm sine generatum . Credite hunc cor-
 poraliter crucifixum : mortuū : suscitatum : et super alti-
 tudines celestium dominacionum eleuatum : in patris dex-
 tera constitutū ad iudicandum uiuos et mortuos in eadē
 qua ascendit carne uenturū . Hoc enim uniuersis fidelibus
 Apostolus predicat dicens . Si cōsurrexistis cum X̄po que
 sursum sunt querite: ubi X̄ps est in dextera dei sedens
 que sursum sunt sapite: non que sup̄ terrā . Mortui enim
 estis : et uita uestra abscondita est cum X̄po in deo . Cū
 enim X̄ps apparuerit uita uestra: et tunc uos apparebitis
 cum eo in gloria . Habentes igitur dilectissimi tante pro-
 missionis fiduciam estote non solum spe: sed etiam conuer-
 sacione celestes: Et quāuis omni tempe laudandum est: sanc-
 tificacioni mentis et corpis : nunc tamen in illis Quadra-
 ginta dieꝝ ieiunys sollicitioribꝫ uos pietatis opibꝫ expoli-
 te: non indistribuendis elemosinis esse sum . sed etiam in
 remittendis offensionibus: et peccatorꝝ reatibus relaxādis
 ut condicio que inter se et hominē deus posuit nō resistet
 orantibus: dicentes enim sc̄m doctrinam domini . Dimitte
 nobis debita nostra sicut et nos dimittimꝫ debitoribꝫ nr̄is
 debemus toto corde implere qđ dicimus: Tunc enim fiet
 quod in sequentibus postulamus: ut et in temptationes non
 inducamur . et a malis omnibus liberemur . p̄ dominū nr̄m
 Īhm x̄pm uiuētē et regnantē cō p̄re et spiritu . i . in cetera

De eodem Sermo nonus

Si omnibus dilectissimi solempnitatibꝫ xp̄ianis: non
 ignoramus pascha festum uel sacramētum esse p̄cipuū
 Cui cōdigne et cōgrue suscipiendo totius nos quidem t̄pis

Instituta p̄formāt: sed deuotionem nostram p̄letes uel max
ime dies exigūt. quos illi sublimissimo diuine misericordie
sacramento scimus esse cōtiguos: In quibus merito a s̄ctis
Apostolis p̄ doctrinam sp̄s sancti maiora sunt ordinata ie
iunia: ut p̄ commune cōsorcium crucis x̄pi: et nos aliquid
in eo quod propter nos agerem⁹: sicut ait apostol⁹ Si
cōpatimur et cōglorificabimur: certa atq; secura est ex
pectatio promisse beatitudinis: ubi est participatio domi
nice passionis. Nemo est dilectissimi cui p̄ conditionem tē
poris societas hui⁹ ecclesie denegetur tanq̄ tranquillitas
pacis uacua sit occasione uirtutis: Apostol⁹ enim predicat
dicens Omnes qui uolunt in X̄po pie uiuere p̄secutionē
patientur. Et ideo numq̄ deest tribulatio p̄secutionis: si
numq̄ desit obseruancia pietatis. Domin⁹ enim in exhor
tationib⁹ suis dicit Qui non accipit crucem suam et sequi
tur me: non est me dignus. Nec dubitare debem⁹ hanc
uocem non solum ad discipulos X̄pi: sed ad cunctos fide
les totamq; ecclesiam p̄tinere: que salutare suum in his
qui aderant uniuersaliter audiebant. Sicut ergo toti⁹ e
corpis pie uiuere: ita toti⁹ est t̄pis crucem ferre. Que
merito ferre uicuiq; suadetur qui proprijs modis atq; mē
suris ab uno quoq; tolleratur. Unum nomen est p̄secu
cōis: sed nō una est causa certaminis. et pl⁹ p̄lex⁹ picu
li est insidiator occulto: q̄ inhoneste manifesto. Beatus
Job alternantib⁹ bonis ac malis mundi illi⁹: erudit⁹ pre
ueraciterq; dicebat. Nonne temptatio est uita hominis sup
terram: quoniam non solum dolorib⁹ corpis atq; supplicijs
anima impeditur: uerē etiam salua incolumitate membrorū
gravi morbo urgetur. Si carnis uoluptate mollescit. Sed
cū caro cōcupiscit aduers⁹ spiritū: spirit⁹ aut aduers⁹ car
nem p̄sidio crucis X̄pi mens rationalis instruitur: nec cupi
ditatib⁹ noxys illecta consentit quoniam continentie cla
uis et dei timore transfigitur. In bono ergo proposito cō
stituta inimicie dissimilium diabolo insigante non de
sūt et facile in odia prorumpunt: quib⁹ improbi mores de
testabiliores fiunt comparatione rector⁹ Iniquitas cū iusti
cia non habet pacem: temperantiam odit ebrietas: fallitas

nulla est cum ueritate concordia. Non amat superbia mansuetudinem: petulantia uerecundiam: auaricia largitatem et tam pertinaces habet diuersitas illa conflictus: ut etiam si externis conquiescat: ipsa tamen piorum cordium penetralia inquietare non desinat: ut uexat quod qui uoluerint in christo pie uiuere persecutionem patientur: et uex sit quod omnis haec uita temptatio est: ipsis experimentis suis unum quisque fidelis edoctus christi cruce armetur ut christo dignus habeatur. Per illum uero agonem dilectissimi ad premia eterna tendentibus in eo maxime diaboli insidiatur astutia ut quorum non possunt peruertere probitatem. Subruat fidem. In aliam enim transferretur uiam quisque a confessione ueritatis abducitur totusque eius cursus abscessio est. et tanto erit morti uicinior quanto fuerit a catholica luce longinquior: Quod etiam in diebus nostris per suam patiuntur iniuriam qui de spiritu olim destructi erroris: olimque denati ueterem in saniam receperunt: qui geminam in christo suadet negare naturam: aut non suscepta carnis scilicet ueritate: aut in carne deitate conuersa: ut aut secundum Manicheum nulla eius sit resurrectio: cuius nulla est passio: aut secundum Appollinarem ipsa deitas uerbi mutabilis: ipsa sit facta passibilis. hoc autem sentire: hoc auribus christiani plebis ingerere quid aliud est quam ipsam religionis nostre fundamenta conuellere. et quod filius dei uerus sit filius hominis denegare: in quo solo homini generis restitutum: testificata per legem: promissa per prophetas: et omnibus ueteris testamenti significacionibus nunciata: ut magnum illud et seculis omnibus profuturum diuine misericordie sacramentum quod sepe et diu fuerat signatum: in praesentibus temporibus non dubitaretur impletum: unde licet ex quo uerbum caro factum est ita in christo dei atque hominis una persona sit: ut nullis actionibus fiat nature utriusque diuisio. Studet tamen euangelica ueritas ipsum quem dei filium predicat sepius filium hominis confiteri: ut quamuis ea que differuntur alia sint humanitatis: alia deitatis sub nomine tamen filii hominis utraque memorentur: nec fides dominum nostrum Ihesum christum natum ex Maria uirgine: deum simul atque hominem creditura cunctetur fateri aut in deo humanitatem aut in homine deitatem et in uerbo

suscepti hominis natura sit: humanitas: et in carne susci-
pientis dei uera maiestas. Hec dilectissimi p[er] occasionem
festi paschalis cui puritatem cordiū preparare debemus de in-
carnatione uerbi p[er]strinxisse sufficiat. quoniam aliquoties
hinc instructos uos esse meministis. Hinc deuotionem uel
tram de eo q[ue] temp[or]e possit admoueo: ut sanctum ac salu-
bre ieiunium opib[us] pietatis ornetis. Et quia pro indulgē-
tia maxime laborandum est delictor[um] indubitabilem nobis
diuinam misericordiam p[ro]mittatis. Si ipsi quoq[ue] circa subdi-
tos uestros omnem offensam transtuleritis ad ueniā. Pla-
cidos enim atq[ue] cōcordes ad tātā festiuitatē decet dei popu-
los conuenire: ut seueritas ultionum que nunc etiam in
publicis iudicijs relaxatur: multo magis in xpianor[um] cor-
dibus mitigetur. Quia ad hoc poti[us] intenta debet esse cu-
ra sanctor[um]: ne ull[us] algeat: ne ull[us] esuriat: ne quis inopia
deficiat: ne quis merore tabescat: ne aliquem uincula astric-
tum. ne aliquem habeat carcer inclusū. Quantelibet enim
existant cause offensionis ab homine: tamen in hominem nō
tam delicti magnitudo q[uam] nature est cogitanda communiō
ut de iudicio quo aliter iudicat: misericordiam dei iudicantis
obtineat. Beati enim misericordes: quoniam ipso[rum] mise-
rebitur deus. Qui uiuit et regnat in secula seculor[um] Amen.

De Eodem Sermo Decimus

Inter om̄is dilectissimi dies: quos multis modis hono-
rabiles h[ab]et xpiana deuotio: null[us] est excellencior fel-
tiuitate paschali: p[er] quam in ecclesia dei uniuersar[um] solen-
nitatum dignitas consecratur. Siquidem ip̄a etiam domi-
ni ex matre generatio huic fuit impensa sacramento: nec
alia fuit dei filio causa nascendi. q[uam] ut cruce posset affigi
In utero enim uirginis suscepta est caro mortalis. in car-
ne mortali completa est dispositio passionis. Effectumq[ue]
ineffabili misericordie dei: ut esset nobis sacrificium redēp-
tionis: abolitio peccati: et ad eternam uitam incunam resur-
pendi. Considerantes autem quid p[er] crucem domini adepti
essu uiuersitas mundi: cognoscim[us] ad celebrandum Pasce

diem merito Quadragesima diei ieiunio pparari: ut digni
 possim⁹ diuinis interesse mysterijs . Non enim sumos tm̄
 aut istites: aut secundi ordinis sacerdotes. nec solos sacra
 mentoz ministros: sed omne corp⁹ ecclesie: uniuersumq; fi
 delium numer⁹: ab omuib⁹ contaminacōibus optet esse pur
 gatum. ut templum dei cui fundamentum est ipse fundator
 in omuib⁹ lapidib⁹ speciosum et intota sui parte sit lucidū
 Nam si regum edes et sublimioꝝ pretoria potestatum om
 ni ornatu racionabiliter excoluntur: ut excellēciora sint
 eoz domicilia quoz ampliora sunt merita. quanto opere
 edificandum: quanto est honore decorandum ipsius deita
 tis habitaculum . Quod licet iurhoari et pfici sine suo au
 tore non possit. habet tamen ab edificacōe donatū: ut etiā
 labore pprio querat augmentum . Diua enim racionabi
 liss⁹ materies ad extructionem templi illi⁹ assumitur: et
 p spiritum gracie ut uoluntarie in unam compagem cōgru
 at: incitatur . que ideo dilecta: ideo quesita est: ut et ipa
 ex non querente querens: et ex non diligente diligens
 sit . Dicente beato Johāne apostolo flos ergo diligamus:
 quia de⁹ prior dilexit nos . Cum igitur et omnes simul
 et singuli quisq; fidelium unum idemq; dei templum sint .
 sicut pfectum hoc in uniuersis: ita pfectum debet esse in
 singulis : Quia et si non eadem est membroy omniū pul
 critudo: nec in tanta uarietate pium: meritoꝝ potest tm̄
 esse paritas. cōmunionem tamen obtinet decoris . cōnex
 io caritatis : In sancto enim amore confortes etiam si
 non eisdem utuntur gracie beneficijs . gaudent tamen ho
 nis inuicem suis: et non potest ab eis extraneum esse qd
 diligunt . qui incremento ditescunt proprio: qui pfectu
 letantur alieno . In hac dilectissimi unitate sanctoz ubi
 idem amatur: idem diligitur: idemq; sentitur . nec sup
 bis locus est: nec inuidis: nec auaris: et quitquid illud ē
 quod aut uanitas: gloriatur: aut ira seuit: aut luxuria lac
 riuit: non in Xpi federe sed in diaboli pte censetur . lon
 gē a sedib⁹ pietatis excluditur . Fremit itaq; innocen
 tie aduersari⁹ et pacis inimicus: et quia ipse in ueritate
 non uetit: totamq; nature sue gloriam dū supbit amittit

dolet hominem dei misericordia regari: et in ea bona que
iple perdidit introduci: nec miri si peccati auctor probita
te recte agencium cruciatur: et eorum quos deicere non po
test stabilitate torquetur: quandoquidem etiam inter ho
mines repuntur qui opera huius malignitatis imitentur:
Multi enim quod dolendum est precibus uruntur alienis
et qui se uirtutibus uacuos despici nouerunt armantur in
eorum odium. quorum non sequuntur exemplum. Serui autem
dei: et discipuli ueritatis: etiam dissimiles sui diligant:
et bellum uicibus potius quam hominibus indicunt. nulli malum
pro malo reddentes: sed correctionem peccantium semper op
tantes. Pulchrum enim ualde est et diuine beniuolentie com
pandum sui quos in altero meminisse: et amare propria
etiam in hoste naturam. Si quidem plurimos nouum in op
timos mores transisse de pessimis: ex ebriosis sobrios:
ex crudelibus misericordes: ex rapacibus largos: ex inco
tinentibus castos: ex ferocibus factos esse tranquillos. di
cente autem domino: Non ueni uocare iustos: sed peccatores.
Nulli christiano quod odisse permittitur: quia uero nisi in re
missione peccatorum saluatur. et quos uiles: facit carnalis sa
pientia: uel scimus quam preciosos sit spiritalis facta gratia. Sit
ergo sanctus dei populus: sit benignus. Sanctus ut declinet
prohibita. Benignus ut faciat impata. Quamuis enim sit
magnum habere rectam fidem: laudem doctrinam et multa
laude dignam: sit circumsisio gula: leuitas mansuetudinis:
puritas castitatis: unde sunt tamen omnes sine caritate uir
tutes: nec potest dici in qualibet modo excellentia fructu
osum: quod non dilectionis partem ediderit. Unde in Jo
hannis euangelio dominus. In hoc cognoscent omnes quia di
cipuli mei estis si dilectionem habetis adinuicem. Et in
epistola eiusdem apostoli legitur. Carissimi diligamur inui
cem quoniam caritas ex deo est. et omnis qui diligit ex
deo natus est et cognoscit deum. et qui non diligit non nouit
deum quoniam deus caritas est. Discutiant ergo se fideli
um mentes et intimos sui cordis affectus uera examina
tione diiudicent. ut si reponitur aliquid in conscientie suis
de fructibus caritatis inuenerint. deum sibi inesse non dubitent

Et ut magis magisq̄ tanti hospitis sint capaces : fiant p̄
 feueranter opib⁹ amphiores. Si enim dilectio de⁹ est: nul
 lum debet habere terminum caritas. quia nullo claudi po
 test sine diuinitas. Ad exercendum igitur dilectissimi ca
 ritatis bonum quamuis omne tpus sit cōgruum : presen
 tes tamen dies speciali⁹ cohortantur: ut qui Pasca domini
 cupiunt cum animi et corpis sanctificatione suscipe Hęc
 maxime gratiam conentur acquirere qua et omnium con
 tinetur summa uirtutum et multitudo tegitur peccator⁹
 Et ideo celebraturi illud eminens sup̄ omnia sacramēta
 quo iniquitates nostras Ihesu Xpi sanguis aboleuit. miserā
 cordie primit⁹ hostias p̄paremus: et quod nobis bonitas cō
 tulit dei: nos quoq̄ eis qui i nobis peccauere p̄sem⁹: in ob
 liuionem mittantur iniurie supplicii iam nesciant culpe: et
 a uindictę metu: omnes subditoy absoluantur offense: nemi
 nem teneant claustra penalia : nec in custodys tenebrosis
 tristes reoy gemit⁹ pleuerent. Si quisq̄ tales p̄ aliquo
 delicto obnoxios tenet. peccatorem se esse non dubitet et
 ut indulgentiam ipse accipiat gaudeat se inuenisse cui pare
 at : ut cum scdm doctrinam ei dicim⁹ Dimitte nobis debi
 ta nostra sicut et nos dimittimus debitorib⁹ nostris. non
 ambigamus p̄ nostre oracōis formam diuinam nos obtinere
 clemenciam. In paupes quoq̄ et debilitatibus impeditos
 benignior nunt largitas exerratur : ut gratie deo multo
 rum uoce referantur. et ieiunys nostris egentiū refectio
 suffragetur. Nulla enim deuotione fidelium magis domin⁹
 delectatur q̄ illa que pauperib⁹ eius impenditur: et ubi cu
 ram misericordie inuenit. ibi imaginem sue pietatis agnos
 cit. Non timeatur in hys expensis defectio facultatum :
 quoniam ipsa benignitas magna substantia est : nec potest
 largitatis esse materies ut Xps et pascit et pascitur. In
 omni hoc ope illa interuenit manus : que panem frangen
 do auoet. et erogando multiplicat⁹. Securus et hilarius sit
 elemosine distributor : quia tunc maximū lucy habebit
 quando sibi minimum reseruauerit. Dicente beato Paulo
 apostolo Cui autem administrat semen seminanti. et pa
 nem ad manducandum prestabit: et multiplicabit semē uel

trum : et augetur incrementa frugum iusticie uestre : in
Xpo Ihesu domino nostro Qui uiuit et regnat cum patre
et spiritu sancto in secula seculorū Amen.

De Eodem Sermo Vnderimus

Nonnib⁹ quidem dilectissimi dieb⁹ atq; temporib⁹
quedam nobis diuine bonitatis signa prefixa sunt:
et nulla pars anni a sacris est aliena mysterijs : ut dum
ubiq; nobis presidia nostre salutis occurrunt inuitantem
semper nos misericordiam dei expetere⁹ auidi⁹ Sed quid
quid illud est quod in diuersis gratie opib⁹ et donis repa-
rionem hūanarū conferitur animarū: totū id nobis erudiri⁹
nunc et copiosius presentatur : quando non particulatim
quedam agenda : sed simul sunt omnia celebranda. Appro-
pinquante autem festiuitate paschali: ad est maximum sacra-
tissimumq; ieiunium quod obseruantiā sui uniuersis fide-
bus denunciat quia nemo tam sanct⁹ est: ut non sanctior
nemo tā deuotus : ut non debeat esse deuocior. Quis enim
in huius uite constitut⁹ incerto: aut immunis a temptatione
aut liber inueniatur a culpa. Quis est qui nichil uirtutis
sibi adici. aut qui nichil uicij optet sufferri : cū et aduersa
noceant: et secunda corrumpant. nec minoris sit piculi ca-
rere desideratis q̄ habundare cōcessis. Insidie sunt in di-
uiciarū amplitudine : insidie in paupertatis angustia. Ille e-
leuans ad superbiam. Hec incitant ad querelā: temptat sani-
tas: temptat infirmitas. Dum et illa materia est negligē-
cie: et hec causa tridicie : laque⁹ est in securitate : laque-
us est in timore. Nec interest utrū anim⁹ qui terreo te-
netur affectu. gaudijs occupetur an curis cum par morib⁹
uel sub uana delectatione laquere: uel anxia sollicitudine
laborare. Impletur itaq; p̄ omnia sentētia ueritatis qua
discim⁹ angustiam esse et arduam uiam que ducit ad uitam
et cum latitudo itineris ad mortem trahentis multis fre-
quenter agminibus in salutis semitis paucorū intrancium
sunt rara uestigia Vnde autem populosior est uia leuis q̄
dextera : nisi quia ad mundana gaudia et corporalia bona

multitudo procliuus est. et quamuis caducum sit incertū
 quod capitur: libenci⁹ tamen suscipitur labor p̄ desiderio
 uoluptatis: q̄ amore uirtutis. Ita cum innumeri sint qui
 uisibilia concupiscunt. uix inueniuntur qui temporalibus eter
 na preponant. Et ideo dicente beato Apostolo Que uide
 tur sp̄alia sunt. que autem non uidentur sunt eterna.
 Latet quomodo et in abscondito est uia uirtutum. quoni
 am spe salu facti sum⁹. et fides uera id sup̄ omnia diligit
 quod nullo sensu carnis attingit. Magni est ergo opis &
 laboris mobilitatem cordis ab omnib⁹ cōtinere peccatis. &
 cum undiq̄ innumery uanitatū illecebre blandiantur: ad
 nulla cōtagia uigorem animi relaxare: quis p̄item tan
 git et non inquinatur ab ea: quis nō infirmatur in carne.
 quis non sordescit in puluere. quis postremo tante est pu
 ritatis ut hys non polluitur: sine quib⁹ uita non ducitur.
 Iubet enim p̄ Apostolum de Strina diuina: ut qui habent
 uxores tanq̄ non habentes sint. et qui fleunt tanq̄ non
 flentes: et qui gaudent tanq̄ nō gaudentes: et qui emūt
 tanq̄ non possidentes. et qui utuntur hoc modo tanq̄ non
 utantur. Preterit aut̄ figura huius mundi. beata enim
 mens que p̄grinationis sue tempora casta sobrietate trās
 currit. et in hys p̄ que necesse est causa ambulare non re
 manet ut hospita magisq̄ domina terrenoy: nec affe
 ctibus desit humanis. Hanc autem fortitudinem dilectissimi
 nulli magisq̄ presentes et exigunt et conferunt dies. qui
 bus dum obseruancia specialis impenditur consuetudo in
 qua p̄seueretur acquiritur: Notū enim uobis est hoc esse
 tempus. quo p̄ totum mundum seriente dyabolo acies de
 bet xp̄iana confligere. et si quos aut desidia tepidos. aut
 sollicitudo habuit occupatos: nunc oportet armis sp̄rita
 lib⁹ instrui: et celesti tuba ad ineundum certamen accen
 di: quoniam ille cui⁹ inuidia mors introiuit in orbem ter
 ray modo p̄cipuo liuore uritur. modo maximo dolore cru
 riatur: Videt enim de omnium hominum genere in ad
 optionem filioy dei nouos populos introduci: et p̄ uirgi
 neam ecclesie fecunditatem: part⁹ regenerationis auger̄ i
 Videt se damnationis sue iure priuatum a cordib⁹ eorum

quos possidebat expelli: eripi sibi in utroque sexu milia
senū milia iuuenū: milia paruulorum: nec obesse cuique uel pro-
prium uel originale peccatum. ubi iustificatio non meritis
retribuitur. sed sola gratie largitate donatur. lapsos quo-
que et insidiarum suarum fraude deceptos penitentie lacrimis ab-
lui et portas misericordie apostolica clauis referante ad re-
media reconciliacionis admitti. Sentit igitur diem domi-
nice passionis instare: et illius crucis potestate conterri:
que in Christo ab omni debito redemptio fuit mundi non pe-
na peccati. Et itaque malignitas fremantis inimici nullos
habeat sui liuoris effectus: ad exequenda domini mandata
diligencior est assumenda deuotio: ut tempore in quo omnia
diuine misericordie sacramenta concurrunt: cum precati-
one et animorum suscipiamur et corporum: implorantes regimē
et misericordiam atque adiutorium dei: ut sine quo nichil
possumus facere: per ipsum omnia ualeamus implere. Ideo
enim datur preceptum: ut precipientis queratur auxilium.
Nec se quisque per occasionem infirmitatis excuset: quia qui
prestitit uelle donat et polle. Dicente autem beato Ja-
cobo apostolo Si quis uestrum indiget sapientia postulat a deo
qui dat omnibus affluenter: et non inproperat et dabitur
ei quis fidelium nesciat quibus uirtutibus auderet: et quibus
debeat uicis repugnare: Quis conscientie sue: aut tam gra-
tiosus: aut tam impitior arbiter: qui ignorat quid a se aufer-
ri: aut quid in se oporteat augeri: Nemo quippe ita ratio-
nis est alienus quia aut conuersationis sue non intelligat
qualitatem: aut cordis sui secreta non nouerit. Non er-
go per omnia sibi placeat nec secundum carnis oblectamenta diu-
dicet. sed omnem consuetudinem suam in diuinorum preceptorum
lance constituat. Ubi cum alia interdiciantur ne fiant: alia
iubeantur ut fiant iusto se trutinabit examine qui uite sue
mores ex utriusque ponderis comparatione pensauerit. Archi-
tecto enim misericordia dei splendidissimum in mandatis su-
is condidit speculum: in quo homo faciem sue mentis inspi-
ceret: et quod conformis ymagini dei. aut quod dissimilis esset re-
gnosceret. precepit ut reiectis paululum carnalibus curis et oc-
cupationibus inquietis: saltē in diebus redemptiois et reparatiois nos

67

tre a terrenis nos ad celestia conferam? : quia uero sicut
scriptum est. In multis offendim? os. misericordie p̄mys cō
cipiatur effectus: et alior? in nos delictor? fiat obliuio. Ut
illud p̄ssimum pactum cui nos in dominica oracione diu
ximus: nullo uindictę amore uiuamus: Dicentes Dimit
te nobis debita nostra sicut et nos dimittim? debitorib? no
stris: non simus in remissione difficiles: quia ad nos re
currit siue cupiditas ultionis: siue indulgentia leuitatis
Magisq; optandum est homini temptationum p̄culis semp
exposicio: ut suas culpas habeat punitas: q̄ ut plectat
alienas. Quid aut? cōuenientius fidei xp̄iane q̄ ut non so
lum in ecclesia: sed in omnium domib? fiat remissio pecca
tor?: deponantur mune. relaxentur uincula: quib? se multo
punitius: qui ea non soluerit religabit. Quod enim quisq;
in altor? statuit. hoc in semetipso sua lege decreuit. Be
ati enim misericordes quoniam ipsoꝝ miserabitur deus qui
in iudicijs suis et iustus est et benignus. Ad hoc quosdam
sub alior? esse potestate p̄mittens ut sub equa moderacione
seruetur. et utilitas discipline. et mansuetudo clemencie.
et nemo audeat alteri? delictis ueniam denegare. quam p̄
suis optat accipere. Dicente aut? domino Beati pacifici: quo
niam filij dei uocabuntur. Deponantur omnium discordia
rum odior? certamina nec putet se quisq; in paschali festo
habituꝝ esse consorcium qui fraternam pacem reintegrare
neglexerit. Apud summum enim patrem qui non fuerit
in caritate fratru? non habebitur in numero filior?. In distri
bucione quoq; elemosinar? et paup̄um cura pigrescāt xp̄ia
na ieiunia ieiunia. et quod suis quisq; delictis subtrahit. de
bilibus impendat: et egenis dentur opera: ut omnes deo
uno ore benedicant. et qui aliquam dat portionem substā
tie sue intelligat ministr? se esse misericordie diuine: qui p̄
tem posuit paup̄is: in manu posuit largientis: ut peccata
que baptismi aquis aut penitencie lacrimis abluuntur: et
am elemosina deleantur. Dicente sacra scriptura. Sicut a
qua extinguit ignem ita elemosina extinguit peccatum: p̄
dominum nostr? Ihesum X̄pm Qui cū patre et spiritu sanc
to uiuit et regnat in secula seculor? Amen.

De passione domini Ciusdem Sermo Duodecimus

48
= SD in Tamercha

Propinquante dilectissimi solennitate paschali: sic
est precurrenda consuetudo ieiunij: ut nos Quadra-
ginta diez numeros ad sanctificationem corporis et men-
tis exerceat. Suscepturi enim festoz omnium maximū
festum: ea nos debemus observantia preparare: ut in cuius
resurrectione sumus resurrecti: in ipsius inueniamur pas-
sione commortui. Dicente beato Paulo apostolo Mortui e-
nim estis et uita uestra abscondita est cum Christo in deo: cum
enim Christus appuerit uita uestra tunc et nos appebitis cum
Christo in gloria: que uero nobis est participatio cum Christo: ni-
si ut desinamus esse quod fuimus. Aut que similitudo re-
surrectionis: nisi dispositio uetustatis. Unde qui sacra-
mentum sue redemptionis intelligit carnis se uicys debet exu-
ere: et omnes sordes peccatorz abicere: ut intraturus nup-
tiale conuiuium splendeat ueste uirtutum. Quamuis enim
benignitas sponsi cunctos ad communionem regiaz inuitet
epulaz: Audendum est tamen uniuersis uocatis: ut sacro-
rum ciboz munere non inueniantur indigni. Abutuntur
autem quidam paciencia dei: et qui non sunt in consciencia
liberi: fiunt de longa impunitate securi: cum ideo differa-
tur ultio: ut tempus possit habere correctio. Misericordiam
igitur dei nostri que non uult mortem peccatoris: sed tantum
ut conuertatur et uiuat. Non ideo quisque tradet amplec-
ti quis quod meruit non recepit: neque enim quitquit auf-
fertur: aut condemnationem euasit: qui indulgenciam non
quesiuit. Cuius enim implorande non una omnibus est causa
quia multis modis multisque mensuris et peccatum a pecca-
to: et crimen distat a crimine: Sed quia uniuersitas fideli-
um ad perfectam innocenciam: et ad plenam debet tende-
re puritatem: ut eoz consortio mereatur ascribi de qui-
bus dicitur Beati mundo corde quoniam ipsi deum uidebunt. Om-
ni insancie et uirtute uideendum est: ut quitquit secretum consci-
encie maculat: quitquid aciem mentis obscurat: diligentis-
simis emendacionibus deleatur. quis enim scriptum sit quis
glorietur casum se habere cor: aut mundum se esse a pec-

cato non tamen desperanda est apprehensio puritatis que
 dum sepe appetitur semper accipitur nec remanet iudicio eam
 deinandu: quod fuerit confessione purgatum. Hoc illud est
 dilectissimi quod orantes omnes ecclesie filij ex doctrina do-
 mini uniformiter dicunt. Dimitte nobis debita nostra si-
 cut et nos dimittimus debitoribus nostris: quia nemo tam
 sanctus: tam iustus est. qui in tpe istius uite que tota tem-
 ptatio est. cumsumus peccati remissione non egeat. Circum-
 stant undique pericula: et innumerabilium delictorum et illicitos
 usus ad inmoderatos transitur excessus. dum per curam sa-
 luti irrepit delectatio uoluptatis: et non sufficit concupis-
 cencie quod potest satis esse nature. hinc habendi amor nunquam
 faciendus exoritur. Hinc cupiditas emmendi que uel arpi-
 sue innoxia est. uel soboli nunc prolem habet superbia nunc
 parentem. Hys autem et alijs temptationibus quare multi-
 plex est et infinita conuexio: rectius uirtus quam continentia
 opponitur: que nutriendis et seruandis animi et corporis
 bonis et incrementa prebet et roborat. Unde in celestibus
 ecclesie disciplinis multum utilitatis afferunt diuinitus in-
 stituta ieiunia: ut dum continentie legibus carnalis subici-
 tur appetitus: motus quoque interior temperetur at sicut cor-
 pus a cibis ita mens ab iniquitate ieiunet. Dominus enim
 dicit. Besti qui esuriunt et sitiunt iudicium: quoniam ip-
 si saturabuntur. Habet ergo populus dei spirituales epulas
 castasque delicias: quas salubriter expetit: et laudabiliter co-
 cupiscit: quoniam laudantur et dicente Propheta Gustate
 et uidete quonia suavis est dominus. quisquis dulcedinem
 iusticie et misericordie dei quibus omnis prudentia eius dis-
 pensatur gustu cordis attigerit: et nullo unquam minuendo sa-
 tidia experimenta supernorum hauserit gaudiorum corruptibilia et
 temporalia bona eternorum: admiratione despiciet: et in illo igne
 quem dei accendit caritas coalescat ut algore in fauorem
 conuerso. et in lucem nocte mutata uno ope in animis si-
 delium spiritus sanctus et tenebras abigat et peccata consu-
 mat. Unde quia tales fructus mater uirtutum continentia
 parit. et ieiunantes a mensis ad ineffabilia oblectamenta per-
 ducit. Studiosiori nunc ope dilectissimi exequamur pre-

repta celestia: et quia totum pascale sacramentum in remissionem est conditum peccatorum: quod celebrare optamus imitemur. Misericors enim et iustus dominus ita permittit indulgentiam suam: ut eam etiam quibus parcat indicat. Exponens enim qua regula deo patri nos uoluerit supplicare: Si dimiseritis inquit hominibus peccata eorum: Dimittet et uobis pater uester qui in celis est peccata uestra. Si autem non remiseritis hominibus: nec pater uester remittet uobis peccata uestra. Iusta proorsus et benigna condicio quia diuine potentie sit princeps homo: ut sententiam dei ex suo libet arbitrio: et eo sibi iudicio obstringat dominum quod iudicauerit ipse conferuum. Sive itaque circa obiectos: sive circa equales nature paritas diligatur. et quia nemo non peccat: nemo non pareat. Non difficulter possemus: quod gratulantes accepimus: ut sive in largitate elemosinarum. sive in indulgentia peccatorum: quomodo magis fuerimus misericordes: tanto sumus perfectius innocentes. Per dominum nostrum Ihesum Christum Qui uiuit et regnat cum patre et spiritu sancto in secula seculorum Amen.

Lectio sancti Evangelij secundum Iohannem

43 = 51 in Tomesche
In illo tempore Assumpsit Ihesus Petrum: Iacobum. et Iohannem fratrem eius: et duxit eos in montem excelsum seorsum ualde. Et reliqua

Omelia Sancti Leonis Pape de Transfiguratione Domini.

Euangelica dilectissimi lectio: que per aures corporis interiorum mentium nostrarum pulsauit auditum ad magni sacramenti nos intelligenciam uocat: quam aspirante gratia dei facilius exequemur. si considerationem uestram ad ea que paulo superius sunt narrata referamus. Saluator enim humani generis deus Christus condens eam fidem que et impios ad iusticiam: et reuocat mortuos ad uitam. ad hoc discipulos suos doctrine monitis et optimis miraculis

imbuebat: ut idem Xps et unigenit⁹ dei et hominis fili⁹
 crederetur. Nam unum horū sine altero non pderat ad
 salutem et equalis erat piculi dominū Ihesum Xpm aut
 dem tūmodo sine homine: aut sine deo solum hominem
 credidisse cum utp̄ esset piter confitendum. quia sicuti
 deo uera humanitas: ita homini inerat uera diuinitas. Ad
 confirmandam ergo hui⁹ fidei saluberrimam cognicionem
 interrogauerat discipulos suos domin⁹: inter diuersas ali
 orū opiniones: quid ipsi de eo crederent: quidue sentirent
 Vbi Petrus apostol⁹ p reuelacionem summi patris corpo
 rea transcendens et humana superans. uidit mentis oculis
 filium dei uiui. et confessus est gloriam deitatis. quia non
 ad solam respexit carnis substantiam et sanguinis: tūq; in
 hac fidei sublimitate complacuit. ut beatitudinis felicitate
 donatus sacram inuolabilis petre acciperet firmitatē supra
 quam fundata ecclesia portis inferi et mortis legib⁹ pre
 ualeret nec in soluendis aut ligandis quorumq; casus aliud
 raptum esset in celo: q̄ p Petri sedisset arbitrio. Hec au
 tem dilectissimi laudate intelligencie celsitudo insinuenda
 erat de inferioris substantie sacramento: ne apostolica fides
 ad gloriam confitende in Xpo deitatis euecta infirmita
 tis nocte receptionem indignam impassibili deo atq; congru
 am iudicaret: et ita iam in Xpo humanam crederet esse
 glorificatam naturā ut nec supplicio posset affici. nec mor
 te posset absolui. Et ideo dicente domino q̄ oporteret eū
 ire in Ierosolimam et multa pati a seniorib⁹ et scribis ac
 principib⁹ sacerdotū: et occidi et tertia die resurgere. cū
 beat⁹ Petrus qui supno illustratus lumine: de ardentissima
 filij dei confessione feruebat contūelias illusionū et cru
 delissime mortis obprobrium religioso ut putabat et libera
 fastidio respuisset benigna a Ihesu increpacione corrept⁹
 et ad cupiditatem p̄cipiende cum eo passionis animat⁹ ē
 Subsequens enim exhortacio saluatoris hoc inspirauit:
 hoc docuit. ut uolentes eum sequi negarent se sibi: et p
 spe eternoz leuissimum ducerent sp̄alium detrimentum:
 quia is demum animam suam saluam faceret. qui eam p
 Xpo perdere non timaret. Ut ergo istam felicis condā

tie fortitudinem toto apostoli corde conciperent: et nichil
de suscipiende crucis asperitate trepidarent. ut de supplici
o Christi non erubescerent: nec pudendam sibi eam patienti-
am crederent: que sic subitura erat seueritiam passionis. ut
non amitteret gloriam potestatis. Assumpsit Ihesus Pe-
trum Jacobum et Johannem fratrem eius et consensu cum
eis seorsum monte precelso claritatem illis glorie sue de-
monstravit: quia licet intellexisset in eo maiestatem dei: ipsi
tamen corporis quo diuinitas tegebatur potentiam nesciebat.
Et ideo proprie signanterque promiserat quosdam de assanti-
bus discipulis non prius gustare mortem quam uiderent filium
hominis uenientem in regno suo id est in regia claritate:
quam specialiter ad naturam suscepti hominis pertinentem
hys tribus uiris uoluit esse conspicuam. Nam illam ipsi
deitatis ineffabilem et inaccessibilem uisionem: que in eter-
nam uitam mundis corde seruatur: nullo modo mortali ad-
huc carne circumdati intueri poterant et uidere. Apperuit
ergo dominus coram electis testibus gloriam suam. et comu-
ne illam cum ceteris corporis formam tanto splendore clari-
ficat: ut et facies eius solis fulgore similis et uestitus
candori uinum esset equalis. In qua transfiguratione
illud quidem principaliter agebatur: ut de cordibus disci-
pulorum crucis scandalum tolleretur. nec conturbaret eorum
fide uoluntarie humilitas passionis. quibus reuelata esset abscon-
dite excellentia dignitatis. Sed non minore providentia spes
ecclesie sancte fundebatur ut totum Christi corpus agnosceret
quali esset commutatione donandum: ut eius sibi honoris co-
lorum membra promitterent que in capite reluxissent.
De quo idem dominus dixerat: cum de aduentu sui maiesta-
te loqueretur. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno
patris sui prestante hoc ipsum beato Paulo apostolo dicente
Existimo enim quod non sunt condigne passionis huius temporis
ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Et iterum
Mortui enim estis et uita uestra abscondita est cum Christo
in deo Cum enim Christus appuerit in uita uestra: tunc et uos ap-
parebitis cum illo in gloria Confirmandis uero apostolis
et ad omnem scientiam perueniendis. Alia quoque in illo miraculo

70

accessit instructio Moyses enim et Helias lex scilicet et prophete apparuerunt cum domino loquentes : ut uerissime in illa quingz uiroz sententia : presenciam cōpleretur quod dictum est. In duobz uel tribz testibz stat omne uerbum: quid hoc ualidius: quid firmitus uerbo. in cui? predicatione ueteris et noui testamenti concinit tuba: et cū euangelica doctrina antiquaz protestationum instrumenta cōcurrunt. Adipulantur enim sibi inuicem utriusqz federis pagine et quem sub uelamine miserioz promiserant signa: manifestum atqz conspicuū presenciam glorie splendor ostendit. quia sicut ap̄t beatus Johannes Lex p̄ Moysen data est: gracia et ueritas p̄ Ihesum Xpm̄ facta est. in quo prophetiaz impleta est promissio. dum et uestram docet prophetiam p̄ sui presenciam. et possibilia facit m̄data p̄ gratiam. Hys ergo sacramentoz reuelatio nibz Petrus apostolus incitatur mundana spernens et fastidians terrena. in eternoz desiderium quodam mentis capiebatur excessu. et gaudio totius uisus impletus: et ibi cū Ihesu optabat habitare. nisi manifesta eius gloria letabatur. Unde et ap̄t. Domine bonum est nos hic esse si uis faciam? hic tria tabernacula: tibi unum. Moysi unum. et Helie unum. Sed huic suggestioni dominus non respondit. Significans nō quidem improbum sed inordinatum esse quod cuperet: cū saluari mundus non nisi Xpi morte posset. et exemplo domini in hoc laudaretur credencium fides: ut licet nō oportet de beatitudinis promissionibus dubitari. intelligere mus tamen inter temptationes huius uite prius nobis toleranciam postulandam esse q̄ gloriam: quia tempora patiendi. non potest felicitas p̄uenire regnandi: Adhuc itaqz loq̄te eo. ecce nubes lucida obumbravit eos. Et ecce uox de nube dicens. Hic est filius meus dilectus in quo michi bene complacui ip̄m audite: p̄s quidem erat in filio pater et in illa donū claritate quā ad discipuloz tempat aspectū non sepabitur ab unigenito genitoris essentia. sed ad cōmē adādam pprietatem utriusqz plone: sicut uisui significauit filium splendor ex corpe: sic auditui patrē uox nūciauit ex nube: qua uoce accepta discipuli: q̄ in facie reciderūt

et timuerunt ualde : non de patris tū sed de filij mayest
tate tremuerunt. Alcōre enim sensu unam utriusq; intel
lexerunt deitatem . Et quis in fide non erat hesitatio
non fuit in timore discretio . Latum ergo illud et multi
plex testimonium fuit: et plus in uerboꝝ uirtute q̄ in sono
uocis auditum est: Dicente enim patre. Hic est filiꝝ meꝝ
dilectus in quo michi bene cōplacui ipsum audite : Ip̄m
audite: nonne euidenter auditū est. Hic est filius meus di
lectꝝ: quem a me non sepat deitas: non diuidit potestas:
non discernit eternitas. Hic est filius meus non adopti
uꝝ: sed propriꝝ. nō aliunde creatus: sed ex me genitus. nec
de alia natura michi factus cōpabilis: sed de mea essentia
michi factus equalis. Hic est filius meꝝ p̄ quem facta sūt
omnia: et sine quo factū est nichil. qui omnia que facio: si
militer facit. et quit quid opor inseparabiliter mecū atq; in
differenter opatur. In patre enim est filiꝝ: et in filio pa
ter: nec unq̄ unitas nostra diuiditur: et cū aliꝝ ego sim qui
genui: alius ille quem genui: nec tamen aliud de illo uobis
phas cogitare est q̄ de me sentire possibile est. Hic est fi
lius meus qui tāq̄ mecū habet equalitatem non rapina ap
petit: nec usurpacione p̄sumpt. sed mansens in forma glo
rie mee: ut irrepandum genꝝ humanū exequeretur. com
mune consilium usq; ad formā seruilem inclinauit incom
mutabilem deitatem. Hunc ergo in quo michi p̄ omnia be
ne cōplacui: et cꝝ p̄dicacione manifestor. et cꝝ humilitate cla
rificor inuē. Gaudeo audite quia ip̄e est ueritas et uita. ip̄e
uirtꝝ mea atq; sapientia : Ip̄m audite quem legis mysteria
p̄nunciauerunt : quē prophetarꝝ ora cecinerūt . Ip̄m audi
te qui mūdum sanguine suo redemit: qui dyabolum ligat et
uasa eius rapit: qui peccati cyrographū et p̄uaticacionis
pactū dirrupit . Ip̄m audite qui uite uia ad celū appit. et
p̄ crucis supplicii gradus uobis ascensionis parat ad regnum
Quid trepidatis redemi quid pauetis sancti liberari. fiat
quod me uolēte P̄ps uult. abicite carnalem formidinem
et fideli uos armate constantia. Indignum est ut in salua
toris passione timeatis quod ip̄ius munere nec uestro fixe
metuetis. Hec dilectissimi non ad illoꝝ tū utilitatem dicta

tunt: qui ea pprys aurib9 audierunt: sed in illis trib9 apo-
 stolis uniuersa didicit ecclesia. quitquit eoz et aspect9 ui-
 dit: et auditus accepit: Confirmetur eum scdm pdicatio-
 nem sacratissimi Euangely omniu fides: et nemo de xpi
 cruce p quam mund9 redempt9 est erubescat. nec ideo quis
 q9 aut de pmissoz retribuc9e diffidat. quia p laborem ad re-
 quietem et p mortem transitur ad uitā: cū omnem humili-
 tatis uestre infirmitatē ille suscepit in quo si in cōfessione
 et in dilectione ipi9 pmaneam9: et quod uicit uincim9: et
 quod pmissit accipimus. quia siue ad faciēda mandata: siue
 ad tolleranda aduersa premissa patris uox semp debet uo-
 stris auribus insonare dicentis. Hic est filius meus dilec-
 tus in quo michi bene cōplacui ipm audit e Qui uiuit et re-
 gnat cū patre et spiritu sancto in secula seculoz Amen.

In Parasceuen domini Eiusdem De
 Passione Sermo Primus

Sacratissimum dilectissimi dominice passionis diem
 quā domin9 Ihs dei fili9 p hūani generis salute
 suscepit et sicut pmissit omnia ad se exaltat9 attraxit:
 tam plane et lucide euangelic9 sermo referauit: ut reli-
 giosis et pps cordib9 non aliud sit audisse que lecta sunt:
 quātam uidisse que gesta sunt. Unde cū indubitabilē ob-
 tineat auctoritatem sacra narratio: admittenda est nobis
 auxiliante domino: ut pspiruū habeat intelligentia: quod
 notum fecit historia. Post illam nāq; humane puaricacōis
 primam et uniuersalem ruinam: ex qua p unū hominem
 peccatum introiuit in hunc mundū. et p peccatū mors: et
 ita in omnes homines ptransyt in quo omnes peccauerunt
 nemo dominationi dyaboli: nemo uincula dire captiuitatis
 euaderet. nec cui9 aut recōciliatio ad ueniam: aut redit9
 pateret ad uitam: nisi coetern9 et coequalis patri deo fi-
 lius dei et hominis fili9 esse dignaretur ueniens quere-
 re et saluare quod pierat. ut sicut p Adam mors: ita p
 Ihesum xpm esset resurrectio mortuoz. Non enim quia
 scdm inscrutable ppositū sapientie dei nouissimis diebus

h

verbum caro factum est. Ideo salutare virginis partus
extremi tū tps generacōib⁹ p̄fuit. et non se in preteritas
eciam p̄fuit etates. Omnis p̄fuit antiquitas colentiū de
um uex omnis numer⁹ apud secula priora sanctorū sacra fi
de uixit et placuit: et neq; patriarchis neq; prophetis ne
q; cui⁹ omnino sanctorū nisi in redemptione domini Jhe
su xpi sal⁹ et iustificatio fuit. que sicut expectabatur mul
tis p̄phetarū oraculis signisq; p̄missa. Ita est etiam ip̄o mu
nere atq; ope p̄tata. Unde nunc dilectissimi in toto or
dine passionis: non ita infirmitatē considerem⁹ humanam
ut arbitremur illic potenciam defuisse diuinam. neq; illā
ita coeternam et equalem patri formam unigeniti cogite
mus: ut putem⁹ non fuisse uera que deo uidentur indigna
procl⁹ utraq; natura unus xps nec uerbum ibi ab homi
ne dissociatum. nec homo est dissociatus a uerbo. Non est fa
ctidita humilitas: quis nec imminuta mayestas: nichil nocu
it nature inuiolabili quod passibili oportebat inferri. Totū
q; et illud sacramentum quod simul et humanitas consuma
uit et deitas. dispensatio fuit misericordie et actio pieta
tis. Talib⁹ enim uinculis tenebamur asseridi: ut nisi p̄ hanc
opem non possem⁹ absolui. Humilitas igitur diuinitatis no
stra prouectio est. Nos tanto redimur precio: nos tanto
curamur impendio. Quis enim ab impietate ad iusticiā
a miseria ad beatitudinem esset recursus. nisi iustus ad im
pios: et beatus inclinaretur ad miseros: Non est dilec
tissimi erubescenda crux Christi: que de uirtute est diui
ni consilij: non de conditione peccati. Quamuis enim ex in
firmitate nostra uere passus dominus Jhesus: uereq; sit
mortu⁹ non tamen ita se abstinuit a gloria sua: ut inter cō
tumelias passionis nichil diuine operationis exerceret. Nō
cum impi⁹ Judas: non iam uinia pelle uelatus: sed lupino
furore manifest⁹. uim sceleris p̄ speciem pacis incipiēs sig
num traditionis. leuiore omnib⁹ telis osculo prebisset:
et multitudo furibunda que ad comprehendendum dominum
cum armata militum cohorte confluxerat: inter faces atq;
laternas lūen uex tenebris suis obsecrata non domin⁹ qui
expectare poti⁹ turbas q̄ declinare delegerat. Sicuti Jo

hannes euangelista testatur quem querant nondū inuentū
 interrogāt. Illisq; dicentib; q; Jhm quererent Ego sum
 inquit: quod uerbum illam manum ita ex ferocissimis cō
 gregatam: quasi quodam fulmineo ictu stravit atq; ptulit
 ut omnes illi atroces: minaces atq; terribiles retroacti
 corruerent. Ubi fuit seuitie conspiratio: ubi ardor iray
 ubi strudus armoy Domin; dicit Ego sum et ad uocem
 eius turba p̄seruitur impioy: quid iam poterat mayestas
 eius iudicatura: cui; hoc potuit humilitas iudicanda. Uex
 tamen domin; sciens quid magis suscepto mysterio conue
 niret in hac potestate non p̄stitit: sed suos p̄secutores in
 facultatem dispositi sceleris redire pmisit. Nam si tene
 ri nollet: non utiq; teneretur. Sed quis hominum posset
 saluari si ille non se lineret cōprehendi. Nam et beatus
 Petrus qui animosiore constantia domino coherebat: et
 contra uiolentoy impetus feruore sancte caritatis exarse
 rat in seruum principis sacerdotum usus est gladio. et
 aurem uiri ferocius insantis absidit. Sed selantis Apo
 stoli p̄mum motum p̄cedi domin; ultra non patitur: Recon
 di gladium iubet: nec sinit se aduers; impios manu fer
 roq; defendi. Contra sacramentum enim erat redemp
 tōis nostre ut qui mori p̄ nobis omnib; uenerat capi nollet
 Nam dilato gloriose crucis triumpho: et dominatio dya
 bolica fieret longior et captiuitas hūana diuturnior Dat
 ergo in se furientib; licenciam seuiendi nec tamen etiam
 se talib; dedignatur iudicare diuinitas: Aurem serui iam
 ipsa sectione demortuam: et a compage uiuentis corporis
 alienam in sedem dehonēdatis capitis maxim; reuocat
 P̄pi: reformatur quod ipse formauerat: nec tarde caro se
 quitur eius imperium cui; ipsa erat figmentum. Habent
 enim diuinam hec opa uirtutem. sed q; domin; mayesta
 tis sue potenciam comprimit: et uim in se p̄secutoris ad
 mittit: ex illa est uoluntate qua dilexit nos et tradidit se
 met ipsum p̄ nobis. compante in hoc ipsum patre: qui fi
 lio proprio non peperit: sed pro nobis omnib; tradidit illum
 Una est enim patris et filij uoluntas: ut est una diuinitas
 de e; dispositionis effectus: nichil uobis Iudei gratie: nichil

tibi Juda debemus: Saluacioni quidē nostre: nō hoc nobis
uolētibus impietas uia seruuit: et p̄ uos factū est: quicquid
man⁹ dei. et conciliū decreuerunt fieri. Mors igitur X̄pi
uos liberat: uos accusat. merito soli nō habetis quod om
nibus p̄ire uoluistis. Et tamen tanta est nostri bonitas re
demptoris: ut etiam uos possitis sequi ueniam: si X̄pm dei
filium confitendo illam patricidalem maliciam relinquatis
Nō enim frustra dñs in cruce orauit. Pater dimitte illis
quia nesciunt quid faciunt: quod remediū nec te Juda trā
siret si ad eam penitentiam confugisses que te reuocaret
ad X̄pm: non que iustigaret ad laqueum. Dicendo autem
peccavi tradens sanguinē iustum: in impietatis tue p̄fidia
p̄stitisti: qui Īhm non dei filium sed nostre tūodo condi
onis hominem etiam inter extremum tue mortis p̄iculum
credidisti. Cui⁹ flexisses misericordiam: eius si omnipotē
tiam non negasses. Hec ideo hodie dilectissimi p̄s auribus
insinuata sufficiant. ne fastidium de prolixitate subrepat:
Que autem desunt plenitudini quarta feria auxiliante do
mino reddenda promittimus. quoniam qui dedit quod lo
cuti sū: dabit sicut quod loquamur. Per dominiū nostrū
Īhesum X̄pm Qui cum patre et spiritu. sancto uiuit et re
gnat in secula seculorū Amen.

De Passione Dñi eiusdem Sermo Secund⁹

Exigit fides dilectissimi ut partem sermonis quam
de domini passione pmittimus: eodem auxiliante
reddamus. In quo uos oracionibus uestris non ambigimus
adiuari. Ad cōmune enim p̄tinet lucy: si potueritis me
habere deuotum: quia uestre impenditur edificacioni: quic
quid nostre tribuitur facultati. Post illud ergo impium
Jude detestandumq; cōmercium: quo ab eis iudeis perse
quentibus mundi redemptor eū traditus: Post illas sacri
legas illusiones inter quas usq; ad locū pene eius manus
tudo p̄ducta est: crucifixi sunt cum eo statutis utq; pati
bulis latrones duo. quorū unus usq; ad id tempus par simi
lisq; consorti insidiator uiay et saluti hominū semp̄ infest⁹

usq; ad crucem reus fit Xpi repente confessor. et inter il-
 los acerrimos corporis animiq; cruciatus quos simul et in-
 dacia et difficultas mortis augebat mira conuersione ini-
 tatus. Memento inquit mei domine dum ueneris in re-
 gnum tuum. que istam fidem exhortatio persuasit. que
 doctrina dabit: quis pdicator attedit no uiderat pri9 ac-
 ta miracula: cessauerat tuc laquentiu curatio: cetero illua-
 to uiuificatio mortuoz: ea ipsa que mox erat gereda no
 aderam: et tamen dominum confitetur et regem: quem
 supplicy sui uidit esse consortem. Unde ergo oriebatur
 hoc donum: unde accepit fides ipsa respensum. Apt
 enim ei Jhs: Amen dico tibi. hodie mecum eris in paradiso
 Excedit humanam illa pmissio condicoem nec tam de lig-
 no crucis q; de throno editur potestatis. Ab illa altitudi-
 ne premiū datur fidei: in quo cyrographū humane trasgres-
 sionis aboletur: quia se a forma serui dei forma non diri-
 mit dum etiam inter ipsa supplicia pprietatem unitatēq;
 seruauit: et deitas inuolabilis et natura passibilis addici-
 tur ad confirmationem spei nostre toti9 attestacio nature.
 Emitteate spiritum Xpo omnia elementa tremuerunt
 densis tenebris splendor solis obduct9 extraord inarie nocti
 subdit diem. stabilitatem suam terra pfundis edrusionib9
 labefacta non tenuit: et petraz firmitas contracta solidita-
 te diluit: uelum templi quo petroz mysteria ulterius non
 erant obumbranda discussum est et multoz sanctoru corpo-
 rib9 excitatis ad pmuniendum resurrectionis fidem mo-
 numenta patuerunt. In uos ergo Iudei celum et terra
 sententiam tulit. Vobis sol uirtute suam diesq; subtraxit.
 uobis famulatum suum elementorum ordines denegarunt
 et recedente a legib9 suis ministerio creature uestra ob-
 cecatio: uestra est significata confusio. Vobis enim dice-
 tib9 Sanguis sup nos et sup filios nostros: merito hoc re-
 tributū est: ut quod uestri generis impia perdidit portio:
 allequatur hoc fidelium gentiu plenitudo. Nos ergo dilec-
 tissimi quibus dñs uoster Jhus xpus crucifixus: non scan-
 dalum neq; culticia: sed dei uirt9 deiq; sapientia. nos inq;
 spiritale semen Abrahe non improbe seruitutis geniti: sed

Familia libertatis renati. Pro quibus in manu forti et bra-
chio excelso de opprobrio egyptie diuacris educat? uer? & ima-
culat? agn? immolat? e? Xpus. Amplectamur salutaris pal-
tre mirabile sacramentū: et ad eius ymaginem qui de formi-
tati nostre conformis factus est reformemur. Erigamur
ad eum qui puluere abiectionis nostre corpus fecit glorie
sue: ut et resurrectionis eius mereamur esse consortes: hu-
militati et paciencie eius per omnia congruamus: Magni
nominis maliciam. Magne professionis suscepim? discipli-
nam. Sectatores Xpi discedere a regia non licet uia: sed
dignum est temporalibus non occupari ad eterna tendentes
Et quia precioso Xpi sanguine redempti sumus. glorificemus
et portemus deum in corpore nostro: ut ad ea que fidelibus
preparata sunt peruenire ualeamus. Per Christum dominū
nostrū qui cum patre una cum sancto spiritu uiuit et reg-
nat in secula seculorum A M E N : . . .

De Passione Domini Eiusdem Sermo Tertius

Alter omnia dilectissimi opera misericordie dei que ab
inicio salutis sunt impensa mortalū nichil est mirabilius
nichilq; sublimius: q; q; pro mundo crucifixus est Xpus:
Hinc ergo sacramenta uniuersa precedentium seculorū mis-
eria seruiuerunt: et quicquid hostiarum differentys in ppheti-
cis signis et legalibus institutis. sacra dispensatione uaria-
tum est: Hoc p̄nunciavit dispositum. Hoc promisit imple-
dum: ut nunc ymaginibus figurisq; cessantibus. Hoc pro sit
credere iam effectum: quod antea p̄fuit credidisse faciendū
In omnibus igitur dilectissimi que ad domi nostri Ihesu
Xpi pertinent passionem. Hoc catholica fides tradit. hoc
exigit: ut in redemptorem nostrum duas uouerimus con-
uenisse naturas. et manentibus pprietatib? suis tantā sacrā
unitatem utriusq; substantie ut ab illo tempore quo sicut
humani generis causa postebat: in beate uirginis utero uer-
bum caro factum est. nec deum illum sine hoc quod homo
est. nec hominem sine hoc liceat cogitare quod deus est:
Exprimit quidem sub distinctis actionibus ueritatem suā

utraq; natura: sed neutra se ab alteri9 conexione distin-
 git. Nichil ibi ab invicem uscat: tota est in maiestate hu-
 militas: tota in humilitate maiestas: nec infert unitas co-
 fusionem. nec dirimit pprietas unitatem. Aliud est passi-
 bile. aliud inviolabile. Et tamen ei9 est contumelia. cui9
 et gloria. Xps est in infirmitate: qui & in virtute. idē mor-
 tis capax et idem victor est mortis. Suscepit ergo totū
 hominem de9 et ita se illi atq; illum sibi misericordie et
 potestatis ratione consulit: ut utraq; alteri natura inesset.
 et neutra in alteram a sua ppriate transiret. Sed quia
 dispensacio sacramenti ad reparacionem nostram ante secu-
 la eterna dispositi: nec sine humana infirmitate: nec sine
 divina erit consumanda uirtute. Agit utraq; forma cū alte-
 ri9 communionē quod pprium est uerbo scilicet operante
 quod uerbi est. et carne exequente quod carnis est. Unū
 horū choruscat miraculis: aliud succūbit iniurijs. aliud ab e-
 qualitate paterne glorie nō recedit. Hoc naturam nostri
 generis non relinquit: Neptamen etiam ipsa receptio pas-
 sionum: non ita est affectioni nostre humilitatis exposi-
 ta: ut a potēcia sit diuinitatis abiuncta: quitquid domi-
 no illusionis et contumelie. quitquid uexacionis et pene
 intulit furor impiorū: non de necessitate tollerandum est.
 sed de uoluntate susceptum est. Venit enim filius hominis
 querere et saluare quod perierat. Et sic ad omnium re-
 demptionem utebatur malicia psequentiū: ut in mortis e9
 resurrectionisq; sacramento: et interfectores sui possent
 salui esse si crederent. Unde scelestior omnib9 Juda et
infeliciox extitisti quem non penitencia reuocauit ad do-
minum: sed despacio traxit ad laqueum. Expectantes cō-
 sumationem criminis tui: et donec sanguis Xpi p omnib9
 peccatorib9 funderetur informis leti. suspendium distulisses
 Cumq; conscientiam tuam tot domini miracula: tot dona
 torquerent: illa saltem te a precipicio tuo sacramenta reuo-
 casset: que paschali cena iam de pfidia tua signo diuine sci-
 entie detect9 accepas. Cur de eius bonitate diffidis: qui
 te a corpis et sanguinis sui communionē non repulit. qui
 tibi ad cōprehendendum se cum turbis et armorū cohortē

*Inu
 de p...
 juda*

uenienti: pacis osculum non negauit. Sed homo inconuer-
tibilis spiritus uadens et non reuertens cordis tui secut⁹
es rabiem: et stante dyabolo a dextris tuis iniquitatem
quam in sanctorum omnium armaueras caput: in tuum uer-
ticem retorlisi: ut quis facin⁹ tuum omnem mensurā ul-
tionis excesserat. te haberet impietas tua iudicem: te pa-
teretur pena tua carnificem. Cū igitur esset de⁹ in Xpo
mundum reconcilians sibi: et creaturam ad creatoris sui
ymaginem reformandā: creator ipse gestaret. pactis mi-
raculis opm diuorū: que ppheti⁹ olym spirit⁹ gerenda p̄
dixerat. tunc apperientur oculi cecorū: et aures surdorum
audient: tunc saliet claudus ut ceru⁹: et plana erit lingua
mutorū. Sciens Jhs adesse iam tpus gloriose passionis im-
plende. Tridit enim inquit est anima mea usq; ad mortē
Et itex: Pater si fieri potest: transeat a me calix iste.
Quib⁹ uerbis quandam formidinem pfitētib⁹ nostre infir-
mitatis affectus participando curabat. et penalis expgē-
cie metum subeundo pellebat. In nobis igitur domin⁹ no-
stro pauore trepidabat: ut suscepcionem nostre infirmita-
tis indueret. et nostram inconstantiam sue uirtutis solidi-
tate uestiret: uenerat enim in hunc mundum diues negoci-
ator atq; misericors et celi et cōmutraone mirabili inie-
rat salutare cōmercium nostra accipiens et sua tribuens:
Pro cōtumelys honores pro dolorib⁹ salutem: pro morte
dans uitam: et cui ad exterminacōem psequencium pote-
rant plusq; duodecim milia angelicarū seruire legionum. ma-
lebat nostram recipere formidinem q̄ exercere potestatem.
Quantum autem uniuersis fidelib⁹ hac humilitate colla-
tum sit: Primus beat⁹ apollol⁹ Petrus exptus est: qui
cum illum instantis leuitie uohemencior procella turba-
ret: ad repacionem uigoris celeri mutacione conuersus
est: sumens de exemplo remedium ut tremefactum repen-
te memby rediret ad sui capitis firmitatem. Non enim po-
test domino seru⁹ et magistro maior esse discipul⁹: qui hūa-
ne fragilitatis trepidacionem non uinceret: nisi uictor
mortis ante timuisset. Respexit igitur dominus Pet⁹ et
inter calumnias sacerdotum. inter fallitates teſtium. inter

75

redencium et conspuentium iniurias constitutus illis turbatum
discipulum conuenit oculis. quibus eum prouiderat esse turbatum
et in illius egressa est ueritatis inspectio: ubi erat cor
dis facienda correptio. quasi quedam uox illi domini in
sonaret ac diceret: quid habes Petre. quid in tuam conscie
tiam recedis a me conuere: mee passionis hoc est tempus.
nondum uenit hora tui supplicij quid metuis. quod etiam
ipse supabis. non te confundat impietas quam recepi. Ego
de tuo fui trepidus. tu de meo esto securus. Mane autem fac
to concilium inierunt omnes principes sacerdotum et seni
ores populi aduersus Iesum ut eum morti traderent. Hoc
mane Iudei non ortus uobis lucis contigit sed occasus. nec
uestris oculis solitus dies prodijt. sed impijs mentibus uox
tetre recitatis incubuit. Hoc mane uobis templum et alta
ria dirunt legem et prophetas ademit regnum et sacerdo
cium sustulit in luctum eternum omnia festa conuertit:
In istis enim insanum eruentumque concilium: thauri pig
ues: uituli multi: feruentes bestie: canes rabidi. ut mor
ti auctorem uite et dominum glorie traderetis et tamquam
extenuanda esset furoris uestri immanitas. si eius senten
cia qui prouincie uestre prelidebat uteremini. Vinctum
Iesum ad Hylatum iudicem deduxistis: ut clamoribus imp
bis trepido cognitore supato: interfectorem hominum eli
geretis ad ueniam: et saluatorem mundi peteretis ad pe
nam. Post hanc damnationem Christi qua excusata est Hila
ri presidis ignauia magisque potestas: qui lotis manibus
et ore polluto hysdem labijs Iesum misit ad crucem: quibus
cum pronunciauerat innocentem. multas illusiones domino
sacerdotalibus seruiens oculis. licentia popularis ingessit:
et in mansuetudinem eius qui hoc sponte tollerabat: furens
turba leniuit. Sed quis multum est dilectissimi ut hodie
nus sermo omnia precurrat. in quartam feriam qua lectio
dominice passionis iterabitur: reliqua differantur. Presta
bit enim orantibus uobis ut ipsius dono quod promissum im
pleamur Per Christum dominum nostrum Amen:

De Passione Domini Eiusdem Sermo Quartus

expectacōi uestre dilectissimi quod debetur: domi
no largiente reddendum est p̄merentibus oracioni
bus uestris ut nos ad soluendum ydoneos qui uos ad exi
gendum fecit intentos. Loquentes enim p̄xime de passione
domini usq; ad euangelice hystorie uenim⁹ locum: in quo
Pylat⁹ impys iudeoz clamorib⁹ ut Jhs crucifigeretur cel
sisse narratur. Peractis itaq; omnibus que diuinitas fieri
carnis uelamine tempata permisit: Jhesus filius dei cru
ci quā etiam ipse gesserat affixus. cum duobus latronibus
uno ad dextram eius: alio ad sinistra similiter crucifix⁹
est. ut etiam in ipsa patibuli specie monstraretur illa que
in iudicō ipsius omniū hominū est facienda discretio. cum et
saluādorū figuram fides credentis latronis exprimeret
et dampnatorū formā blasphemātis impietas puocaret
Passio igitur Xpi salutis nostre continet sacramētum: et
de instrumento quod iniquitas iudeorum parauit ad penam
potencia redēptoris gradum nobis fecit ad gloriam: quam
dominus Jhesus ita ad omniū hominum suscepit salutem
ut inter clauos quibus ligno tenebatur affix⁹: p̄ interfec
torib⁹ suis paterne clemētie supplicaret et diceret. Pater
ignosce illis quia nesciunt quid faciunt. Principes autem
sacerdotum quib⁹ indulgenciā pater petebat: suppliciu cruce
is irrisionum aculeis asperabant: et in quem manib⁹ am
pl⁹ seurre non poterant. liguoz tela iacentes dicebant. Ali
os saluos fecit. seipm autē non p̄t saluū facere: si rex Isra
hel est descendat de cruce: et credim⁹ ei. De quo erroris
fonte Iudei: de quo inuidie lacu talium blasphemiaz uene
na potatis: quis uobis magister tradidit. que doctrina per
suasit. q̄ illum regem Israel: illum dei filium credere
deberetis: qui se crucifigi non timeret: aut a confixione cla
uoz liboz excuteret. Non hoc uobis legis mysteria: non
pascalis obseruancie sacramenta: nec unq; ulla prophetaz
ora cecinerunt. Sed illud uere habundeq; legistis: quod
ad detestabilem uestri sceleris impietatem: et ad uolunta
riam domini p̄tinet passionem. Ipse enim p̄ Vlayam loqui
tur: Dorsum meū ad flagella dedi: maxillas meas ad pal
mas: faciem autem meam non auerti a confusione sputoz

Ipse p̄ David Dederunt inquit in escam meam fel: et in
 siti mea potauerunt me aceto: circumdederunt me canes
 multi: consilium malignantium obledit me: foderunt manū
 meas: et pedes meos. dinumerauerunt ossa mea: ipsi uero
 considerauerūt et inspererunt in me: diuiserunt sibi uesti
 menta mea. et sup uestem meam miserunt sortem. Et ue
 sceleris tū uestri uideatur ordo predict⁹. Nulla autem
 potentia p̄nunciata crucifixi non quidem legistis. domin⁹
 descendet de cruce. Sed legistis Domin⁹ regnauit a lig
 no. Crux ergo Xpi sacramentum ueri et p̄nunciati habet
 altaris ut p̄ hostiam salutarem nature humane celebrare
 tur oblatio ibi sanguis immaculati agni antique preuaricaci
 onis p̄da debebat: ibi tota dyabolice dominacionis cōtere
 batur aduersitas. et de elacione supbie uictricis humilitas
 triumphabat: cum tam uelox fidei esset affectus: ut de
 crucifixis cum Xpo latronibus qui in Xpm filiū dei cre
 dit paradysum iustificat⁹ intrauit. quis tanti muneris ex
 plicet sacramentum. quis potentiam tam mire commutacio
 nis enarrat exiguū sp̄is puncto longorū reatus aboletur.
 inter luctantis anime dura tormenta herens patibulo trā
 sit ad Xpm: et cui p̄pria impietas intulit penam. Xpi gra
 tia dat coronam. Hinc iam degustato aceto domin⁹: quod
 illa dabat uinea que ab auctoris sui plantatione degene
 rans. conuersa fuerit in amaritudinem uitis aliene. Con
 sumatum est apt. hoc est complete sunt scripture: non est
 ampli⁹ qd̄ insaniā populi furentis expectem: nichil min⁹
 ptuli q̄ me esse predixi. Peracta sunt mysteria infirmita
 tis promantur documenta uirtutis. Inclinato itaq; capite
 emisit spiritum et in corp⁹ die tertia suscitandum quietē
 placidi soporis admisit. Cui sacramento cum se uite auctor
 impenderet: et ad tantam diuine maiestatis inclinacionē
 faci⁹ mundi compago quateretur cum facin⁹ impium om
 nis sui confusione creatura dampnaret: et manifestam in
 nos sententiam elementa ipsa p̄ferrent. quis uobis anim⁹
 iudei: que conscientia fuit. quādo et uos iudiciam uniuers
 litatis urgebat: et reuocari ad se consumato celere impie
 tas uestra non poterit: qualis confusio uos operuit que

eor uestrū pena suscepit: Cum igitur tanta sit misericor
dia dei: ut etiā de tali populo multos per fidem iustificare
dignatus sit. et nos sub ueteri quodam ignorācie p̄funda
nocte peuntes in patriarcharū societate: et in sortem elec
ti generis adoptarit: ad altitudinem spei nostre non leg
niter: neq̄ cum tēpore curam? sed prudenter atq̄ fideli
ter cogitātes de quali captiuitate. et qua misera seruitute
quo precio redempti: et quo brachio sumus educti. Glori
ficem? deum in corpore nostro. ut habitare eum in nobis
ex ipsa conuersaciōis nostre p̄bitate mōstremus. Et quia
nichil est in omniū uirtutū dignitate p̄stanti? q̄ pietas mi
sericordie: et puritas castitatis: hys nos p̄sidijs speciali?
instruam? ut caritatis opere ac nitore pudicitie tanq̄ du
abus eleuatis alijs de terrenis mereamur esse celestes:
quo desiderio quisq̄ gracia dei adiutus impletur et de p̄
fecto suo non in se sed in domino gloriatur: Hic legitie
honorat pascale sacramentū: huius limina uasator angel?
sanguine agni et signo crucis p̄notata non intrat: Is plagas
egypcias nō pauelit: et hysdē aquis hostes reliquit extidos
quibus est ip̄e saluatus: Amplectamur itaq̄ dilectissimi pu
rificationis mentib? atq̄ corporibus salutis nostre mirabile
sacramentum: et ab omni fermento malicie ueteris emū
dati: pascha domini cū digna obseruaciōe celebrem? ut re
gente nos spiritu sancto a caritate xp̄i nullis temptacio
nibus sepe mur: qui in sanguine suo pacificans omnia in alti
tudinem paterne glorie se recepit et humilitatem sibi ser
uicium non reliquit A M E N :.

De eodem sermo Quintus

Reator et domin? omnium rex xp̄s. post inulita
tum sacre uirginis ptum: post adorata maorū cō
fessione cunabula post multiplicem doctrinam celestis elo
quy: et uariarū curacionum medelas impio uerbi potētis ef
fectas: dispelacionem omniū sacramentorū orūniūq̄ uir
tutum salutifera passione cōsumat. xp̄iane scitur spei di
lectissimi uera racō et principalis causa crux xp̄i ē: que

licet iudeis sit scandalum: gentibus autem stulticia: nobis ta-
 men dei uirtus est deiq; sapientia. Unde sumum hoc et po-
 tentissimum diuine misericordie sacramentum semp quide
 in cordibus nostris cum tota sui dignitate retinendum est.
 Sed nunc uiuacioris animi sensu et puriorem exigit me-
 tis intuitum. quando nobis non solum recursum tempus. sed
 etiam textu euangelice dilectionis. omne opus nostre sa-
 lutis ingeritur. nichil ergo apud nos loci cogitationes ha-
 beat impiorum: nec integritate sane intelligentie aut Iudayca
 offensio: aut gentilis corrumpat irrillio: ut quod pro nobis non
 solum humiliter sed etiam sublimiter gestum est. aut secundum homi-
 nem possibile aut secundum deum uideatur indignum. Utique autem re-
 cipi: utique conuenit credi: quia nemo hominum potest nisi
 in utroque saluari. Iustus enim et misericors deus non sic
 iniuria sue uoluntatis est usus: ut ad repacionem nostram
 solum potentiam benignitatis exerceret. Sed quia conse-
 quens fuerat ut homo faciens peccatum seruus esset pecca-
 ti: sic medicina egris: sic reconciliatio reis: sic redemptio
 est impensa captiuis: ut condemnationis iuste sententia. iu-
 sto liberatoris ope solueretur. Nam si pro peccatoribus so-
 la se opponeret deitas. non tam ratio dyabolum uinceret
 quam potestas: et rursum si causam lapsum sola ageret natu-
 ra mortalium. non exueretur a conditione que libera non
 esset a genere. Unde oportuit in unum dominum Ihesum
 Christum et diuinam et humanam conuenire substantiam: ut
 mortalitati nostre per uerbum carnem factum: et origo no-
 ui hominis subueniret et passio. Cum igitur in Christo Ihe-
 su Iudeorum cecitas que sunt humana contemnat illis aduer-
 sus gloriam domini calumpniantibus: Isteis contra humilita-
 tem superbientibus: nos dei filium et in suis uirtutibus et
 in nostris infirmitatibus adoramus. nec erubescimus cru-
 cem Christi et inter contradicentium linguas nec de morte ip-
 sius nec de resurrectione dubitamus: quoniam quod super-
 bos ad infidelitatem trahit: hoc nos ad fidem dirigit: et quod
 apud illos est materia confusionis hoc apud nos est causa
 pietatis. Admonitis igitur discipulis dominus ut contra uim
 temptationis instans uigilanti oratione certaret: ipse patre

Supplicans ait: pater si possibile est trāseat a me calix iste
Verū tamen nō sicut ego uolo. sed sicut tu. Prima petitiō
infirmitatis. secunda uirtutis: illud optauit ex nostro: hoc
degit in proprio. Nec enim equalis patri filius omnia esse
deo possibilis: aut ad suscipiendum crucē sine sua in hunc
mundum descenderat uoluntate. ut hanc diuersarum affecti
onum compugnancia quammodo ratione patetur. sed ut sus
cipientis susceptę nature esset manifesta distinctio: quod
erat hominis diuinam desiderauit potenciā: quod erat dei
ad causam respexit humanam. Superiori igitur uoluntati.
uoluntas cessit inferior: et cito demonstratum est. quod
possit a trepidante orari: et quid non debeat a medente cō
cedi: quia enim nos qui oremus sicut oporteat uelimus:
et utile nobis est ne fiat: plerūq; quod uolumus deus iustū
et bonus quando ea que nocitura sunt petitur negādo mi
seretur. Voluntas ergo nostre correctionem dominū cū
trina oratiōe formasset: grauatis merore discipulū. Dormite
iam inquit et quiescite. ecce appropinquabit hora et filiū
hōis tradetur in mānū peccatorū: Surgite eādē hic: ecce appi
quat qui me tradet: et cū fustibus et lateris comprehen
surum Xpm turba confligit ducem sequens Judam Scari
oth qui priuilegio perfidie obtinuerat infacinoze principatū
Hinc ne causam criminis aliqua preberet offensio: nulla
est negata dignatio: sed illius spiritu inflamatus ex arsit.
cui ministerium sponte prebuit: et qualē habuit mentem:
talem inuenit presidem. Merito sicut ppheta predixerat
Oratio eius facta est in peccatum: quando cōsumato sce
lere tam puerila impij cōuersatio fuit: ut etiam penitendo
peccaret. Admittit ergo in se filius dei impias manus: et
quod leuientium furore agitur patienti potestate cōpleuit
hoc enim erat illud magne pietatis sacramentum qđ xpūs
cōsecratur iniurijs. quas si apta potentia et manifesta
uirtute propelleret: diuina tm̄ exerceret non humana cu
raret. In omnib; autē que illa popularis et sacerdotalis in
sanis contumeliose et prauiter inferebat. nostre dilueban
tur macule: nostre expiebantur offense quia natura que
in nobis uicta semper fuerat atq; captiua in illo innocēs

paciebatur et libera ut ad auferendum peccatum mundi ille agnus se hostiam offerret quem et omnib9 corp'alib9 subst'acia iungeret: ab omnib9 spiritalib9 origo discerneret. Flet hodie dilectissimi aurib9 uestris insinuata sufficiunt cetera in quartam feriam differantur: auxiliante domino oracionib9 uestris qui prestare dignabitur. ut quod p'mittim9 impleam9 Amen.

De Eodem Sermo Sextus

Hosionis nostre memores dilectissimi: scit'ati uel tre reddim9 quod debem9: allaturam sperantes gratiam dei ut inde uobis proueniat deuocio: unde est incitata promissio. Comphensus dominus a turbis quas princeps sacerdotum et doctores legis armauerat ut impleret dispensacionem cohibet potestatem. et beatum apostolū Petrum humana aduersum irruentes animositatem rōmotū gladio abstinere p'cipit. Supfluum enim erat ut qui nolebat presidio angelicay legionum iuari: uellet se uni9 op'p'ositione discipuli defēdi. Perpetrauerit licet ferox turba quod uoluit. et de sceleris sui exultarit affectu: maior tamen rōprehenli uirtus q̄ rōprehendentium fuit. Iudeoy recitas nichil obtinuit. nisi ut sua impietate se perderet. xpi uero paciencia hoc egit: ut omēs sua passione saluaret perducto autē Jhu ad Caypham principem sacerdotū: quo scribe et omnis sacerdotalis ordo rōuenerat: falsa aduers9 dominum testimonia querebantur: sed inter inconditas & dissōnas uoces hoc Jhus mirabiliter elegerat ut taceret: Cayphe autē dicenti. Adiuro te per deum uiuū ut dicas nobis si tu es filius dei ita uiuari et p'uida autoritate rōdit ut hysdem uerbis. & infidelium cōsciencias rederet. et credentium corda firmaret: ad omnem eius interrogacionem referens. tu dixisti. Addeatq̄ quod sequitur: Vextamen dico uobis. Ammodo uidebitis filium hominis sedentem a dext'ris uirtutis dei: et uenientem in nubib9 celi. Cayphas autem ad exagerandam auidi sermonis inuidiā scidit uel timenta sua. et nesciens quid hac significaret insania sacer

dotali se honore priuauit. Vbi est Caypha rationale pectus
ris tui: ubi est continencie cingulum ubi suphumerale uir-
tutum. Mystico illo sarratoy uestitu ipse te spoliast: et p-
prens manib⁹ pontificalia uestimenta discerpis. Oblitus p-
cepti illius quod legeras de principe sacerdotum. De capi-
te suo cinday non reponet: et uestimenta sua non discrum-
pet: tu uero a quo alienabitur hec dignitas ipse tibi ex-
cutor es ob pby et ad manifestum finem ueteris instituti
ptinet eadem damnatio sacerdotoy. Hinc iam dilectissimi
inter multiplicatas illusiones nocte transacta uinctu Jhe-
sum Hylato presidio tradiderunt. Principes enim sacerdo-
tum et seniores populi hoc consilio rem gerebant. ut ab-
actione sceleris sui uidentur immunes. subtrahentes opa
manuum: et exercentes tela linguay uolentes interficere
et clamantes Crucifige crucifige: quid hac specie religionis
iniustus: qua ratione corpora polluit: corda non ledit. Co-
taminari occisione eius metuitis: cui⁹ sup uos et sup fili-
os uestros fundi sanguinem postulastis. Si non totum faci-
nus uestra impietas pagit. pmittite presidem iudicare qd
sentit: sed uos etiam in ipm graues atq uolenti in id eu-
declinare non sinistis: a quo ipsi mendaciter abstinetis.
Peccauerat Hylatus qd fatiando uoluit in uestram tamen
conscientiam confluit. quitquid furor uester extorsit: ta-
lis etiam illie uestra obseruancia fuit: ubi premium quod
Xpi uenditor reportauit: mitti in galophilacium noluitis
cauentes scilicet ne sacros loculos pecunia cruenta pollu-
eret. Cui⁹ cordis est illa simulatio: sacerdotum conscien-
cia capit quod templi archa non recipit: refutatur illi⁹ sag-
uinis taxacio: cui⁹ non timetur effusio: quantilibet ita
uos fallacie circumtegitis umbraculis: intum cum tradi-
tore comercium quo iustum sanguine sicut non licuit com-
pari ita debuit ad effudi. Sediciofis igitur clamoribus Ju-
deoy cedente Hylato in loco cui nomen est gulgata. crucifi-
gitur Xps: per lignum erigitur lapsus in ligno: et gustu
sellis et aceti diluitur esca peccati. Merito priusq trade-
retur dixerat dominus. Cum exaltatus fuero omnia ad
me traham: idest totam causam humani generis agam:

79

Et olim preditam : In integram reuocabo naturam. In
me omnis infirmitas abolebitur : in me omnis plaga sa-
nabitur. Exaltatum autem Ihesum ad se traxit omnia non solum
nostre substantie passione. sed etiam totius mundi comu-
tatione monstratum est. Pendente enim in patibulo creatore
uniuersa creatura cogerunt. et crucis clauos omnia simul
elementa senserunt. Nichil ab illo supplicio liberum fuit hoc
in comunione sui. et terram traxit et celum. hoc petras
rupit: monumenta aperuit. inferna reseruit. et densarum
horrore tenebrarum radios solis: Debebat hoc testimoni-
um suo mundo auctori: ut in occasu conditoris sui uellet
uniuersa finire. Sed paciencia dei seruat rebus atque tem-
poribus ordinem suum: nosque in illum potius uocat affectum
ut eorum salutem petamus quorum crimen horremus:
Tanto igitur precio tanto sacramento eruti de potestate
tenebrarum et ab antique captiuitatis uinculis absoluti
date operam dilectissimi ut integritatem mentium nostra-
rum nulla diabolus arte corrumpat: quicquid uobis contra
christianam fidem ingeritur: quicquid contra dei mandata
suadetur. de illius deceptioibus uenit: qui nos innumeris
donis. ab eterna uita conatur auertere. captando quosdam
occasioes infirmitatis humane. per incautas negligentemque
animas in laqueos iterum sue mortis inducat. omnes ergo
per aquam et spiritum sanctum renati recolant. cui renuncia-
uerunt: et qua professione iugum a se tyrannice dominationis ex-
cusserint. nec in secundis quicquam. nec in aduersis ad mortife-
rum diaboli currat auxilium. Ille enim mendax est ab
iudicio. et in sola uiget arte fallendi. ut humanam ignoran-
ciam false scientie ostentacione decipiat. Sicutque eorum nunc
malignus impulsor: quorum post futuros est improbus accusa-
tor. Anni uite nostre et actionum temporalium qualitates:
nec in natura elementorum nec in stellarum effectibus: sed in sum-
mi et uere dei potestate consistunt cuius auxilium et
misericordiam in omnibus que obtinere cupimus implora-
re debemus. Sicut enim illo quod absit offensa: nichil est
quod nobis ualeat suffragari. item eodem propicio nulla no-
bis nocebit aduersitas: quoniam si pro nobis deus: quis con-

tra nos qui filio suo proprio non peperit : sed p nobis om
nib9 tradidit eum. quomodo non etiam cum illo omnia no
bis donauit Cui uiuit et regnat in secula seculoy Amen.

De Eodem Sermo Septimus

56
Cio quidem dilectissimi Pascale festum tam sub
limis esse mysterij. ut non solum humilitatis me
tenuissimum sensum. sed etiam magistror^{magnor} ingenti
orum superet facultatem. Sed nō ita michi diuini operis
consideranda est magnitudo: ut uel diffidam uel erubescā
de seruitute quam debeo cum sacramentum salutis huma
ne non liceat taceri. etiam si nequeat explicari. Auxilian
tib9 etiam orationibus uestris obturam credim9 gratiam
dei: que inspirationis sue rore sterilitatem uostri cordis
abstergat: ut lique pastoralis officio: que sancti Gregorij^{mag}
sint aurib9 utilia proferantur: Dicente enim domino bo
norum omnium aperit os tuū: et ego adimplebo illud: Au
demus eisdem uerbis prophetis dicere: Labia mea appe
ries et os meum annuntiabit laudem tuam: Incipientes er
go dilectissimi euangelicam de passione domini historiam re
tractare: diuino intelligimus dispositum fuisse consilio: ut
sacrilegi iudeor^m principes et impij sacerdotes qui se uedi
in Xpm occasiones sepe quesiuissent: non nisi in solemnita
te pascale exerceendi furoris sui acciperent postreat: oport
tebat enim ut manifesto implerentur effectū: que diu si
gurato fuerant promissa misterio. ut quem significatiuam
onis uera remoueret. Nam omnia illa que de ymolacione
agni diuinitus p Moysen fuerant prestituta Xpm propte
tauerant. et Xpi occasionem proprie nuntiauerant. Ut
ergo umbre cederent corpori: et cessarent ymagines sub
presencia ueritatis: antiqua obseruancia non tollitur sa
cramento. Hostia in hostiam transit: sanguinem sanguis ex
cludit: et legalis festiuitas dum mutatur impletur. Unde
cum scribas et seniores populi ad impietatis concilium pō
tifices congregarent. omniumq; animos sacerdotum cura
admittendi in Xpm sceleris occupasset: ipsi se doctores le

gis lege priuarunt. et spontaneo defectu ritus sibi patrios
 abulerunt. Incipiente enim festiuitate Pascali qui or
 nare templum: uasa mundare: uictimas providere: et le
 gittimis purificationibus sacratiorem diligentiam adhibe
 re debuerant: patricidalis odij furore concepto ad opus
 unum uacant: et in unum facinus simili crudelitate coniu
 rant. Quid assecuturi supplicio innocencie: condemnatioe
 iusticie: nisi ut et noua mysteria non apprehenderent. et
 antiqua non uiolarent. Proidentibus ergo principibus
 ne in die festo tumultus oriretur non deuotioni sed facino
 ri studebatur: nec religioi seruibat hec cura sed crimini
 Diligentes enim potifices. et solliciti sacerdotes: sedicioes
 turbarum fieri in precipua solemnitate metuebant: non ut
 populus non peccaret. sed ne Christus euaderet. At Ihus
 consily sui certus: et in opere paterne dispositionis intre
 pidus. Vetus testamentum consumabat: ut nouum pasca
 condebat: discumbentibus enim secum discipulis ad edenda
 mysticam cenam cum in Cayphe atrio tractaretur quomo
 do Christus posset occidi: ille corporis et sanguinis sui ordi
 nans sacramentum docebat. qualis deo hostia deberet offer
 ri. nec ab hoc quidem misterio traditioe sub moto. ut ostē
 deretur nulla iniuria exasperat: qui in uoluntaria erat
 impietate prestitutus Ipse enim fuit materia ruine et cau
 sa pfidie. sequens dyabolum ducem: et uolens Xpm habe
 re rectorem. Dicens itaq; dominus. Amen dico uobis q
 uous uestrum me traditurus est. notam sibi proditoris
 conscienciam demonstrauit non aspera nec aperta impiā
 increpacione confundens: sed leui ac tacita admonicione
 conueniens ut facilius corrigeret penitendo: quam nulla
 deformasset abieccio. Cur infelix Iuda tanta benignita
 te non uteris. Ecce parit' uisibus tuis dominus: et nulli
 te nisi tibi indicat Xps. nec nomen tuum nec persona tua
 detegitur. sed ueritatis et misericordie uerbo cordis tui
 tui archana tanguntur. Non apostolice ordinis honor: non
 sacramentoy tibi cōmunicio denegatur. Redi in integrum.
 et d'posito furore respice. Clementia inuitat: salus pul
 sat: ad uitā uita te reuocat. Ecce immaculati innocētesq;

psalmus

sibi

at
obitio

penitendo

auspicy

resuscite

discipuli tui ad significacionem facinoris expauescunt
et omnes tibi non edito impietatis auctore formidant:
Contristati enim sunt . non de consciencie reatu : sed
de humane mutabilitatis incerto . timentes ne minus ue-
rum esset quod in se quisque nouerat : q̄ quod ipsa ueri-
tas preuidebat . Tu autem in hac trepidacione . sancto-
rum abuteris domini paciencia . et abscondi te tua credis
audacia . Adis impudenciam sceleri : nec signo euidentio-
re terreris : Cumq̄ se a cibo aly in quo iudiciū dominus
posuerat continerent : tu manum non retrahis a parabride
quia animum non auertis a crimine . Secutum itaq̄ est di-
lectissimi sicut Iohānes euangelista narrauit : ut cum tradi-
tori suo dominus manifestus designando panem porrex-
isset intinctum totum Judam dyabolus occuparet . et quē
malignis cogitacionibus occuparat : iam ipso impietatis ope-
re possideret : Corpe enim tantum cum conatibus recum-
bebat . mentem autem sacerdotum inuidiam : testium fal-
sitate : et furorem imperite plebis armabat . Deniq̄ ui-
dens dominus cui flagicio dominus esset intentus : quod
facis inquit dominus fac celerius . Vox hec non iubentis
sed suentis est nec trepidi sed parati . Cui habens omnium
temporum potestatem : ostendit se moram non facere tra-
ditori : et se ad redemptionem mundi paternam exequi uo-
luntatem : ut facinus quod a persequētibus parabatur nec
impelleret nec timeret . Postq̄ ergo Judas persuasus a
dyabolo discessit a xpo . seq̄ a corpore apostolice unitatis
abscedit : nullo dominus pauore turbatus : sed de sola re-
dimendorum sollicitus salute . Omne temporis spacium
quod a persequenciis uacabat incursu misericis sermonib⁹
sacrateg doctrine : Sicut in Iohannis euangelio declara-
tur impendit eleuans ad celum oculos : et pro uniuersa
ecclesia supplicans patri : ut omnes quos dedisset daturusq̄
esset filios pater : unum fierent et in gloria redemptoris
indiuui permanerent : adiciens postremo illam orationē
qua ait . Pater si fieri potest transeat a me calix iste Ubi
non existimandum est q̄ dominus Ihesus passionē et mor-
tem cuius iam discipulis sacramenta tradiderat uoluerit de

p. obligant

elinare . Cum ipse beatum Petrum apostolum deuota
fide et caritate feruentem uti aduersum persecutores
gladio ueret: dicens Calicem quem dedit michi pater nō
uis ut bibam illum . Certumq; sit et quod domin⁹ tel
tatus est ipse dicens : Sic enim deus dilexit mundum
ut filium suum unigenitum daret : ut omnis qui credit
in eam non pereat: sed habeat uitam eternam: et quod
de ipso ait Paulus apostolus P̄ps nos dilexit: et tra
didit semetipsum pro nobis hostiam deo in odorem sua
uitatis : in saluandis enim hominibus per crucē P̄p̄i cō
munis erat uoluntas patris et filij cōmunēq; consilium
nec ulla poterat ratiōe turbari. qđ aīe eterna secula e
rat dispositū & misericorditer & incōmutabiliter p̄finitū.
qui ergo uerū totūq; hominem assumpsit ueros et corporis
sensūs et animi suscepit affectus: hęc quia in illo omnia
plena erant sacramentis. plena miraculis . ideo aut fal
lis lacrimis fleuit . aut mendaci esurie suscepit cibum
aut simulato sopore dormiuit. In nostra humilitate
contemptus. in nostra mestitudine contristatus. in nostra
est dolore crucifixus: passionem enim mortalitatis nos
tre ob hoc misericordia subijt: ut sanaret: ob hoc uirtus
recepit: ut uinceret quod Elayas pphetauit dicens . Hęc
peccata nostra portat et pro nobis dolet. et nos putau
mus illum esse in dolore et plaga et uexatione : ipse
autem uulneratus propter peccata nostra : et liuore ei⁹
sanati sumus. Cum itaq; dilectissimi dei filius dicit. Pa
ter si fieri potest transeat a me calix iste. nostre uti
tur uoce nature et causam fragilitatis agit et trepida
tionis humane: ut in hys que tolleranda sunt et pacien
tia roboretur: et formido pellatur. Deniq; cessans hoc
ipm petere excusat⁹ qđ amodo nostre infirmitatis metu
in quo nobis remanere non expedit: in aliū effectū trā
sit et dicit. Deptū non sicut ego uolo sed sicut tu. Et
iterum : si non potest inquit calix iste transire a me:
Fiat uolūtas tua. Hęc uox capit is sal⁹ est totūq; corporis.
Hęc uox / omnes confessores accēdit: Omnes martires
coronauit. Nam quis mundi odia: quis temptationū tur

hęc

si causa
to

omnes fideles instruit

y

bidines : quis posset persecutorum superare terrores :
nisi Christus in omnibus et pro omnibus paciens patri
diceret. fiat voluntas tua. Dicat igitur hanc uocem om̄s
ecclesie filij magno precio redempti gratis iustificati :
Et cum aduersitas uolencie alicuius temptationis incu-
buerit presidio potentissime rationis utantur: ut supera-
to tremore formidinis. Accipiant tolleranciam passionis
Hinc iā dilectissimi ad p̄stringendū ordinē domice passio-
nis sermo est dirigendus . quem ne uos cumulo proli-
xitate oneremus : in quartam sabbati diuisio communi
labore differamus. Aderit precantibus uobis gratia dei
que michi soluendi debiti tribuat facultatem Per domi-
num nostrum Ihesum Christum qui uiuit et regnat in
secula seculorum A M E N

De Eodem Sermo Octauus

Cursus dilectissimi sermōe proximo : hys que cō-
prehensione domini precesserunt. Superest nunc
ut auxiliante dei gratia de ipso iam passionis ordine
sicuti promissimus differamus . Nam cum uerbis sacre
orationis sue dominus declarasset . Verissime sibi atq̄
plenissime : & hūanā & diuinā inesse naturā. Ostēdēs unde
esset quod pati nollet: et unde quod uellet: depulsa tre-
pidacione infirmitatis et cōfirmata magnanimitate uir-
tutis redyt in sentēciam sue dispositionis eterne: et se-
uiente dyabolo per ministeria Iudeorum: formam ser-
ui nichil peccati habentis obiecit: ut per eum ageretur
omnium causa : In quo solo erat omnium sine cul-
pa: Irruerunt ergo in lumen uerum filij tenebrarum :
et utentes faculis atq̄ lateris : non euaserunt infide-
litas sue noctem : quia non intellexerunt lucis auto-
rem : occupant paratum teneri : et trahunt uolentem
trahi : qui si uellet obniti nichil quidem in iniuriam ei⁹
impie manus possent sed mundi redemptio differretur
et nullum saluaret illesus : qui pro omnium erat salute
moritur⁹. Sinens igitur inferri sibi quicquid sacerdotū

illinc tu furor popularis audebat. Ad Annam Cayphe
 sacerum: ac de inde ad Caypham ex Anne transmissi
 one perducitur: et post insanas calumpnancium voces:
 post cometicas subornatorum testium fallitates ad ex
 amen Pylati pontificum delegacione transfertur: qui
 diuino iure neglecto clamantes se regem non habere
 nisi cesarem: tamq̃ romani deuoti legibus: omne iudiciū
 potestati presidis reseruallent: expecierunt execu
 rem magis seuerie q̃ arbitrum esse. Offerebant enim
 Ihesum duris nexibus iunctum: colaphis et alapis fre
 quentibus celum: sputis oblitum: clamoribus condempna
 tum. ut inter tot preiudicia quem omnes uellent perire
 non auderet Pylatus absoluere. Deniq̃ nec in accusa
 to aliquam reperisse causam: nec in sententia sua tenuis
 se constantiam docet ipsa cognicio: in quo iudex quem
 innocentem prenunciat: damnat: adiciens iniquo populo
 sanguinem iustum: aquo abstinendum sibi et intellectu
 proprio scelerat: et somno uxoris nouerat: nec purgat
 contaminatum animum manus lote nec i asperlis aque
 digitis expiatur: quod famulante impia mente comit
 titur. Excessit quidem Pylati culpam facinus Iudeoz
 qui illum nomine cesaris territum et inuidiosis uocibus
 increpatum ad effectū sui sceleris impulerunt: sed nec
 ipse euasit reatum qui cooperatus sediciosis reliquit iu
 diciū propriū et in crimen transiuit alienum. Quod
 ergo Pylatus dilectissimi implacabilis populi uictus in
 sania: multis Ihesum dehonestari ludibrys & multimo
 dis uexari iniureys. Quodq̃ eum flagellis celum: spinis
 coronatum et amictu erisorie uestis indutum persequē
 tium ostentauit aspectui ad mitigandos proculdubio in
 imicorū animos estimauit ut ex saturitate inuidie odys
 non ultra iam crederent psequendum: quē tot modis
 intuebantur afflictum. Sed cū inardesceret ira claman
 cium: ut barrabam indulgentia relaxaret et Ihesum
 eruris pena susciperet. eum consono fremitu diceretur
 a turbis. Sanguis eius super nos et super filios nostros.

Obtinuerunt iniqui damnationem suam quod pertinaci-
ter exigebant: quorum dentes sicut propheta attestat
arma erant et sagitte: et lingue eorum gladius acutus.
Frustra enim a crucifigendo maiestatis domino manus
proprietas continebant in quem letalia uocum spicula: et
uenenata uerborum tela iaciebant uobis falli Iudei et
sacrilegi principes populi totum facinoris istius pondus
incumbit. Et licet immanitas sceleris et principem ob-
ligat et milites. Omnis tamen facti summa uos arguit
et si quid in supplicio Christi: uel Pilati peccauit iudicium
uel cohortis obsequium. Hoc uos facit humani generis
digniores qui uestri furoris impulsu nec illis innocen-
tes esse licuit. quibus iniquitas uestra non placuit. Tra-
ditus itaque dominus seuiencium uoluntati ad irrisionem
regie dignitatis: supplicij sui iustus esse gestator ut im-
pleretur quod ysais preuiderat dicens. Ecce natus est
puer et filius est nobis datus: cuius imperium super hu-
meros eius. Cum ergo dominus lignum portaret crucis
quod in sceptrum sibi conuerterant potestatis. erat quid-
em hoc apud impiorum oculos grande ludibrium: sed ma-
nifestabatur fidelibus grande misterium: quia gloriosis-
simus dyaboli uictor: et inimicarum uirtutum potentis-
simus debellator: pulchra specie triumphi sui portabat
trophæum: et inuicte patientie humeris lignum salutis
adorandum regnis omnibus inferebat. Hæc et tunc ope-
ris sui ymagine: omnes imitatores suos confirmaret.
et diceret. Qui non accipit crucem suam et sequitur
me non est me dignus: Cuius autem cum Ihesu tur-
bis ad locum pene: Symon quidem cyrenæus inuentus
est. in quem lignum crucis transferretur a domino. ut et
etiam tali facto prefigeretur gentium fides. quibus crux
Christi non confusio erat futura sed gloria. Non ergo for-
tuitum sed figuratum et mysticum fuit: ut Iudeis in Christum
seruentibus ad compatiendum ei peregrinus occurreret
Dicente Apostolo Si compatiemur et conregnabimus:
ut sacratissima saluatoris obprobrium non hebreus quisq̃

Iheraelita. sed alienigena subderetur. Per hanc enim
 translationem a circumcissione ad prepucium a filijs cae
 nalibus ad filios spirituales immaculati agni propiciatio
 et omnium sacramentorum plenitudo transibat. Siqui
 dem pascha nostrum ut ait Apostolus ymolatus est Cae
 stus. qui se uerum et nouum reconciliacionis sacrifici
 um offerrens patri non in templo cuius iam erat finita
 reuerencia intra septa ciuitatis ob meritum sui sceleris
 diruenda. sed foris et extra castra crucifixus est. Ut
 ueterum uiscerum cessante misterio noua hostia noua
 imponeretur altari: et crux xpi non templi esset ara.
 sed mundi. Exaltato igitur dilectissimi xpo per crucem
 non illa tantum species aspectui mentis occurrat que
 fuit in oculis impiorum. quibus per moysen dictum est
 Et erit pendens uita tua ante oculos tuos et timebis
 die ac nocte. et non credes uite tue: Isti enim nichil
 in crucifixo domino preter facinus suum cogitare potu
 erunt habentes timorem non in quo fides uera iustificat
 tur: sed quo conscientia iniqua torquetur. Flos uero
 intellectus quem spiritus ueritatis illuminat gloriam cru
 cis. celos radiante puro ac libero corde suscipiat: et in
 teriori acie uideat quale sit quod dominus cum de passi
 onis loqueretur instacia dicendo: Venit hora ut clari
 ficetur filius hominis. Et infra: Hunc inquit anima
 mea turbata est: Et quid dicam: Pater salua me ex
 hac hora. sed propterea ueni in hanc horam: Pater cla
 rifica filium tuum. Et cum uox patris uenisset e celo
 dicens: Et clarificauit. et iterum clarificabo. respon
 dens Ihesus circumstantibus dixit: Non propter me
 uox hec facta est: sed propter uos: Nunc iudicium mu
 di: nunc princeps huius mundi eicietur foras et si ego
 exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum:
 O admirabilis potencia crucis: O ineffabilis gloria pas
 sionis: in qua et tribunal domini et iudicium mundi. et po
 testas est crucifixi. Traxisti enim domine omnia ad
 te: et cum expandisses tota die manus tuas ad populum:

non credentem et contradicentem tibi: confitende maiestatis tue sensum totus mundus accepit: Traxisti domine omnia ad te: quoniam in execrabili iudaei sceleris unam protulerunt omnia elementa sententiam cum obscuratis luminaribus relictis et conuerso in noctem die: terra quoque motibus quateretur insolitis: uniuersa quoque creatura impiorum se uisui denegaret. Traxisti domine omnia ad te: quoniam scisso templi uelo: sancta sanctorum ab indignis pontificibus recesserunt et figura in ueritatem: propheta in manifestationem. et lex in Euangelium uertetur. Traxisti domine omnia ad te: ut quod in iudeo templo obumbratis significationibus tegebatur. Pleno apertis sacramento uniuersarum ubique nationum deuotio celebraret. Hunc etenim ordo clarior leuitarum et dignitas amplior seniorum. et sacratior est unctio sacerdotum: quia crux tua omnium fons benedictionum omnium est causa gratiarum: per quam credentibus datur uirtus de infirmitate. gloria de obprobrio. uita de morte. Hunc etiam carnalium sacrificiorum uarietate cessante omnes differentias hostiarum: una corporis et sanguinis tui implet oblatio. quoniam tu es uerus agnus dei qui tollis peccata mundi: ut sicut unum est pro omni uictima sacrificium. ita unum de omni gente sit regnum. Confiteamur igitur dilectissimi quod beatus magister gentium Paulus Apostolus gloriosa uoce confessus est dicens. fidelis sermo et omni acceptione dignus quia Christus Iesus uenit in hunc mundum peccatores saluos facere: huic enim mirabilior est erga nos misericordia dei quod non pro iustis neque pro sanctis: sed pro iniquis et impijs: Christus est mortuus. et cum mortis aculeum recipere non posset natura deitatis. suscepit tamen nascendo ex nobis quod posset offerre pro nobis. Olim enim morti nostre mortis sue potentiam mirabatur Dicens per Osee prophetam. O mors ero mors tua et ero morsus tuus in inferno. leges enim inferni moriendo subijt. sed resurgendo dissoluit: et ita perpetuitatem mortis incidit.

ut eam de eterna faceret tēporalem. Et sicuti in Adā
 enim omnes moriuntur : ita et in Xpo omnes uiuifi-
 cabuntur. fiat itaq; dilectissimi quod Apostolus ait.
 Et qui uiuit iam non sibi uiuat sed ei qui pro omnibus
 mortuus est et resurrexit . Et quia uetera transie-
 runt: facta sunt omnia noua : nemo in carnalis uite
 uetustate remaneat: sed omnes de die in diem perfici-
 endo per pietatis augmenta remouētur: quantumlibet
 enim quisq; iustificatus sit: habet tamen dum in hac
 uita est quo probacior esse possit et melior: qui autem
 non proficit: deficit. et qui nichil acquirit: nichil pdit // non
 Currendum enim nobis est fidei gressibus: misericor-
 die operibus: amore iusticie: ut diem redemptionis no-
 bice spiritualiter celebrantes: nō in feruēto ueteris ma-
 licie et nequicie: sed in asimis sinceritatis et ueritatis
 ut resurrectionis Xpi mereamur esse participes . Qui
 cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat in secula
 seculorum A M E N

De Eodem Sermo fionus.

Mogue 50

Sacramentum dilectissimi dominice passionis
 salutem humani generis ante tempora eter-
 na dispositum et per multas significaciones omnibus
 retro seculis nunciatum: non ad huc expectamus mani-
 festandum: sed iam adoramus impletum testimonijs au-
 thenticis dum propheta cecinit tuba : euangelica pandit
 hystoria: et sicut scriptum est. Abissus abissum inuocat:
 in uoce cathedrarum tuarum: quoniam ad enarran-
 dam gloriam gratie dei. paribus tibi uocib9 utriusq; tes-
 tamenti altitudo respondet. Et quod erat sub uelami-
 ne figurarum profundum fit reuelata luce perspicuum
 Si enim inter illa miracula saluatoris que sub populorū
 gerebantur aspectui pauci ueritatis presentiam senti-
 ebant. Ipsiq; discipuli uoluntaria domini passione tur-
 bati: non euaserunt scandalum crucis: sine tentacōe

formidinis. Unde fides nostra intelligentiā sumeret:
unde cōstantia robur accipet: nisi que facta cognoscim⁹
p̄dicta legerem⁹. Peracto igitur dilectissimi saluato-
ris triumpho: et consumatis dispensacōib⁹ quas omnia
veteris testamenti eloquia nūciarunt: luceat carnalis
Jude⁹. Sed spiritalis gaudeat xpianus: Et festiuitas
que illis conuersa est in noctem: nobis coruscet in lu-
ce. Quoniam crux Xpi eadem est et credencium glo-
ria. et nō credencium pena. Quāuis enim p̄sequentiū fu-
ror: nichil aliud in dominum maiestatis operat⁹ sit q̄
atrocem crudelitatem et imite supplicium: redemptis tū dñi
passione: uerius iustior⁹ letandi est ratio q̄ dolendi tūc
fuerit discipuloy excusabilis pavor: nec diffidēcie culpā
apostolic⁹ meror incidere: quādo rōcurrentib⁹ ad unū
scelus Judeis Judeoyq⁹ principib⁹ sup thauray pignum
tumor. et p̄teruia uituloy petulancia leuebat. quādo sub
oculis omniū pastoris iusti sanguinē: frementū bestiaz ra-
bies expetebat. quādo deniq⁹ ip̄e etiam qui pati uene-
rat de nature nostre cōmuniōne dicebat. Tristis est ani-
ma mea usq⁹ ad mortem: hunc autem postq̄ susceptiōe
infirmittatis potentia est clarificata uirtutis nulla fi-
deliū mestitudine paschalis est obseruanda festiuitas. nec
tū tristitia nobis gestoy ordo recolend⁹ est tū ita do-
minus usus sit malicia Judeoy ut de inficione facino-
ris uoluntas sit impleta misericordis. Si aut̄ in exitu Ra-
habel de egipto sanguis agni fuit restitutio libertatis: et
sacratissima est facta festiuitas que p̄ hostis perudis irā
auerteret uastatoris: quanta populis xpianis cōcipienda
sūt gaudia: p̄ quib⁹ omnipotens pater filio suo unigenito
nō pepcit: sed p̄ nobis omnib⁹ tradidit illū ut in occisio-
ne Xpi Pascha esset uox et singulare sacrificiū: quo nō
ex dñacione pharaonis unus popul⁹: sed ex dyaboli cap-
tiuitate totus mund⁹ eruitur. Hoc ergo illud est dilec-
tissimi sacramentū: cui ab initio omnia sunt famulata
mysteria. Hunc sanguis iusti Abel mortē sūmi pastoris
eloquitur: et in patricidio Judeoy Capn interfectior

85

fratris agnoscitur. Nunc diluuium et Noe archa mani-
festat: quid sit reuocatio in baptismo. et quid sit
salutis in ligno: Nunc Abraham gērium pater pmissos
acquirat heredes: et in semine eius non germen carnis
sed fidei propago benedicitur. Nunc ad p̄nunciatū festis
omnib⁹ festum sacer nouoz mensis enituit: ut in quo
accepit mund⁹ exordiū: in eodē haberet creatura xp̄i
ana principū. Quāuis igitur furietes Iudei fecerint
in dominum Jhm̄ quocūq; uoluerunt: et suscepti homi-
nis ueritatē: nullis eoz aulib⁹ potestas diuina subtra-
erit: paciencia tū domini consily sui mun⁹ impleuit. et
p̄tinacia sacrilege crudelitatis p̄fecit opi saluatoris: qđ
non scribe: non pharisei: nō summi intellexere p̄tifi-
res: Si enim cognouisset nūq; dominum glorie crucifixe
issent. nec ip̄e itaq; dyabol⁹ intellexit: quod leuendo
in xp̄m suum destrueret principatū: qui antique frau-
dis iura nō p̄deret: si se a domini sanguine contineret
Sed malicia nocēdi auidus dū irruit: ruit. dum caput cap-
tus est. et dum p̄sequitur mortalem: incidit in saluato-
rem. Inuenit sane in hoc molimine impudentis auda-
cie dignū coopatorem: dignumq; cōsortem: cū impius Ju-
das maluit minister esse dyaboli: q̄ seru⁹ xp̄i quē non
timoris p̄turbacione deseruit: sed pecunie cupiditate
detraxit. Videte dilectissimi et prudēter inspiciate que
germina et quales fruct⁹ de auaricie stirpe nascātur.
quomodo merito Apostol⁹ radicem maloz omniū esse
diximuit. quia nullū peccatum sine cupiditate cōmitti-
tur. et omnis appetit⁹ illicit⁹ ist⁹ auiditatis est mor-
bus. Amore pecunie uilis est omnis affectio. et anima
lucris cupida: etiam p̄ exiguo p̄re nō metuit. Nullumq;
est in isto corde uestigium: in quo sibi auaricia fecit ha-
bitaculum. Hoc p̄fid⁹ Judas inebriatus ueneno: dum
litit lux puenit ad laqueum. et tam stulte impi⁹ fuit
ut triginta argenteis dominum uenderet et magistrum
Cum autē se ad excipiendum iniquitatis iudicium dei
fili⁹ p̄buisset: beat⁹ apostolus Petrus cui⁹ fides ea de-
nacione feruebat: ut et domino cōpati pat⁹ esset et mori

Ancilla sacerdotis calumniante pterit? : ex infirmitate piculum negacionis incurrit . Ob hoc sicut apparet helitare pmissus ut in ecclesie principe remedium penitencie conderetur . & nemo auderet de sua uirtute cofidere : quando mutabilitatis piculum nec beat? Petrus potuisset euadere . Dominus autem Jhs qui intra pontificale cocilium solo corpe tenebatur . trepidacodem discipuli foris positi diuino uidit intuitu . et pauentis animinum mox ut respexit erexit et in fletus plenitudine iurtauit . felices sancte apostolice lacrime tue que ad diluedam negacionis culpa uirtutem sacri habuere baptismatis Affuit enim dextera domini Jhesu cristi : que labentem te priusq; deyreris exciperet . Et firmitatem standi in ipso cadendi piculo recepisti . Vidit in te dominus fidem non ficta : non dilectione aduersam sed constaciam fuisse turbata . Abundauit flet? : ubi non defecit affect? . et fons claritatis lauit uerba formidinis : nec tardatum est remedium abolicois : ubi non fuit iudicium uoluntatis . Cito itaq; in soliditatem suam redyt petra tanta recipiens fortitudinem : ut qd in Xpi expauerat passioe . in suo p? supplicio non timeret Amen .

De Eodem Sermo Decimus

Um multis modis dilectissimi iudayta impietas laboraret : ut occasione aliquam ppetrandi in domium Jhm sceleris inueniret : et medacia que falsi testes iniustis sacerdotibus famulando protulerant : nichil quod morti dignum esset efferrent . Hoc quasi insupabile repererunt : ut dominum mundi affectati regni inuidia perurgerent . Cumq; Pylatus Jhesum que frustra erant uidebat argui : uellet absoluere : calidiose et minariter coclaauerunt . Tunc si dimittis non es amicus cesaris : Omnis enim qui se regem facit : contradicit Cesari : stultam in simulacionem imprudenter Pylate timuisti : sed formidabile fuit nomen regium : ut p imperio Cesaris opprimi debuerit noue

molicio potestatis. Si dominaudi consiliū tyrānicis tibi
 p̄diderit apparatus. Si prouisio armorū: Si cōgregatō
 diuiciarū: Si p̄sidia detecta sunt militū: quid enim gra
 uari sinis de affectata potētia: cuius specialis fuit de
 humilitate doctrina: Romanis legib⁹ non cōtradixit
 census subyt: didragma soluit: uentigalia non inhibuit
 que dei sunt deo: et que sunt Cesaris: Cesari reddē
 da cōstituit: paupertatē elegit. obedienciā suauit. man
 suetudinē p̄dicauit. hoc est uere nō impugnare Cesarē?
 sed iuuare. Vex tamen ne in totū inanis uideatur Ju
 deorū obiectio: discute diligēcius preles. quid de dñi
 Ihesu operib⁹ notū sit: quid de potestate coepectum
 cecis uisū. surdis auditū. claudis gressū: mutis donauit
 eloquiū. febres abegit. dolores resoluit: demōia eie
 cit: mortuos uiuificauit. mari et uētis ut quiescerēt
 impauit. Magnum proorsus regē illa demōstrāt: qui nō
 humana excellit potētia. sed uirtute diuina: Hanc er
 go iudei obiectat potestatem: cōmutant adionē suā et hoc
 p̄ferent ore quod tenet corde. Quare de terreis calūp
 niantur qui celestia p̄lectur: quāuis ergo Pilat⁹ one
 rosū sibi uiciolūg tēiret. qd̄ cum negleu cesaris ami
 cicie impetebant aliquādiu furorē mitigare conatus ē:
 Et ideo dñm Ihesū diuersis cōtumelys affici. aut per
 miltit aut iussit. aut faciat iniquitas de innocentis in
 iuris ulterius non tenuit. sed pertinax malicia pro
 p̄rys crescebat augmētis. et in quem obtinuerat ius il
 lationes. exigebat et mortis. unde cum tūmi sacerdo
 tes et principes iudeorū omnisq; multitudo crebris uo
 cibus acclamarent crucifige crucifige eum: tradidit ipse
 Ihesum p̄lequeurium uoluntati: Barraba illis latrone
 dimisso: ut qui in die festo latronem interficiebant uite:
 inpunitas eis prestaretur homicide: Cuncte itaq; dilec
 tissimi ad locum clarificacionis sue dominio. et misericor
 dia ab impioy tabernaculis exeunte ut impleretur quod
 scriptum est: Longe est a peccatorib⁹ salus. sequebatur
 eum multitudo populi et mulieribus plangencium et la
 mentancium eum. Solet enim Texas infirmior eciam

prohys qui morte sunt digni in lacrimas commoueri :
et damnatorum exitus pro nature comunis consideratione
misereri: Sed istum sibi plandum dominus Iesus dedigna-
tur impediri quia non decebat lucrum triumphum: nec lameta
uidoriam: Denique conuersus ad eas filie inquit Ierusa-
lem nolite flere super me. Sed super uosmetipsos et su-
per filios uestros flete. quia ueniet dies in quibus dicit
Beate Steriles et uentres qui non genuerunt: Ubi est
tristitia crucifigendi: ubi formido morituri: Non ter-
ret passuri animum hora supplicij: et docens nullam pro-
se flendi rationem esse: inducit penitentiam: denunciando
uindictam. Non est inquit quod dolere in me filie Iheru-
salem debeatis: pro uobis plangite: et pro uestris filijs
ullulate. Super illos funduntur isti ploratus quos tales
uiscera uestra peperunt lugendum uobis plane est non de
saluatore credendum: sed de impietate et temeritate
penitentium. Ego crucem uolens patior: et mortem in
me qua sum peccatorum admittor. Nolite flere pro mundi
redemptione: morietem quem in maiestate patris iudica-
tem uidebitis. Exaltatus autem Christus in ligno retorquit
mortem in mortis auctorem: et omnes principatus aduer-
sarios uictures pro obiectionem passibilis carnis elisit ad-
mittens in se antiqui hostis audaciam: qui in obnoxiam
sibi leniendo naturam: etiam ibi exactor esse ausus est
debiti: ubi nullum potuit uestigium inueniri peccati: Eua-
cuatum est igitur generale illud uendicis nostre: et
letale cyrographum et padum captiuitatis: in ius tran-
sit redemptoris. Clauis illi qui manus domini pedesque transso-
derant: perpetuis dyabolum fixere uulneribus. et sando-
rum pena membrorum inimicorum fuit interfectio potestatum
sicut suam Christus columate uictoriam. ut in ipso et cum
ipso omnes qui in eum crederent triumpharent. Cum er-
go dominus crucifixi eleuato corpore sublimis recedi-
liacem mundi exerceret. in quadam arce supplicij. Iatro-
nemque conuersum ad padis uocaret habitaculum. Vos prin-
cipes iudeorum legistis doctores. nec conscientie impietate
compacti: nec affectu sceleris mitigati: fixuris et

87

uox addebatis tela liguaz dicentes. Alios saluos fecit
seipsum nō potest saluū facere. Si Rex Israel est:
descendat de cruce et credimus ei. Sed hys uocibus
uestris stultis atq; blasphemys reddūt omnia elemē
ta respōsum. et unā sil' in uos sententiā ferūt. celū ter
ra sol sideraq; indignos suos suo ministerio ptestātes.
terribili motu insolitog; defectu tenebras mūdo uel
tre recitatis ostendūt. qđ si ad arguendos uos nec
celestia nec inferna sufficiūt. et crucē Xpi magis po
tuerūt petre atq; monumenta q̄ corda uestra scire
saltē quod in templo factū est scienter aduertite. Velū
cui? obiectui intercludebantur sancta sanctor; a lū
mo usq; ad p̄ma dirutū est: ut nichil iam esset discre
tōis: ubi nichil relederat sanctitatis. Repudiatos ita
q; uos debuistis agnoscere: et omne ius sacerdoty p
didisse: quia uox erat qđ ueritas uobis dixerat. Si
crederetis Moysi crederetis et michi. Merito ergo
uos testamētum utq; condemnat: et gracia uacuos
et lege priuatos: qui ideo resistitis nouis. quia nō cre
didistis antiquis. Hos aut dilectissimi qui ab ignorā
cie tenebris liberati: fidei lumē accepim; et in no
ui testamenti hereditatem p̄ electiōem adoptionis in
trauimus in festiuitate quā carnalis Israel p̄didit
gaudeam; quoniam Pasca uosty p̄molatus est Xps.
p̄ cui? ineffabilem gracia omnium carismatū benedicti
one ditamur. et ita in nouitatem a uetustate transe
rimur: ut nō solū p̄dili restituamur habitaculo. sed
etiam regni celestis glorie p̄paremur. adiuuante do
mino nostro Ihu Xpo qui cū patre et spiritu sancto
uiuit et regnat in secula seculorum Amen.

De Eodem Sermo Vnderimus

Considerata uobis dilectissimi ut uniuersa nota
bilis mundo adest festiuitas dñice passiōis. que
nos inter exultationes spiritaliū gaudiōy silere non
patitur. qua et si difficile est. de eadem solennitate sepi
us digne apteq; differere. nō est tamen libey sacerdo

ti in tanto diuine misericordie sacramento fidelibus po-
pulis subtrahere sermōis officium. cū ipsa materia ex
eo quod est ineffabilis. fandi tribuat facultatem. nec pos-
sit deficere quod dicatur. de qua nunquam potest satis esse quod
dicitur. Succubat ergo humana infirmitas gloria dei
et in explicandis operibus misericordie eius. imparē se-
semper inueniat. laborem? sensu. heretam? ingenio. de-
ficiam? eloquio. bonum est ut nobis par sit. quod etiam
recte de domini maiestate scimus. Dicere enim pro-
pheta Querite dominum et confirmamini querite faciem
eius. Neminis plurimum est quod totum quod querit in-
uenit: ne desinat propinquare: qui cessarit accedere.
Quid autem inter omnia opera dei in quibus humane admi-
rationis fatigatur intentio. ita contemplationem mentis nos-
tre et oblectat et iugat sicut passio saluatoris. de eius
omnipotentia que ei cum patre unius et equalis esse
cie est quociens ut possimus cogitamus. mirabilior sit no-
bis in deo humilitas quam potestas. et difficilior capitur
maiestatis diuine exinanitio. quam terribilis forme in sum-
ma puritate. Sed multum nos ad intellectum inuadit.
quod licet aliud sit creator. aliud creatura. aliud deitas
inviolabilis aliud raro passibilis. in unam tamen personam
concurrat proprietates utriusque substantie. ut siue in infir-
mitatibus. siue in virtutibus eiusdem sit contumelia et
et gloria. Hac fidei regula dilectissimi quam in ipsa
exordio Symboli per auctoritatem apostolice institutionis
accepimus. Ihesum Christum dominum nostrum quem filium dei pa-
tris omnipotentis unicum dicimus. eundem quoque de spiri-
tu sancto natum ex Maria uirgine cognoscimus. Nec
ab eiusdem maiestate discedimus. cum ipsum crucifixum
et mortuum et tercia die credimus resurrexerit. Omnia
enim que dei sunt et hominis. simul et humanitas et
deitas expleuit. ut dum passibili impassibilis inest: nec
uirtus infirmitate affici. nec infirmitas possit uirtute
iugari. Merito beatus Petrus apostolus in huius uni-
tatis confessione laudatus est. qui cum dominum quid de ipso
intelligeret discipuli scrutaretur omnium celerissime
uocis perueniens. Tu es inquit filius dei uiui. quod utique non

88

reuelate carne uel sanguine quorum obiectu interiores
oculi poterant impediri. sed ipso spiritu patris in cor
de operante credentis: ut ad regnum totius ecclesie pparat
primū disceret quod doceret. et p soliditate fidei quam
erat pdicaturus audiret. Tu es Petrus: et sup hanc petram
edificabo ecclesiam meam: et porte inferi nō pualetū
aduersus eam. xpiane igitur fidei fortitudo. que portas
mortis sup in xpūgnābde petram edificata non metuit
unum dominū Jhm Xpm: & uerū deū et hominem cōfite
ri: eundem credēs filiū uirginis qui actor ē matris. eūde
natū in fine seculoy: qui creator est tpm: eundem domi
num omnium uirtutū et unum de stirpe mortaliū: eūdem
peccati uescium. et in similitudinem carnis peccati p pec
catoribz ymolatū. Qui: ut humanū genū uinculis morti
fere puaricacōis absolueret. et dyabolo sementi potēciam
sue mayestatis occultauit. et infirmitatem nostre hūilita
tis obiecit. Si enim crudelis et supbū inimicū cōsilium mi
sericordie dei nosse potuisset. Judeoy animos cōuetudi
ne paciū tempore q̄ iniustis odys studuisset accēdere.
ne omnium captiuoy amitteret. seruitute. dū nichil sibi de
bentis psequitur libertate. fefellit ergo illū malignitas
sua. intulit supplicium filio dei quod cunctis filijs hominū
in remedium uerteretur. fudit sanguine iustū qui recōti
liando mūdo et p̄rium esset et poculum. Suscepit dominū
quod scdm ppositū sue uolūtatē elegit. Admisit in se im
pias manus futūrum que dum p̄p̄rio incumbunt sceleri
famulate sunt redemptori. Cuius etiam circa interfectores
suos tanta erat pietatis affectio. ut de cruce supplicās pa
tri nō se uindicari. sed illis postularet ignosce. Dicēs Pa
ter ignosce illis quia nesciunt quid faciunt. De r̄ utiqz
oracōis potēcia fuit. ut p̄dicacō Petri apostoli ex hys qui
dixerunt. Sanguis eius sup nos et sup filios nostros mul
toy ad penitēciam corda cōuerteret. et uno die baptisare
tur tria fere milia Judeoy: fieretqz cor unum omnium
& anima una paratoy iam p eo mori. quē poposcerāt cru
cifigi. Ad hanc indulgēciā traditor Judas puenire non
potuit. quoniam p̄dicōis filiū cui dyabolus stabat ad dex

tris pri⁹ in des pacem transyt. q̄ sacramētū P̄ps genera
lis redemptionis implet. Nā mortuo p̄ omnib⁹ impys
domino: potuisset etiā hic forte cōsequi remediū si nō
festuasset ad laqueū. Sed maligno cordi nūc furtis fraudū
dedito: nūc parricidalib⁹ cōmercijs occupato: nichil ūq̄ do
cumētōz misericordie saluatoris inledebat: nec p̄s acce
pat aurib⁹ domini uerba dicētis. Nō ueni uocare iustos
sed peccatores. et itoz Et uenit fili⁹ hominis querere et
saluare q̄ pierat. Nec intellexerat clemēciam P̄pi: qui
nō solū corporeis infirmitatib⁹ medebatur: sed etiā uulne
ra debiliū curabat animaz dirēs palitico sanato. Confi
de fili remittūtur tibi peccata tua. et dirēs oblate tibi ad
ultere: nec ego te cōdemnabo. uade et ampli⁹ noli pec
care. ut p̄ omnia opa sua ostenderet in illo aduentu suo
saluatorē se mundi uenisse. nō iudicē. A quo intellectu a
lienat⁹ impi⁹ traditor insurrexit in semetipsū nō iudicio
penitētis. sed furore peuntis: ut qui uite audorem inter
fehorib⁹ uēdidisset in augmentū damnacōis sue. etiā mo
riēdo peccaret. Quod ergo falli testes: quod cruēti prin
cipes. q̄ impi⁹ sacerdotes in domini Jhu P̄pi misterio
ignauia p̄sidis et famulatu impite cohortis egerūt et de
testandum uniuersis seculis et amplectādum fuit. Crux
enim dñi sicut in Judeoz erat mēte crudelis: ita est in
crucifigi uirtute mirabilis. furit in unum popul⁹ et mise
retur omnium P̄ps. Quod seuitia inferitur: potestate sus
cipitur. ut licēcia facinoris eterne op⁹ impleat uolunta
tis. Unde omnis ordo rez gedaz. quē plenissime euāge
lica narracō p̄uenit. ita fidelium ē accipiēd⁹ auditu ut
salua fide actionum que tpe dñice passionis implete sūt
intelligam⁹ nō solū remissionem peccatoz in P̄po cōpletā
sed etiā formam iusticie esse p̄positam. Vex ut hoc diligē
ci⁹ adiuuante domino differatur. Hec sermōnis portio in
quartam sabbati reseruetur. Aderit ut speram⁹ gracia
dei. qui nos orantib⁹ uobis faciat p̄missa cōplere. p̄ domi
num nostz Jhm P̄pm qui cum patre & spiritu sancto ui
uit et regnat p̄ omnia secula seculoz Amen.

De Eodem Sermo Duodecimus

Mais quidem sp̄a dilectissimi xp̄ianoy amicos
 sacramēto dñice passionis et resurrectionis exer
 cet neg nostre religionis officium est: quo nō tam mundi
 recōditō: q̄ humane in xp̄o nature assumptio celebre
 tur. Sed nunc uniuersam ecclesiam maiori intelligēcia
 instrui: et sp̄o feruēcōre oportet attēdi q̄ ipsa rex digni
 tas ita sacratorū diey recurſu et paginis euangelice ue
 ritatis expmitur. ut Pasca dñi nō tam p̄teritum recoli q̄
 p̄ns debeat honorari: In nullo igitur ab hys que ad cru
 ce Ihu xp̄i p̄tinēt. fidei nostre p̄grinētur intuit⁹. et nich
 il eoy que narracōe euangely retexūtur otioso capiam⁹
 auditu: Ut quia nō defuerūt nec ad huc delūt qui ueri
 tatē dominice incarnacōis impūgnēt. et q̄ in utero uirgi
 nis matris uerbū caro factū ē. q̄ infas ed it⁹ p̄ incremen
 ta corporea ad p̄fecte uirilatis p̄fecit etatem q̄ cru
 cifix⁹ mortu⁹ ac sepult⁹ et die tertia resurrexit in no
 stre quidē ymaginis forma: sed nō in nostre carnis alle
 xāt gēſū esse natura: nos ab euangelicis et apōstolicis
 testimonijs nullatē⁹ recedētes eoy intelligēcia roboremur
 quoy nos certissima docuerūt expmētā: ut pie ac con
 ſtante possim⁹ dicere: q̄ in illis et nos eruti sum⁹: et
 qd̄ uiderūt uidim⁹: et qd̄ didicerūt didicim⁹. qd̄ cōtraſta
 uerūt palpauim⁹: Et ideo in passione dñi nō cōturbamur
 quia in generacōe nō fallimur. Scim⁹ etēū dilectissimi
 et toto corde p̄fitemur patris et filij et spirit⁹ sancti
 unam esse deitatem et cōsubālem cōpiterne trinitatis et
 cōcensim in nullo a se diuisam: in nullo esse diuersam. quia
 sicut est intp̄alis: sicut incōmutabilis: sicut qd̄ ē esse nō d̄linēs.
 In hac aut̄ ineffabili unitate trinitatis. cui⁹ in omni⁹ cō
 munita sūt opa atq̄ iudicia reparacōm hūani generis p̄prie
 filij p̄sonā suscepit. quoniam ipse ē p̄ quē omnia facta sūt
 et sine quo factū est nichil. quib⁹ plasmatum de ligno ter
 re flatu uite rācōnalis animouit. idem naturā nostram ab
 etārnitatis arce deiecit: amisse restitueret dignitati.
 et t⁹ erat cōditōr. esset etiam reformtor. sic cōsiliū d̄tri
 nēs in esse sūt ut ad dñacōem dyaboli destruēdam magis
 ueretur iusticia rācōnis q̄ potestate uirtutis. quia ergo

primi hominis uniuersa posteritas uno sibi uulnere lauciata
corruerat: nec ulla sanctorum merita cōdicōm poterant illa
te mortis euincere. uēit e celo medicus singularis multis se
pe significatōib⁹ nūciat⁹. & ppheta diu pollicitatōe p̄mis
s⁹. qui manēs in forma dei & nichil pprie maiestatis amit
tens: in carnis nostre animeq; natura sū cōtagione atique
p̄uariatōis oriretur. Sol⁹ enim beate uirginis nat⁹ ē fili⁹
absq; delicto nō extrane⁹ ab hōim genere: sed aliē⁹ a cri
mine. in quo illi⁹ ad ymaginē & similitudinē dei cōditi & p
fecta esset innocēcia et uera natura: cū de Ade ppagine
un⁹ existeret in quo dyabol⁹ qd suū diceret nō haberet
qui dū in eū seuit quē sub peccati lege nō tenuit. ius impie
dñacōis amisit. Effusio. n. p iniustis sanguinis iusti tā potens
fuit ad p̄uilegiū. tā diues ad p̄ciū. ut si uniuersitas captiuoz
in redemptorē suū crederet nullū tyrannica uincula retine
rēt. Quā sicut Apostol⁹ ait Ubi habūdauit peccatū suphabū
dauit & gratia. Et cū sub peccati p̄iudicio nati accepint ad
iusticiā renascēdi ualidi⁹ donū factū ē libertatis. q̄ debitum
seruitutis. q̄ itaq; sibi in h⁹ sacramēti p̄sidio sp̄e relinquūt
qui in saluatoris nostri corpe negant hūane substantie ue
ritatē. Dicant ergo quo sacrificiō redētiati. quo sanguine
sūt redēpti: quis est qui tradidit semetip̄m p nobis oblatōm
& hostiam in odorē suauitatis. aut qd un⁹ sacrificiū sacra
ci⁹ fuit. q̄ q uer⁹ de⁹ p̄tife x altari crucis p ymolatōem
sue carnis imposuit. q̄ quis enim in cōsp̄ctu dñi multoz sanc
toz p̄cola mors fuerit: nulli⁹ tñ insolentis occisio ppiciatō
fuit mundi: Accipunt iusti nō dederūt coronas: & de fidei
um fortitudine exēpla nata sunt paciēcie nō dona iusticie
Singularēs em̄ in singlis mortes fuerūt. nec alter i⁹ quisq;
debitum funere suo soluit. cum inter filios hōim sol⁹ dñs
noster Jhs Xps extiterit. in quo om̄s crucifixi. d̄s mortui
omnes sepulti. omnes etiā sūt suscitati. de quib⁹ ip̄e dicebat
Cū exaltat⁹ fuero a terra omnia trahā ad me. fides em̄
uera iustificās impios et creans iustos ad nature sue trac
ta p̄cipē: in illo acquirit salutē. in quo se inuenit innocētē
Et quia un⁹ est mediator dei et hominū hōmo Xpsq; p cō
munionē sui generis ad pacē puenit deitatis. libez habens

de e⁹ potencia gloriari: qui cōtra hostē supbum in carnis
 nostre infirmitate cōgress⁹: hys uictoriam suam tribuit.
 in quoz corpe triūphauit. Cū igitur in uno dño nostro Jhu
 Xpo uero dei atq; hōis filio. diuinam cōfitemur de patre
 naturā hūanam: licet uerbi dei et carnis una plona sit: et
 utraq; effēcia cōmūes habeat actiōes: intelligēde tū sūt ipoz
 opm qualitates: et sincere fidei cōtemplacione cernēdū est
 ad que puehatur hūilitas infirmitatis. et que inclinetur
 altitudo uirtutis. quid sit quod caro sine uerbo nō agit. &
 quid sit qd uerbū sū carne nō efficit: sū enim uerbi potēcia
 nec cōcipet uirgo nec pareret: et sū ueritate carnis obuo
 luta pānis infancia nō iaceret. Sine uerbi potēcia nō ado
 rarēt Magi puez nouo sidere declaratū: et sū ueritate car
 nis nō inheretur puer in Egiptū trāfferri: quē Herodes cu
 piebat occidi. Sū uerbi potēcia nō diceret uox patris mis
 sa de celo. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in quo michi bñ cōpla
 cui. Et sū ueritate carnis nō ptestaretur Johānes dicens
 Ecce agn⁹ dei: ecce qui tollit peccata mūdi. Sine uerbi po
 tencia nō fieret reintegracō debiliū. et uiuificacō mortuoz
 Et sine ueritate carnis nec cib⁹ ieiunio. nec sōpn⁹ esset
 necessari⁹ fatigato. Postremo sine uerbi potēcia nō se dñs
 patri pfteretur equalē: et sine ueritate carnis nō idem
 diceret patre se esse minore. cū catholica fides nūq; sul
 criptat: utq; defendat: que scōm pprietatem diuine hūaneg
 substācie unū dei filiū et hominē credit et uerbū. Multa
 sūt dilectissimi que a ad explicōem hui⁹ quā pdicam⁹ fi
 dei de toto scripturaz corpe possem⁹ allumere. quia nichil
 sepi⁹ diuinis cōmendatur eloquys ip̄ dei fili⁹ scōm deitatē
 sempitern⁹ ex patre. et idē scōm carnē ex matre. Sed ca
 ritatis uestre fatigetur audit⁹ hodierno sermōi adhibē
 d⁹ est mod⁹. ut quarta sabbati que sūt adiciēda seruemus
 auxiliante dño nostro Jhu Xpo: qui cū patre et spiritu
 sancto uiuit et regnat in secula seuloz Amen.

De Eodem Sermo Tredecimus

Vangelica lectio dilectissimi que sacratissimam do
 minice passionis historiam referauit. ita uniuersa
 ecclesie nota ē de cōmuni frequētr auditu. ut uep gellarū

ordinem tanq̄ sub nostris habitu oculis singuli quiq̄ recō-
latis. Nec pax estimandi sunt. p̄fecisse qui de hys que au-
diūt nō dubitant. ut etiam si nōdū liquide aliq̄ ualeant scrip-
turaz capere sacramētū firmissime nō credant in diuinis
libris nullū esse mēdaciū. quia erga sincere fidei p̄missa est
intelligencie plenitudo. erigat se ad promerendam spiritus
sancti eruditionē illuminataz mentiū uigor et nō cōtentus
sit facti ordinem uolē: nisi ut ip̄am rationē impense sibi
pietatis inspiciat. ut auctorem suum humana natura scie-
do quantum ab eo sit dilecta plus diligat. Miserendi enim
nostri causam deus nisi in sua bonitate nō habuit: et mira-
bilior est secūda hominū generatio. q̄ prima hominū cōditō
quia plus est in nouissimis seculis reparasse deum quod pe-
rierat: q̄ a principio fecisse quod nō erat. libertatem quoq̄
innocencie naturalis. quam primoz patrū p̄uacatione p̄-
didimus: nulla p̄ se sanctorum p̄cedentium merita recepe-
runt: quia lata transgressoris sententia: omnem p̄geniem
captiue posteritatis obstruxit: et nemo extitit exors a
damnatione. quia nullus fuit liber a crimine. Sed redēp̄cō
saluatoris destruens opus dyaboli. Et rūpens uincula pec-
cati. ita magne pietatis sue dispoluit sacramentum ut usq̄
ad consumationem quidem mūdi p̄finita generationum ple-
nitude decurreret. Sed renouatio originis per institutionē
indiscrete fidei ad omnia retro secula p̄tineret: Incarna-
tio quippe ubi et occisio & resurrectio Xpi uniuersoz fide-
liū salū facta est et sanguis unius iusti quē nobis pater dona-
uit qui eū p̄ recōciliacōe mūdi credim⁹ fuisse. Hoc cōtulit pa-
trib⁹ qui similiter credidere fūdentū. Nichil ergo dilectis-
simi ab antiquis significacōib⁹ in xp̄iana religioe diuersum
est. nec unq̄ a p̄cedētib⁹ iustis nisi in dño Ihu Xpo spera-
ta saluacō ē dispelacōib⁹ quidem p̄ diuine uolūtatis racō-
ne uariatis sed in ip̄m cherulstantib⁹ & legis testimonijs:
et p̄pheticis oraculis. et oblatōib⁹ hostiaz. quia sic congrue
bat illos populos erudiri ut que reuelata nō cōpēt: obum-
brata suscipent: ut maior euāgely esset auctoritas: cui tot
signis: totq̄ mysterijs ueteris testamēti pagine deseruissent
de quib⁹ dñs p̄fitebatur q̄ nō uenerat legē soluere sed ad

91

implere. Non extimet sibi prodesse iudeus quod in littere
carnaliter supficie demoratur. & hys scripturis conuinci-
tur que apud nos uerā sui optinet dignitatē. dū et erudi-
mur p̄dictis. et ditamur impletis: Dicēte enim dño: Cū
exaltat⁹ fuero omnia trahā ad meipm. Nichil legalū in
structionū. nichil p̄pheticay reledit figuray. qđ nō totum
in Xpi sacramēta trāsierit: Nobiscū est signaculū circūcisi-
onis. sanctificacō carismatū. cōsecracō sacerdotū. Nobiscū
puritas sacrificij. Baptismi ueritas. honor tēpli. ut cessarēt
nūcy p̄q̄ nūciata uenerūt. Nec uacuatur reuerēcia p̄mis-
sionū. quia plenitudo est māifesta gratiay: Vex quia sicut
ait Apostol⁹ Cecitas in Israhel expte facta est. nec qui
fily carnis. hy filij sunt p̄missionis: ineffabilis misericordia
dei Israheliticū sibi populū de oib⁹ naciōib⁹ fecit. et saxea
illo gētilium cordium rigore mollito. ueros Abrahe filios ex-
citauit: ut cōclusis oibus sub peccato. qui carne nati sunt
spiritu renascātur. nec interlit quo patre quisq̄ sit genit⁹
cum p̄ indiscretam unū fidei cōfessionē. et fons baptisma-
tis faciat innocētes: et electio adoptōis cōfirmet heredes
Quid enim aliud egit crux Xpi. q̄ ut destructis inimicis
et recōcilietur mund⁹ deo. et sacrificium p̄molati agni ue-
ram in pacē cuncta reuocentur. siō autē cōcordat deo qui
ab ea quā in generacōe sua. edidit p̄fessione sua dissentit. &
diuini immēor paci inherere ostēditur renunciatis: dum re-
silire inuenitur a creditis. frustra enim xp̄ianum sibi no-
men usurpat: et nequaquā edimet se Pasca dñi celebrare. qui
Ihm Xpm in ea qua nat⁹ & pass⁹ & mortu⁹ ac sepult⁹ est
carne resurrexisse non credit. et nostre in illo nature re-
suscitatas p̄micias nō fatetur. Verus itaq̄ uenerator dñice
passionis sic crucifixum Ihm oculis cordis aspiciat: ut illius
carnē suam esse cognoscat. cōtremulcat in redētoris sui sup-
plicō terrena substantia. rumpantur infidelium menciū
petre. et qui mortalitatis grauabantur sepulchris. discussa
obscuroy mole pliliant. Appareāt quoq̄ in ciuitate sancta
idest in ecclesia dei future resurrectionis iudicia. Et quod
gerēdum est in corporib⁹ fiat in cordib⁹. Nulli infirmoz
crucis est negata uictoria: nec quisq̄ est cui Xpi nō auxilia

retur oracō. que si multis in eū leuientib⁹ p̄fuit. quanta
magis eos qui ad ip̄m conuertuntur adiuuit. Sublata est
ignorācia tempata est difficultas. et ignea illa qua uite re
gio erat inclusa tropheā sacer sanguis X̄pi extinxit: uere
luci antique noctis cessit obscuritas. Imitatur ad paradisi
diuicias popul⁹ xp̄ian⁹. et cūctis regeneratis ad amissam
patriam patefact⁹ est redit⁹. si nemo sibi illā uiam faciat
claudi. que fidei latronis potuit apiri. Celebrantes igitur
dilectissimi paschalis festi ineffabile sacramētum agnosca⁹
docēte spiritu dei. ad e⁹ glorie p̄ticipatōm uocati: et quam
spem sum⁹ ingressi. Nec ita nūc anxie. nunc superbe p̄sentis
uite occupant aetiones. ut non toto cordis affectu cōforma
ri redemptori nostro p̄ illius exempla uitamur. Nichil eū
non ad nostram salutem aut egit aut ptulit: ut uirt⁹ que
inerat capiti. inesset etiam et corpori. Nam primum ipsa
substantie nostre in deitate susceptio qua uerbū caro fac
tum est. et habitauit in nobis: quem hominum misericor
die sue nisi infidelem reliquit exortem. Et cui non com
munis cū X̄po est si assumētē recipit. et eo spiritu est re
generat⁹ quo ille p̄genitus. Deinde quis in illo suas non
agnoscat infirmitates qui perceptōem tibi: requiescentē
somnia: solitudinem mesitudinis. lacrimas pietatis nō uide
at forme fuisse seruilis: que quoniam ab antiquis sananda
uulnerib⁹. et a colluione erat purganda peccati. ita uni
genitus dei etiam hominis factus est filius ut et omnis
humanitatis ueritate. et diuinitatis plenitudine non care
ret. Sicut itaq; nostrum est. quod cum unione diuinitatis
peperit materna uirginitas: ita nostr⁹ est quod et iudaica
crucifixit impietas. nostr⁹ est qđ examine iacuit: et qđ die
tertia resurrexit. qđ sup omnes celoz altitudines ad dex
teram paterne maiestatis ascendit: ut si p̄ uiam mandatoy
ei⁹ incidimus: et si que in humilitate corporea nostre im
pendit saluti. non erubescimus confiteri. Nos quoq; in glo
rie sue consortium p̄uehamur. quoniam manifeste quod de
nunciavit implebitur. Omnis qui confitebitur me corā
hominib⁹ et ego cōfitebor eum coram patre meo qui in
celis est. Hic autem cohortacōi nostre adest atq; auxilia

tur gracia dei. que incarnationis Xpi et mortis ac resur-
 reccōis eꝝ inimicos tꝛuelata ꝑ oꝛs ecclesias ueritate dꝛstrux-
 it. ut totiꝝ mundi fideles cū apostolice fidei auctoritate cō-
 cordes una nobiscū exultacōe gauderēt. Dicente beato Pau-
 lo An ignoratis quia quicūqꝫ baptisati sumꝫ in Xpo Ihu
 dño nostro. in morte ipꝫ baptisati sumꝫ : Cōsepulti enim
 sumꝫ cum ipꝫ in morte: ut quomodo surrexit Xps a mor-
 tuis ꝑ gloriā patris ita et nos in nouitate uite ambulemꝫ
 Si enim cōplātati facti sumꝫ similitudini mortis eius sicut
 resurrectionis erimꝫ. Hoc scientes quia uetus homo nos-
 ter simul crucifixꝫ ē. ut destruatꝫ corpꝫ peccati. ut ultra
 non seruiamꝫ peccato. qui enim mortuꝫ est iustificatus est
 a peccato. Si autē mortui sumꝫ cum Xpo : credimꝫ quia si-
 mul etiam uiuemꝫ cum illo. qui uiuit et regnat cum patre
 et spiritu sancto in secula seculorꝫ Amen.

De Eodem Sermo Quartusdecimus

Loria dilectissimi dñice passionis de qua nos etiam
 hodie locuturos esse ꝑmittimus. humilitatis maxi-
 me est miranda mysterio. que omnes et redemit et docu-
 it: ut unde datū est ꝑciū inde et iusticia lumeretur. Om-
 nipotentia enim filij dei que ꝑ essenciam. equalis est patri:
 potuisset hūanum genꝫ a dñatu dyaboli solo impio sue uo-
 luntatis eruere. nisi diuinis opibus maxime cōgruisset. ut
 nequicie hostilis aduersitas de eo quod uicerat uinceretur
 et ꝑ ipam materiam naturalis reparetur libertas. ꝑ quam
 generalis fuerat illata captiuitas: Dicēte autē Euangelis-
 ta. ꝑ uerbum caro factū est et habitauit in nobis. Et di-
 cente etiam Apostolo ꝑ deꝫ erat in Xpo mundū recōciliās
 sibi: ostēsum est quia unigenitus sūmi patris filius: tale in-
 yt cum hūana humilitate cōsorcium: ut suscepta nostre car-
 nis animeꝫ substantia unus atqꝫ idem dei filiꝫ ꝑmaneret
 nostra augendo: non propria: quia infirmitas erat ꝑuehen-
 da. non uirtus. ut cum suo creatore creatura esset unita:
 nichil assumpto diuinū: nichil assumpti deesset humanū: Hoc
 consilium diuine misericordie et iusticie dei: licet in ꝑteri

his seculis quibus clam uelaminibus fuerit obumbratum non tanta ut sanctorum qui ab initio usque ad aduentum domini laudabiles extiterunt. intellectui negaretur: cum et prophetis uerbis et rebus gestis significacionibus salus que in Christo erat uentura promissa sit. quam non solum qui predicabant adepti sunt sed etiam omnes qui predicantibus crediderunt. una enim fides iustificat uniuersorum temporum sanctos: et ad eandem specie fidelium pertinet: quicquid per mediatorem dei et hominum Christum Iesum uel nos confitemur factum uel patres nostri adorauerunt faciendum. Nec inter Iudeos atque gentiles ulla distinctio est. siquidem sicut ait Apostolus Circumcisio nichil est atque preputium sed obseruancia mandatorum dei. que si cum fide dei integritate seruatur. ueros Abrahe filios id est perfectos faciunt christianos. Dicente eodem Apostolo Quicumque enim in Christo baptisati estis Christum induistis. Non est Iudeus neque Grecus. non est seruus neque liber: non est masculus neque femina. Omnes enim unum estis in Christo. Si autem uos Christi ergo Abrahe semen estis secundum promissionem heredes. Non est ergo dubium dilectissimi naturam humanam in tantam conexione a filio dei esse susceptam. ut non solum in illo homine qui loci us creature est primogenitus. sed etiam in omnibus sanctis suis unus idemque sit Christus: et sicut a matris capite ita a capite diuidi membra non possunt. Quamuis enim illius uite non sit sed eterne: ut sit deus omnia in omnibus: tamen modo etiam templi sui quod est ecclesia indiuisus habitator est: secundum quod ipse promisit dicens. Ecce ego uobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi: quibus Apostolus conuincens ait. Ipse est caput corporis ecclesie qui est principium primogenitus ex mortuis ut sit in omnibus ipse primatum tenens: quia in Christo contulit omnem plenitudinem diuinitatis habitare et per eum reconciliari omnia in ipso. Hys autem et alijs plurimis testimonijs quid insinuat cordibus nostris nisi ut per omnia ad ymaginem eius renouemur. qui permanens in forma dei carnis peccati forma dignatus est esse. Omnes enim infirmitates nostras que ueniunt de peccato absque peccati comunione suscepit. ut et famis et sitis et somni et lassitudinis meroris ac fletus affectionibus non careret. Dolo

93

relig. leuissimos usq; ad mortis extrema pateretur. quia ne
mo posset laqueis mortalitatis absolui. nisi ille in quo so
lo innocens erat natura omnium lineret interfici manib9
impior9. Unde saluator noster fili9 dei uniuersis et se cre
dentib9 et sacramentū condidit et exemplū. ut unum ap̄p̄he
derent resuscitando. alios sequeretur imitando. Hoc enim
doret beatus Petrus ap̄stol9 dicens. X̄p̄s pass9 est pro no
bis. uobis relinquens exemplum ut sequamini uestigia ei9
qui peccatū nō fecit: nec inuentus est dol9 in lingua eius. qui
cum malediceretur non maledicebat: cū pateretur nō cōmina
batur: tradebat aut se iudicanti iniuste. quia peccata uostrā
ipse ptulit in corpe suo sup lignum ut peccatis mortui iu
dicie uiuamus. Sicut ergo nemo est qui nō sit xp̄iane debi
tor discipline. quia et si remota est iudicie legis asperitas. uo
luntarie tū obseruancie creuit utilitas. Dicente euangelista
Iohanne quia lex p̄ Moysen data est gratia aut et ueritas
p̄ J̄hm X̄pm facta est. Omnia enim que sc̄dm legem siue
in circumcisione carnis. siue in diuersitatib9 hostiar9. siue in
sabbati obseruancia p̄esserunt X̄pm testificata. X̄pi sunt
graciam prelocuta: et ipse est filius legis non euacuando sig
nificacōes ipsius. sed implendo: qui licet idem sit auctor ue
ter9 qui et nouarum figurar9. tamen p̄missionum sacramē
ta mutauit. quia promissa p̄fecit. et denūciacionib9 cessacōm
impoluit. quoniam denūciatus aduenit. In p̄ceptis autem
moralibus nulla prioris testamenti decreta reprobata. Sed
euangelico misero multa sunt aucta ut p̄fectiora et lucu
liora essent dancia salutem q̄ promittencia saluatorem.
Omnia igitur que dei filius ad reconciliacōm et fecit et
docuit. non in historia tū preteritar9 actionum nouimus sed
etiam in presentium operum uirtute sentimus. Ipse ē qui
de spiritu sancto ex matre editus uirgine incontaminatam
ecclesiam suam eadem spiracione fecundat. ut per baptisma
tis partum innumerablem filiorum dei multitudo gignatur
de quibus dicitur qui non ex sanguinibus nec ex uoluntate
carnis. nec ex uoluptate uiri. sed ex deo nati sunt: Ipse ē
qui nullius gentis exceptiōem faciens de omni uacione que
sub celo est: unum sanctuarium ouium efficit gregem. et

Quotidie implet quod promiserat dicens Habeo alias oves
que non sunt ex hoc ovili et illas oportet me adducere: et
vorem meam audiant et fiet unum ovile et unus pastor.
Quāvis enim beato Petro principaliter dicat pascere oves
meas. ab uno tamen domino ipsa omnium regitur cura pas-
torum. et venientes ad petram tā letis tam irriguis pascuis
alut. ut innumere oves dilectionis. piquedine roborate. sicut
bonus pastor dignatus est pro ovibus suis animā suā ponere
ita et ipse nō dubitent p nomine pastoris occumbere. Ipse
est enim cui non solum gloriosa martirum fortitudo sed
etiam omnium renascendum fides in ipsa regeneratione cō-
patitur. Dum enim renunciatur dyabolo et credit deo. dum
in novitatem a vetustate transitur. dum terreni hominis
ymago deponitur. et celestis forma suscipitur. quedam spe-
cies mortis. et quedam similitudo resurrectionis interve-
nit. ut susceptus a Xpo: Xpmq; suscipiens non idem sit p
lavacrum qui ante baptismum fuit. sed corpus regenerati fi-
at caro crucifixi. Hoc cōmutatio dilectissimi ē dextere ex-
celli qui operatur omnia in omnibus. ut singulis fidelibus
per bone conversacionis qualitatem. ipsum piorum opeꝝ intel-
ligamus auctorem. gratias agentes misericordie dei qui in-
numeris carismatum donis ita uniuersum ecclesie corpus
exornat. ut p multos unus hominis radios idem ubiq; splē-
dor appareat: nec possit nisi gloria esse Xpi. cuiuslibet me-
ritum xpiani. Hoc est verum lumen quod omnem hominē
iustificat et illustrat: Hoc est illud quod p novitatem vite
desideria animum prouehit. et concupiscentias carnis extin-
quit: Hoc est quod Pasca domini in alimīs sinceritatis et ve-
ritatis legitime celebratur. dum fermenta veteris malicie
abiecto noua creatura de ipso domino inebriatur. et pascitur
Nō enim aliud agit participacō corporis et sanguinis Christi
q̃ ut in id quod sumimus transeamus: et in quo commortui
et consepulti et conresuscitati sumus ipsum per omnia et
spiritu et carnis gestemus Dicente Apostolo Mortui enim
estis et vita uestra abscondita est cum Xpo in deo: cum
enim Christus apparuerit vita uestra. tunc et uos appare-
bitis. cum eo in gloria. A M C N

De Eodem Sermo Quindecimus

94

Ermonem dilectissimi de gloriosa domini passione
promissum ita expectacōi uestre intelligo esse red
dendum. ut officium differendi et festo paschali cōueniat. et
austib⁹ impy erroris occurrat: qui enim dei filium ueram
naturam nostro carnis negant suscepisse. inimici sunt fidei
xpiane. et euangelicam lectionē nimis imprudēter impug
nant: ut scdm ipsos crux Xpi aut lilaris fuerit fatalis
aut suppliciu deitatis: quod a cordib⁹ pioy longe est repel
lendum. quis catholica integritas nec maculata pfidie: nec
rugam potest habere mendacy que unum Xpm sicut deum
sicut hominē cōtetur. ut nec falsum hominem nec deum
dicat fuisse passibilem. quis ergo ab illo initio quo in utero
uirginis uerbum caro factum est. nichil unq̄ inter diuinam
hūanāq̄ substantiam diuisionis extiterit. et p̄ omnia incre
menta corporea unius plone fuerint totiq̄ corporis actiōs
eapla tamen que inseparabiliter facta sunt nulla permixtio
ne confundim⁹: sed quid cuius nature sit ex opex qualitate
sentim⁹. Nec diuina enim humanis p̄iudicant. nec humana
diuinis: cum ita in idiplum utraq̄ concurrant ut in eis nec
proprietas assumatur. nec plona geminetur. Transcursus igitur
hys que passionem domini p̄cesserunt: quid documētay
habeat sacramētū paschale tradem⁹. Nam exardescēte ad
effectū sui sceleris leuicia Judeoy cum deus esset in Xpo
mundum recōcilians sibi. nulla uis templo corporis eius in
si ipse p̄mitteret potuisset inferri. Siquidem terribilis mi
litum cohors illa: a principibus et phariseis tū glady et
fulsibus missa multitudo. ita una domini uoce percussa est.
ut cum turba dixissent Jhm se querere nasarenū et respō
dit Ego sum: nemo eoy subsisteret. sed omnes simul amil
lo membroy officio retrorsum acti elisig corruerēt. In
quo utiq̄ diuine erat potestatis iudiciū: que impioy conatus
non armis cōtrarys. nec illius creature potentis auxilio.
sed sola uerbi uirtute p̄sterneret. quia uero saluando hūa
no generi alteriq̄ operis ratio congruebat. Nec posset laquis
Xpi precium credentiū fieri. si redemptor se non sineret cō

phendi. Admisit in se impias manus et cohibita est potentia
deitatis ut pueniretur ad gloriam passionis: Cuius utique inanis
fuisse spes et nulli profutura ymago tollerantie: nisi uera di
uinitas ueris se humane carnis sensibus induisset. ut unus dei
atque hominis filius aliunde intemerabilis aliunde impassibilis
mortale nostrum per suum immortale renouaret. et ideo mel
litudine ideo formidine non carebat. ut ad euidentias huius mun
di profuturas non solum nos sacramento susceptiois sed etiam
exemplo fortitudinis roboraret. Nam iniusta uideretur eius
ad patriam cohortatio. cui nulla esset in nostra infirmitate
communio. Veras autem diuinitatis passiones Elias propheta ipsius uoce
pronunciat Dicens. Dorsum meum dedi in flagella et maxillas
meas in palmas. uultum autem meum non auerti a contumacia
spuorum. quod utique uerbi caro patiebatur non uerbi pena e
rat sed carnis. Cuius iniurie atque supplicia etiam ad impassi
bilem redundabant ut ei merito dicantur illata: que in ipsius
sunt corpus admitta. Dicente Apostolo Si enim cognouissent
unquam dominum glorie crucifixissent. O reati enim Iudei
malicia sua in quod preuissent facinorose nesciebant: Unde mi
sericors Iesus dominus qui etiam interfectores suos uellet sua
morte saluare: per ignorantiam sententiam de crucis altitudine
supplicabat dicens. Pater ignosce illis quia nesciunt quid fa
ciunt. Nec intellectu enim cordis: nec auditu auris. nec ocu
lorum intuitu sentiebant quem affigi patibulo coegissent: Dum
in corpore hominis non agnoscant substantiam deitatis uide
runt humilem: et non adorauerunt uniuersitatis auctorem
nec intellexerunt potestatem iudicaturum. despicientes in
suetudinem iudicati. ut pleutores ueri dei. et negatores
ueri hominis. una impietas faceret. Dum serui formam in
Christo. et Iudei existimant sola: et heretici asserunt nullam
Dicant ergo isti fantastici christiani que substantia saluatoris
affixa sit ligno: que iacuerit in sepulchro. et reuoluto mo
numenti lapide: que tertia die caro resurrexit. uel quale cor
pus Iesus discipulorum uisum clauis ad eos hostium ingressus intule
rit. cum ad abigendam cernentium diffidentiam incipi oculis
digitisque tractari patentes: ad huc figuras clauorum. et recens
conpuncti lateris uulnere exigerit: Ac si facta in luce ueritatis

95

tevebras tuas heretica obducatio non relinquit. offendant
unde sibi spem vite pollicentur eterne: unde resurrectionis
Xpi credant se esse confortes: No enim possunt cum Apostolo
dicere: Xps resurrexit a mortuis primicie dormientium
quia no sunt primicie hominum: si no sunt de huane stirpe
nature. Qui enim primus hominum resurrexit et plenitudi
nis est portio qua precessit: ac pie creditur hoc qd in capite in
choatum in membris quoq esse coplendum. Quia sicut in
Adam omnes moriuntur ita et in Xpo omnes vivificabuntur
Amplectentes igitur dilectissimi xpiane spei unicum pignus
no divellamur a copage corporis Xpi in quo habitat. sicut ait
Apostolus Omnis plenitudo divinitatis corporaliter: et estis
repleti in illo. Nam cu sit incorporea substantia dei quomodo
corporaliter in Xpo habitat. nisi quia caro nostri generis fa
cta e caro deitatis: et in illo sumus deo repleti in quo sumus
etiam suscitati ut possimus cu Apostolo dicere. Prostra aute
conversatio in celis est. unde etiam salvatorem expecta
mus. dominum nostrum Iesum Christum qui reformabit corpus humi
litate nostre conforme fieri corpori suo vivens et regnans
cum patre et spiritu sancto in secula seculorum Amen.

De Eodem Sermo Sedecimus

Empere quidem dilectissimi fidelium mentes in di
vinorum operum decet admiracione versari et racionales
animos hys maxime cogitacionibus inherere per quas incremen
tum fidei sequantur. Cum enim pia cordis intencio vel ad
generalia beneficia vel ad specialia: ipsius gratie dona diri
gitur: multas a se vanitates abigit. et a corporalibus curis in
quodam spirituale secretum secedit. Sed hoc in xpe dñice passi
onis multo avidius excellenciusq faciendum est. ut ea que sunt
sacris lectionibus recensita: sane intelligencie suscipiantur audi
tu: et que magna sunt verbis. appetant maiora mysteria.
Prima namq erigendi sursum nostri cordis est ratio per ea et
iam que evangelica veritas narravit. voces prophetice no solum
gerenda sed tamq gesta cecinerunt: et quod humane aures
mondum cognoverunt faciendum: iam spiritus sanctus predicabat

impletum. Nam Rex David cuius secundum carnem semen
est Christus. diem crucis domini mille et plus centum anno-
rum etate precessit. et nichil eorum suppliciorum que sibi
memorat illata est prope. Sed quia per os eius ille lo-
quebatur. qui carnem passibilem ex ipso serpe eart sumptu-
rus: merito sub ipsius persona permittitur hystoria crucis:
qui in se gerebat corpoream originem saluatoris. Vere enim
in Christo David est passus. quia uere David in carne Christus
est crucifixus. Cum ergo omnia que in Christo iudicia admi-
sit impietas tanto ante predicta sunt: ut non tam de presen-
tibus propheticus sit sermo contextus: quod aliud nobis
per sempiternarum dispositionum dei incommutabilis ordo
releatur. apud quem et discernenda iam diiudicata et
futura iam facta sunt: Cum enim et qualitates nostra-
rum actionum et effectus omnium uoluntatum scientia diuina pre-
ueniat. quantomagis deo nota sunt opa sua et recte placuit quasi
facta recoli que non poterant diuina non fieri. Unde et Apосто-
li spiritu dei pleni. cum inimicorum Christi minas seueritatis pate-
rentur. recordi ad deum uoce dixerunt. Conuenerunt enim uiri
in ciuitate ista aduersus puerum Iesum quem unxisti Herodes
et pontius Pilatus cum gentibus et populis Israel face-
re: que manus tue decreuerunt fieri. Numquid iniquitas pro-
sequenti Christum. ex dei est orta consilio: et illud facinus quod om-
nium maius est crimine manus diuine preparationis armavit. non
hoc plane de summa iusticia sciendum est. quia multum diuer-
sum multumque contrarium est id quod in Iudeorum malignitate
prognitum. et quod in Christi est passione dispositum. Non
inde precessit uoluntas interficiendi. uide moriendi. nec de uno
extitit spiritu atrocitas sceleris et tollerancia redempto-
ris. Impias furentium manus non immisit in se dominus. sed ad-
misit. nec sciendo quod faciendum esset. coegit ut fieret. cum
tamen ad hoc carnem suscepisset ut fieret: denique inter cruci-
fixum. et crucifigentes tam dispares cause sunt. ut quod a Christo
susceptum est non possit resolui. et quod ab illis commissum posset ab-
oleri. qui enim uenit peccatores saluos facere ipsis quidem in-
tersectoribus suis misericordiam suam non denegauit: sed impe-
rorum malum in bonum credentium commutauit: ut mirabilior.

96

fieret gratia dei non scdm merita hominū: sed scdm diuicia
rum sciencie et sapientie dei misericorditer pparatā: quādo
et ipsos qui fuderant sanguinem saluatoris recipet unda bap
tismatis. Nā sicut scriptura que Apostolorū actū cōtinet lo
quitur cum p̄dicatōe beati Petri apli iudeorū corda cōpunge
ret: et agnita impietate sui sceleris diceret. Quid faciemus
uiri fratres. Idem Apostolus ait: Penitentiā agite et bap
tetur unusquisq; uester in nomine Jhu Xpi in remissionem
peccatorū uestrorū. et accipietis donū spiritū sancti: uobis est
enim remissio et filijs uestris et omnib; qui longe sunt
quoscuq; aduocauerit dūs de; noster. Moxq; addidit scrip
tura et dixit. qui ergo receperunt sermonem eius baptisati
sunt: et apposite sunt in illa die anime circiter triasmilia qđ
itaq; dñ; Jhs furorē fremenciū pati uoluit. in nullo eorū
auctor eorū criminū fuit: nec egit ut her uellēt: sed cessit ut
posset. Et sic usq; est obterate plebis insania: quō et p̄fidia
traditoris quē ab inhumanitate cōcepti sceleris et hūicis est
reuocare dignat; et uerbis assumendo in discipulū p̄uehen
do: in apostolum mouendo signis. cōsecrādo mysterijs. ut cui
nichil benignitēcie deesset ad correctiōem: nichil occasionis
esset ad crimen. Sed tu impiissime homo semē Chanaan et
nō Jude: nec iā uas electiōis sed fili; p̄dicōis et mortis: uti
liora tibi dyaboli incitāmēta credebas. ut facib; inflematus
auaricie: ad Triginta argēteorū lucy ardesceres. ut quid di
uitiarū amitteres nō uideres. Nam & si putabas credenciū
esse p̄missis: que fuit ratio ut tantill; pecunie modus p̄pone
retur acceptis. Imperabas demonijs: medebaris infirmis: ho
norabaris cū apostolis: et ut famē tue cupiditatis expleres
patebant tibi futura de oculis. sed animum interdidoꝝ ad
monitū. qđ min; licuit ampli; incitauit. nec tam placuit quan
titas p̄cy q̄ magnitudo peccati. Unde facinus cōmercy tui
nō ideo detestandū est: quia dominum uiliter extimasti sed
quia redēptorem etiam tuum ne tibi p̄ceres uendidisti: Et
merito tibi tua pens cōmissa est: quia in supplicium tuum ne
mo te senior inueniri potuit qđ igitur in tpe p̄stituto scdm
ppositū uolūtatis sue Xps crucifix; ē & mortu; & sepult;
nō pprie cōdicōis necessitas sed uice captiuitatis cōdicō fuit

Ideo enim uerba caro facta est: ut de utero uirginis sume-
retur natura passibilis. ut quod in filium dei propterari non potu-
it: in filium hominis possit admitti. Nam licet in ipso ortu
chorus charerent in eo signa deitatis et omnia incrementa cor-
poraliu puectiu diuinis essent plena miraculis infirmitatu
tame nostray susceperat ueritate. & excepta communione
peccati nichil a se huane infirmitatis excluderat. et ut sua
nobis infereret. & in se nostra curaret. ab omnipotente enim
medico duplex nobis miseris remedium preparatu e. cuius
aliud est in sacramento aliud in exeplo: ut p unu conferan-
tur diuina p aliud erigantur humana. Quia sicut deus iusti-
ficacionis e autor ita homo deuotionis est debitor Per hac
ergo dilectissimi salutis nostre ineffabilem reparationem
nec supbie nobis nec desidia loc? relinquatur Quia & nichil
habemus: nisi q accepimus. & iugiter adiuuemur. ut dona
gracie dei negligenter habeamus Iuste enim nobis iustat p
repto: qui pcurrit auxilio. & benigne incitat ad. obediencia
qui ducit ad gloriam Unde merito dñs ipe nobis factus
est uia quia nisi p Crisum non itur ad Crisum p ipsu aute
ad ipm tendit. qui p semita pacencie & humilitatis ei? ince-
dit: in quo plane itinere nec estus deest laboris. nec nubes
tristitie: nec procella formidinis Ibi sunt insidie iniquoru
persecuciones infidelium. mine potencium. contumelie supboz
que dominus uirtutu et rex glorie ideo omnia in infirmi-
tatis nostre forma. et in carnis peccati similitudine pcurrit
ut inter presentis uite pericula non tam optandu sit nobis
declinando ista elugere. q tolerando superare Iude est.
q caput nostry dominus Ihesus Christus omnis in se corpo-
ris membra transformans q olim in psalmo exultauerat.
id in supplicio crucis sub redemptorum suoy uoce clamabat
Deus deus meus respice in me. quare me dereliquisti uox
ista dilectissimi doctrina est. non querela Nam cu in xpo
dei et hominis plona sit. nec ab eo potuerit relinqui a quo
non poterat seperari Pro nobis trepidis et infirmis inter-
rogat. cur raro pati metuens exaudita non fuerit: instan-
te enim passione ad sanandum et corrigendum nostre fra-
gilitatis metum dixerat: pater si possibile est transeat ca

lix iste . Verūamen non sicut ego uolo : sed sicut tu : Et iterū pater si non potest transire calix iste a me nisi bibam illum : fiat uolūtas tua . qui ergo trepidacōe carnis euicta iam ad paternā transierat uolūtatē . et toto mortis terrore calcato opus sue cōstitucionis implebat : rur in ipso tāte uictorie exaltatus triumpho causam et rationem qua fit relictus idest non exauditus inquitit : nisi ut ostendat alium esse illum affectum quem ad humane formidinis exculacionem recepit . alium illum quem ex eterno placito patris p mundi recōciliacione preelegit . Unde ipa uox non exauditi expositio est magna in sacramento . quod nichil humano generi conferret redemptoris potestas : si quod petebat nostre obtineret infirmitas . Hec hodie dilectissimi ne uos prolixitate sermonis oneremus dicta sufficiant . Cetera in quartam sabbati differamus ad erit dominus orātibis uobis . ut que soluēda pmittim? ipso largiente reddam? Qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat . Per omnia secula seculorum A M E N

De eodem sermō Vicesimūseptimus

mg. super. XVII

Sermō proximus dilectissimi cuius uobis promissā restituere cupimus porcionem : in id differendi racionem processerat : ut de illa clamantis ad patrem crucifixi domini uoce loqueremur . ne simplex et incuriosus auditor ita acciperet uerba dicentis : Deus deus meus quare me dereliquisti : tamē fixo ihesu in crucis ligno paterne ab eo deitatis omnipotentia recessisset . cum in tātam unitatem dei et hominis natura conuenerit ut nec supplicio potuerit dirimi : nec morte disiungi . Manente enim in sua proprietate utraq; substantia : nec deus reliquit sui corporis passionem : nec deum fecit caro passibilem : quis diuinitas que erat in dolente : non erat in dolore . Unde secundum uerbi hominisq; personam . idem est qui factus ē inter omnia et per quem facta sunt omnia : idem est qui impiorum manibus comprehenditur : et qui nullo fine concluditur : Idem est qui clauis transfigitur . et qui nullo do

lore lauciatur. Idem postremo est qui mortem subyt : et
sempiternus esse non desyt .ut utrimq; signis non dubys ma
nifestetur .quod uera sit in. Ppo humilitas et uera maiet
tas. quia ideo se humane infirmitati : uirtus diuina conseru
it. ut dū de? sua facit esse que non sunt . nostra faceret
esse que sua sunt : non ergo aberat a patre filius : nec a fi
lio pater : et illa deitas incommutabilis atq; inseparabilis
trinitas nichil sui a se poterat habere discretum quis enim
suscepte incarnationis dispensacio ad unigenitum dei filiū
proprie ptineret: sic tamen pater nō abingebatur a filio. quē
admodum caro nō diuidebatur a uerbo. Ideo ergo Jhs uoce
magna clamabat: quare me dereliquisti. ut notū dūb? faceret
q; nō optauerit eum nō erui. non defendi. sed se uentū mani
b? dereliqui: hoc est saluatore mūdi fieri: x omnium hominū
redētoe. nō p miserā. sed p misericordiā. nec amittōe auxily
sed diffinitōe moriēdi. que uero illic uite intercessio scēda
ē ubi et anima et ptāte ē amissa . x ptāte renouata : Dicit e
nim beat? Paulus Apostol? q; pater filio non peperit sed pro
nobis omnib? tradidit illū. Et itez dicit: quoniam Pps dilex
it ecclesiam: et semetipm tradidit p ea. ut eam sanctificaret
Unde tradi dominū passioni tam fuit pater ne q; ipsi? uolum
tatis. ut eū non solū pater relinqueret sed etiā ipse se quadā
racōe desereret. Cōtinuit enim se ab impys crucifigi potes
tas : et ut disposicōe uteretur occulta. uti uoluit uirtute ma
nifesta. Nā qui mortē et mortis auctore sua uenerat passi
one destruere: quō peccatores saluos faceret si peccatorib?
repugnaret. Iudeoz igitur hoc fuerat dilectissimi ut Jhm
crederēt a deo relictū. in quem tāto scelere seuire potuisset
qui sacramentū mirabilis paciencie nesciētes. sacrilega illu
sione dicebāt. Alios saluos fecit seipm nō potest saluum fa
cere. Si Rex Israhel est descendat de cruce et credimus
ei. Nā uestre recitatis arbitrio stulti scribe et impy sacer
dotes et insani doctores legis: ascendēda erat. potencia salua
toris. nec scdm pces blasphemantiū linguaz hūani generis redē
tio debebat admitti. Cum si deitatem filij dei uoluissetis ag
noscere. innumera opa ei? uideretis que nos ad eam quam
fallaciter pmittitis fidē cōfirmare debuerit. Si aut ut pfi

Remini uerum est qd alios saluos fecit: cur illa tot et tanta
 miracula que sub publico facto sut cōspētu: in nullo cordis
 uestri duriciē mollierūt. nisi quia sp̄s ita spiritu sancto restitū
 tis. ut oīa a uobis bñficia dei. in p̄niciē uerteretis. Nā etiam
 si descendisset Xps de cruce: uos tū haberetis in crimine.
 Spreta ergo sut hūane insultacōis obp̄bria: et misericordiā
 dñi p̄dita et collap̄sa repantē. nulla cōtūelia. nulla cōuicia.
 a sua uia p̄positi remouerunt: Offerebatur enim deo p̄
 salute mundi hostia singularis. et occisio Xpi ueri agni per
 tot secula p̄dicata p̄missionis filios in libertatem fidei trās
 ferebat. Cōfirmabatur quoq; testamentū nouū et Xpi sag
 uine eterni regni scribebantur heredes. Ingrediebatur tū
 mus p̄t̄ifex in sancta sanctorū et ad exorandū deū immā
 culatus sacerdos p̄ uelū sue carnis intrabat. Deniq; a deo
 tunc a lege ad euangelium a synagoga ad ecclesiam: a mul
 tis sacrificijs ad unam hostiam. euidens est facta translatio
 ut emittente sp̄itum dño. uelum istud mysticum qd templi
 penetralia sacratūq; secretum. suo intercludebat obiectu. a
 summo usq; ad p̄mū in subita scinderetur. quoniam figuras
 ueritas auferrebat et sup̄flui erant nūcy sub p̄ucia uiciati.
 Adiecebatur hys elemētōz oīm tremēda cōmōcio: et aucto
 ribus crucis xpi ip̄a se nature officia subtrahent. Cumq;
 custos supplicij centurio territus hys que uiderat. Diceret
 Vere fili⁹ dei erat homo iste. Impietatē tamen iudaeam
 inuicem et petris omnib⁹ duriorē nulla p̄ditur mitigasse
 cōpuncio: ut appareat paciores ad intelligendū dei filium.
 tunc fuisse Romanos milites. q̄ Israheliticōs sacerdotes:
 quia ergo iudei sacramētōz omnium sanctificatione priuati
 Luce sibi in tenebras. et in luctum festa uerterunt. Nos di
 lectissimi eskulam sup̄ omnes gētes gr̄am p̄liuib⁹ corpibus
 dei. atq; animis adorem⁹: obsecrantes misericordē patrem
 et diuitem redemptorē: ut de die in diē auxilio ei⁹ adiuti
 oīa h⁹ uite picula possim⁹ effugere. Adest. n. callid⁹ ubiq; se
 lator. et nichil uacū a suis reliquit insidijs. cui auxiliante
 mia dei que nobis inter oīa aduersa p̄tēditur fidei semp̄
 cōstantia resistendū quis impūgnare nō desinant: neminem
 tū que expūgnat inueniat. Proslint omnib⁹ dilectissimi reli

quod celebrata ieiunia & continentie utilitas: quae & animis &
corpibus probantur congruente nullis corrumpantur. excellibus
que enim ad sobrietatem & plimoniam pertinet. ideo diligenter
in his sunt celebrata diebus: ut de breui studio in longa consue-
tudine mitterentur. et siue in operibus misericordie siue in stu-
dio plimonie: nullum a fidelibus uacuum tempus habeatur. quoniam ita
in accessu dierum et cursu temporum lucra debemus facere operum: non de-
na merito. His autem studiis et reliquis animis aderit mi-
sericordia dei ut quod fecit concupiscenti faciat obtineri qui uiuit
et regnat in secula seculorum Amen.

De eodem Sermo Decimus octauus

Agnitudo quidem dilectissimi ineffabilis sacramenti: ita
humane intelligentie altitudinem & toris uincit eloquii fa-
cultatem ut excellentissimis ingenijs et facundissimis linguis:
sublimior sit triumphus diuine passionis. Sed gaudendum nobis pa-
rius quam erubescendum est: quod tamen superemur materie dignitate de-
qua nemo humilis letitius quam qui putant suffecisse qui dixit. non
ergo superfluo que per diuina predicamur: nec de rebus diuinis lo-
quens carnalium aurium sunt timenda. fastidia: tamen despectui sunt
futura quia crebro cognoscuntur iterata: cum hoc maxime ad
christiane fidei pertineat soliditatem. ut secundum apostolicam doctrinam id
ipsum dicamur deus et simus perfecti in eodem sensu & in eadem scientia
Infidelitas quippe que omnium mater est errorum. in multas opi-
niones quas arte dicendi necesse habeat colorare distribuitur
ueritatis autem testificatio nunquam a sua luce discedit: et quod alijs
minus. alijs amplius micat. non uarietas facit lucis sed infirmi-
tas contemplantis. Cui secundum supernae illuminationis auxilium etiam in
eo sermone famulandum est: ut quoniam dei agriculturalura dei edi-
ficatio estis ipse & dispensanti et accipienti tribuat sufficienti-
am qui largitorem suam iustam exigere nouit usuram. De
curso igitur dilectissimi textu euangelice lectionis: qua de
gloria crucis Christi intento accepistis auditu: omnia uobis diui-
norum eloquiorum misteria patefacta. lenite: et quicquid sub p-
phetis testificationibus umbra ueteris testamenti uelabat in
sacramento passionis domini manifestum est gaudete. Ideo enim

Sacrificiorum uarietas: et purificationum differentie disti-
 nerunt. Ideo mandatum circumcisiōis. ciborū discretio. uicium
 sabbati. et paschalis agnitionis. occisio. quia lex per Moy-
 sen data est. Gracia aut et ueritas p̄ Jhm̄ Xpm̄ facta est
 p̄cellerunt figure. ut sequeretur effectus. et aduentu rex
 nūciatarū finita sūt officia nūciōy. Sic recōciliacōe hūani gene-
 ris tempata. ut salū que in Xpo est nullis seculis sub eadē
 iustificacōe defuerit. et ad hoc dilacōnū p̄fererit ratio. ut
 que dur credita sūt an̄g fierent. incūctanter honorarentur
 Nā cū uirtus fidei in hys que uilui nō subsceat cōstituta
 sit. indulgēciū nobiscum regit doctrina celestis. quos in her-
 mundi tpa distulit ad intelligencie facultatē. ut mltipluri-
 bus q̄ priores et ualib⁹ uteremur et redib⁹. Quod ergo no-
 bis de passione dñi nostri Jhu Xpi sacra et digito dei scrip-
 ta euangelia p̄testatur. sū nūbilo hesitacōis accipite: et rex
 gestarū ordinē tam habetote manifestū. q̄ si omnia corpeo
 et uilui attingeretis et tactu. uera in Xpo deitas et uera
 credatur hūanitas. Xpe est raro qui uerbū. et sicut unū cū
 patre substantie. ita unū cū matre nature. Nō geminatus
 p̄sona. nō cōsul⁹ essentia. sed utraq̄ sit utēs. ut et uirtus
 glorificare possit infirmitatem. et infirmitas non ualere
 obscurare uirtutē. Cōphendi se a p̄sentorib⁹ patitur qui cō-
 tinet mundū. et eoy manibus nēctitur. quoy corde nō capi-
 tur. Iusticia nō resistit iniustis. et redit ueritas testimonys
 falsitatis. ut manēs in forma dei. formā impleat serui. et
 ueritatē natiuitatis corporee cōfirmaret leuicia corporee
 passionis. Sed hanc unigenito dei subire. et p̄peti non cōdicō
 necessitatis. sed misericordie ratio fuit. ut de peccato damna-
 ret peccatū. et dyaboli op⁹ de ope dyaboli solueretur. Inimi-
 c⁹ etē hūani generis mortificare in ipa origine unuer-
 sati letale uuln⁹ intulerat. Nec poterat declinare i⁹ ferreū
 dedit⁹ seminis coptua p̄genies. Vnde cū in tot generacōib⁹
 mortali sibi lege subiectis unū uideret inter filios hōim e⁹
 uirtutē sup̄ omnes loci⁹ t̄pis sanctos miraretur excelle-
 re. secus se fore credidit de p̄petuitate sui iuris. si nulla in
 die sue merita seue potuisset supare uim mortis. famulis
 itaq̄ suis et stipendiarys uehementi⁹ incitatis in p̄iudiciū suū

Tenuit. & dū putat aliquid sibi debere quē potuisset occidere.
nō uiderit libertatē singularis innocēcie similitudinē psequēdo
nature. Nō aut errabat in genere. sed fallebatur in crimi
ne: Adā .n. prim⁹ & Adam secund⁹ unū erāt carne nō ope.
et in illo moriuntur: in isto oēs uiuificabuntur. ille p̄ supbie
cupiditatē iter fecit ad miserā: Hic p̄ hūilitatis fortitudi
nem uiam paui ad gloriā. Vñ ip̄e dicit Ego sū uia ueritas
et uita. uia scilicet in forma cōuersaciōis iuste. Veritas in
expectaciōe rei certe: Vita in p̄ceptōe felicitatis eterne.
Hoc magne pietatis sacramētū dilectissimi sicut iudayca im
pietas ita dyabolica supbia nesciebat. Si em̄ cognouisset. nūq̄
dñm glorie crucifixisset. Sed quia hostē hūani generis. late
bat cōsiliū misericordie dei: et opposito carnis uelamine deus
in X̄po mūdū recōciliās tegebatur: p̄stitit in eū fuere in quo
nichil suum poterat inuenire Nam & malignitati e⁹ hoc ma
gis potuisset p̄desse si p̄ceret: p̄ quē omnium solūda erat
captiuitas: rep̄da libertas sed lucē tenebre nō cōphēderūt
nec menda & recitas sapienciam ueritatis potuit inspicere
Tenuit itaq̄ disposita mansuetudo paciēciam: & cohibita famu
lanciū sibi angelicaz uirtute legionū hausit calicē doloris et
passiōis. totūq̄ suppliciū transtulit in triūphum: Vidi sunt
errores. subactę sunt ptates: accepit nouū mund⁹ exordium
ut damnata generaciō nō abesset. e⁹ saluandis regeneraciō sub
ueniret. Transierūt uetera & ecce facta sunt noua: ut uni
uersoz in X̄po credēcium et in sancto spiritu renatoz. p̄ ip̄m
& cū ip̄o una esset passiōis societas: & resurrectiōis eūitas:
Dicēte Apostolo Mortui. n. estis: & uita uestra abscondita est
cum X̄po in deo. Cū aut X̄ps apparuerit uita uestra: tunc &
uos apparebitis cum ip̄o in gloria: In hac igitur spē dilectis
simi cōstituti oēs dyaboli cauetē uerucas: qui non solū p̄ car
nis cōcupiscēcias & p̄ corporeas tū insideatur illecebras. sed
inter ip̄a quoq̄ semina fidei spargēs sisaniam falsitatum. ue
ritatis studet uiolare culturā: ut quos nō potuerit corrūpe
malis actib⁹: impys subuertat errorib⁹. Fugite ergo munda
ne argumēta doctrine: & uigila hereticoz uite colloquia. nich
il uobis cōmune sit cū eis qui catholice aduersantes fidei.
solo sunt nomine xp̄iani. Nō em̄ tēplū spirit⁹ dei nec mēbra

sunt xpi. sed fallis opiniōib⁹ implicati tot spēs hūt dyaboli:
 quot simulacra mēdacy. a quib⁹ malis p̄ dñm Jhm xpm: qui
 et uia & ueritas et uita liberati oēs uite isti⁹ tētaciōes et
 plia: cū fidei exultaciōe tollerem⁹. si. n. patimur & cōgregabi
 m⁹. qđ p̄miū nō eis tm̄ patū est. qui p̄ nomine dñi impiorū
 se uicia sūt pēpti. quomā uniuersitas deo seruiēciū deoq̄ ui
 uenciū sicut in Xpo est crucifigā: ita & in Xpo coronāda.
 Illis quidē in oī gloria p̄cellētib⁹ qui terribiles mortes. et
 seua tormēta usq̄ ad exaltacōm spirit⁹ tollerādo supauerūt
 sedeciam hys subseq̄ētib⁹ qui auaricie cupiditatē. supbie elā
 cōem: desideriaq̄ luxurie carnis sue mortificacōe uicerunt
 Unde merito Apostol⁹ ayt: qđ oēs qui pie uolūt uiuere in Xpo
 p̄secucōem patiūtur: c⁹ utiq̄ nō est extrane⁹. qui nō est pie
 tatis alien⁹. paschalē. n. festiuitatem solēniter agit. qui nō in
 fermēto ueteris malicie sed in alimīs sinceritatis opatur.
 nec in Adam primo: sed in Adam secūdo uiuit menbz scile
 cet fact⁹ corpis Xpi qui cū esset in forma der: forma serui
 dignat⁹ ē fieri: ut in uno mediatore dei & hōim homine Jhu
 Xpo & plēitudo mayestatis diuine. & ueritas nature esset hu
 mane: quā nisi uerbi diuinitas in sue plone recipet unitatē
 nec regeneracō esset in aqua baptismatis nec redemcio in
 sanguine passionis. Sed quia in sacramēto incarnacōis Xpi
 nichil fallū nichil accepim⁹ figuratū: nō frustra nos ut cum
 moriēte mortuos. et cū resurgēte credim⁹ sulcitos manē
 te ipō in nobis qui opatur omnia in oib⁹ uiuens et regnās
 cū patre et spiritu sancto de⁹ in secula seculoy Amen.

De Eodem Sermo Decimusnonus

Sacram dilectissimā dñice passionis hystoriam euange
 lica ut moris est narracōe decursam: ita omniū ueloz
 arbitror inhelisse pectorib⁹: ut uniuersis audiēciū ipa lectio
 quedam facta sit uisio. Habet em̄ hanc potēciā fides uera
 ut ab hys mētē delit. quib⁹ corpalis p̄cia interesse nō potuit
 ut siue in p̄teritū redeat siue infuturū se cor credētis ex
 tendat. nullas sentiat moras t̄pis cogitacō ueritatis. Adest
 ergo sensib⁹ nostris ymago rerū p̄ nostra salute gestay et
 quitquid tunc discipuloy p̄strinxit animos nostros quoz tan
 git affect⁹ nō qđ aut iusticia dep̄mitur aut se uenciū Judo
 rum furore terrēmur cū etiam eos quos illi⁹ tempestatis

non M

sp̄x

tristitia dep̄mitur
M

magnitudo cōcussit ad inuictā cōstantiam resurrexio domi
ni ascēsiōq̄ p̄uexerit. Sed quia cum in cogitationem uenit
quales tunc Iherusalem populi. et quales fuerint sacerdotes
cum magno accepim⁹ tremore mentium: tantum faci⁹ im
pioꝝ. quōis enim ad salutē hūani generis p̄tineret passio sal
uatoris: et eterne mortis uncula sp̄ali sint domini dirupta
morte. Aliud tū crucifixi paciēcia. aliud crucifigēciū agit
insania: nec ad eosdē rex exit⁹ misericordia ⁊ ira tēdebat.
cū p̄ eiusdē sanguinis fusione P̄ps soluerit mūdi captiuitatē.
Iudei interficerēt omniū redētozem. Obdurauit igitur car
nalis Iſrahel malignitas sua: ⁊ nichil eis legis testificatio:
nichil misterioꝝ ymagines nichil p̄phetaz oracula p̄fuerunt
cū Pasca dñi tot seculis celebratū. in eo Iohānes doceret im
pletū. de quo publica p̄testacōe dicebat. ecce agn⁹ dei ecce
qui tollit peccata mūdi. repūgnat iniquitas iusticie. cecitas lu
ci. mēdatiū ueritati. sed d̄ se uicia oblutāciū. de scelere crudeli
um obtinuit Ihs eterne dispōis effectū. et ita hūano generi
sua morte cōsuluit. ut sacramētū salutis etiā ip̄is p̄secutori
b⁹ nō negaret. qui eū uenerat uniuersis credētib⁹ oīa pecca
ta dimittere a generali indulgēcia: nec iudaicū uoluit crimē
cōcludere: quoz itaq̄ p̄fidiam detestamur eorundē fidem
si conuertantur amplectimur. et imitantes misericordiā do
mini qui pro eis aliquibus erat crucifixus orabat. Nos
quoq̄ cum beato Paulo apostolo iūgm⁹ preces: et ut ille
popul⁹ misericordiam sequatur optam⁹. ob cui⁹ offensionem
graciā recōciliacōis accepim⁹ quā sicut ap̄t magister gentiū
cōclulit de⁹ omnia incredulitate: ut misereatur omniū. Quid
aut̄ illud fuit qd̄ et Iudeis intellectu ab̄stulit. et sapienciā
mundi corda turbauit. nisi crux filij dei que ⁊ philosophiam
euanescere prudenciū. ⁊ Iſraheliticā fecit caligare doctriā.
Omniem nōq̄ sensū hūane mētis excessit diuini altitudo cō
sily. cum placuit deo p̄ stulticiam predicacionis saluos face
re credētes. ut mirabilior fieret constantia fidei ex difficulta
te credendi: Inconsequens enim et irracōnabile uidebatur
recipere animo: q̄ creatorem omnium naturaz in substan
cia ueri hominis uirgo intemerata pepisset: q̄ equalis patri
filius dei. qui implet omnia et continet uniuersa: furem
eum manibus comprehendī. iniquorum iudicio condemnari:

Et post de decus illusionum cruci se permisisset affigi. Sed
 in his omnibus simul sunt et humilitas hominis et celsitu
 do deitatis. Nec misericordie ratio maiestatem misericordie
 obscurat: quia de ineffabili potentia factum est: ut cum homo
 uerus est in deo inuolabilis: et deus uerus est in carne pas
 sibili: conferretur hominibus gloria per contumeliam incorrup
 tio et supplicium. Vita per mortem suscipi enim uerbo caro
 fieret et tam solida consisteret unitas in utraque natura ut
 a suscipiente suscepta: nec ipsum breue mortis tempus ab
 iungeret. nunquam ualeret ad eternitatem redire mortalitas
 sed affuit nobis in christo singulariter presidium: ut in natura
 passibili mortis condicio non maneret quam impassibilis esse
 tia receperat. et per id quod non poterat mori: posset id
 quod erat mortuum suscitari. Hinc sacramento dilectissimi
 ut inseparabiliter congruamus magna nobis et animi et cor
 poris intencione intendendum est ut cum grauissimi sit per
 iculi festum pascale negligere piculosi? Et ex ecclesiasticis
 conuenientibus iungi. sed in dominice passionis colore non
 haberi. Nam dicente domino qui non accipit crucem suam
 et sequitur me. non est me dignus. Et dicente Apostolo Si
 compatimur et coregnabimus. Cuius uero christum passum
 mortuum et resuscitatum colit. nisi qui cum ipso patitur et
 moritur et resurgit: Et hec quidem in omnibus ecclesie
 filiis ipso iam regeneracionis sunt inchoata misterio: ubi pec
 cati interitus. uita est resurgentis et triduanam domini
 mortem imitatur triua dimensio: ut de moto quodam agere
 sepulture quos ueteres suscepit sinus fontis: eodem uouos
 edat unda baptismatis sed implendum est nichilominus ope
 quod celebratum est sacramento. et uatis de spiritu sancto
 quantumcumque superest mundani temporis: non sine crucis
 suscepcione ducendum est: quis enim forti et crudeli tirau
 no per potentiam crucis christi uasa antique depredacionis
 arrepta sint: et dominatio principis mundi a redemptorum
 sit erecta corporibus. insidiari tamen etiam iustificatis eadem
 malignitas perseuerat et multis modis eos in quibus non
 regnat impugnat ut si quas animas negligentes imprudens
 telas reperit leuicioribus eas laqueis cursum iuuetat et a

periculi

at
fugit

et
inter

199

L

paradiso ecclesie raptas in colorium sue dampnationis indu-
cat. Hude cum quispiam obseruancie xpiane limitem se-
sentit excedere et in id cupiditates suas tendere. q̄ eum a-
re. No itinere faciat deuore: recurrat ad crucem domini et
ligno uite motus noxie uoluntatis affigat: ac uoce propheti-
ca ad Dominum clamet et dicat Confige clauis tumoris tui
carnes meas a iudiciis enim tuis timui. Quid autem est
clauis tumoris dei carnes habere confixas: nisi corporeos
sensus ab illecebra illiciti desiderii sub metu diuini continere
iudicii ut qui resistit peccato & concupiscentias suas ne quid
morte dignum operetur interficit. Audeat tū Apostolo dice-
re Michi autem absit gloriari nisi in cruce domini: uos tē
ihesu cruce per quem michi mundus crucifixus est et ego
mundo: Ibi ergo se constituat christianus quo eum secum
subiulit Christus et ad id dirigit omnem uiam suā ubi scit
humanam saluatam esse naturam passio enim domini usq̄
ad finem producitur mundi. et sicut in sanctis suis ipse ho-
noratur ipse diligitur In pauperibus ipse patitur ipse ue-
stritur ita in omnibus qui pro iusticia aduersa tollerant ipse
compatitur nisi forte existimandum est multiplicata p̄ orbē
fide et rarefcente impiorum numero. omnes persecuciones
et omnia que aduersus beatos martires leuierunt finita
esse certamina tanq̄ suscipiende crucis illis tantum neces-
sitas incubuerit: quibus ad expugnandum xpi dilectionem
atrocissima sunt illata supplicia: Sed aliud seruientium deo
pretas experitur. aliud etiam Apostoli predicatio protel-
tatur qui dicit Omnes qui pie uolunt uiuere in xpo Ihu
persecucionem patiuntur qua sententia nimis trepidus et
legius ostenditur. qui nulla persecucione pullatur. Pacem
enim cum hoc mundo nisi amatores mundi habere non pos-
sunt. et nunq̄ nulla iniquitatis tū equitate cōmunio: nulla
mendaciy cum ueritate concordia. nullus est tenebris tū
luce consensus quia etiam si pretas honorum cupiat malos
retriguit conuersionemq̄ multorum per gratiam dei misereu-
tis obtineat. malorum tamen spirituum aduersus sanctos
insidie non quiescunt et siue occulto dolo siue aperto plio
in omnibus fidelibus propositum bone uoluntatis infestant

Inimicum ratiō illis est omne q̄ rectum. omne q̄ est castū
 Et cum eis nichil in quemq̄ amplius liceat q̄ iudicia diui
 na permiserit . que dignatur suos aut corripere disciplina
 aut exercere patientia agunt tamē uersutissima arte fal
 laciē ut ex arbitrio proprie potestatis aut ledere uidean
 tur aut parcere : et multis q̄ dolendum est ita per nequici
 am simulationis illudunt . ut quidem illos et timeant pati
 infensos et uelint habere placatos : cum beneficia demonū
 omnibus sint nocentiora uulneribus . quia turius est homini
 inimicicias dyaboli meruisse q̄ pacem Sapientes itaq̄ ani
 mi qui unum timere unum diligere et in unum sperare di
 dicerunt : mortificationis cupiditatibus et crucifixis corporis
 sensibus ad nullum hostium metum ad nullum inclinantur
 obsequium uoluntatem enim dei et sibi preferunt et tanto
 amplius se amant . quanto pro dei amore se nō amant Cūq̄
 audiunt sibi diuinitus dici possē concupiscencias tuas non eas
 et a uoluntate tua uetare diuidunt affectus suos et legem
 mentis & corporis lege disciunt ut ex quadam parte se
 sibi denegent perdentes se in hys que carnaliter cupiunt
 et inuenientes se in hys que spiritualiter concupiscunt
 Sanctum igitur pascha dilectissimi in talibus mēbris cor
 poris Christi legitime celebratur ut nichil illis deest triū
 phis . quos passio saluatoris obtinuit . quoniam in hys que
 apostolico exemplo colligant corpus suū et seruituti subiciūt
 idem hostes eadem fortitudine conterūtur : Et uicē eū a
 Christo uincitur mundus : et cum a seruis quorumcūq̄ uici
 op̄ intentius superantur ipsius uirtus est ipsius uictoria
 hec dilectissimi que ad participationem crucis pertinent
 sufficienter ut arbitror uestris hodie sūt auribus intimata
 ut paschale sacramentum etiā in membris corporis Christi
 legitime celebretur Superest ut de optinendo resurrexi
 onis consorcio differamus q̄ ne continuato sermone et mi
 chi et uobis fiat onerosum in diem sabbati promissa differe
 mus aderit ut credimus gracia dei ut debitū nostrū ipsius
 auxilio compleatur Qui uiuit et regnat cum patre et spi
 ritu sancto in secula seculorum Amen

auerte

Item eiusdem Leonis pape de Resurrectione
domini nostri Ihesu Christi Sermo primus

Oratio proximo dilectissimi non incongrue
uobis quantum arbitror participacionem insinu
amus crucis Christi ut paschale sacramentū
ipsa in se habeat uita credentium . et q̄ festo honoretur .
moribus celebretur Quasi autem hoc utile sit ip̄i probal
tis et ex uestra deuotione didicistis : quantum profuit ani
mis atq̄ corporibus prolixiora ieiunia : preces frequencio
res et elemosine largiores : nemo enim fere est : qui non
hac exercitacione profecerit : et in abdito consciencie sue
aliquid q̄ recte possit gaudere condiderit : Sed hec lucra
perseuerant sunt seruanda custodia: ne in desidia labo
re soluto q̄ donauit dei gracia: dyaboli furetur inuidia Cū
igitur quadraginta dierū obseruancia hoc uoluerimus opa
ri . ut aliquid sentiremus crucis in tempore dominice pas
lionis . ad uitendum est nobis ut etiam resurrectionis christi
inueniamur esse consortes et de morte ad uitam dum in
isto sumus corpore transeamus Hinc uis enim homini qui
ex alio in aliud aliqua conuersione mutatur . finis est non
esse quod fuit . et ortus esse quod non fuit Sed interest cui
quis aut moriatur aut uiuat quia est mors que causa est
uiuendi et est uita que causa est moriendi Nec alibi q̄ in hoc
transitorio seculo utrimq̄ conueritur : ut ex qualitate
temporalium actionum differentie retributionum pendeat
eternarum Moriendum ergo est dyabolo et uiuendum deo
Deficiendum iniquitati ut iusticie resurgatur Occumbant
uetera . ut orientur noua Et quoniam sicut ait ueritas Ne
mo potest duobus dominis seruire : Dominus sit non ille :
qui stantes impulit in ruinam . sed ille qui deiectos erexit
in gloriam Dicente ergo apostolo Primus homo de terra
terrenus Secundus homo de celo celestis Qualis terrenus
tales et terreni et qualis celestis tales et celestes sicut por
tamus imaginem terreni portemus et imaginē eius qui
est de celo Multum nobis de hac commutatione gauden
dum est : quia de ignobilitate terrena ad celestem transe

*gloriosa
inmensa
corpe*

*uere frequenter
elementis largioribus*

*moris in uita et uita
est in morte*

temur dignitatem. per illius ineffabilem misericordiam qui
 ut nos in sua prouideret. in nostra descendit Et non so-
 lum substantiam. sed etiam conditionem nature peccatri-
 cis assumeret: et ea sibi pateretur inferri diuina impac-
 sibilitas. que miserum experitur humana mortalitas. Hu-
 de ne turbatos discipulorum animos longa meditudine
 cruciaret. denunciatam tridui moram mira celeritate bre-
 uiauit: ut dum ad integrum secundum diem pars primi no-
 uissima et pars tertiū prima concurreret: et aliquantum tem-
 poris spacio detederet: et nichil dierum numero deperiret.
 Resurrectio igitur saluatoris nec animam in inferno nec
 carnem diu morata est in sepulchro. et tam uelox incor-
 rupte carnis uiuificatio fuit ut maior ibi esset soporis simi-
 litudo: quam mortis. Quoniam deitas que ab utraque suscepti-
 hominis substantia non recessit: quod potestate diuisit: potesta-
 te coniuuixit. subsecuta sunt itaque multa documenta quibus
 predicande per uniuersum mundum fidei autoritas conde-
 retur. Et licet reuolucio lapidis euacuatio monumenti de-
 positio linteorum et totius facti angeli narratores copiose
 dominice ueritatem resurrectionis aduereent. et mulierum
 fomen uisui et apostolorum frequenter oculis manifestus
 apparuit non solum loquens cum eis: sed habitans atque con-
 uescens et pertrahere se diligenti curiosos contactu ab eis
 quos dubitatio perstringebat admittens Ideo enim et clau-
 sis ad discipulos hostiis introibat. et fletu suo dabat spiri-
 tum sanctum: et dato intelligencie lumine sanctorum scrip-
 turarum occulta pandebat. et rursus idem uultus lateris
 figuris clauorum et omnia recentissime passionis signa mon-
 strabat. ut agnosceretur in eo proprietates diuine humaneque
 nature individua permanere: et ita sciremus uerbum
 non hoc esse quod carnem ut unum dei filium et uerbum
 confiteremur. et carnem Non dissonat dilectissimi ab hac
 fide magister gentium Apostolus Paulus cum dicit Et si cogno-
 uimus secundum carnem Christum sed nunc iam non cog-
 uimus Resurrectio enim domini non finis carnis sed com-
 mutatio fuit nec uirtutis augmento consumpta substantia est
 Qualitas transiit. non natura defecit et factum est corpus

impassibile : quod potuit crucifigi . factum est immortale
quod potuit occidi factum est incorruptibile : quod potuit
vulnerari et merito dicitur . caro Christi in eo statu quo
fuerit nota uestiri . quia nichil in ea passibile : nec hil remā
sit in ea infirmum : ut et ipsa sit per essenciam et nō sit
ipsa per gloriam . Quid autem mirum si hoc de corpore
Christi profitetur : qui de omnibus christianis spiritualibus di
cit : Itaq̄ uos ex hoc neminem nouimus secundum carnē
Ex hoc inquit inuicem nobis factum est resurrectionis in
Christo : ex quo in eo qui pro omnibus mortuus est : tori
us spei nostre forma precessit non hesitamus diffidentia
nec in certa expectatione suspendimur Sed accepto promissi
onis exordio : fidei oculis que sunt futura iam ceruimus :
Et nature prouectione gaudentes quod credimus : iam
tenemus non ergo nos rerum temporalium occupent spe
ries nec ad se contemplationem nostram a celestibus ter
rena deflectant Pro transactis habeantur . que ex maxi
ma parte iam non sunt et mens intenta in aetheris ibi de
siderium suum figat . ubi quod offertur eternum est Quam
uis enim spe salui facti sumus . et corruptibilem adhuc car
nem mortalemq̄ gessemus recte tamen dicimur in carne
non esse si carnales nobis non dominantur affectus . Et
merito eius rei deponimus nuncupationem cuius non se
quimur uoluntatem Cum itaq̄ Apostolus dicat carnis curā
ne feceritis in desideriis non ea nobis interdicta intelli
gamus que saluti congruunt et que humana possit infirmi
tas Sed quia non omnibus desideriis seruendum nec quic
quid caro concupiscit implendum est de adhibendo tempo
rancie modo admonitos nos esse cognoscimus . ut carni que
sub animi est cōstitutā iudicio nec superflua cōcedamus nec
necessaria denegemus Unde idem apostolus alibi ait siēs
enim unq̄ carnem suam odio habuit Sed uulit et fouet eā
Cum itaq̄ non ad uicia non ad luxuriam sed ad debitū sit
alenda et fouenda famulatum ut teneat ordinem suum re
nouata natura : nec puerse ac turpiter superioribus inferiora
p̄ualeāt aut inferioribus superiora succumbant et uiciis sui
mum superantibus ibi fiat seruitus ubi debet esse domina

tus : Agnoscat igitur populus dei nouam se esse in cristo
 creaturam .et a quo suscepta sit :quam ue suscepit .di
 ligenter intelligat Que noua facta sunt :non redeant ad
 inuabilem uetustatem .et non omittat opus suum:qui ma
 num misit ad aratrum .sed ad id attendat :quod serit :no
 ad id respiciat .quod reliquit flemo in id recidat: unde sur
 rexit: Sed etiam si pro infirmitate corporea in aliquibus
 adhuc languoribus iacet .sanare instanter desiderat .ac leua
 ri :Hec est enim salutis uia et cepte in Christo resurrecti
 onis imitatio ut quia in lubrico istius uite diuersi casus lap
 sulis non desunt .uestigia gradientium a fluidis ad solida
 transferatur :Quoniam sicut scriptu est :a domino dirigitur
 gressus hominis .et uiam eius uolet .Cum ceciderit iustus
 non collidetur :quia dominus supponet manum suam .Hec
 meditatio dilectissimi non pro sola sollempnitate paschali sed
 pro totius uite .sanctificatione retinenda est et ad hoc plenus
 exercitacio debet intendi :ut que animum fidelium expi
 mento breuis obseruancie delectarunt :in consuetudine tra
 seant intemerata permaneant :ac si aliquid delicti irrep
 serit :celere penitudine deleatur Et quia antiquorum mor
 borum diuicilis et tarda curacio est .tanto uelocius adhibe
 antur remedia :quanto recentiora sunt uulnera . ut sem
 per ab omnibus offensionibus in integrum resurgentes
 ad illam incorruptibilem glorificande carnis resurrectione
 peruenire mereamur in Christo Ihesu domino nostro .Qui
 uiuit et regnat cu patre et spiritu sancto in secula secula
 rum Amen ;

De eodem Sermo Secundus

Optum quidem dilectissimi paschale sacramentum
 euangelica nobis narracio presentauit et ita per au
 rem carnis penetratus est mentis auditus :ut nemini uol
 trum rerum gestarum imago defuerit .cum diuinitus inspi
 rate textus historie euidenter ostenderit :qua dominus
 Ihesus Christus impietate traditus quo iudicio adductus
 qua leuicia crucifixus et qua sit gloria suscitatus Sed ad
 iriendum est etiam nostri sermonis officium ut sicut pia ex

pedacione deponere nos cōsuetudinis debitū silencio : ita sol
lemnitati sacratissime lectionis subiungatur exhortatio
sacerdotis Quia igitur apud fideles aures ignorantie loc⁹
non est . semen uerbi q̄ est in predicatione euangeli debet
in terra nostri cordis augeri : ut remotis suffocacionib⁹ spīa
rum ac tribulorum libera in fructus suos exeant plāta
ria piorum sensuum et rectorū germina uoluntatū Cruc
enim Christi saluandis est impensa mortalibus et sacramē
tum eū et exemplum . Sacramentum quo uirtus impletur
diuina Exemplum quo deuocio incitatur humana : quoniā
captiuitatis iugo erutis etiam hoc prestat redemptio . ut
eam sequi possit imitatio . Nam si mundana sapiencia ita in
suis gloriatur erroribus : ut quem sibi quisq̄ ducem elege
rit : eius opiniones et mores atq̄ omnia instituta sectetur
que uobis erit communio nominis Christi : nisi ut ei inse
parabiliter uniamur : qui est ut ipse insinuauit uia ueritas
et uita . Via scilicet conuersacionis sancte . ueritas doctrine
diuine . et uita beatitudinis sēpiternę . Collapsi enim in pa
rētibus primis humani generis plenitudinē ita misericors
deus creature ad imaginem suam facte per unigenitum
suum Ihesum Christum uoluit subuenire ut nec extra na
turam esset reparacio nature : et ultra pprie originis dig
nitatem proficeret secunda condicio . felix si ab eo nō de
cideret quod deus fecit . felicior si in eo maneret quod re
fecit . Multum fuit a Christo recepisse formam . sed plus ē
in Christo habere substantiam . Suscepit enim nos suam p
prietatē illa natura que nec nostris sua nec suis nostra cō
sumeret que ita unam in se fecit deitatis humanitatē q̄
sonam . ut sub dispensacione infirmatum atq̄ uirtutum nec
taro per diuinitatem inuiolabilis nec diuinitas p̄ carnem
posset esse passibilis . Suscepit nos illa natura que et propa
ginem nostri generis a communi tramite non abrumperet
 . Et contiguam peccati in omnes homines transuentis
excluderet . Infirmitas sane atq̄ mortalitas que peccatū nō
erant . sed pena peccati a redemptore mundi recepta sunt
ad supplicium ut impenderentur ad precium . Quod ergo in omi
bus hominibus transmissio fuit damnacionis : hoc in xp̄o sa

*Sp̄s
n̄r*

sacramentum est pietatis .prebuit enim se crudelissimo ex
 actori libera debito & ministras diaboli iudicis manus in
 cruciatum .immaculate carnis admisit Quis ideo usq; ad
 celerrimam resurrectionem uoluit esse mortalem .ut cre
 dentibus in eum nec persecutio insuperabilis nec mors pos
 set esse terribilis .cum ita dubitandum non esset de con
 sortio glorie : sicut dubitandum non erat de comunione
 nature Si inconstanter itaq; dilectissimi corde credim9 quod
 ore confitemur : nos in Christo crucifixi nos sum9 mortui
 nos sepulti nos eisdie tertia suscitati Unde Apostolus di
 cit Si resurrexistis cum xpo : que sursum sunt querite :
 ubi xps e in dextera dei sedens . que sursum sunt sapite no
 que super terram : mortui enim estis : & uita uestra abscondita
 e cu xpo in deo . cu eni xps apparuerit uita uestra tuc & uos
 apparebitis cu xpo in gloria Et autem uouerint corda fili
 orum habere se unde ad supernam sapientiam spretis mun
 di cupiditatibus ualeant eleuari . spondet nobis dominus p
 sentiam suam dicens Ecce ego uobiscum sum omnibus di
 ebus usq; ad consumationem seculi Non enim frustra per
 uiam dixerat spiritus sanctus : ecce uirgo in utero con
 cipiet . et pariet filium et uocabitur nomen eius Emanuel
 quod est interpretatum uobiscum de9 Implet ergo Ihes9
 proprietatem nominis sui : et qui ascendit in celos non de
 serit adeptos qui sedet ad dexteram patris . idem totiq;
 habitator est corporis et ipse deorsum confortat ad pacie
 tiam : qui sursum inuitat ad gloriam Nec inter uana igitur
 uobis decipiendum est . nec inter aduersa trepidandu ibi qui
 de blandiuntur deceptiones & hic grauescunt labores Sed
 quis misericordia domini plena est terra : adest uobis utiq;
 uictoria ut impleatur quod ait Nolite timere quia ego uici
 mundum Siue ergo contra ambitionem seculi siue contra
 concupiscencias carnis siue contra hereticorum iacula dimi
 temus : dominica cruce semper armemur Nec enim unq; a
 paschali festo recedimus si a fermento malicie ueteris ab
 linemus Inter omnes namq; uite huius uarietates que di
 uersarum plene sunt passionum . apostolice exhortationis
 meminisse debemus : qua nos instruit dicens Hoc sentite in

_____ S
 _____ S

in p m e s d
 Th...

vobis quod et in Christo Ihesu qui cum in forma dei esset
nō rapinā arbitrat⁹ est esse se equalem deo sed semetipsum
exinanivit formā serui accipiens in similitudinē hominum
fact⁹ ē. et habitu inuentus ut homo: humiliavit semetipsum
factus obediens usq; ad mortem mortē autē crucis. propter
quod et dominus exaltauit illum: et donauit illi nomē qd
ē sup omne nomē: ut in nomine Ihesu omne genu flectatur
celestium terrestrium et infernoꝝ: et omnis lingua cōfite
atur quia dominus Ihesus Christus in gloria est dei patris
Si magne iquit pietatis sacramentum intelligitis: et quod
pro salute humani generis unigenit⁹ dei filius gessit: aduer
titis. Hoc sentite in vobis: quod et in Christo Ihu cuius hu
militas nulli aspernanda diuitum nulli est erubescenda no
bilitum. Nec enim in tantum pueri potest quelibet felicitas
humana fastidium: ut essimet tibi pudeendum: quod manens
deus in forma dei deus non est arbitratus indignum. Imi
tamini quod operat⁹ est. diligite quod dilexit. et inuenietis
in vobis dei gratiam. Vestram in illo reclamate naturam
quoniā sicut ille paupertate diuitias non amisit: gloriam hu
militate non minuit: eternitatem morte non p̄didit. Ita
et vos eisdem gradibus eisdem uestigijs ut celestigia appre
hendatis terrena despiciate. Suscepit enim crucis est inter
fectio cupiditatum. occisio uiciorum declinatio uanitatis
et abdicatio omnis erroris. Nam cum pascha domini non im
pudicus non luxuriosus non superbus celebrat: non avarus
nulli tamen ab hac festiuitate longius q̄ heretici separau
tur maximeq; illi. qui de uerbi incarnatione male senti
unt aut minuendo quod est deitatis aut euacuando quod
est carnis. Verus enim deus est filius dei. totum habens
ex patre. quod est nullo exordio temporalis unlla uari
etate mutabilis nec ab uno diuisus nec ab omnipotēte di
uersus sempiterni genitoris unigenitus sempitern⁹ ut mēs
fidelis credens in patrem et filium et spiritum sanctum
in eandem unius deitatis essentiam nec unitatem gradib⁹
diuidat nec trinitatem singularitate confundat. Non autē
sufficit dei filium in sola patris nosse natura nisi eum nō re
cedentem a proprijs cognoscamus in uobis. Exinanitio

*in vobis et dicitur
Ihesus a hōib⁹*

*heretici ualde uentri
- Ihesus se uoluit
- Ihesus a p̄dicatōe longi.*

enim illa quam reparationi impendit humane dispensationi
 fuit miserationis non privatio potestatis Nam cum ex eter-
 no concilio dei non esset aliud nomen sub celo datum homi-
 nibus: in quo oporteat saluos fieri. invisibilis visibilem: in-
 temporalis temporalem: impassibilis passibilem substantiam suam
 fecit. non ut uirtus deficeret in infirmitate: sed ut infirmi-
 tas in incorruptibilem posset transire uirtute. Propter quod
 ipsa festiuitas que a nobis pascha nominatur apud hebre-
 os phase id est transitus dicitur attestante euangelista at-
 que dicente: Ante diem festum pasche sciens ihesus quia ne-
 uit hora eius: ut transiret ex hoc mundo ad patrem Cuius
 autem nature futurus erat transitus iste nisi nosse cum
 inseparabiliter: Et pater in filio. Et filius esset in pa-
 tre Sed quia uerbum et caro una persona est. non diuidi-
 tur a suscipiente susceptum. et honor prouehendi prouehē-
 tis nominatur augmentum dicente apostolo quod iam com-
 memorauimus Propter quod et deus exaltauit illum. et
 dedit illi nomen quod est super omne nomen In quo utique
 assumpti hominis exaltatio commendatur. ut in cuius passi-
 onibus manet deitas indiuisibilis. Idem coeternus sit in
 gloria deitatis Ad hanc participationem ineffabilis numeris
 beatum transitum fidelibus suis ipse dominus preparabit
 cum instanti iam proximus passioni non solum pro aposto-
 lis suis. atque discipulis. sed etiam pro uniuersa ecclesia suppli-
 caret: et diceret Non pro his autem rogo tantum: sed pro
 his etiam qui credituri sunt per uerbum ipsorum in me. ut
 omnes unum sint: sicut et tu pater in me: et ego in te
 ut et ipsi in nobis unum sint cuius unitatis nullum potu-
 erunt habere consortium: qui in dei filio deo uero huma-
 nam negant manere naturam Impugnatores salutiferi sa-
 cramenti. et paschalis festi exules Quod quia ab euange-
 lio differunt: et symbolo contradicunt nobiscum celebra-
 re non possunt quia et si audent sibi Christianum nomen
 assumere ab omni tamen natura cui primum caput est: re-
 pelluntur: uobis in hanc sollempnitate merito exultantibus
 pieque gaudentibus: qui nullum recipientes in ueritate me-
 ritum nec de natiuitate christi secundum carnem. nec de passio-

*Quia differunt et symbolo
 differunt pascha in re
 bant*

dubitatum est ab illis : ne dubitaretur a nobis . Non ergo
 hy dies dilectissimi qui inter resurrectionem domini as-
 censionemq fluxerunt: ocioso transire decursu sed mag-
 na in eis confirmata sacramenta magna sunt reuolata
 mysteria In hys metus dire mortis aufertur . et non so-
 lum anime sed etiam carnis immortalitas declaratur In
 hys per inflationem domini infunditur apostolis omnibus
 spiritus sanctus . Et beato apostolo Petro supra ceteros
 post regni clauis ouis dominici cura mandatur : In hys
 diebus duobus discipulis tertius in uia dominus iungitur
 comes . et ad omnem nostre ambiguitatis caliginem deter-
 gendam pauencium ac trepidantium tarditas increpatur
 flammam fidei illuminata corda concipiunt . et que erant
 trepida : reserante scripturas domino efficiuntur arden-
 tia In fractione quoq panis conuescencium apperuntur ob-
 tutus . multo feliciter eorum oculis patefactis quibus natu-
 re sue manifestata est glorificatio . q illorum generis no-
 stri principum quibus preuascationis sue est ingesta con-
 fusio Inter hec autem aliag miracula cum discipuli trepi-
 dis cogitationib? eduarent : et apparisset in medio eoru
 dominus dixissetq pax uobis : ne hoc remaneret in eoru
 opinioibus q uolebatur in cordibus . putabant enim se spi-
 ritum uidere non carnem . redarguit cogitaciones a uerita-
 te discordes ingerit dubitancium oculis manens in mani-
 bus suis et pedibus crucis signa . et ut diligentius pertra-
 tetur inuitat Quia ad sananda infidelium cordium uulne-
 ra : clauorum et lancee erant seruata uellicia ut no dubia
 fide sed constantissima scientia tenerent ea natura in dei
 patris confessura throno : que iacuerat in sepulchro . Per
 omne ergo hoc tempus dilectissimi quod inter resurre-
 ctionem et ascensionem domini exactum est . hoc prouidencia
 dei curauit . hoc docuit . hoc suorum et oculis insinuauit
 et cordibus : ut dominus Iesus uere agnosceretur resus-
 citatus . qui uere erat natus . et passus . et mortuus . Unde
 beatissimi Apostoli omnesq discipuli qui de exitu crucis
 fuerant trepidi . et de fide resurrectionis ambigui . ita sunt
 in ueritate prospicua roborati : ut domino in celorum eun-

*hy de loco et uisitatione et
 ascensionem magis signat in terra*

te. sublimia: non solum nulla afficerentur tristitia. sed etiam
magno gaudio replerentur: Et reuera magna erat et in
effabilis causa gaudendi. cum in conspectu sancte multitu
dinis super omnium creaturarum celestium dignitatem hu
mani generis natura conscenderet supergressura angelicos
ordines: et ultra archangelorum altitudines eleuanda. nec ul
timitatibus modum sue proiectionis habitura: nisi
eternei patris recepta consensu: illius glorie associaretur
in throno cuius nature copulabatur in filio: Quia igitur
Christi ascensio nostra est proiectionis. et quo processit gla
ria capitis eo spes uocatur et corporis. Dignis dilectissimi
exultemus gaudiis. et pia gratiarum actione letemur: Ho
die enim non solum paradisi possessores firmati sumus.
sed etiam celorum in Christo superna penetrauimus. am
plius adepti per ineffabilem Christi gratiam. quam per di
aboli amiseramus inuidiam: Nam quos irulentus inimicus
primi habitaculi felicitate deiecit. eos sibi incorporatos
Dei filius ad dexteram patris collocauit. cum quo uiuit et
regnat in unitate spiritus sancti deus per omnia secula se
culorum Amen

De Eodem Sermo Secundus

Armentum dilectissimi salutis nostre quod precio
saginis sui uniuersitatis conditor estimauit a die
corporalis ortus usque ad exitum passionis per dispensatio
nem humilitatis impletum est. Et licet multa etiam in
forma serui diuinitatis signa radiarunt. proprie tamen
illius temporis actio ad demonstrandam suscepti hominis
pertinuit ueritatem: Post passionem uero ruptis mortis uin
culis que uim suam in eum qui peccati erat nescius. inten
dendo perdidit. infirmitas in uirtute mortalis in im
mortalitatem contumelia transiit in gloriam quam domi
nus Ihesus Christus in multis manifestis documentis uel
torum declarauit aspectibus donec triumphum uictorie
quem reportarat a mortuis. inferret et celis: Sicut er
go in sollempnitate paschali resurrectio domini fuit no
bis causa letandi. ita ascensio eius ad celos presentium

nobis est materia gaudiorum . recolentibus illam diem et
 rite uenerantibus qua nature nostre humilitas in Christo
 super omnem celi miliciam supra omnes ordines angelo-
 rum et ultra omnium altitudinem potestatum ad dei patris
 est prouecta confessum Quo ordine operum diuinorum nos
 fundati sumus : ut mirabilior fieret gratia dei : cum re-
 motis a conspectu hominum que merito reuerentiam sui
 sentiebantur iudicare . fides non diffideret spes non fluc-
 tuaret . caritas non tepesceret : Magnarum enim hic uigor
 est mentium : et ualde fidelium hoc lumen est animorum
 incontanter credere que corporeo non uidentur intuitu .
 et ibi figere desiderium quo nequeas inferre conspectum
 Hec autem pietas unde in nostris cordibus nasceretur . aut
 quomodo quisquam iustificaretur per fidem . si in hys tantum
 salus nostra consisteret . que obtutibus subiacerent . Unde
 et illi uero qui de resurrectione Christi uidebatur ambige-
 re : nisi in ipsius carne uestigia passionis et uisu explorasset
 et tactu : quia uidi me inquit credidisti . beati qui non
 uiderunt : et crediderunt . Ut igitur huius beatitudinis
 dilectissimi capaces esse possemus : expletis omnibus que
 euangelice predicationi et noui testamenti mysteriis con-
 gruebant : dominus noster Ihesus Christus quadragesimo
 post resurrectionem die coram discipulis eleuatus in celum
 corporali presentie sue modum fecit . mansurus in patris
 dextera donec tempora multiplicandis ecclesie filiis presti-
 tuta peragantur . et ad iudicandos uiuos et mortuos in ea-
 dem carne in qua ascendit adueniat . Quod itaque redempto-
 ris nostri conspicuum fuit : in sacramenta transiit . et ut
 fides excellentior esset ac firmior : uisioni doctrina succes-
 sit . cuius autoritatem supernis illuminata radiis creden-
 tium corda sequerentur : Hanc fidem ascensione domini augm-
 et spiritus sancti munere roboratam non uincula non carce-
 res non exilia non fames non ignis non laniatus ferarum nec
 exquisita persequentium crudelitatibus supplicia terrue-
 runt . Pro hac fide per uniuersum mundum non solum uiri
 sed etiam femine nec tantum impubes pueri sed etiam tene-
 re uirgines usque ad effusionem sui sanguinis decertarunt

Hec fides demonia eiecit egritudines depulit mortuos la-
scitavit : Vnde et ipsi beati apostoli qui tot miraculis cō-
firmati tot sermonib⁹ eruditi . et atrocitate dominice
passionis expauerant : et ueritatem resurrectionis eius nō
sine hesitatione susceperant : tantum de ascensione domi-
ni p̄ferunt : ut quicquid illis prius intulerat metum . ue-
teretur in gaudium : Totam enim contemperationem animi
in diuinitatem ad patris dexteram conuolentis exererāt
nec iam corporee uisionis tardabantur obiectu quo minus
in id aciem mentis intendere : quod nec a patre descē-
dendo abfuerat . nec a discipulis ascendendo discesserat :
Tunc igitur dilectissimi filius hominis dei filius excellen-
tius sacratiusq; innotuit . cum in paterne maiestatis gloriā
se recepit . et ineffabili modo cepit esse diuinitate p̄fērior
qui factus est humanitate longinquior : Tunc ad equalem
patri filium erudicior fides gressu cepit mentis accedere
et cōtredatione in Christo corporee substantie que patre
minor est . non egere : quoniam glorificati corporis manē-
te natura eo fides credentium uocabatur : ubi non carnali
manu sed spiritali intellectu par genitori unigenitus tan-
geretur : Hinc illud est : q̄ post resurrectionem dominus
Marie Magdalene personam . Ecclesie gerenti cum ad cō-
tactum ipsius properaret : dicit . noli me tangere : non
dum enim ascendi ad patrem meum . hoc est uolo q̄ ad
me corporaliter uenias : nec ut me sensu carnis agnoscas
ad sublimiora te differo maiora tibi preparo . cum ad patrem
ascendero tunc me p̄fectius ueriusq; palpabis apprehē-
sura q̄ non tangis . et creditura q̄ non ternis . cum autē
ascendentem ad celos dominum sequentes apostolorū ocu-
li intenta admiratione suspicerent : Assiterunt corā ipsis
angeli duo mirabili uellium candore fulgentes qui et di-
xerunt : uiri Galilei quid statis aspicientes in celum : hic
Ihesus qui assumptus est a uobis in celum sic ueniet : quē
admodum uidistis eum euntem in celum . Quibus uerbis
omnes ecclesie filii docebantur : ut Ihesus Christus in ea-
dem qua ascenderat carne uenturus uisibilis crederetur
nec posset ambigi omnia illi esse subiecta : cui ad ipso cor-

poree natiuitatis exordio famulatus seruisset Angelicus
 Sicut enim concipiendum Christum de Spiritu sancto bea
 te uirgini angelus nunciavit: sic et editum de uirgine uox
 celestium pastoribus cecinit. sicut resurrexisse a mortuis
 supernorum nuntiorum prima testimonia docuerunt. sic
 ad iudicandum mundum in ipsa carne uenturum angeloz
 officia predicarunt. ut intelligeremus quante potestates
 sint aduture iudicuro: cui tante ministrarunt etiam in
 dicando: Exultemus ergo dilectissimi gaudia spiritali et
 digna apud dominum gratiarum actione letantes liberos cor
 dis oculos ad illam altitudinem in qua Christus est: eriga
 mus sursum uocatos animos desideria terrena non de
 primant. ad eterna preceles peritura non occupent. ni
 iam ueritatis ingressos fallaces illecebre non retardent.
 et ita a fidelibus hec temporalia decurratur. ut pegrinari
 se in hac mundi ualle cognoscat. in qua etiam si commoda
 blandiantur non amplectenda nequiter. sed transcendenda sunt
 fortiter. Ad hanc enim nos deuotionem beatissimus Petr⁹
 Apostolus incitat. et secundam illam dilectionem qua pas
 cendis Christi quibus trina dominici amoris professione
 concepit obsecrans dicit: Carissimi obsecro uos tanq̄ adue
 sas et peregrinos abstinere uos a carnalibus desideriis
 que militant aduersus animam: Cui autem nisi diabola
 carnales militant uoluptates: qui animas ad superna ten
 dentes corruptibilium honorum delectationibus obligare
 et ab illis sedibus de quibus ille excidit. gaudet abducere
 Contra huius insidias sapienter debet fidelis quisq̄ uigi
 lare. ut et inimicum suū de eo q̄ temptatur elidere possit
 Nichil autē ualidius ē dilectissimi contra diaboli dolos:
 q̄ benignitas misericordie et largitas caritatis: per quam
 omne peccatum aut derlinatur: aut uincitur: Sed huius
 sublimitas uirtutis non prius apprehenditur: q̄ illud q̄ ei
 contrarium est subruatur: Quid autem tam inimicum mi
 sericordie et operibus caritatis: q̄ auaricia. de cuius ra
 dice omnium malorum germen emerfit Que nisi in suis
 fomitibus euitetur: necesse est ut in agro cordis illius in
 quo huius mali planta conualuit: spine potius tribulig ui

etiam quod illum vere virtutis semen oriatur: Resistamus ergo dilectissimi tam pestifero malo .et caritate lingua nulla virtus potest emittere. Letemur et per hanc qua ad nos Christus descendit .dilectionis quam etiam nos ad ipsum possimus ascendere: cui est cum deo patre et sancto spiritu honor et gloria in secula seculorum Amen .

Item Leonis pape de ieiunio
Penthecostes Sermo Primus

T 175

Resb. 1

Odiernam sollemnitatem dilectissimi in preceptis fatis esse uenerandam .omnium catholicorum corda cognoscunt : nec dubium est quanta huic dei reuerentia debeat quem spiritus sanctus excellentissimo sui muneris miraculo consecrauit: Nam ab

illo die quo dominus super omnem celorum altitudinem ad dexteram dei confessorus ascendit .decimus iste est: qui ab eiusdem resurrectione quinquagesimus nobis in eo a quo cepit illuxit magna mysteria in se continens et veterum sacramentorum et nouorum : quibus manifestissime declaratur et gratiam prenucciatam esse per legem : et legem impleta fuisse per gratiam Sicut enim hebreos quondam populo ab egyptiis liberato quinquagesimo die post immolationem agni lex data est in monte syna .ita post passionem qua uerus dei agnus occisus est .quinquagesimo a resurrectione eius die .in Apostolos plebemque credentium spiritus sanctus elapsus est ut facile diligens Christianus agnoscat initia ueteris testamenti euangelicis uniuersasse principiis et ab eodem spiritu conditum fuisse a quo primum fuerat institutum Nam sicut testatur historia : Cum compleretur dies penthecostes : essent omnes discipuli pariter in eodem loco . factus est repente de celo sonus tanquam aduenientis spiritus uehementis : et repleuit totam domum . ubi erant sedentes et apparuerunt illis dispersite lingue tanquam ignis sedens supra singulos eorum : et repleti sunt omnes spiritu san

110

Et: et ceperunt loqui uariis linguis prout Spiritus sanctus
dabat eloqui illis. O quod uelox est sermo sapientie: ubi deus
magister est merito discitur: quod docetur. Non est adhibi-
ta interpretatio ad audiendum. non consuetudo ad usum
non tempus ad studium sed spirante ubi uoluit spiritu ue-
ritatis. proprie singularum gentium uoces facte sunt in
ecclesie ore communes. Ab hoc igitur die charismatum hym-
nes flumina benedictionum. omne desertum. et uniuersa
arida rigauerunt: quoniam ad renouandam faciem ter-
re spiritus dei ferebatur super aquas. et ad ueteres tene-
bras abigendas noue lucis fulgura coruscabant. cum mira-
cum splendore linguarum. et uerbum domini lucidum et elo-
quium conciperetur ignitum cui ad creandum intellectum
consumendumque: peccatum et efficacis illuminandi et uis
inest urendi. Quamuis autem dilectissimi ualde fuerit
ipsa rei geste forma mirabilis nec dubium sit in illo omnium
humanarum uocum exultante concentu maiestatem spi-
ritus sancti fuisse presentem. Nemo tamen exillimet in-
ys que corporeis uisa sunt oculis diuinam eius apparuisse
substantiam. Natura inuisibilis et patri filioque communis qua-
litatem muneris atque operis sui qua uoluit significatione
monstrauit. proprietatem uero essentie sue in sua deitate
continuit: quia sicut nec patrem nec filium ita nec spiritum
sanctum humanus potest uisus attingere: In trinitate enim
diuina nichil dissimile nichil impar est. et omnia que de il-
la possunt substantia cogitari nec uirtute nec gloria nec
eternitate discreta sunt Cumque in personarum proprieta-
tibus alius sit pater alius sit filius alius spiritus sanctus
non tamen alia deitas nec diuersa natura est. Siquidem
cum et de patre sit filius unigenitus: et spiritus patris fi-
lius sit spiritus non sicut quaecumque creatura que et patris
et filii est sed sicut cum utroque uiuens et potens et sempit-
ernus et ex eo quod est pater filiusque subsistens: Unde cum
dominus ante passionis sue diem discipulis suis sancti spi-
ritus sponderet aduentum: Adhuc inquit multa habeo uobis
dicere. sed non potestis modo illa portare. cum autem ue-
nerit ille spiritus ueritatis diriget uos in omnem uerita-

Item Non enim loquetur a semetipso . Sed quaecumq; audi
et loquetur . et futura annūciabit uobis Omnia que habet
pater mea sunt propterea dixi quia accipiet de meo . et
annūciabit uobis Non ergo alia sunt patris . alia filii alia
spiritus sancti . Sed omnia quaecumq; habet pater habet et
filius . habet et spiritus sanctus . Nec unq; in illa trinitate
non fuit ista communio : Quia hoc est ibi omnia habere q;
semper existere . nulla ibi tempora : nulli gradus . nulle
differentie cogitentur : ut si de eo nemo potest explicare q;
est : nemo audeat confirmare q; non est . Excusabili? enim est
de natura ineffabili non loqui digna : q; definire contraria
Quicquid itaq; de sempiterna et ineffabili gloria patris pia
possunt corda concipere : hoc simul et de filio et de spiri
tu sancto inseparabiliter atq; indifferentiter intelligant Ideo
enim hanc beatam trinitatem unum confitemur deum .
quia in hys tribus personis nec substantie nec potentie nec
uoluntatis nec operationis est ulla diuersitas . Sicut ergo
detestamur arrianos qui inter patrem et filium aliquam uo
lunt esse distantiam : Ita etiam Macedonianos pariter de
testamur : qui licet patri et filio tribuant equalitatem :
spiritum tamen sanctum inferioris putant esse nature :
Non considerantes in eam blasphemiam se incidere . que
nec in presenti seculo nec in futuro sit remittenda uidi
dico dicente domino : Quicumq; dixerit uerbum contra fi
lium hominis remittetur ei . qui autem dixerit contra spi
ritum sanctum . non dimittetur ei . nec in hoc seculo nec
in futuro Permanēs itaq; in hac impietate sine uenia est
quia exclusit eū a se : per quem poterat cōfiteri Nec un
quam peruenit ad indulgētie remediū : qui patrocinatur
sibi nō habet aduocatū Ab ipso enī est aduocatō patris ab
ipso sunt lacrimę : ab ipso sunt gemitus supplicantium Et ne
mo potest dicere dominum Ihesum nisi in spiritu sancto
cuius equalem cum patre et filio omnipotentiam unamq; de
itatem euidentissime predicat Apostolus dicens . diuisiones
autem gratiarum sunt : idē autem spiritus : et diuisiones
ministracionum sunt . idē autem dominus Et diuisiones
opacōnum sunt . idē uero deus qui opatur omnia in oib;

His dilectissimi alijs documentis quibus innumerabilis
 diuinorum eloquiorum coruscet autoritas : ad ueneratio-
 nem pentecostes unanimiter incitemur. exultantes in ho-
 norem sancti spiritus per quem omnis Ecclesia catholi-
 ca sanctificatur . omnis anima rationalis imbuitur Cui
 inspirator fidei doctor science fons dilectionis signaculu
 castitatis totius est causa uirtutis Gaudeant fidelium men-
 tes q̄ in toto mundo unus deus pater et filius et spiritus
 sanctus omnium linguarum confessione laudatur Quodq̄ il-
 la significatio que in specie ignis apparuit et opere perse-
 uerat et munere. Ipse enim spiritus ueritatis facit domu
 glorie luminis sui nitore fulgere : Et in templo suo nec te-
 nebrorum aliquid uult esse . nec tepidum de qua ope atq̄
 doctrina etiam ieiuniorum nobis atq̄ elemosinarum est col-
 lata purgatio Nam huic uenerabilem diem sequitur salu-
 berime obseruancie consuetudo . quā utilissimam sibi om-
 nes sancti semper experti sunt . et ad quam sedulo cele-
 brandam pastoralis nos sollicitudine cohortamur . ut si quid
 maculatum proximis diebus negligencia incauta contra-
 xerit id et ieiunii censura castiget . et deuotio pietatis
 emendet : quarta igitur et sexta feria ieiunemus Sabba-
 to autē in idipsum consueta deuotione uigilias celebrem⁹
 Per Christum dominum nostrum Amen

De eodem Sermo secundus

Lenissime quidem nobis dilectissimi causam atq̄
 rationem sollempnitatis hodiernae diuinorum elo-
 quiorum textus ostendit . quo sanctum spiritum quinqu-
 gesimo post domini resurrectionem die qui ab ascensione
 eius decimus est infulsum Christi discipulis sicut promissus
 sperabatur . agnouim⁹ Sed ad nouos Ecclesie filios instru-
 endos addendum est etiam nostri sermonis obsequiu s̄o
 enim timemus ut spirituales et eruditi uota fastidiant . ad
 quorum fructum pertinet ut q̄ plurimis insinuati uelint
 q̄ ipsi rum magna sui utilitate didicerunt fiat ergo per
 corda hominum dispensatio munerum diuinorum et serui

T. 2, 76

Merb. 2

M

Autem oris nostri docti indoctis non spernant illi ut p
beant se amare q̄ norunt: illi ut ostendant se desiderare :
q̄ nesciunt. Hinc etiam preparationi uestre aderit ipsius
largitas: de cuius loqui maiestate gelimus: ut ad profectū
totius ecclesie et nos capaces et nos faciat abundantes.
Cum igitur ad intelligendam dignitatem spiritus sancti
ariem mentis intendimus. nichil diuersum ab excellencia
patris et filii cogitemus: quia in nullo ab unitate sua di
rrepat diuinitatis essentia. Sempiternum est patri consem
piterni sibi filii sui esse genitorem: Sempiternum est fi
lio intemperaliter a patre esse progenitum: Sempiternum
quoq̄ est spiritui sancto spiritum esse patris et filii et un
q̄ pater sine filio nūq̄ filius sine patre nūq̄ pater et fi
lius fuerunt sine spiritu sancto: et omnibus existentie gra
dibus exclusis nulla ibi persona sit anterior: nulla posteri
or. Quis enim beate trinitatis et incommutabilis deita
tis una est substantia indiuisa in opere: et concors in vo
luntate . Per in omnipotencia equalis in gloria de qua
tum sancta scriptura sic loquitur: ut aut in factis aut in
uerbis aliquid assignet. q̄ singulis uideatur conuenire per
sonis: nō perturbatur fides catholica: sed docetur. ut p̄ p
prietatem aut uocis aut operis insinuetur uobis ueritas
trinitatis et non diuidat intellectus: q̄ distinguit audit?
Ob hoc enim quedā siue sub patris siue sub filii siue sub
spiritus sancti appellatione promuntur: ut confessio credē
tium in trinitate non erret. que cum sit inseparabilis: nū
q̄ intelligeretur esse trinitas si semp̄ inseparabiliter diceretur
Bene ergo ipsa difficultas loquendi cor nostrum ad intel
ligentiam trahit: et per infirmitatem nostram celestis doe
trina nos adiuvat: ut quia in deitate patris et filii et spi
ritus sancti nec singularitas est. nec diuersitas cogitanda .
uera unitas et uera trinitas possit simul aliquatenus men
te sentiri. sed non possit simul ore proferri fundata igitur
in cordibus nostris dilectissimi fide qua salubriter cre
mus: q̄ simul tota trinitas una uirtus est: una maiestas.
una substantia: indiscreta opere inseparabilis dilectione
indifferens potestate. simul implens omnia simul continēs

uniuersa. Quod enim est pater: hoc est et filius hoc est et
 spiritus sanctus. et uera ueritas in nullo esse aut minor
 aut maior potest: que sic in tribus constitenda est personis
 ut et solitudinem non recipiat trinitas: et unitate seruet
 equalitas. Hac in qua dilectissimi fratres fide firmiter ap-
 prehensa non ambigamus quod cum in die pentecostes discipu-
 lus domini spiritus sanctus impleuit. non fuit inchoatio
 muneris: sed adiectio largitatis. quoniam et Patriarche
 et prophete et sacerdotes omnesque sancti qui prioribus fu-
 ere temporibus. eiusdem sunt spiritus sancti sanctificatione
 uergetati et sine hac gratia nulla unquam instituta sacramenta
 nulla sunt celebrata misteria. ut eadem semper fuerit uir-
 tus carismatum: quamuis non eadem fuerit mensura do-
 norum: Ipsi quoque Apostoli ante passionem domini spiri-
tu sancto non carebant. nec potentia huius uirtutis non aberat ab
operibus saluatoris. et cum discipulis daret infirmitatum cu-
rationem: et eiciendorum demonum potestatem. eius ita-
que spiritus largiebatur effectum in quo ipsum inmundis
spiritibus imperantem iudeorum negabat impietas et di-
uina beneficia diabolo deputabat. Unde taliter blasphe-
mantem merito illam domini excepere sententiam: qua ait
Omne peccatum et blasphemiam remittetur hominibus. Et
quicumque dixerit uerbum contra filium hominis: remitte-
tur ei qui autem dixerit contra spiritum sanctum non re-
mittetur ei neque hic neque in futuro: Unde manifestum est peccato-
rum remissionem sine spiritus sancti aduocatione non fi-
eri. neque quibus sine illo sicut expedit. ingemiscere aut si-
cut oportet orare dicente Apostolo. Quid enim oremus
nescimus sed spiritus postulat pro uobis gemitibus inenar-
cabilibus. Et nemo potest dicere dominum. Ihesum nisi in
spiritu sancto. quo uacuari nihil est exitiale est nimisque mor-
tiferum. quia nunquam ueniam meretur: qui ab intercessore
deseritur: Omnes igitur dilectissimi qui in dominum Ihe-
suum crediderant. insulam sibi habebant spiritum sanctum
et remittendorum peccatorum iam tunc apostoli acceperant
potestatem. quando post resurrectionem suam dominus in-
suflauit. et dixit: Accipite spiritum sanctum. quorum re-

miseritis peccata remittuntur eis. Sed illi perfectioni que
erat discipulis conferenda. maior gratia et abundantior
inspiratio seruebatur. per quam et que nondum acceperat
sumerent et excellentius possent habere que sumplerant
propter quod dominus dicebat Adhuc multa habeo uobis dice
re: sed non potestis illa portare modo. Cum autem uene
rit spiritus ueritatis: ille diriget uos in omnem ueritate
Non enim loquetur a semetipso: sed que audierit: loquetur
et futura annuntiabit uobis Ille me clarificabit quia de
meo accipiet. et annuntiabit uobis: Quid ergo est: quod do
minus promittens discipulis spiritum sanctum qui iam dixerat om
nia que audiui a patre nota feci uobis adhuc inquit multa
habeo uobis dicere: Sed non potestis portare modo Cum
uenerit ille spiritus ueritatis: ille uos diriget in omne ueritate
nuncquit se se dominus ueritatis inferioris sciencie uolebat intelligi
aut minus aliquid quam spiritum a patre didicisse: cum ipse sit
ueritas: et nichil pater dicere. nichil spiritus possit dicere
sine uerbo. Ideoque dictum sit de meo accipiet qui quod acci
pit spiritus patre dante dat filius. Non itaque alia erat in
sinuanda ueritas: nec alia predicanda doctrina. sed oportebat
capacitatem eorum qui docebantur augeri: et multiplicari con
stantiam illius caritatis que omnem formidinem foras mit
teret: Quod utique Apostoli posteaquam spiritus sancti noua abun
dantia sunt repleti. ardentius uelle et efficacius posse ce
perunt proficientes a preceptorum sciencia ad tollerantiam
passionum: ut sub nulla iam potestate trepidantes fluctus
seculi et elaciones mundi fide supergrediente calca
rent et morte contempta omnibus gentibus euangelium
ueritatis inferrent. Quod uero addidit dominus dicens:
Quicumque audierit loquetur. et futura annuntiabit uobis
Non sequi intellectu dilectissimi nec transitorio accipiamus
auditu Preter alias enim ueritatis locutiones quibus
manicheorum confutatur impietas hac aperitissima sententia
totum sacrilege falsitatis dogma prostrernitur: Cuius
discipuli magnum quendam et sublimem uiderentur sequi
autorem in magistro suo manicheo manifeste apparuisse spi
ritum sanctum crediderunt promissumque a domino para

elitum non prius uenisse q̄ hic infeliciū deceptor oriretur
 in quo ita spiritus sanctus maneret : ut non alius fue-
 rit manicheus ille q̄ spiritus qui per ministeriū corporee
 uocis et lingue discipulos suos in omnem induceret uerita-
 tem et nūq̄ cognita preteritorum secreta seculorum rese-
 raret. Quodq̄ sit ridiculum quanq̄ uanum tedere offende-
 re nisi adhuc quosdam non pūderet hoc credere. Magnus
 ergo magister falsitatis diabolice et conditor superstitionis
 obsecens eo tempore damnandus innotuit. quo post resur-
 rectionem domini ducentisimus et sexagesimus annus
 impletus est. Probo imperatore Paulinoḡ consule cum ce-
 taua iam in Christianos ebulliret persecutio et innumera
 martirum milia ipsis suis uictoriis probauissent impletum
 esse q̄ dominus promiserat dicens. Cum autem tradent
 uos uolite cogitare quo modo : aut quid loquamini : siō enī
 uos edis . qui loquimini : sed spiritus patris uestri qui lo-
 quitur in uobis non ergo potuit promissio domini tanta
 per etatum interualla diderri . nec ille spiritus ueritatis
 quem mundus non accepit impiorum . ita septiformem il-
 lam donorum suorum continuit largitatem ut tot ecclesie
 generationes sapientia et intellectu scientia et pietate
 atq̄ ipso dei timore fraudaret : donec p̄diciolus mendacioḡ
 signifer uasceretur . Cui nec hoc quide tribui potest : quod
 per exiguam diuine inspirationis acceperit porcionē qua-
 riam et hic de illa inuidie extitit parte que non possit
 spiritum ueritatis accipere . Repletus enim spiritu dia-
 boli spiritui resistit Christi Et cum sanctis dei hoc para-
 eliti doctrina contulerit : ut futura predicarent : hic ne-
 falsitates ei ipse rex processus arqueret . ridendarum im-
 pudencia fabularum in preteritas retorsit etates et quasi
 nos nichil ordine creature in uniuersum mundum lex sā-
 cta et diuinitus inspirata docuisset in contumē-
 liam dei et in omnium bene uenditarum iniuriam naturarū
 inexplicabilium mendaciorum monstra contexuit Quibꝫ
 tandem suas insinaturas insanas nisi multum incredis et
 omnium a lumine ueritatis aueris qui siue per ignorā-
 tie recitatam siue per turpitudinis appetitum ad illa non

terra: Sed exortanda perueniunt. Que propter communem uerecundiam non sunt uobis sermone promenda. cum iam abundantissime ipsorum sint concessione patefacta. Nulli ergo uestrum dilectissimi suadeatur: quod tante impietatis autorem spiritus sanctus aliqua ex parte dignatus sit. Nichil ad illum prorsus de illa uirtute peruenit: quam ecclesie sue Christus promisit. et misit dicente enim Iohanne: Spiritus nondum erat datus quia Ihesus nondum erat glorificatus. Domini ascensio dandi spiritus fuit ratio. quem ille necesse est ut neget datum. qui ad confessum paterne dextere uerum in Christo hominem negat esse proeuctum: Fios autem dilectissimi ad beatam eternitatem et anime et carnis per regenerationem sancti spiritus adoptati caritissimi illius festi rationabili obsequio et casta leticia celebremus. confitentes cum beato Paulo apostolo quod dominus Ihesus ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem dedit dona hominibus ut euangelium dei per omne humane uocis eloquium predicetur. et omnis lingua confiteatur quia dominus Ihesus in gloria est dei patris. Ad presentem autem sollempnitatem etiam nobis esse assumenda deuotio ut ieiunium quod ex apostolica traditione subsequitur: sancta obseruancia celebremus. quia et hoc inter maxima sancti spiritus dona numerandum est: quod nobis ad uersus illicebas carnis et insidias diaboli ieiuniorum sit collata presidia: quibus omnes temptationes deo adiuuante uincamus. Quarta igitur et sexta feria ieiunemus. Sabbato autem apud. Ventum Petrum uigiliae celebremus patrocinante eodem spiritu orationibus nostris ut in omnibus misericordiam dei obtinere mereamur. Per eundem dominum nostrum Ihesum Christum filium tuum. Cui tecum uiuit et regnat in unitate spiritus sancti deus. Per omnia secula seculorum Amen.

De Eodem Sermo Tertius

Odiernam dilectissimi festiuitatem toto ferrarum orbe uenerabilem ille sancti spiritus consecrauit

aduentus. qui post resurrectionem domini quinquagesimo
 die in Apolos populumq; credentium sicut sperabatur
 influxit. Sperabatur quia illum dominus Ihesus pmise-
 rat futurum. non ut tunc primum esse sanctorum habi-
 tator inciperet. sed ut sacrata sibi pectora et feruenci-
 accenderet et copiosius mundaret. cumulans sua dona no-
 inchoans nec ideo nouus opere quia diuine largitate su-
 is enim ab omnipotencia patris et filii spiritus sancti est
 discreta maiestas. et quicquid in dispositione rerum om-
 nium agit diuina moderatio ex totius uenit providencia
 trinitatis. Una est ibi benignitas misericordie. una censura
 iusticie nec aliquid est in actione diuisum: Vbi nichil est
 in uoluntate diuersum. Quem ergo illuminat pater. illu-
 minat filius illuminat spiritus sanctus. Cumq; alia sit per-
 sons. missi. alia mittentis. alia promittentis. simul nobis e-
 unitas manifestatur. et trinitas ut essencia habes equali-
 tatem. et non recipiens solitudinem et eiusdem substantie
 et non eiusdem intelligatur esse persone. Quod ergo salua
 cooperatione inseparabilis deitatis quedam pater quedam
 filius quedam pprie sps sanctus exequitur: nostre redēpi-
 onis dispositi nostre salutis ē ratio. Si enim homo ad ima-
 ginem et similitudinem dei factus in sue honore nature
 mansisset: nec diabolica fraude deceptus a lege sibi posita
 per concupiscencias deuiasset. ut creator mundi creatura
 nō fieret: neq; aut seipiterius temporalitatem subiret: aut
 equalis deo patri filio deus formam serui et similitudinē
 carnis peccati assumeret. Quia uero inuidia diaboli mors
 intrauit in orbem terrarum: et aliter solui captiuitas
 humana non potuit nisi causam nostram ipse susciperet. qui
 sine maiestatis sue damno et uerus homo fieret. et solus
 peccati contagium non haberet. diuisit sibi opus nostre re-
 paracionis misericordia trinitatis. Ut pater propiciare-
 tur filius propiciaret: Spiritus sanctus igniret. Ope-
 rebat enim ut aliquid etiam saluandi pro se agerent: con-
 uersis ad redemptorem cordibus ab nimia damnacione di-
 scederent. Quoniam sicut Apollolus ait: Misit deus spiri-
 tum filii sui in corda nostra in quo clamamus Abba pater.

Ubi autem Spiritus Domini ibi libertas. Et nemo potest di-
cere dominum Ihesum nisi in Spiritu Sancto. Si ergo duce
gracia dilectissimi fideliter sapienterque noscimus quid patri
quid filio quid Spiritui Sancto in reparatione nostra pro
priam quid ne commune sit ea que pro nobis humiliter et
corporaliter gesta sunt. Ita procul dubio suscipiemus. ut
nichil indignum de una atque eadem trinitatis gloria sen-
ciamus. Quamuis enim nulla mens ad cogitandum de deo
nulla ad loquendum lingua sufficiat: tamen quantumcumque il-
lud est: quod humano intellectu de essentia paternae deitatis
attingitur: nisi unum atque idem est: cum uel de unigeni-
to eius uel de Spiritu Sancto cogitatur. non pie sapitur
sed nimis carnaliter caligatur. et ipsum quod de patre con-
gruenter sciri uidebatur: amittitur quia a tota trinita-
te receditur. si in ea unitas non tenetur. Nulla autem ratio
ne uere est unum quod aliqua est in equalitate diuersum. Cum
igitur ad confitendum patrem et filium et Spiritum Sanctum
scire mentis intendimus procul ab animo formas uisibilium
rerum et etates temporalium naturarum procul corpora loco-
rum et loca corporum repellamus. Discedat a corde quod spacio
extenditur quod sine concluditur: et quicquid nec semper ubique
nec totum est. Cogitatio de deitate trinitatis concepta nichil
per distantiam intelligat: nichil per gradus querat. At si
quid de deo dignum senserit: nullo hoc ibi audeat negare
persone tanquam honorificentius patri ascribat. quod filio Spiritui-
que non tribuat: non est pietas unigenito preferre ge-
nitorem filii contumelia patris est iniuria: quod uni demitur
utrique subtrahitur. Nam cum illis et sempiternitas sit com-
munis: et deitas: nec omnipotens pater nec incommutabilis
estimatur: si aut minorem se genuit: aut quem non habuit
habendo proferit. Dicit quidem dominus Ihesus discipulis
suis sicut euangelica lectione recitatum est. Si diligeritis
me. mandaueritis utique: quia ad patrem uado quia pater ma-
ior me est. Sed hec ille aures que sepius audierunt. Ego
et pater unum sumus: et qui me uidet: uidet et patrem:
sine deitatis accipiunt differentia. nec de illa hoc essentia
intelligunt. quam sempiternam cum patre et eiusdem nature

115
gouernat esse firma ratione Commendatur etiã sanctis
Apostolis incarnatione uerbi dominici humana proiectio
et qui denunciatō sibi domini turbabantur abscellu. ad
eterna gaudia honoris sui incitantur augmento. Si dilige
retis me inquit: gauderetis utiq: quia uado ad patrē hoc ē
si perfecta scientia uideretis: quid uobis glorie conferetur
p hoc q̄ ex deo patre genit⁹ etiã ex homine matre sim
uatus: q̄ dominus eternorum unus uolui esse mortaliū:
q̄ uisibilem me inuisibilis prebui: q̄ formam serui in for
ma dei sempiternus accepi: gauderetis. quia uado ad pa
trem. Vobis enim prestatur hec ascensio. et super omnes
celos ad patris dexterā collocanda uestra humilitas ele
uatur. Ego autem qui hoc sum cum patre. q̄ pater est in
diuiduus cum genitore permaneo. et sic ab illo ad uos ue
niens non recedo. quādamōdō et uos ad illum rediens nō
relinquo gaudete erga quia uado ad patrem. quia pater
maior me est: Vni enim uos michi et factus sum fili⁹
hominis: ut uos filii dei esse possitis. unde licet un⁹ in utro
q̄ sim tamen quo uobis conformor. patre sum minor: quo
autem a patre non diuidor. etiã me ipso sū minor natura
Itaq̄ que minor est patre: uadit ad patrē ut ibi sit caro:
ubi semper est uerbum et una ecclesie catholice fides.
quem secundum humanitatem non dicitur minorem se
cundum deitatem credat equalem: Contemnatur igitur
dilectissimi uana et ceca uersucia heretice impietatis que
sibi huius scientie leua interpretatione blanditur. dicea
te domino. Omnia que habet pater mea sunt non intelli
gat se patri demere: quicquid filio audet denegare: Et
ita in ys que humana sunt. delipit. ut putet q̄ ideo unige
nito paterna defuerint quia uobis suscepit non minuit in
deo misericordia potestatem nec delata reconciliatio crea
ture sempiternae defectus est glorie. Que habet pater ha
bet et filius habet et spiritus sanctus quia tota simul tri
nitas est unus deus. Hęc autem fidē. terrena sapientia nō
repperit flet opinio humana persuasit. Sed ipse unigenit⁹
docuit ipse spiritus sanctus insinuit: de quo nichil est
aliter q̄ de patre et filio sentiendum. quia licet non sit pa

ter non sit filius non tamen est a patre filioq; diuisus.
et sicut propriam habet in trinitate personam: ita unã
habet in patris et filii deitate substantiam. omnia implentẽ
omnia continentem et cum patre et filio uniuersa mode
rantem. Per infinita secula seculorum Amen

Migne 54^a 415 Ser. 78
De sequito Pentecostes

T 1, 78

De Eodem Sermo Quartus

Herbott (k. 126° g. 249)

Item herui's ppe de
solemnitate pentecostes
Smo d.

O diernam dilectissimi festiuitatem de descensione
spiritus sancti consecratam sequitur. ut nobis sol
lemne ieiunium quod animis corporib; curandis salubri
ter institutum: deuota nobis est obseruancia celebrandum
Repletis namq; apostolis uirtute promissa: et in corda eo
rum spiritu ueritatis ingresso: non ambigimus inter ce
tera celestis sacra merita doctrine hanc spiritalis continẽ
tie disciplinam de paracleti magisterio primitus conceptã
ut sanctificate ieiunio mentes conferendis sibi carismati
bus fierent apertiores. Aderat quippe. Christi discipulis pro
fectio omnipotentis auxilii et principibus nascentis Ec
clesie tota patris filiiq; diuinitas in presencia sancti spiri
tus presidebat. Sed contra instantes impetus persequen
tium contra minaces fremitus impiorum non corporis
fortitudine nec carnis erat saturitate certandũ. cum hoc
maxime hominis interiora corrumpat: q; exteriora de
lectat et tanto fiat rationalis anima purgatior: quanto
fuerit substantia carnis afflictior. Hy itaq; doctores qui
exemplis et traditionibus suis omnes Ecclesie filios inbu
erunt: tyrannum milicie Christiane sanctis Ieiuniis incho
arunt. ut contra spirituales nequicias pugnatuuri abstinen
tie arma rapereant. quibus intentina uiciorum truncarẽt
Inuisibiles enim aduersarii & incorporales hostes nõ erũt
contra nos ualidi. si nullis carnalibus desideriis fuerim;
immerli: Cupiditas quidem nocendi in temptatore perpe
tua est. sed inermis atq; inefficax erit: si nichil in nobis un
de contra nos pugnet: inuenerit. Quis autem hac fragili
carne circumdatus et in isto mortis corpore constitutus
etiam qui multũ ualideq; profecerit. ita iam de sua salute

securus sit. Et ab omni se illicebearum periculo credat
 alienum. donec licet sanctis suis quotidianam gratia divi
 na uictoriam non aufert tamē dimitandi materiā. Quia
 et hoc ipsum de misericordia protegentis est: qui natu
 re mutabili ne de confecto prelio superbiret: semper uo
 luit superesse q̄ uinceret. Igitur post sancte dies leticie
 quos in honorem domini a mortuis resurgentis ac dein
 de in celos ascendentis exegimus: Postq̄ perceptū sancti
 spiritus donum salubriter et necessarie consuetudo est or
 dinata ieiunii: ut siquid forte inter ipsa festiuitatem gau
 dia negligens libertas et licentia inordinata presumpsit:
 hoc religiose abstinentie censura castiget. Que ob hoc quo
 q̄ studiosius exequenda est. ut illa in nobis que hac die
 Ecclesie diuinitus sunt collata: permaneant. Templum
 enim facti spiritus sancti et maiore q̄ unq̄ copia diuini
 fluminis irrigati nullis debemus concupiscentiis utri. nul
 lis uiciis possideri ut uirtutis habitaculum nulla sit conta
 minatione pollutum: Quod utiq̄ regente atq̄ adiuuante do
 mino omnibus obtinere possibile est si per ieiunii purifica
 tionem ac per misericordie opera audeamus et peccatorum
 sordibus liberari. et caritatis fructibus esse secundi. Quic
 quid enim in cibos pauperū et in curationes debiliū in p̄ra
 captiuorum et in quelibet opera pietatis impenditur. nō
 minuitur sed augetur nec unq̄ apud deum perire poterit
 q̄ fidelis benignitas erogauit. dum quodeumq̄ tribuit ad
 subsidium: id sibi recondit ad premium: Beati enim miseri
 cordes: quoniam ipsorum miserebitur deus: neq̄ delicto
 rum memoria erit: Vbi testimonium pietatis aduerit
 Quarta igitur et sexta feria ieiunemus: Sabbato autem
 apud beatissimum Petrum. Apostolum uigilias celebrem?
 tuus nos orationibus et a spiritalibus inimicis et a corpo
 ralibus hostibus confidimus liberari. Per dominum uolū
 ihesum Christum filium tuum qui tecum uiuit et regnat
 in uitate spiritus sancti deus. Per omnia secula seculorū
 Amen

De Ieiunia Pentecostes Ciusdem Sermo Secundus 76

Mesbroli 2

Consuetudo
eclesie

77 - 1917
2

Obitandum non est dilectissimi omnem obseruantiam
Christianam eruditionis esse diuine. et quicquid ab
Ecclesia in consuetudinem est deuotionis receptum: de tra-
ditione apostolica et de sancti spiritus prodire doctrina. qui
nunc quoque cordibus fidelium suis presidet institutis: ut ea
omnes et obedienter custodiant: et sapienter intelligant: Nam
cum in die Pentecostes quem a pascha domini quinquage-
simum celebramus Promissus a domino spiritus sanctus expecta-
rium mentes maiori quam unquam copia et clariora presertim
sue maiestatis impleuerit: manifestissime patet inter cete-
ra dei munera. reuulorum quoque gratiam que hodiernam fel-
tuitatem inuisa subsequitur: tunc fuisse donatam: ut
sicut fuit concupiscentia initium peccatorum: ita sit continentia
origo uirtutum in excedendo aut hoc die munere non ideo leg-
niores esse debemus: quia et iudei et heretici sepe ab eden-
di libertate se continent et apud ipsos paganos sunt quedam
noui ieiunia Aliud enim agit sub ueritate ratio Aliud sub
fallitate deceptio Apud nos fides etiam sanctificat man-
ducantem apud illos infidelitas polluit ieiunantem Unde quia
extra Ecclesiam Catholicam nichil est integrum: nichil castum
dicente apostolo Omne quod non est ex fide peccatum est
cum diuisis ab unitate corporis Crisi nulla similitudine
comparamur nulla communione miscemur Quod utique nobis
saluberrimum maximumque ieiunium est Ad uirtutem enim conti-
nentie nichil prius pertinet quam ab erroribus abstinere: quia
tunc demum bene ambulatur: cum per uiam ueritatis in-
reditur Nam quia angusta et ardua decliuantes: procliuas
et lata sedando cito in perditionem deueniunt melius est gra-
dus lentior per iter rectum. quam uelocitas festina per deuium
Agnoscat ergo Catholicus: Christianus fructus ieiunii sui
quod etiam inter maximas largitates uerilissimum erit: nisi
de sancti spiritus irrigatione precesserit. Cum enim dicat Aposto-
lus nullas sibi uirtutes sine caritate prodesse. Idem dicat
caritatem dei diffusam esse in cordibus nostris per spiritum
sanctum qui datus est nobis: cauendum est ne bona que facere sine
bonitate non possumus: elatione perdamus. uam omni se merito
laude dispoliat: qui de laudis industriae sue in se magis quam

in domino gloriatur Cum beatus David doceat in sanctorum operibus deum esse laudandum dicens Mirabilis deus in sanctis suis. deus israel ipse dabit uirtutem et fortitudinem plebi sue. et iterum domine in lumine uultus tui ambulabunt et in nomine tuo exultabunt tota die et in iusticia tua exultabuntur. quoniam gloria uirtutis eorum es tu. Et ideo dilectissimi secundum erudicionem spiritus sancti per quem Ecclesie dei omnium uirtutum collata sunt dona. suscipiamus alacri fide sollempne ieiunium: ut in mandatis que poterimus efficere: contineamus nos ab inflatione iactantie ad dei gloriam cuncta referentes qui et bonarum est inspirator uoluntatum: et bonarum est autor actionum dicente domino Sic luceat lux uestra coram hominibus ut uideant opera uestra bona et magnificent patrem uestrum qui in celis est. Qui uiuit et regnat per omnia secula seculorum Amen:

De ieiunio Pentecostes eiusdem Sermo Tertius

Anctarum sollempnitatem dilectissimi ordie celebrato et spiritalis leticie deuotione completa oportet nos ad salubritatem recurrere peccatis. remediumque ieiunii et exercendis mentibus et castigandis adhibere corporibus ut quia nos satis de hoc et diuina monita et propria expimenta docuerunt. primum per sacrorum dierum recursum diuine pietatis gratias referamus. cum sanctas continentie delicias appetentes aliquantulum nobis de terrenorum ciborum abundantia subtrahamus: ita ut proficiat elemosinis quod non impenditur mensis. Tunc enim demum ad anime curationem proficit medicina ieiunii: cum abstinentia ieiunantis esurie reficit negligentis. Quis ergo scimus apud misericordem deum ieiunium precellere elemosine largitate dicente ipso domino Date elemosinam et omnia munda sunt uobis. Si animas nostras a peccatorum sordibus cupimus emundari: elemosinam pauperibus non negemus. ut in die retributionis ad promerendam dei misericordiam misericordie operibus adiuuemur Per Christum dominum nostrum Amen.

13 = 80 ut
 meob 3

Merb. 4

T 9 = 81

De ieiunio Pentecostes Eiusdem Sermo Quartus

Alter omnia dilectissimi apostolice instituta doctrine
que ex diuine institutionis fonte manarunt :dubium
non est influente in ecclesie principes spiritu sancto hanc
primū ab eis obseruanciam fuisse conceptam : ut sancti ob
seruatione ieiunij omnium uirtutum regulas inchoarent : quia
multum ad precepta dei excipienda prodesset : si Christiana
militia contra inuentus omnia uiciorum continencie se sanc
tificatione muniret : Cum enim per illecebram cibi irrep
serit prima causa peccati quo salubriore dei munere uti
tur redempta libertas : quod ut nouerit abstinere a concessis
que frenare se nesciuit a uetitis : Omnis quidem creatu
ra dei bona est. et nichil est abiciendum quod cum gratia pacti
one percipitur : Sed non ad hoc creati sumus. ut feda et
impudenti auiditate omnes mundi copias expectamus tanquam
quod licet sumi : non liceat pretermitti . Laudetur deus qui
hominum usum tam multa donauit sed agnoscat rationalis
animus maiores delicias menti datus esse quam carni : et cum
audit per spiritum sanctum dici. post concupiscencias tuas
non eas. et a uoluntate tua uetare . intelligat sibi contra
omnia que sensibus corporeis blandiuntur temperantie sec
taudam esse uirtutem per quam dum exterioris hominis
uoluntas munuitur sapientia interioris augetur : Non enim
idem uigor cordis est sub onere cibi : qui sub leuitate ieu
nij : nec eundem sensum potest sacietas generare : quem par
ritas Quia cum caro concupiscens aduersus spiritum spiri
tale cupiditate superatur libera obtinetur sanitas : et sana
libertas ut et caro mentis iudicio et mens dei regatur
auxilio : Ad hanc ergo utilitatem nos dilectissimi preses
tempus inuitat. ut a resurrectione domini usque ad aduen
tum spiritus sancti quinquaginta diebus emensis quos in
leticia precipue festiuitatis exegimus . ad ieiuniorum re
media concurramus . ne forte per occasionem licencie bla
dioris aliquas negligencie culpas delectabilium usus inci
derit : Terra enim carnis nostre nisi assiduis fuerit subacta
culturis : cito de segni ocio spinas tribulosque producit et par

tu de generi dabit fructum non horreis inferendum. sed
 ignibus concremandum. Dicente domino. omnis plantatio
 quam non plantavit pater meus. celestis eradicabitur. Cul
 todienda igitur vobis. omnium germinum seminumq; ge
 nerositas qua ex summi agricolae plantatione concepimur
 et vigili sollicitudine providendum: ne dei munera aliqua
 invidentis inimici fraude violentur. et in paradiso vir tu
 tum non crescat silva viciorum: Ad declinandu autē hoc ma
 lum: nichil est potencius elemosinis atq; ieiunijs. dum & car
 nales cupiditates continentia necat: et desiderioru spiri
 talium fructus misericordie cura multiplicat. Unde cari
 tatem nostram sollempniter admonemus: ut per castigacionē
 corporis et per opera pietatis mundari ab omniu pecca
 torum sorde curemus: Quarta igitur et sexta feria ieu
 nemus: Sabbato autem apud beatissimū Petrum Apostolū
 vigilijs celebremus: cuius meritis et oracionibus ita nos
 per omnia credimus adiuuandos ut misericordia dei et ie
 iunijs nostris assistit et votis. per Christum dominū nostrū.
 Amen.

In natiuitate Apostolorum Petri
 et Pauli Ciusdem Sermo Primus

82 ut

Mnium quidem sanctarum sollempnitatum de
 lectissimi totus mundus est particeps. et uniu
 fidei pietas exigit: ut quicquid p salute uni
 uersorum gestum esse recolitur: communibus
 ubiq; gaudijs celebretur: ueytamen hodierna
 festiuitas preter illam reuerentiam quam
 toto terrarum orbe promeruit: speciali et propria nostre
 urbis exultacione ueneranda est. ut ubi precipuoz aposto
 lorum glorificatus est exitus: ibi in die martiry eorum
 sit leticie principatus: Isti enim sunt uiri per quos tibi
 euangelium Christi: Roma resplenduit et que eras magi
 stra erroris facta es discipula ueritatis: Isti sunt patres
 tui uerig; pastores qui te regnis celestibus inserendam
 multo melius multoz felicius condiderunt: q̄ illi quorum
 studio prima menium tuoz fundamenta locata sunt: Ex

quibus his qui tibi nomen dedit. fraternus te cede sedauit
Isti sunt qui te ab hac gloriam prouexerunt : ut gens
sancta populus electus ciuitas sacerdotalis et regia per
sacra beati petri sede caput orbis effecta lacus presideres
religione diuina : q̄ d̄nacione terrena. Quāuis enim multis
aucta uictoriis ius. Imperii tui terra marisq̄ protuleris :
minus tamen est q̄ tibi bellicus labor subdidit. q̄ q̄ pax
Cristiana subiecit. deus nāq̄ bonus et iustus et omnipotēs
qui misericordiam suam humano generi nunq̄ negauit :
omnesq̄ in cōmune mortales ad cognitionem sui abundā
tissimis semper beneficiis erudiuit uoluntariam errantiū
recitatē et procliuem in deteriora nequitiam secrecio
re consilio et altiori pietate miseratus est : mittendo uer
bum equale atq̄ coeternum. Verbum igitur caro factū
ita diuinam naturam nature uniuert humane : ut illius ad
infima inclinatio nostra fieret ad summa prouectio. Et aut
huius inenarrabilis gratie per totū mundū diffunderetur
effectus. romanū regnū diuina prouidencia preparauit q̄
ad eos limites incrementa p̄d̄cta sunt. quibus cunctarū
undiq̄ gentium uicina et continua esset uniuertitas. Dis
policio nāq̄ diuinitus operi maxime congruebat : ut m̄
ta regna uno cōfederarentur imperio et cito peruios habe
ret populos predicatio generalis : quos unius teneret re
gimen ciuitatis. Hec autem ciuitas ignorans sue prouecti
onis autorem cum pene omnibus dominaretur gentib⁹. om
nium gentium seruebat erroribus. et magnam sibi uideba
tur assumisse religionem : quia nullam respueret falsita
tem. Vnde quanto erat per dyabolum tenacius alligata
tanto per Christum est mirabilius absoluta. Nam cū duo
decim apostoli accepta per spiritum sanctum omni locuci
one linguarum imbuendum euangelio mundum distributis
sibi terrarū partibus suscepissent. beatissimus Petrus prin
ceps apostolici ordinis ad arcē Romani destinatur imperii
ut lux ueritatis que in omnium gentium reuelabatur sa
lutem. efficacius se ab ipso capite per totum mundi corp⁹
effunderet. Cuius autē nationis homines in hac tunc urbe
non essent : aut que usq̄ gentes ignorarent : q̄ Roma didi

esset hic conculcande philosophiæ opiniones hic soluende
 erant terrene sapiencie uanitates. hic confutandus demo
 num cultus hic omniū sacrilegiōz impietas destruēda ubi
 diligentissima superstitione erat collectum quicquid usq̄
 fuerat uanis erroribus institutum. Ad hanc ergo urbem
 tu beatissime Apostole Petre uenire non metuis: et con
 sorte glorie tue. Paulo aliarum adhuc Ecclesiarum ordi
 nationibus occupato siluam istam frementium bestiarum
 et turbulentissime profunditatis oceanum constancior in
 gredieris. Nec mundi dominam times Romam. qui in Cay
 phe domo expaueas sacerdotis: Ancillam siunquid aut
 iudicio Pilati aut seuitia Iudeorū minor erat uel in Clau
 dio potestas: uel in Nerone crudelitas: Vincebat ergo ma
 teriam formidinis uis amoris. nec estimabas terrori cedē
 dum. dum horum saluti consulis: quo susceperas diligen
 tunc ergo intrepide caritatis affectum iam tunc p̄fecto
 conceperas. quando professio tui amoris in dominū trine
 interrogacionis est solidata mysterio. Nec aliud ab hac mē
 tis tue intencione quesitum est: q̄ ut pasceendis eius quē
 diligeres quibus cibū quo ipse eras opimatus impenderes
 Augebant quoq̄ fiduciam tuam tot signa miraculorum tot
 dona charismatū atq̄ experimenta uirtutum. Jam popu
 lus qui ex circumcissione crediderant: erudieras. iam An
 tiochenam ecclesiam ubi primum Christiani nominis digna
 tus est orta. fundaueras. Jam Pontum Callariam Cappado
 ciam Asiam atq̄ Bithyniam legibus Euangelice predica
 tionis impleueras: nec aut dubius de p̄fectu operis aut
 de spacio tue ignar⁹ etatis tropheum crucis Cristi roma
 nis artibus inferebas. quo te diuinis preordinationibus
 anteibant et honor potestati: gloria passionis. Ad quam
 beatus coapostolus tuus uas electionis et specialis masser
 genium Paulus occurrens eodem tibi cōsociat⁹ ē tēpore
 quo iā omnis innocencia omnis pudor omnisq̄ libertas sub
 Nerone laborabat imperio. Cuius furor per omniū ui
 riorum inflāmat⁹ excessum. in hunc eum usq̄ torrentē
 sue precipitauit insanie. ut prim⁹ nomi P̄piano atrocita
 tem generalis p̄secutiōis inferret. quasi p̄ sanctor⁹ neces

gracia posset extinguere quibus hoc ipsum erat maximum lux ut con-
temptus vite huius occidua preceptio fieret felicitatis et
terre Preciosa ergo est in conspectu domini mors sanctorum eius
nec ullo crudelitatis genere distri potest sacramento crucis
Christi fundata religio non minuitur persecucioibus Ecclesia
sed augetur. et semper dominicos ager legite dicitur uesti-
tur. dum grana que singula cadunt: multiplicata nascuntur
Unde duo ista preclara diuini germina seminis inquantum
sobolem pullularint: beatorum milia martirum prestantur
qui apostolicorum emuli triumphorum urbe nostram purpuratis et
loge lateque rutulatis populis obierunt: quasi ex multarum ho-
nore gemmarum collecto uno diademate coronarunt De quo-
rum presidio dilectissimi diuinitus nobis ad exemplum paci-
e et confirmacionem fidei preposito uniuersaliter quidem in om-
ni sanctorum comemoracione letandum est. Sed in horum excel-
lencia patrum merito est excellencius gloriandum: quos gracia
dei in tantum apice in omnia ecclesie membra puerit: ut eos
in corpore cuius caput est Christus. quasi geminum constitueret
lumen oculorum. de quorum meritis atque uirtutibus que om-
nem loquendi facultatem nihil diuersum nichil debet
sentire discretum quia illos et electio pares. et labor similes
et finis fecit equales. Sicut autem et nos experti sumus
et nostri prebante maiores. credimus atque confidimus inter
omnes labores istius uite ad obtinendam misericordiam dei se-
per nos specialium patronorum oracionibus adiuuandos. ut quan-
tum propriis peccatis deprimimur tantum apostolicis meri-
tis erigamur Per dominum nostrum Iesum Christum cui est ho-
nor cum patre et cum sancto spiritu eadem potestas una diuinitas in se-
cula seculorum **A . M . E . N**

81 = 83 ut.
In natiuitate apostolorum Petri
et Pauli eiusdem Sermo secundus

Plurimum in domino dilectissimi et spiritali iocunde-
tate letemur: quia unigenitus dei patris filius domi-
nus noster. Iesus Christus ad insinuanda nobis diuinitatis
mysteria: apostolici ordinis primum beatum Petrum huic

ciuitati dignatus est prerogare. Cuius hodierna festiuitas
 recurrente triumpho martiri specimen et decus contulit
 orbi terrarum. Hoc enim obtinuit dilectissimi illa confes-
 sio que a deo patre inspirata apostolico cordi omnium huma-
 narum opinionum incerta transcendit. et firmitatem petre:
 que nullis impulsibus quateretur: accepit. Evangelica
 quidem referente historia omnes Apostolos dominus quid
 de eo opinentur. interrogat. Ad ubi quid habeat discipula-
 rum sensus. exigitur. ille primus est in domini confessione
 qui primus est in Apostolica dignitate. Qui cum dixisset
 Tu es Christus filius dei uiui Respondit ei Ihesus Bea-
 tus es: Symon Bariona quia caro et sanguis non reuela-
 uit tibi: sed pater meus qui in celis est Ideo beatus es. quia
 pater meus te docuit. nec opinio te terrena sedellit sed
 inspiratio celestis instruxit. et non caro et sanguis sed
 ille me tibi cuius sum unigenitus indicauit. Et ego inquit
 dico tibi: hoc est sicut pater meus tibi manifestauit diu-
 nitatem meam: ita ego notam tibi facio excellenciam tuam
 Quia tu es Petrus: id est cum ego sum inuolabilis petra
 ego lapis angularis qui facio utraq; unum. Tamen tu quoq;
 petra es: quia mea uirtute solidaris: ut que michi potes-
 tate sunt propria sicut tibi mecum participatione communia.
 Supra hanc petram edificabo ecclesiam meam. et porte in-
 feri non preualebunt aduersus eam: Super hanc inquit
 fortitudinem eternum extruam templum. et ecclesie mee
 celo inferenda sublimitas in huius fidei firmitate consur-
 get hanc confessionem porte inferi non timebunt. mortis
 vincula non ligabunt. Vox enim ista uox uite est. et sicut
 confessores suos in Ecclesia prouehit: ita negatores ad in-
 ferna demergit: Propter quod dicitur Beato Petro Apосто-
 lo Tibi dabo claves regni celorum et quicunq; ligaueris
 super terram. erunt ligata et in celis: Transiit quidem in
 Apostolos alios uis istius potestatis sed non frustra uni-
 commedatur: quod omnibus intinetur Petro enim singula-
 riter hoc creditur: quia cunctis Ecclesie rectoribus Pe-
 tri forma proponitur. Manet ergo Petri preuilegium ubi
 cuius ex ipsius fertur equitate iudicium nec uimiam est

uel leueritas: uel remissio: ubi nichil erit ligatum: nichil
solutum. nisi q̄ Petrus aut ligauerit: aut soluerit. Instate
autem passionis sua dominus que discipulorum suorum erat tur
batura constanciam Simon inquit Simon ecce Sathanas
expostulauit: ut uos cribret sicut triticum: Ego autē
rogauit pro te. ut non deficiat fides tua. et tu aliquando
conuersus confirma fratres tuos: ne intrent in tempta
tionem. Comune erat omnibus apostolis periculū de temp
tatione fornicationis. et diuine protectionis auxilio pariter
indigebant. quoniam diabolus omnes exagitare: omnes
cupiebat elidere et tamen specialis a domino Petri cura
suscipitur: et pro Petri fide proprie supplicatur tanq̄ alio
rum status terrior sit futurus: si mens principis uida nō
fuerit. In Petro ergo omnium fortitudo munitur. et di
uine gracie ita ordinatur auxiliū: ut firmitas que p̄ Xpm
Petro tribuitur: per Petrum Apostolis conferatur: nam
et post resurrectionē suam dominus beato Petro aposta
lo post regni clauis ad trinitatem eterni amoris professionē
mystica insinuacione ter dixit: pascere oues meas. q̄ et nunc
procul dubio facit. et mandatū domini pius pastor exequi
tur. confirmans nos exhortationibus et pro nobis orare
non cessans: ut nulla temptatione superemur Si autē hęc
pietatis sue curam populo dei sicut credendum est: ubiq̄
pretendit: quanto magis alumnis suis opem suam dignatur
impendere. apud quos in sacro dormicionis thoro eadem
qua preledit carne requiescit Cū itaq̄ dilectissimi tantū
nobis uideamus presidium diuinitus institutum. rationabi
liter et iuste in ducis nostri meritis et dignitate letamur
gracias agentes sempiterno Regi et redemptori nostro
Ihesu Cristo q̄ tantam potenciam dedit ei. quem totius
ecclesie principē fecit ad gloriam et laudem nominis sui
Qui cū deo patre et spū scto uiuit et regnat i sc̄la sc̄lorū Amē

In Octaua Apostolorum Petri et Pauli Eiusdem Sermo

84u
Elegiosam deuotionē dilectissimi qua ob diem castiga
tionis et liberationis nostre cunctus fidelium popu

lus ad agendas deo gratias confluebat pene ab omnibus
 proxime fuisse neglectam ipsa paucorum qui aduere ra-
 ritas demonstrauit. et cordi meo multum tristitie intulit
 et plurimum timoris incussit. Magnum enim periculum e-
 esse homines ingratos deo. et per obliuionem beneficiorum
 eius nec de correptione compungi. nec de remissione leta-
 ri. Vereor igitur dilectissimi ne uox illa prophetica tales
 increpasse uideatur: que dicit flagellasti eos: et non uolu-
 erunt castigari eos: et noluerunt accipere disciplinam: Que
 enim in eos correpcio ostenditur in quibus tanta auersio
 regitur: pudet dicere. sed necesse est non tacere plus impen-
 ditur demonys: q̄ apostolis et maiorem obtinent spectacu-
 la frequentia q̄ beata martyria. Cuius hanc urbem reforma-
 uit saluti. quis a captiuitate eruit. Quis a sede defendit.
 ludus tyrensiū an cura sanctorum quorū utiq̄ prect-
 bus diuine censurę flexa sententia est ut qui merabatur
 iram seruarietur ad ueniam. Tangat obsecro dilectissimi
 cor uestrum illa sententia saluatoris qui tū detē lepro-
 sę misericordie uirtute mundasset. unum tantum dixit ex eis
 ad agendas gratias reuertisse. signans fideliter de ingra-
 tis q̄ hinc pietatis officio eciam si corporis affecti sunt
 sanitate: non tamen sine animi impietate defuerunt. fle-
 ergo ista ingratorum nota eciam uobis dilectissimi possit
 ascribi: reuertimini ad dominum. intelligentes mirabilia
 que in uobis dignatus ē operari. et liberationem nostrā
 non sicut opinantur impii: stellarum effectibus sed ineffa-
 bilis omnipotentis dei misericordie deputantes: qui cor-
 da furencium Barbarorum mitigare dignatus est. ad tāti
 uos beneficii memoriā toto fidei uigore cōferte: Crauis
 negligencia maiore satisfactioe curanda est. Ad emenda-
 tionem nostram utamur lenitate percentis ut beatus Pe-
 trus et omnes sancti qui nobis in multis tribulationib⁹
 assuerunt: obsecrationes nostras pro uobis apud miseri-
 cordem deū iuuare dignentur: p̄ Xpm̄ dominū nostrū. Amē:

In Natiuitate Sanctorum Septem fratrum
 Martirum Machabeorum Ciusdem Sermo

833 T. 8

W

Racias dilectissimi domino deo nostro q̄ quanto sit
huius diei sollempnitas etiam si ego taceam .conuen-
tus uestre ostendit. Jam enim conspiranti studio et deu-
to animo conuenistis ut festiuitas magnificenciam et si ser-
mo non indicet .congregatio ipsa tamen testetur et recte
Duplex enim causa leticie est: in qua et natalem ecclēsie
colimus et martirum passionē gaudemus: nec immerito
digne Ecclesia horum exultat martirio. quorum ornatū
exemplo Causā ergo sollempnitatis hodiernę dilectissimi
plenissime sacre historie lectione didicistis nec latere uos
potuit .quem in tanto rerum gestarum ordine exceperi-
tis auditum cum gloriolam septem martirum matrē ex-
ultanti et non tacito honoraretis affectu in singulis qui-
dem filiis passam sed in omnibus coronatam : Subsecuta
est enim felici exitu quos inuidio preuulsi hortatu beata
genitrix beata progenies memorabilis precedencium for-
titudo : Nam cum in illo ordine mortuum et in illa disposi-
tione penarum id leuissimi regis exconitasset impietas :
ut uictoriam sibi et de primis promitteret: quos sine tol-
lerancie cruciaret exemplo: et de postremis quos in sup-
plicio torqueret alieno multiplicare sunt martirum palmę
et dum singuli in omnibus uiuunt .preter coronas ppriaz
omnes acquisiuere septenas Sed hec ad fructuosam reco-
lenda sunt aurium uoluptatem Inflat sciencia: nisi edifi-
cet obedientia .grauant audita: nisi suscipiantur imitanda
fieri enim quia cessauit persecutor et tortor: quia iā deo
militant potestates : desunt Christianis quas superent pas-
siones fili inquit accedens ad seruitutem dei Na in iusti-
cia et timore et prepara animā tuam ad temptationē et
Apostolus dicit Cuiusq̄ in Christo pie uolunt uiuere per-
secucionem patimur propter iudiciam Qui ergo putas qui
euisse persecucionem et nullum tibi cum hostibus esse con-
flictum .intimum cordis tui scrutare secretum: et omnes
recursus anime tue diligens explorator incedere: et ui-
desi nulla te repugnat aduersitas . Si nullus tyrannus
uult in mentis tue arce dominari stoli cum auaricia pa-
rem firmare .et iniquorum questuū incrementa contēpne

Superbie contordiã nega. et magis time in gloriã suscipi
 q̄ in humilitate calcari Dissociare ab ira: Nec dolorem in
 flāmet inuidie cupido uindictę Renuncia uoluptati auer
 tere ab immundicia pelle luxuriam. Fuge iniquitatem. ob
 nitere falsitati. et cū uideris te multiplicē habere pugñā
 tu quoq̄ imitator Martirum numerosam quere uictoriã
 Totiens enim peccatis morimur : quociens in nobis pec
 cata moriuntur. et pretiosa in conspectum domini etiam
 ista mors sanctorum eius ubi homo occiditur mundo. non
 terminatione sensuū. sed sine uiciorum: Si ergo carissimi
 non ducitis cum infidelibus iugum: Si peccatores esse de
 sistis: et nullis carnalium cupiditatum temptationibus tre
 ditis sollemnem hanc diem celebratis: et non solū Mar
 tires et martirum matrem: sed etiam illius memoriam
 huius honore ueneramini: qui hoc die antiquam festiuitatē
 huius loci consecratione geminauit Magnificus quidē Arue
 tor parietum sed magnificentior edificator animarum:
 ultra eui sui terminos opera pietatis extendens ut utili
 tatibus institutionum eius etiam in ipso frueretur deuo
 ta posteritas et habitando q̄ condidit. et faciendo q̄ docu
 it Omnia ergo dilectissimi que oculis cernitis: et mente
 meministis ad profectum uestre edificationis assumite: et
 ita uniusq̄ uestrum preparata a maioribus utatur habita
 culo ut in seipso meminerit templum dei esse fundatum.
 nichil structure sue prauum: nichil supponat infirmū sed
 unius ex electis lapidibus congruendo per indissolubilē cō
 nexione crescat in dominici corporis unitatem: auxili
 ante domino nostro Ihesu Cristo qui cum patre et spiri
 tu sancto uiuit et regnat in secula seculorum Amen .

In uatiuitate Sancti Laurentii Ciusdem Sermo

Dei omnium dilectissimi summa uirtutum et totius
 plenitudo iusticie de illo amore nascatur. quo deus
 proximos diligitur: In nullis profecto hic amor subli
 mius excellere clariuq̄ fulgere q̄ in beatissimis martiri
 bus inuenitur: qui domino nostro Ihesu Cristo pro omnibus

85uT,

hominibus mortuo tam propinqui sunt imitatione carita-
tis q̄ similitudine passionis : Quamuis enim illi dilectioni
qua dominus nos redemit . nulla cuiusq̄ benignitas possit
equari: quia aliud est pro iusto mori hominem sua neces-
sitate moriturum: aliud pro impiis occumbere a debito mor-
tis alienum: multū tamen uniuersis hominibus etiam mar-
tyres contulerunt : quorum fortitudine ita eius largitor
usus est dominus: Et penam mortis et atrocitatem cru-
cis nulli suorum uellet esse terribilē . si ergo nullus bonus
sibi soli ē bonus. nec cuiusq̄ sapientia sibi tantum sapiētia
est amica . et hec uerarū natura uirtutum est . ut multos
a tenebroso abducatur errore; qui earū clarus est lumine :
Ad erudiendum dei populum nullorum est utilior forma
q̄ martirum Sit eloquentia facilis ad exortandum sit ra-
tio efficax ad suadendum: ualidiora tamen sunt exempla
q̄ uerba . et planius est opere docere: q̄ uoce In quo ex-
cellentissimo genere beatus martyr Laurentius cuius pas-
sionis dies hodiernus illustris est . quam gloriose polleat
dignitate. etiam persecutores eius sentire potuerunt. cum
illa mirabilis animi fortitudo de Christi principaliter amo-
re concepta non solum ipsis non cederet: sed etiam alios
exemplo sue tollerantie roboraret. Cum furor gentiliū
potestatum in electissima quoq̄ Christi membra leuaret:
ac precipue eos qui ordinis erant sacerdotalis impeteret
in leuitam Laurentium qui non solū ministerio sacramen-
torum sed et dispensatione ecclesiastice substantie preemi-
nebat impius persecutor efferbuit : Duplicem sibi predam
de unius uiri comprehensione promittens . quem si fecis-
set sacre pecunie traditorem: faceret etiam sacre religio-
nis exortem Armatur itaq̄ gemina face. homo pecunie eu-
pidus. et ueritatis inimicus . auaricia . ut rapiat aurum . im-
pietate ut auferat Christum Postulat sibi ab immaculato
sacrarū presule opes ecclesiasticas quibus auarissimus inhi-
abat inferri cui leuita castissim⁹ ubi eas repositas haberet
ostēdēs numerosissimos sanctorū pauperū obtulit greges in-
quorum uisū atq̄ uestitu inamissibilis condiderat faculta-
tes que tanto integrius erant salue quanto sanctius p̄

habantur expense: premit ergo predo frustratus et in
 odium religionis que talem diuiciarum usum institueret
 ardescens direptionem thesauri potioris aggreditur. ut
 apud quem nullam denariorum substantiam reperisset: illud
 depositum ei quo sacracius erat diues auferret. Reuoci
 are Christo Laurencium iubet et solidissimam illam leui
 tici animi fortitudinem diris parat urgere supplicis. Quos
 ubi minora nil optinent: uehementiora succedunt. Laceros
 artus et multa uerberum sectione concisos subiecto pre
 ripit igne torrerit. ut per cratem ferream que iam de fer
 uore continuo uim ex se haberet urendi: conuersorū al
 terna mutacione membrorum. fieret cruciatus uehemen
 tior. et pena productior. Nichil obtines nichil p̄cis leua
 crudelitas Subtrahatur tormentis suis materia mortalis
 et Laurencio in celos abeunte tu deficis flammis tuis su
 perari caritatis Christi flamma non potuit. Et segnor fuit
 ignis qui foris ulla q̄ qui intus accendit. Seruisti persecu
 tor martiri cum leuisti. auxili palmam dū aggeras pensā
 flamm quid non ad uictoris gloriam ingenium tuū reperit
 quando in honorem transierunt triumphi etiam instrumē
 ta supplicii. Gaudeamus igitur dilectissimi gaudio spirita
 li et de felicissimo inelicti uiri sine gloriemur in domino
 qui est mirabilis in sanctis suis in quibus nobis et prest
 dium constituit. et exemplum atq̄ ita per uniuersum mū
 dum clarificauit gloriam suam ut a solis ortu usq̄ ad occasū
 leuiticorum luminum torulscante fulgore q̄ glorificata est
 Iherosolima Stephano: tam illustris fletet Roma Laurē
 tia. Cuius oratione et patrocinio adiuuari nos sine cessa
 tione confidimus ut quis omnes sicut apostolus ait. quicūq̄
 uolunt in Christo pie uiuere persecutione paciuntur tor
 roremur spiritu ueritatis: et ad superandas omnes tēp
 taciones constantis fidei persuerancia muniamur. Per do
 minum nostrum Ihesum Christum filium tuum Cui tecū
 uiuit et regnat in unitate spiritus sancti deus Per om
 nia secula seculorum A M E N

De Ieiunio Septimi mensis idest
 Septēbris eiusdē Sermo Primus

85 = 86 ut

seruantiam quidem uestram dilectissimi ita noui
mus esse deuotam ut animas uestras non solum
legittimis sed etiam uoluntariis ieiuniis excolatis Tamē
adiicienda est huic studio. etiā uostre admonitiōis exhorta
tio. ut si qui sūt in hoc exercicio tardiores in his saltē dieb9
communi abstinentie se obedienter adiungant: in quib9 nos
oportet sacratissimam consuetudinem attentius celebrare
ut per humilitatem ieiunii contra omnes hostes nostros
diuinum mereamur auxilium Res enim est precipui ope
ris quam et ex auctoritate indicimus: et ex caritate sua
demus: ut paululum edendi libertate cōpressa castigationi
corporis et pauperū studeamus alimonie: quos qui reficit
animam suam pascit et temporales epulas in delicias mu
tat eternas In locum igitur malarū cupiditatū sanctorū
desideriorum incrementa succedant Cesset iniquitas sed
non sit ociosa iusticia. quē nullus patitur opprimetem se
tiam aliquis adiuuantem. parum est enim non auferre ali
ena: nisi largiaris et ppria. sub oculis iusti iudicis sumus
qui nouit quantam unicuique bene operanti dederit facultatē
non uult ociosa esse munera sua. qui seruis suis sic mistico
rum talentorum mensuras distribuit. ut creditū qui libe
raliter erogasset: auget. qui seriliter seruasset amitteret
Et ideo dilectissimi quia septimi mensis ieiuium nos cele
brare conuenit sanctitatem uestram monemus: ut quarta
et sexta feria ieiunemus Sabbatho uero apud beatum Petz.
Apostolum uigilemus cuius suffragantibus meritis ab omni
bus tribulationibus mereamur ut absolui p̄ xpm̄ dominū no
strum Amen

De eodem Sermo Secundus

Cus humani generis conditor & redemptor qui nos
ad promissiones uite eterne per semitas uult ambu
lare iusticie de futura tēptacione que nobis in itinere uir
tutum insidiosis aduersaretur occurribus multis nos presi
diis dilectissimi in quibus laqueos diaboli obtererem9 in
Arxit inter que hoc famulis suis saluberrimum contulit.
Et contra omnes inimici dolos fortitudine se continencie

124

et operibus pietatis armarent. Ille enim qui ab initio pri-
mis hominibus interdicti cibi inseruit appetitum: et male
credulis per illecebram edendi omnium concupiscenciarum
virus infudit: easdem fraudes retrahere non desinit & in
natura quam scit suis seminibus iritatem esse uiciatam. Sa-
tionis sue germen inquirat. ut ad labefactanda studia uir-
tutis. desiderium uoluptatis accendat. quoniam pena ipsius
est prouectio Christiana. Nec potest eorum animos aliquo mo-
do ledere qui nouerunt auxiliante domino in sua carne
regnare. Rationabili ergo moderacione sanctorum proposito
frenante sunt rebelles cupiditates. nec sinendum est ut
castis et spiritalibus desideriis corporales concupiscencie
reludentur. Agnoscat interior homo exterioris sui se et
se rectorem. ut mens diuina gubernata dominatu. terre-
nam substantiam in bone uoluntatis cogat obsequium: nec eni-
deest nobis ad hunc ordinem obseruandum misericordissimi
regis auxiliium: qui nos saluberrime obseruancie ratione in-
formauit: perficiens nobis per temporum recursus quosdam
ieiuniorum dies in quibus castigatione corporum uirtus ro-
boraretur animorum. huius autem remedii munus dilectissi-
mi etiam in isto qui septimus est: mensis depositum est: quod
nos prompta conuenit alacritate suscipere. Et preter abli-
uenciam qua quisque se peculiariter atque priuatum secundum
modum sue possibilitatis exercet: Hec que omnibus incidi-
tur. Animosius celebretur. Nam in omni agone certa-
minis Christiani utilitas continetur plurimum ualeat. ita ut qui
dam leuissimorum spiritus demonum qui ab obsessis corpo-
ribus nullis exortuancium fugantur imperiis: sola ieiuniorum
et orationum uirtute pellantur. dicente domino: hoc genus
demoniorum non eicitur nisi in ieiunio et oracione: Gra-
ta ergo est deo et terribilis diabolo ieiunantis oracio. Nec
latet quantum acquirat sue saluti que tantum prestat alie-
ne. In hac sane obseruancia dilectissimi quamuis nos om-
nes unanimiter oporteat esse deuotos. siqui tamen sunt
quorum uoluntati aliqua obstat infirmitas: laborem qui
supra uiros est corporum: redimant impendiis facultatum.
Multa enim sunt opera pietatis que ipsam edendi necessi-

talem merito ampliore commendent. si ieiunarium puri-
ficationem studio benignitatis acquirunt. Nam cum hi qui
nichil omittunt: de humilicatione ieiunii sub sterili fatiga-
tione deludent: nisi se elemosinarum qua possunt erogari
que sanctificent dignum est: ut in alimoniam pauperum abun-
dantior sit eorum largitio: quorum ad abstinendum minor est for-
tudo. Quod ergo quis in sua sibi infirmitate non depegat
aliene inopie libenter impendat. et propriam necessitatem
faciat sibi cum indigente communem. non culpatur infirmus iei-
unium solvens: a quo cibum accipit pauper esuriens. nec es-
cam sumendo polluitur. qui elemosinam imparciendo mu-
datur: dicente domino. Date elemosinas: et ecce omnia nra
da sunt uobis. In quo opere dilectissimi etiam hi qui ab epu-
larum delectatione se continent: fructus sibi debent misere-
cordie comparare: ut qui abundantius seminauerit copiosius
metant. Non enim unquam agricolae suo segetes metitur aut
incertam spem habet operis cultura pietatis. Quicquid hoc
modo serentis manu spargitur: non estus urit. non torrens
trahit. non grandis prosterit. Incolumes semper sunt pie-
tatis expense. non solum integre manent: sed etiam modo
augentur et qualitate mutantur. De terrenis celestia prode-
unt. de paruis magis gignuntur. et temporale damnum
in premium transit eternum. Quisquis igitur diuitias amas
quisquis multiplicari que possides concupiscis: in hec lucra
accendere: in hec rerum tuarum augmenta suspira: de quibus
nichil fur abripit. nichil tinea corrumpit. nichil rubigo con-
sumit. Noli desperare de fenore noli de accipiente diffidere.
Quod uni horum fecistis: michi fecistis: quis dicat intellige
et apud quem opes tuas colloces perspicacius fidei oculus se-
rurus agnosce: non dubitet de receptione cui Christus debi-
tor est. Non sit auxilia liberalitas nec triste ieiunium: hilaris
enim datorem diligit deus: qui fidelis est in uerbis suis et
abundanter largita retribuit. qui benigne largientia donauit.
Per dominum nostrum Ihesum Christum filium tuum. Qui te-
cum uiuit et regnat in unitate spiritus sancti deus: Per
Omnia secula seculorum Amen. M. C. N.

De Jeiunio Septimi mensis eiusdem Sermo Tertius

De exorandum dilectissimi misericordiam dei ad reno-
 uandum statum felicitatis humane quantum ualeat
 religiosa ieiunia sanctorum Prophetarum predicatione cog-
 noscimus: qui diuine iusticie commocōnem quam frequen-
 ter populus Israel merito iniquitatis inciderat: non nisi
 ieiunio ptestantur posse placari. Unde et Iohel Propheta
 admonet dicens: Hec dicit dominus deus noster. Conuer-
 tumini ad me in toto corde uestro in ieiunio fletu et plaudu
 et sciudate corda uestra et non uestimenta uestra. et con-
 uertimini ad dominum deum uestrum quia misericors est
 pociens & magnanimus & multū misericors: & iterum sancti-
 ficate ieiunium. predicate curacionem. congregate plebem
 sanctificate Ecclesiam. Que cohortacio dilectissimi nostris
 quoq; eamplendenda temporibus: quia huius curacionis re-
 media eciam a nobis sūt necessarie pdicanda ut in obseruan-
 cia satisfacionis antique quod pdidit Iudaita puaricatio ac-
 quirat ppiā deuotio. Diuinarum. namq; reuerencia sanc-
 tionum inter quelibet spōtaneē obseruancie studiis habet
 semper priuilegium suum. ut sacracius sit. q̄ publica lege ce-
 lebratur: q̄ q̄ priuata institucione dependitur Exeritacio
 enim continecētia quā sibi quisq; proprio arbitrio indicit. ad
 utilitatē cuiusdam pertinet porcionis. Jeiuuū enim quod
 uniuersa Ecclesia suscipit: neminem a generali purificatio-
 ne se iungit: et tunc fit potentissimus dei populus: quando
 in unitatē sancte obediencie omnium fidelium corda conue-
 niunt. & in castris milicie Cristiane simili ex omni parte pre-
 paracio & ē eodem ubiq; municio. fremat licet crucienti cru-
 enti hostis peruiq; furor. et latebrosas undiq; pretēdat in-
 sidias. neminem tamē capere neminem poterit uulnerare
 si nullum inermem nullum desidem nullū inuenerit ab opere
 pietatis exortem Ad huius ergo inuicte pietatis potenciā
 dilectissimi et hoc nos solenne ieiunium septimi mensis in-
 uitat: ut a turis secularib; aq̄tib; terrenis liberos ad do-
 minum animos erigamus Et quia hanc intencionem semper
 necessariam nō omnes possumus habere perpetuam sepiusq;

per humanam fragilitate a supernis in terrena recidim⁹
istis saltem dieb⁹ qui nobis ad saluberrima sunt remedia
prestituti mundanis nos occupacionibus subtrahamus : &
aliquid temporis quod profit ad bona eterna furemur. In
multis enim sicut scriptum est : offendimus omnes . et li
cet quotidiano dei munere a diuersis contaminacionib⁹
emundemur . inhereant tamen incautis animis plerūq⁹ ma
cule crassiores . quas oportet diligentiori cura abluī . & im
pendio maiore deleri . plenissima autem est peccatorum
abolicio quando totius ecclesie una est oracio . et una con
fessio Si enim duoru uel trium sancto pioq⁹ consensu om
nia que popollerint : dominus prestanda promittit quid
negabitur multorum milia plebi unam obseruanciam pari
ter exequenti : et per unū spiritū concorditer supplica
ti. Magnum est in conspectu domini dilectissimi ualdeq⁹
preciosum . cum totus populus Crisi eidem instat officiis
et in utroq⁹ sexu omnes gradus omnesq⁹ ordines eodem
cooperantur affectu . cū indeclinando malo ac faciēdo bono
par cunctorum et una sententia est : cum in operibus ser
uorum glorificatur deus . et totius pietatis autori in mul
tay actione gratiaz benedicatur . alitur esuriētes . uelūntur
nudi . uisitantur infirmi . & nemo q⁹ suum est : querit . sed q⁹
alterius : dum ad releuandam alienam miseriam unicuiq⁹
mensura sua sufficit Et facile est inuenire hilarem dato
rem . ubi modum operis . ratio temperat facultatis. Per
hanc autem dei gratiā que operatur omnia in omnibus :
cōmunis fidelū fructus et cōmune fit meritum quando
quidem potest et eorū par esse animus : quorum impar ē
census . et cū alter de alterius letatur largitate : cui equa
ri non potuit impendio : aequatur effectu . sicut in tali po
pulo inornatum nichilq⁹ diuersū est : ubi ad unum pietatis
uigorē omnia sibi totius corporis mēbra consenciant nec
de sua tenuitate confunditur . qui de aliorū opulencia glo
riatur Decus enim uniuersitatis est excellentia porcionis
et cum dei spiritu omnes agimur non solum illa nostra
sunt : que ipsi gerimus . sed etiā illa de quibus in aliorum
actione gaudemus Amplectamur igitur beatam istam sa

eratissime unitatis soliditatem .et solenne ieiunium con
 cordante proposito bone uoluntatis ineamus Nichil a quo
 q̄ arduū nichil asperum queritur . Nec aliquid nobis q̄ ui
 res nostros excedat: indicitur siue in abstinentie castigati
 one .siue in elemosine largitate Sciunt singuli quid pos
 sint : quidue non possint. Ipsi modulum suū pendant .tem
 pori iusta & rationabili taxatione se censeant ut sacrificiū
 misericordie non cum tristitia offeratur . nec inter damna
 numeretur Hoc pio impendatur operi . q̄ cor iustificet . q̄
 conscientiam lauet . q̄ deuis et accipienti profit et danti
 felix quidem ille ē animus : multumq̄ mirabilis qui facul
 tatum defectionem benefaciendi amore non metuit et
 daturum sibi e roganda non diffidit : a quo cum erogaret
 accepit Sed quis cum magnanimitas ista paucorum ē ple
 num etiam pietatis est . ut suorum curam quisq̄ non dese
 rat . nos perfectiorib⁹ non preiudicantes ea uos regula
 generaliter exhortamur : ut mandatum dei secundum possi
 bilitatis uestre mensuram operemini . Hilarem enim beni
 uolentiam esse decet . que sic suam temperet largitatem .
 ut de illa pauperū refectio gaudeat . & domestica sufficiētia
 non laboret Qui autem ministrat sēmen seminanti et pa
 nem ad manducandū prestabit et multiplicabit sēmen uel
 trum et incrementa frugum iusticie uestre Quarta igitur
 et sexta feria ieiunemus Sabbato autem apud beatissimū
 Petrum Apostolum pariter uigilias celebremus Cui⁹ me
 ritis et oracionibus confidimus nobis per omnia miseri
 cordiam dei nostri esse prestandam . Per dominū nostrū
 Ihm Xpm filiū tuū Qui uiuit & regnat in sc̄la sc̄lop . Amē .

De Ieiunio Septimi mensis Ciusdem Sermo Quartus

Redicationem nostram dilectissimi familiaris uobis
 adinuat consuetudo . et ratio temporis commendat
 officium sacerdotis . ne aut onerosum uideatur : aut arduū
 quod et preceptum exigit legis : et deuotio temperat uo
 luntatis : que cum in unum gracia dei auxiliante conueniūt
 nō littera occidit sed spiritus uiuificat . Vbi autem spirit⁹

dei ibi libertas .que legē non timore exequitur .sed amo
re Obedientia enim mollit imperium .nec dura ibi necessi
tate seruitur .ubi diligitur .q̄ iubetur Cum ergo uos dilec
tissimi ad quedam que in ueteri testamento instituta sunt
cohortamur . Non Judaice uos obseruancie iugo subdimus
nec consuetudinem carnalis populi indicimus .excellit sup
illorū ieiunia continentia .Cristiana .et si quid nobis atq̄
illis cōmune est in temporibus .non concordat in morib⁹
Habeant illi nudipedalia sua et in tristitia uultuū ostendat
oriosa ieiunia .nos in nullo ad habitus nostri honestatē disti
miles nec a iustis et necessariis operibus abstinentes edē
di licentiam simplici peccate cohibemus .ut in usu ciborum
modus eligatur .non creatura damnetur .Quamuis enim
uniusq̄ uestrum liberum sit uoluntariis castigacionib⁹ p
priū corpus afficere .et nunc moderacius nūc uero distric
tius repugnantēs spiritui carnales cōcupiscencias edoma
re .quibusdam tamē diebus ab omnibus oportet pariter
celebrari generale ieiunium . et tunc est efficacior sanctiorq̄
deuotio .quando in operibus pietatis totius Ecclesie un⁹
animus et unus est sensus .publica enim preferenda sunt
propriis .et ibi intelligenda est precipua ratio utilitatis
ubi uigilat cura communis Teneant igitur diligentiā suā
obseruancie singulorum et contra nequitie spiritalis insi
dins implorato diuine protectionis auxilio celestis quilibet
arma arripiat .Sed Ecclesiasticus miles etiam si speciali
bus preliis possit fortiter facere .tucius tamen et felicius
dimicabit si contra hostem palam in acie steterit .ubi nō
suis tantū uiribus certamen ineat .sed sub inuicti regis
imperio frateris consociatus agminibus bellum uniuersa
le conficiat .Minore discrimine plures confligunt .cū hoste
q̄ singuli .nec facile patet uulneri .quem opposito scuto fi
dei non sua tantū sed etiā aliorū fortitudo defendit .Et ubi
est una omnium causa .sit una uictoria Quia igitur aduer
sarius noster insidiari nobis diuersa temptationum arte
non desinit .et hec est uersutiarum eius intentio .ut re
demptos Crissi sanguine a mandatis dei possit abducere om
ni diligentiā precauendū ē .ut nullis inimici iaculis uulne

remur Tela enim eius non sunt aspera corporis seu
 libus sed nimium carni ut anime uoceant blandiuntur
 Trahunt oculos ad uarias temptationes ut de mundi
 pulchritudine aut concupiscencie accendantur faces
 aut superstitionum gignantur errores Inuidioso enim
 sono et mollibus actibus pullatur auditus .ut animi
 soliditas illecebrosa modulacione soluaturs et in letaliu
 consuetudine suauitatum incauta et parum sobria cor
 da rapiantur sed hos diaboli dolos inefficaces et irri
 tos faciunt diuine presidia gracie et euangelice prece
 pta doctrine Quoniam qui acceperunt spiritum sanc
 tum et a quibus timor domini non de pene formidine
 sed de dei caritate conceptus est .illeso fidei pede la
 queos talium conterunt aspersionum ut creaturarum
 omnium pulchritudine ad gloriam et laudem sui utan
 tur autoris : eumq; diligat sup omnia : per quem facta
 sunt omnia : In huius admiracoe dilectissimi omnium fide
 lium tendat affectio : de hoc sibi delectacoes non corrup
 tibles sed eternales sapiens cotinencia petat . et in a
 morem boni fine quo nullus est bonus in cotaminata
 castitas inardescat Ad hoc enim tradita sunt exercicia
 Cristiana ut resecata omni illicita uoluptate in san
 ctas et spirituales delicias estuemus : et cum nos oport
 eat semper studere uirtutibus quidam tamen dies
 sunt ad castigacionem communis obseruancie cosecrati
 ut anima que terrenis adhuc desiderijs implicatur : et
 curis seculi impeditur : ex interuallo saltē ad diuina
 respiret . Et quia portio diuini agri est : dignos celesti
 bus horreis afferat fructus : Ibi enim spes est metē
 di . ubi fuerit diligentia seminandi : His dilectissimi ad
 profectū uesterū pro temporis occasione pstrictis ieu
 niū uobis septimi mēsis indicimus in quo uos non solū
 de ciborum abstinentia sed etiam de pietatis operib⁹
 commonemus . ut q; uestris uilibus religiosa paritate
 subtrahitis in alimoniam pauperum et in cibos debiliū
 transferatis Omnibus quidem indigentibus generali
 beniuolencia consulentes sed maxime eorū memores

qui sunt de membris corporis Christi et nobis catholice
fidei unitate copulantur Plus enim debemus nostris
per consorcio gratie quam alienis pro comunione nature.
Abundet ergo in nobis dilectissimi benignitas christi
na. et sicut recurrence anni tempora desideratis ut ple
na sint fructibus. ita et corda uestra pascendis sint
fecunda pauperibus. quibus utique potuit deus cuius sunt
omnia. necessariam conferre substantiam. et tales eis
tribuere facultates. ut in nullo uestris largicionibus
indigerent. sed et illis et uobis multa uirtutum mate
ria defuisset. si nec illos ad paciencie coronam inopia exer
ceret. nec uos ad misericordie gloriam inopia puocaret.
Mirabiliter autem prouidentia diuina disposuit. ut esset
in Ecclesia et sancti pauperes. et diuites boni qui in
uicem sibi ex ipsa diuersitate prodesse. cum ad eter
na et incorrupta premia promerenda deo gratias age
rent accipientes. et deo gratias agerent largientes
quoniam sicut scriptum est. et paciencia pauperum non
peribit in eternum. et hilarem datorem diligit deus.
Quarta igitur et sexta feria ieiunemus Sabbatho uero
apud beatissimum Petrum Apostolum uigilias celebremus
sperantes nos ita eius oracionibus adiuuandos. ut de
misericordiarum ieiunii nostri sacrificio placatus ex
audiat. Per Christum dominum nostrum Amen

De ieiunio septimi mensis eiusdem Sermo Quintus

Ac ratum dilectissimi in septimo mense ieiunium
ad communis deuotionis exercitium predicamus
fidenter uos pateruis cohortacionibus incitantes ut
quod fuit ante Iudaicum uestra fiat obseruancia Christianum
Est enim omni tempore aptum et testamento utriusque
conueniens. ut per castigacionem mentis et corporis
misericordia diuini queratur. quia nichil est efficacius
ad exorandum deum. quam ut homo ipse se iudicet et non
quam desinat a uenia postulanda qui se scit nunquam esse sine
culpa Habet enim hoc in se generaliter humana natura

ra. non a creatore insitum. sed a purgatore contractum
 et in posteros generali lege transfusum. ut de corruptibili
 corpore et q̄ animam corrumpere possit. oriatur hinc in
 terior homo si tamen iam in Christo regeneratus et a
 uinculis captiuitatis est erutus. assiduus habet cum carne
 conflictus et dum cohibet concupiscentem patiter repug
 nauat. In qua discordia non facile obtinetur tam per
 fecta uictoria. ut etiam que sunt abrumpenda non alli
 gent et que sunt interficienda non uulnerent. quātu
 bet sapienter et prouide index animus suis exteriorib⁹
 prestat. Inter ipsas tamen curas atq̄ mensuras regende
 carnis et alende. nimis ei semper uicina temptatio est.
 Quis enim ita se aut a uoluptate corporis aut a dolore
 se iungit. ut ad ipsam mentem non pertineat. q̄ extrin
 secus aut blanditur. aut cruciat. Indiuisum est gaudium
 indiscreta tristitia. nichil in homine iracundia non accedit
 nichil leticia non resoluit. nichil egritudo non afficit. Et
 que illic declinatio potest esse peccati. ubi passio est et re
 gentis et subditi. Merito dominus protestatur q̄ spirit⁹
 quidem promptus est caro autem infirma. et ne usq̄ ad
 inertem desidia desperatione ducamur. que impossibilia
 sunt homini ex imbecillitate ppria possibilis spondet uir
 tute diuina. Augusta enim et ardua est uia que ducit ad ui
 tam. et nemo in ea gressus ferret. nemo uestigium pmo
 ueret. nisi diuini aditus ipse se Christus uiam faciendo
 referaret. Ut autor itineris fiat possibilitas ambulantis
 quia idem et int̄ roducit ad laborem et perducit ad requi
 em. In quo ergo nobis spes est eterne uite in eodem est
 forma patientie. Si enim compatiuntur. Et correqua
 bimus. quoniam ut apostolus ait. qui se dicit in Christo ma
 nere debet sicut ille ambulauit. et ipse ambulare alioqui
 false professionis imagine utimur si cuius nomine gloria
 mur eius instituta non sequimur que utiq̄ nobis onero
 sa non essent. et ab omnib⁹ periculis liberarent. Si nichil
 aliud q̄ quod arandum iubetur. Amaremus duo nam
 q̄ amores sunt. Ex quibus omnes prodeunt uolunta
 tes. ita diuersis qualitatibus sicut diuiduntur auctoribus

Rationalis enim animus qui sine dilectione esse non potest
aut dei amator est aut mundi. In dilectione dei nulla nimis
In dilectione autem mundi cuncti sunt noxia. Et ideo eter-
nis bonis inseparabiliter inherendum: temporalibus uero tra-
seunter utendum est. ut peregrinantibus nobis ad patriam
redire properantibus. Quicquid de prosperitatibus huius
mundi occurrerit uaticinium sit itineris non illecebra malitiosus.
ideo beatus Apostolus predicat dicens Tempus breue est
reliquum est. ut qui habent uxores. tanquam non habentes sint
et qui flent tanquam non flentes et qui gaudent: tanquam non
gaudentes. et qui emunt. tanquam non possidentes: et qui
utuntur hoc mundo: tanquam non utantur Preterit enim fi-
gura mundi huius sed quod de specie de copia de uarieta-
te blanditur. non facile declinatur. nisi in illa uisibilium
pulchritudine creator potius quam creatura diligatur Qui cum
dicit. diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex
tota mente tua et ex tota uirtute tua in nullo nos uult
ab amoris sui uinculis relaxari et cum huic precepto primi
quoque copulat caritatem. imitationem nobis sue bonitatis
indicit. ut quod diligit. diligamus. et quod operatur opere-
mur. Quauis enim dei agricultura simus. et dei edifica-
tio. et neque qui plantat sit aliquid: neque qui rigat: sed qui
incrementum dat deus. in omnibus tamen exigit nostri mi-
nistrii seruitutem. et nos dispensatores suorum uult esse
donorum. ut qui fert dei imaginem. dei faciat uoluntatem Pro-
pter quod in oratione dominica sacratissime dicimus adue-
niant regnum tuum. fiat uoluntas tua sicut in celo et in terra
quibus uerbis quid postulamus aliud quam ut deus quem nec-
dum sibi subdidit: subdat. et sicut in celo angelus ita et in
terra homines ministros sue faciat uoluntatis hoc autem
petentes amamus deum et proximum. et non diuersa in no-
bis sed una dilectio est. quando et seruum seruire. et do-
minum cupimus imperare hic igitur affectus dilectissimi
quo amor terrenus excluditur. bonorum operum consuetudi-
ne roboratur: quia necesse est ut bonis actibus conscientia
delectetur et libenter faciat: quod fecisse se gaudeat Ad-
mitur igitur ieiunium. multiplicatur largitio iusticia iusto

ditur. frequentatur oratio. sitq; ut singulorum desiderium sit unum omnium uotum. nutrit pacienciam labor. mansuetudo extinguit iram. benignitas calcit inuidiam. immunde cupiditates sanctis desideriis enecantur. auaricia liberalitate depellitur: et onera diuiciarum fiunt instrumenta uirtutum. sed quia insidie diaboli etiam inter talia studia non quiescunt: rectissime in quibusdam articulis temporum uigoris est nostri reparatio instituta ut ubi de clementia celi et ubertate agri potest mens presentium bonorum auidia gloriari. et in ampla horrea fructibus congregatis anime sue dicere. habes multa bona: epulare. ibi quondam increpacionem diuine uocis accipiat. audiatq; dicentem. Nulte hac nocte reposcā animam tuam a te que autē preparasti. cuius erunt: hec sollicitissima meditacio debet esse sapientis. ut quoniam breues dies istius uite et incerta sunt spacia nunq; sit mora morituro improuisa. nec inordinatum incidat finem. qui se nouit esse mortalem. Quod ergo et satisfacioni corporum et reparacioni proffit animarum. Quarta et sexta feria ieiunemus. Sabbato autem apud beatissimum Petrum Apostolum uigilias celebremus eius oracionibus adiuuandi: ut ut sanctorum desideriorum consequamur effectum. Per Christum dominum nostrum. **A M E N**

De Ieiunio septimi mensis eiusdem Sermo Sextus

Euocacionem fidelium dilectissimi nichil est in qua pro uidentia diuina non adiuuet. Siquidem exerceendis ad sanctimoniam mentibus atq; corporibus ipsa quoq; mundi elementa famulantur. dum dierum ac mensium distincte uariata reuolucio quosdam nobis paginas aperit preceptorum: ut quod sacra admonet instituta. hoc quodam modo loquatur et tempora. Unde cum septimum mensē nobis anni recursus attulerit. non ignoro obseruanciam uestram ab celebrandum solenne ieiunium spiritaliter incitari. quoniam experiendo didicistis quantum hec preparacio et exteriora et interiora hominum purificet ut cum a licitis abstineatur facilius illicitis resistatur. Continencie autem ratio dilectissimi

non in sola castigacione corporum nec in diminutione tantum
habetur elcarum. Maiora enim uirtutis istius bona ad illam
anime pertinent castitatem: que non solum carnis concupi
scencias conterit. sed & mundane sapientie uana contemnit
dicente Apostolo: Videte ne quis uos decipiat per philosophiam
et inuicem fallaciam secundum traditionem hominum. Con
tinendum ergo est a cibis sed multo magis ab erroribus:
ieiunandum ut mens nulli carnali dedita uoluptati nullius
sit captiua mendacii quia sicut in preteritis ita et in nostris
diebus non desunt ueritatis inimici. qui intra catholicam
ecclesiam mouere audeant bella civilia. ut in consensum impi
orum dogmatum imperitos quosdam ducentes sibi glorien
tur accrescere. quod a Crisostomo potuerint separare. Quid
enim tam aduersatur Prophetis. tam repugnat euangelis
tam denique est apostolice rebellis doctrine. qui in domino Je
su Christo ex Maria uirgine genito et sempiterno patri in
temporaliter coeterno unam et singularem predicare natu
ram. Quia si hominis tantum intelligenda est: ubi est que
saluat deitas. si tantummodo dei ubi est que saluatur huma
nitas. fides autem Catholica que omnibus resistit errori
bus etiam simul istas impietates refutat. damnans Nesto
rium diuina ab homine diuidentem detestans Euthycem in
diuinis humana uacuantem. quoniam ueri dei filius deus
uerus unitatem et equalitatem habens cum patre et spi
ritu sancto idem uerus homo esse dignatus est. nec concep
tu uirginis matris est seiuinctus a carne nec partu. sic hu
manitatem sibi uiuens ut deus incommutabiliter perma
neret sic deitatem homini imparcens: ut eius glorificatione
non consumeret. sed auget. Qui enim est factus forma ser
ui forma dei esse non desinit. nec alter cum altero sed unus
in utroque est ut ex quo uerbum caro factum est. nullis dispen
sationum uarietatibus fides nostra turbetur. sed siue in
miraculis uirtutum siue in contumeliis passionum et deum
qui homo est. et hominem credimus esse: qui deus est. Hanc
confessionem dilectissimi toto corde promentes impia here
ticorum commenta respuite. ut ieiunia et elemosine uestre
nullius erroris contagione polluantur. Tunc enim & sacri

ficii munda est oblatio et misericordie sancta largicio quā
 do ii qui illa depēdūt : quid opentur intelligūt : Nam dicē
 te dño . nisi māduraueritis carnē filij hominis et biberitis
 eius sanguinē . nō habebitis uitā in uobis . sic sacre mēse com
 municare debetis : ut nichil p̄clus de ueritate corporis X̄pi
 et sanguinis abigatis . hoc em̄ ore sumitur : quod fide credi
 tur . et frustra ab illis amen respōdetur . a quib⁹ cōtra
 id quod accipitur disputatur . Dicēte autē p̄pheta . Beatus
 qui intelligit sup egenū et paupem . Ille circa paupes uel
 timētōy et ciboy laudabilis distributor ē . qui se X̄pm in
 digētibus et uelre nouit : et pascere . qm̄ ut ipse ait . q̄dū
 uni fecistis de fratrib⁹ his meis michi fecistis . Ver⁹ itaq̄
 deus et uerus homo unus est X̄pus diues in suis . pauper
 in nostris . dona accipiēs et dona diffundēs : Particeps mor
 talū . et uiuificatō mortuoy : ut in nomine Ihu X̄pi cūe
 genu flectatur celestū terrestriū et infernoy : et omnis
 lingua cōfiteatur : quia dñs Ihesus X̄pus in gloria est dei
 patris uiuēs ⁊ regnās cum sancto spū in secula seclōy Amen

De Ieiuniis septimi mēsis eiusdē sermo Septimus

Postolica institucō dilectissimi que dominum Ihm
 X̄pm ad hoc uenisse in hunc mūdum nouerat . ut le
 gem non solueret . sed impleret . ita ueteris testamēti sa
 cramēta distinxit . ut quedam ex eis sicut erant condita
 euangelice erudicōi p̄futura decerpet . et que dudum fue
 rant cōsuetudinis iudaice : fierent obseruācie cristiane :
 Quāuis enim uarietates hostiarū differēcie baptismatum
 et otia sabbatoy cum ipsa carnis circūcisioe cessauerint .
 manēt tamen ex ipis uoluminib⁹ et apud nos p̄cepta plu
 rima moralia : Et cum inde dicatur diliges dominū deū
 tuum ex toto corde tuo : et diliges pximū tuum sicut te
 ipsum X̄po domino dicēte cognouimus : q̄ in his duobus
 mandatis tota lex pendet et p̄phete . Tantūq̄ est sub hui⁹
 gemine caritatis edicto utriusq̄ copula testamēti . ut sine
 istay cōnexionē uirtutū nec lex quemq̄ inueniatur iusti
 ficasse nec gracia : Ille quoq̄ partes legalū mādator ex

quibus quedam precipiuntur ut fiant . quedam interdiciuntur
ut non fiant: antique autoritatis retinet firmitate . nec
ido eis euangelica putanda e aduersa perfectio . quia et vir-
tutu studia ad uoluntaria incitantur augmenta: et ulcōnes cri-
minum penitēcie remedijs relaxatur dicit enim dominus :
nisi habuerit iusticia uestra plusq̄ scribarū et phariseorū
nō intrabitis in regnū celoy : quomodo ergo habuerit iusti-
cia nisi superexaltet misericordia : Et quid tam equum
quidue tam dignū est . q̄ ut creatura ad ymaginem et si-
militudinem dei cōdita suū imitetur autorem . qui repara-
tionem sacrificiorū credentium in peccatorū remissione
cōstituit . ut remota seueritate uindictē omniḡ cessante
supplicio reos innocencie redderetur . et finis criminum
fieret: origo uirtutū . Quid igitur dilectissimi ex ueteris
p̄dicatione doctrine ad purificationem animay corporumq̄
nostroy ieiunium septimi mensis assumimus: non legalib⁹
nos oneribus subicimus: sed utilitatem cōtinēcie que Crisi-
euangelio seruit: amplectimur . quia in hoc potest sup scri-
bas et phariseos Crisiana abundare iusticia . non euacuan-
do legem sed intelligenciam refutando carnalem . nec em-
talia nostra debent esse ieiunia qualia erant illoy quibus
Elyas Propheta de spiritu sancto in se loquēte dicebat
Ieiunias uestras et Sabbata et diem magnum non susti-
neo . ieiunium et ferias et dies festos uestros odit anima
mea . Unde de ieiunandi formam discipulis tradens
Cum ieiunatis inquit nolite fieri sicut hypocrite tristes ex-
terminant enim facies suas ut appareant hominibus ieiun-
nantes . Amen dico uobis : receperunt mercedē suam . quam
mercedem: nisi laudis humane . p̄pter cuius cupiditatem ius-
ticie species plerūq̄ p̄tenditur . et ubi nulla est cura con-
scientie amatur falsitas fame . ut iniquitas que occultatione
arguitur mendacii opinione letetur . rationale itaq̄ sanctū
q̄ ieiunium nulla laudis ostētacionisq̄ iactantia polluat
nec bonum suum quisq̄ fidelium de humanis uelit p̄dere
iudicijs . Diligenti deum sufficit ei placere . quē diligit . quia
nulla maior expetenda est remuneratio . q̄ ipsa dilectio .
Sic enim caritas ex deo est . ut deus ipse sit caritas . Quod

utiq; pius et castus ita gaudet animus implere: ut in nullo
 extra illum cupiat delectari. *De* namq; est quod dicit dñs:
 ubi thesaurus tuus: ibi et cor tuum. Quis autem est thesaur?
 hominis nisi quedam fructuum eius congregacio. laborumq;
 collectio. Quod enim seminaverit quis. hoc & metet. et qua
 le cuiusq; opus. talis est et questus et ubi delectacio fruen
 di constituitur: ibi cura cordis obstringitur. Sed cum multa
 sint genera diuiciarum: dissimilesq; materie gaudiorum the
 saurus cuiq; est sue cupiditatis ductus. qui si de appetitu
 est terrenorum non beatos facit sui participacione sed mise
 ros. hii uero qui ea que sursum sunt capiunt: non que super
 terram. nec perituris intenti sunt. sed eternis. in illo
 habent incorruptibiles reconditas facultates. De quo dicit
 Propheta. Theaur? et sal? nostra aduenit. sapientia et disci
 plina et pietas a dño. *Hy* sūt thesauri iusticie p quos auxi
 liante gracia dei etiã terrena bona in celestia transferuntur
 Dum multi diuicies aut iuste sibi relictis aut alter acquisitis
 ad instrumētū pietatis utūtur. Cumq; ad sustentacōm paupe
 rum que possūt exuberare distribuūt cōgregant sibi inamif
 sibles facultates. ut qđ addiderūt in elemosinis nullis pos
 sit subiacere dispendys. et digne ibi habēt cor: ubi habent
 thesaur? suum. quia tales diuicias suas dignū et beatissimū
 est exercere: ut crescant. et non timeant ne pereant.
 Operantes igitur dilectissimi quod bonum est ad omnes:
 maxime sūt ad domesticos fidei septimū mensem ab inicio
 mysticum ppter septiformē spū et ipso sui ordinis numero
 cōsecratū cōtinēcie fructibus deputantes: Quarta et sexta
 feria ieiunem?. Sabbato sūt apud beatum Petz uigilias ce
 lebremus. cui? nobis oracōes suffragabūtur et merita: ut
 quantumq; fidelib? tribuitur bonū uelle tantū donetur et
 posse. Per dominum nostrū Ihesum Cristū filium tuum.
 Qui tecū uiuit et regnat in secula seculoz **A M E N**

De Ieiunio septimi mensis eiusdem sermo Octauus

Mis dilectissimi diuinoy erudicō preceptoy hoc tra
 xime agit. apud corda credēcium ut amor prauus

0

recto amore superetur . et delectatione iusticie peccandi cupidi-
tas destruat . dicente scriptura . Post concupiscencias tuas
non eas . et a uoluntate tua mala auertere . Cum aut in ani-
mis hominum multe bone concupiscencie sint . et laudabiles uo-
luntates . quid est quod iubetur . ut nostris non conciliamus
affectibus . nisi quod ab illa concupiscencia prohibemur ? et ab illa
uoluntate reuocamur . cuius ortus ex nobis est : et ideo ma-
la pronuntiat . quia nostra esse conuincitur . Ad distinctioes igitur
concupiscenciarum que sunt ex deo : bene homini dictum est :
Post concupiscencias tuas non eas . ut quas cognouerit proprias
sciat esse uitandas . Merito ergo dominus uoluit in oratione
quam tradidit : nos ad deum dicere : fiat uoluntas nostra .
sed fiat uoluntas tua . hoc est non illa quam caro incitat sed
quam spiritus sanctus inspirat . Unde aut hoc desiderium
conceptum sit . cui semper debeat repugnari . non difficulter
intelligunt : qui se filios Ade esse nouerunt . et peccante hu-
mani generis patre non dubitant in propagine uiciatum esse :
quod est in radice corruptum . Quamuis aut per gratiam domini
nostri Ihesu Christi in nouam creaturam transierimus ex ueteri
et imagine terreni hominis homo celestis exuerit . donec tamen
corpus mortale gestamus . necesse est ut contra carnis desi-
deria dimicemus . bonum est enim anime deo subdite timere ne
cadat : et habere quod uincat . quam uirtus in infirmitate perfici-
tur . et quod nos exercet continentia : hoc perducit ad gloriam .
Abstinendum itaque est dilectissimi ab his que uobis noxie
blandiuntur . et lex peccati que est in membris nostris dei
lege superanda est : ut licet per omnes sensus corporis uane glo-
riam insidiantur illecebre : animam cui tantum summum bonum et uerum
gaudium deus est inter castas spiritualesque delicias in sapien-
tie latitudine et in ueritatis luce uersetur . Si enim seipsum
rationalis homo comparet omnique suorum actuum qualitates uera in
speculatione diiudicet : unquam in intimis conscientie sue hoc
delectationis inueniet de iniquitate commissa : quod de equi-
tate seruata : aut tantum ei iocunditatis carnalis uoluptas
quantum spiritalis pariet appetitus . nichil proflus de uir-
tutum splendore attingit . nichil de suauitate pietatis gustat
qui magis uult sordescere in iis que immunda sunt . quam in iis

splēdere. que sãcta sũt: nõ sinit racõ ut in cordib⁹ non ul
 quequaq; captiuis ita placeat sacra ira : ut remissa uindida
 aut tantũ generet gaudiũ mala quesita de alieno : quãtũ bo
 na expēsa de pprio: felicior semp ē parca tempãcia . q̄ p
 fusa luxuria. maior q̄ est lux hominib⁹ humilib⁹. q̄ super
 bis . et sublimior mens que inter phibita atq; permilla cer
 rius habet sperare celestia . q̄ amare terrena . Et autē in
 hoc p̄fectu anim⁹ religiosus excellat : et ius sue dñacõnis
 obtineat . subigēdo corpori castigatio est adhibenda ieiunii
 Quod licet generali nomine ad omēm cõtinenciã pertinere
 uideatur : pprie tamē ad edēdi diminuõem refertur . ut p
 sit nunc uolũtate nõ sumere quod ab initio cõtra uetitum
 nocuit usurpasse . ut sicut illic cõcupiscencia uulneri ita hic
 abstinēcia sit saluti . Cui medicine dilectissimi cũ omne tē
 pus sit cõgruum : hoc tamen habemus aptissimũ : qđ aposto
 licis et legalibus institutis uidemus electũ : ut sicut in alys
 anni diebus ita in mense septimo spiritalib⁹ nos purificacõi
 bus emũdemus. Cõueniētibus aut in unum p̄positum trib⁹
 studys oracione scilicet et elemosina atq; ieiunio p̄stabitur
 nobis a misericorde deo et cohibito cupiditatũ: et exauditio
 precum . et remissio peccator⁹: Per dñm nos̄ Jhm Cris̄tũ
 Qui uiuit et regnat in secula seculorum A M E N

De Ieiunio Septimi Mēsis Eiusdē Sermo Nonus

Cio quidem dilectissimi plurimos uestrũ in hys que
 ad obseruaciã P̄piane fidei p̄tinēt . esse deuotos .
 ut nostris cohortacõibus non indigeant admoueri : Quod em̄
 dudum et tarditõ decreuit : et cõsuetudo firmavit . nec eru
 ditõ ignorat . nec pietas p̄termittit . Sed quia sacerdotalis
 officij est erga omnes Ecclesie filias curam habere cõmunē
 ad id quod et rudibus p̄lit et doctis . quos simul diligimus
 pariter incitamus . ut ieiuniũ quod nobis septimi mensis
 recursus indicit : fide alacri p̄ castigacõem animi et corpis
 celebremus . Quamuis enim diminuõ tibi carnem proprie
 uideatur afficere : nichil tamen corporeis sensibus uel cõ
 ditur uel negatur : quod non sicut ad seruiētē ita p̄tineat

ad iubentem Cum itaq; unusquisq; homo duplicem in se legē
habeat continētie . nichilq; actionū uostrarum ad solū cor
pus: multa autem ad solum referenda sint animum . prudē
ter debemus advertere q̄ inderens quamq; iniustum sit . si
quod a superiore iudicatur . ab inferiore negligatur . Et autē
mens rationalis salubriter exteriora castiget . debet etiam
ppria exercere ieiunia . quia non solum carnis desideriis sed
etiam animi cupiditatibus conuenit repugnare: dicente scrip
tura . Post concupiscencias tuas non eas . et a uoluntate tua
mala auertere . Ieiunās ergo ab hys que caro appetit . ieiu
uet et ab hys que male interior substantia concupiscit . pess
mus enim anime est cibus . uelle quod non licet . et noxia
cordis delectatio est: que aut turpi lucro pascitur . aut su
pbia extollitur . aut adularōne letatur . Quāuis enim hys
affectibus motus quōq; corporis seruiant . ad originē tamen
suam cuncta respiciunt . et ibi censetur qualitas adōis . ubi
inuenitur incitiū uoluntatis : quā reuocare a prauis desiderijs
optimū maximūq; ieiunium est . quia tunc est edendi abstine
cia fructuosa . quādo exterior parcitas a temperantia interi
ore pcedit . Celebraturi igitur dilectissimi uerum et spirita
le ieiuniū qd̄ & corp⁹ & animū sui puritate sanctificet: cordis nos
tri secreta rimemur et quibus rebus aut cōtristētur . aut gau
deant iusto discutiām⁹ examine . Ac si quis amor uane glorie
si qua radix auaricie si quod inest uirtus inuidie . nichil
taliū anima sumat escarum . sed uirtutum intenta delicias
celestes epulas terrene preferat uoluptati . Agnoscat homo
sui generis dignitatem : Fadumq; se ad imaginem et simili
tudinem sui creatoris intelligat . nec ita de miseris quas p
peccatum illud maximū et cōmune incidit : expauescat .
ut non se ad misericordiā sui auctoris attollat : Ipse enim
dicit : Sancti estote : quoniā ego sanctus sum . hoc est me
diligite : et ab hys que michi displicent . abstinete . facite .
quod amo . amate . quod facio : Et cū uidetur difficile esse
quod iubeo ad iubentem recurrere . ut unde datur preceptū
prestetur auxilium . Non negabo opem . qui tribui uoluntate
ieiunate ab aduersis abstinete a contrariis . Ego sum cibus
uester et potus : nemo ea que mea sunt efficaciter cōcupiscit

Qui enim ad me sedit. & mei participatione me querit. His dilectissimi cohortationibus quibus nos ad bona incommutabilia et ad gaudia inuitat eterna. plene sunt omnes diuinarum pagine litterarum. et ab hoc nobiscum agit testamenti utriusque doctrina. ut inhereamus ueris. et contineamus a uanis. Non enim comprehendere potest quod promittitur: nisi custoditum fuerit: quod iubetur. Quid in illius quam ut homo cuius fert imaginem: faciat uoluntatem. et per abstinentiam tibi ieiunet a lege peccati. Ideo enim ipsa continencie obseruancia quatuor est assignata temporibus. ut in ipsa totius anni. redeunte decursu cognosceremus nos indefinenter purificationibus indigere. Semperque esse nitendum dum huius uite uarietate iactamur: ut peccatum quod fragilitate carnis et cupiditatum pollutione contrahitur. ieiuniis atque elemosinis deleatur. Esuriamus paululum dilectissimi. et aliquantulum quod iuuandis possit prodesse pauperibus nostre consuetudini subtrahamus. Delectetur conscientia benignorum fructibus largitatis et gaudio tribuens quo es letificandus accipies. Dilectio proximi dilectio dei est. qui plenitudinem legis et prophetarum in hac gemine caritatis unitate constituit. ut nemo ambigeret: deo se offerre quam homini contulisset dicente domino saluatore cum de alendis iuuandisque pauperibus loqueretur. Quod uni eorum fecistis. michi fecistis. Quarta igitur et sexta feria ieiunemus. Sabbato uero apud beatum Petrum Apostolum uigilias celebremus. cuius nos meritis et oracionibus credimus adiuuandos: ut misericordi deo ieiunio nostro et deuotione placeamus. Per dominum nostrum Iesum Christum qui uiuit et regnat in secula seculorum: Amen

In festo omnium Sanctorum Lectio
Sancti Euangelii Secundum Mattheum

= 95 uT,

In illo tempore uidens Iesus turbas. ascendit in montem et sedisset. accesserunt ad eum discipuli eius. Et reliqua:

Omelia beati Leonis pape eiusdem lectionis

Redicente dilectissimi domino nostro Ihu Christo
Euangelium regni et diuersos per totam gallileā
curante languores in omnem se Syriam uirtutū eius fama
diffuderat. et multe ex uniuersa Judea turbe ad celestem
medicum cōfluebāt. Quia enim tarda est humane ignorācie
fides ad credenda que non uidet: ad speranda que nescit:
oportebat diuina eruditōe firmandos corporeis beneficijs
et uisibilibus miraculis incitari: ut cuius tam benigna ex
piebantur potenciam: non ambigerent salutarē esse doctri
nam. Ut ergo exteriores medelas dñs ad remedia interio
ra trāfferet: et post sanitates corporum curationes opera
retur animarū. Segregatus a circūstantibus turbis secessū
uicini mōtis ascēdit: aduocatis apostolis quos sublimiorib⁹
institutijs ab editis mystice sedis imbueret. ex ipā loci atq;
operis qualitate significans se esse qui Moysen quondam
suo dignatus fuisse alloquio: illic quidem terribiliore iusti
cia: hic autē sacratiore clementia ut impleretur qđ fuerat
propheta Jeremia dicente promissum Ecce dies ueniūt. di
xit dominus: et consumabo super domum Israhel et super
domum Juda testamentum nouum. Post dies illos dicit
dominus dabo leges meas in sensu ipsorum scribam eas.
Qui ergo locutus fuerat Moysi locutus est et Apostolis:
et in cordibus discipulorum uelox scribentis uerbi manus
noui testamenti decreta cōdebat: nulla ut quōdam circūfusa
nubium crassitudine neq; per terribiles sonos atq; fulgores
populo ab accessu montis absterrito. sed patente ad aures
circūstantium tranquillitate colloqui ut per graue lenitatē
remoueretur legis asperitas et spiritus adoptionis auferret
formidiniē seruitutis. Qualis igitur doctrina sit xp̄i. sacre
iplius sentencie p̄stantur ut qui ad eternam beatitudinē
peruenire desiderant. gradus felicissime ascensionis agnoscat
Beati inquit paupes sp̄s quoniam ipsorum est regnū celoz
De quibus pauperibus ueritas loqueretur. forte esset am
biguum. si dicens beati paupes. nichil adderet de intelligen
da pauperū qualitate. et sufficere uideretur ad p̄merēdum
regnum celorum: ea sola inopia quam multi sub graui et
dura necessitate patiuntur. Sed cum dicit: beati pauperes

spiritu. ostendit eis regnum celorum tribuendum. quos hu-
 militas commendat animorum: magis q̄ indigentia facul-
 tatum. Dubitari autem nō potest. q̄ humilitatis istius bonū
 facilius pauperes q̄ diuites assequantur dum et illis in te-
 nuitate amica est mansuetudo. et istis in diuitiis familiaris
 elatio. Verumtamen et in plerisq̄ diuitibus inuenitur ut
 animus qui abundantia sua non ad tumorē superbie sed ad
 opera benignitatis utatur. idq̄ p̄ lucris maximis numeret
 q̄ ad releuandam miseriam alieni laboris impēderit. Om-
 ni generi atq̄ ordini hominum datur in hac uirtute consor-
 cium. qui possint proposito esse pares. et impares censu. nec
 interest quantum sint in facultate terrena dissimiles: qui in
 spiritalib⁹ bonis inueniuntur equales. Beata igitur illa pau-
 pertas que rerum temporalium amore non capitur: nec mundi
 opibus augeri appetit sed celestibus bonis distecere concupis-
 cit. Huius nobis magnanime paupertatis exemplum primi
 post dominum Apostoli prebuerunt: quia omnia sine differē-
 tia relinquentes ad uocē celestis magistri a captura piscium
 in piscatores hominum alacri conuersione mutati sunt. et mul-
 tos sui similes fidei sue imitatione fecerunt quando illis pri-
 micis Ecclesie unum cor omnium et anima una erat cre-
 dencium: qui uniuersis suis rebus possessionibusq̄ distractis
 per deuotissimam paupertatem bonis ditabantur eternis: et
 ex Apostolica predicatione gaudebant nichil habere de mū-
 do: et omnia possidere cū Christo. Hinc beatus Petrus Apo-
 stolus cū ascendens in templū a claudo elemosinā posceretur.
 Argētū inquit et aux nō ē meū. q̄ autē habeo hoc tibi do. in
 nomine Ihu xpi Nazareni surge et abula. quid hac humilita-
 te sublim⁹: quid hac paupertate locupletis: non habet presidia
 pecunie. sed habet dona nature. quem debilem edidit mater
 ex utero sanū fecit Petrus ex uerbo. et qui imaginē cesaris
 in nūmo non dedit imaginē Crissi in homine reformauit.
 Huius autem thesauri opibus non solum ille adiutus est
 cui gressus est redditus. Sed etiam quinq̄ milia uirorum
 qui tunc ad exhortacionem apostoli eiusdē curacōis mira-
 culum crediderunt. et ille pauper qui non habebat quod pe-
 tenti daret. tantam dedit diuine gracie largitatē: ut quē

admodum unum hominem reintegraret in pedibus : sic tot
nulla credentia lauaret in cordibus : faceretq; eos in Xpo
alacres . quos in iudaea perfidia inuenerat claudicantes
Post predicationem huius felicissime paupertatis addidit do
minus dicens Beati qui lugent : quoniam ipsi consolabuntur
Luctus hic delectissimi cui consolatio eterna promittitur . no
est cum mundi huius affectione communis : nec beatu quib;
faciunt illa lamenta . que totius humani generis deploratioe
funditur Alia ratio est sanctorum gemituum alia beatay cau
sa lacrimarum Religiosa tristitia aut alienu peccatu luget
aut proprium nec de hoc dolet . q; diuina iusticia agitur :
sed de eo meret . q; humana iniquitate committitur . ubi ma
gis plangendus est faciens maligna q; paciens . quia iniustu
malicia sua mergit ad penam . iustum autem tolerantia ducit
ad gloriam Deinde ait dominus Beati mites . quoniam ipsi
hereditate possidebunt terram Mitibus atq; mansuetis lu
milibus ac modestis et ad omnium iniuriarum tolerantiam
preparatis possidenda terra promittitur nec parua e este
manda hec aut uilis hereditas : tanq; a celesti habitatione
discreta sit cum regnum celorum non alii intelligantur in
trare Terra autem promissa mitibus & in possessionem dan
da mansuetis caro sanctorum est : que ob humilitatis meri
tum felici resurrectione mutabitur . et immortalitatis glo
ria uestietur in nullo iam spiritui futura contraria et cum
uoluntate animi perfecte unitatis habitura consensu Tunc
enim exterior homo interioris hominis erit quieta et in
temerata possessio . tunc mens uidendo deo intenta nullis
corporee infirmitatis impediatur obstaculis . nec ia dici ne
cesse erit : corpus q; corrumpitur aggrauat animam . et ter
rena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem Quoni
am habitatori suo non reluctabitur terra nec immoderatu
aliquid contra imperiu sui rectoris audebit Possidebunt eni
illam mites pace perpetua et nichil unq; de eorum iure mi
nuetur Cum corruptibile hoc induerit incorruptione & mor
tale hoc induerit immortalitate ut periculum uertatur in
premium . et q; fuit oneri : sit honori Post hec addidit domi
nus . et dicit Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam . quonia

ipsi saturabuntur nichil hec eluricio corporeum nichil ex
 petit sitis illa terrenum sed iusticie bono desiderat sa
 turari .et in omnium oculorum introducta secretum ipso
 domino optat impleri felix mens que hunc concupiscit
 cibum .et ad talem estuat potum .quem ulig non ex peteret
 si nil de eius suauitate gustaret Audiens autem dicentem
 sibi propheticum spiritum .Gustate et uidete quoniam sua
 uis est dominus : accepit quandam superne dulcedinis poti
 onem & in amorem superne uoluptatis exarsit . ut spreto
 omnibus temporalib9 ad edendu bibendu9 iusticia toto ac
 cenderetur affectu . et illius primi mandati apprehenderet
 ueritatem dicentis . diliges dum deum tuum ex toto corde
 tuo et ex tota mente tua et ex tota uirtute tua quoniam
 nichil est aliud diligere deum q̄ amare iusticiam : deui9 si
 cut illic dilectioni dei proximi cura subiungitur : ita et hic
 desiderio iusticie uirtus misericordie copulatur : et dicitur
 Beati misericordes : quoniam ipso9 miserebitur deus Agno
 sce cristiane tue sapientie dignitatem et qualiū disciplinaz
 artibus ad que premia uocaris . intellige Misericordem te
 misericordia iustum uult te esse iusticia . ut in creatura sua
 creator appereat . Et in speculo cordis humani per liuorū
 imitationis expressa dei imago resplendat : Secura esto
 operancium fides aderunt tibi desideria tua et iis amas :
 sine fine potieris : Et qm̄ tibi per elemosinam omnia mōda
 sunt ad eam quoq; beatitudinem que consequenter est p̄mit
 ta peruenies dicente domino Beati mundo corde quoniam
 ipsi deum uidebunt Magna felicitas dilectissimi cui tantum
 premium preparatur Quid ergo est habere cor mundū . nisi
 eis que supradicte sunt . Audere uirtutibus . uidere autē deū
 quante sit beatitudinis que mens concipere ligus explia
 re ualeat . Et tamen hoc consequetur eū transformabit ut
 humana natura : ut non iam per speculum in enigmate sed
 facie ad faciem ipsam quam nullus hominū uidere potuit
 sicuti est . uideat dentatē Et quod oculus non uidit . nec au
 ris audiuit . nec in cor hominis ascendit : per ineffabile gau
 dium eterne contemplacionis obtineat . merito hec beatitu
 do cordis p̄mittitur puritati . Splendorē eius ueri luminis

sordens acies uidere non poterit. & q̄ erit iocunditas men-
tibus nitidis. hoc erit pena maculosus: Declinentur igitur
terrenarum caligines uanitatū .et ab omni squalore in-
iquitatis oculi tergantur interiores: ut serenus intuitus
tantum dei uisione pascatur. Ad hoc enim promerendū illud
intelligimus pertinere: q̄ sequitur Beati pacifici: quoniam
filii dei uocabuntur: Beatitudo ista dilectissimi non cuiusli-
bet confessionis aut qualiscumq; concordie est. sed illius de
qua dicit Apostolus. pacem habete ad deum Et de qua dicit
propheta David. pax multa diligentibus legem tuam & nō
est illis scandalum Hanc pacem etiam artificiosa amiciciaꝝ
uincula et indiscrete similitudines animorū non ueraciter
sibi uendicant. si non cū dei uoluntate concordant Extra
dignitatem pacis sunt improbarum paritates cupiditatum
fœdera scelerum: et pacta uiciorum Amor mundi cum dei
amore non congruit. Nec ad societatem filiorum dei per-
uenit qui se a generatione carnali non diuidit. Qui autem
semper cū deo mente sunt solliciti seruare unitatē spiritus
in uinculo pacis nunq̄ ab eterna lege discedunt fideli ora-
tione dicentes fiat uoluntas tua sicut in celo et in terra.
Hi sunt pacifici hi bene unanimes sancteq; concordēs uocā-
di eterno nomine filii dei coheredes autem Christi quia hoc
merebitur dilectio dei et proximi ut nullas iam aduersi-
tates sentiat nulla scandala pertimescat. sed finito omniū
temptacionum certamine in tranquillissima dei pace requi-
escat Per dominum nostrum Ihesum Christum filium tuū
Qui tecum uiuit & regnat in unitate spiritus sancti deus
Per omnia secula seculorum Amen

Tractatus Beati Leonis Pape contra heresim Eutichetis
habitus Rome in Basilica Sancte Anastasie

Sicut peritorum dilectissimi prudentumq; medico-
rū est passiones infirmitatis humane remediis pre-
uenire: Et quemadmodum saluti contraria declinetur ostē-
dere. Ita pastoralis officii est ne dominico gregi heretica
malignitas noceat: prouidere et qualiter lupoꝝ et latronum

136

improbitas sit cauenda demonstrare: quia nunquam potuit he-
retica impietas sic latere: ut non a sanctis patribus nostris
et semper deprehensa sit. et iure damnata. Sollicitudine
itaque nostram quam dilectioni uestre impendimus latere non
potuit: quosdam Egyptios precipue negotiatores ad urbem
uenisse eorum que alexandrie scelesse ab hereticis sunt admis-
sa defendere: afferentes solam deitatis in Christo fuisse na-
turam nec carnis humane quam sumpsit ex beata uirgine
Maria habuisse penitus ueritatem que impietas et fallum
hominem. et deum dicit esse passibilem. Quod quo audeant
animo quoue consilio dubitare non possumus. Quia enim
apostoli a ueritate euangelii recesserunt et mendacia diaboli sunt
secuti in alios quoque uolunt socios sue perditionis efficere: et
ideo fraterna uos et paterna sollicitudine commoneamus
ut inimicos Catholice fidei hostes. Ecclesie incarnationis
dominice negatores et instituto a sanctis Apostolis symbo-
lo repugnantes in nullum recipiatis consensiois affectum si-
cute Apostolo hereticum hominem post unam et secundam
correctionem deuita: sciens quia qui huiusmodi est subuersus
est. et delinquit proprio iudicio condemnatus. Propria enim
pertinacia perit. et sua a cruce discedit infama. qui eam
impietate per quam ante se multos scit perisse. se statuit
et religiosum sibi atque catholicum putat id quod sanctorum pa-
trum iudicio et in Photini perfidia et in Manichei demen-
tia et in Apollinaris insania constat esse damnatum. ut adhuc
quali none et nondum damnate in perniciem animarum suarum
conferat prauitati. qui incarnationis dominice denegant
sacramentum. Quasi aliud tota euangelii lectione doceamur.
quod hoc uno diuine misericordie sacramento humanum
genus in his qui credunt esse saluatum: quod unigenitus dei
filius equalis per omnia patri nostre assumptione substan-
cie manens quod erat. dignatus est esse quod non erat. uerus sci-
licet homo uerus deus qui absque cuiusque sorde peccati inte-
gram sibi nostram perfectamque naturam ueritate et anime
carnis uniuuit. Et intra uterum beate uirginis matris spi-
ritus sancti uirtute conceptus nec editione partus nec pri-
mordia fastidiuit infantie. ut uerbum dei patris humanam

sibi inesse substantiam et deitatis potentiam et carnis infirmitate loqueretur De corpore hinc corporeas actiones et spirituales de deitate uirtutes: Humanum quippe est esurire et sitire et dormire humanum est metuere flere tristari humanum est denique crucifigi mori: atque sepeliri. Sed diuinum est super mare ambulare: aquam in uinum conuertere. mortuos suscitare mundum propria morte tremefacere: et cum uiuificata super omnem celorum altitudinem carne conscendere: ut qui hoc credunt. dubitare non possint quid humanitati ascribere quid debeant assignare deitati. quoniam in utroque unus est Christus qui et deitatis sue potentiam non amisit: et ueritatem perfecti hominis nascendo suscepit: Hos autem dilectissimi de quibus loquimur tanquam uenenum mortiferum fugite. exerramini. declinate. et ab eorum colloquiis si increpati a nobis corrigi noluerint: abstinete: Quoniam sicut scriptum est: sermo eorum serpit ut cancer. iusto enim iudicio ab ecclesie unitate reiectis nulla est tribuenda communio quam non nostris odiis sed suis sceleribus perdididerunt Vos ergo dilecti deo et Apostolico testimonio comprobati quibus beatus Apostolus dicit Quoniam fides uestra annunciat in uerso mundo: custodite in uobis. quod tantum predicatorem agnoscitis sensisse de uobis nemo uestrum efficiatur huius laudis alienus. ut quos per tot secula docente sancto spiritu heresis nulla uiolauit: ne Eutichyane quidem impietatis possint maculare contagia. Confidimus autem quod protectio dei corda uestra fide magis custodiat. ut cui hactenus fideliter obedistis: in eternum pleuerante catholice fide obseruancia placeatis Per Christum dominum nostrum Amen

Item sermo beati Leonis Pape de Absalon
quomodo dauid patrem suum persequatur

Credidit absalon sceleratissimus mentem perdidit sensum. amisit consilium: inlestat patrem. fugat innocentem. inlequitur genitorem. usurpat imperium. potestatem corrumpit. regnum inuadit. non ut eum patre societatem regni iniret. sed ut totum regnum patris sanguine possideret Per

137

didit inq. Absalon consiliū dū parricidio mereri cupit im-
perium. Amisit sensum dū per exicium patris consequi de-
siderat regnum festinat. properat. querit innocentem op-
primere. reus patre superstitie moritur? At contra dauid
humilis ac mitis cedit homo: persequentem fugit. declinat
hostē: relinquit affectus. ne aut parricide interitus ei luc-
rum afferret: aut peremptio eius reum filium exhiberet
Vult furorem filij fugiendo compescere. desiderat declinā-
do parricide leuiciam temperare. Sed crudelitas mente
concepta tamen sedari non potuit quā immanis leuitas ad
perficiendum facinus prouocauit O innocencia quantum
apud reos periculi suscipis. quantum molestie per flagicia
los incurris Dauid sanctissimus tot dementes exercitus
quia non relinquit. tot populorum rabiem quia non lesit in-
currit Absalon unus est reus et infelix. et uniuersus cō-
tra patrem spirat exercitus. Armantur in sedem patris
funeste multorum manus prouocantur innocentem ulcisci
facinus alienum unus parricide furor. tot milia insanire
compellit unius demencia dementes efficit multos O fen-
dit enim dauid filium quia fratris noluit in eum ulcisci
parridium Semper enim scelera dum non reserantur ui-
rescunt: et in augmento facinorum prosilitur. quociens se-
datur impunitate peccatum Dum enim in Absalon fratris
occisi facinus non uindicatur in parridium patris recidiuū
facinus iteratur Vos uosinq. exercit? infelices admoneo
uos affectu pietatis exhortor: cur in alienum facinus irru-
itis: cur furentis insaniam adiuuatis. Cur parricide similes
ac dementes existitis: Deserite queso deserite reum dese-
rite nouo supplicio moriturum. forsitan enim si deseritis
cessabit. qui ut auderet uester numerus prouocauit. certe
solus pereat qui nature uim debellat. solus contingat qui
pietatem patris impugnat: Aut enim cessabit dum penitet
aut perseverabit et periet Ego autem doleo reum: doleo
impium: doleo nouo supplicio moriturum. Quis te in hoc
facinus parricida teterrime prosilire docuit Cuius te furo-
re audere tam immane facinus prouocauit Si offendit pa-
ter est Si lesit genitor Quinimo nec offendit nec lesit.

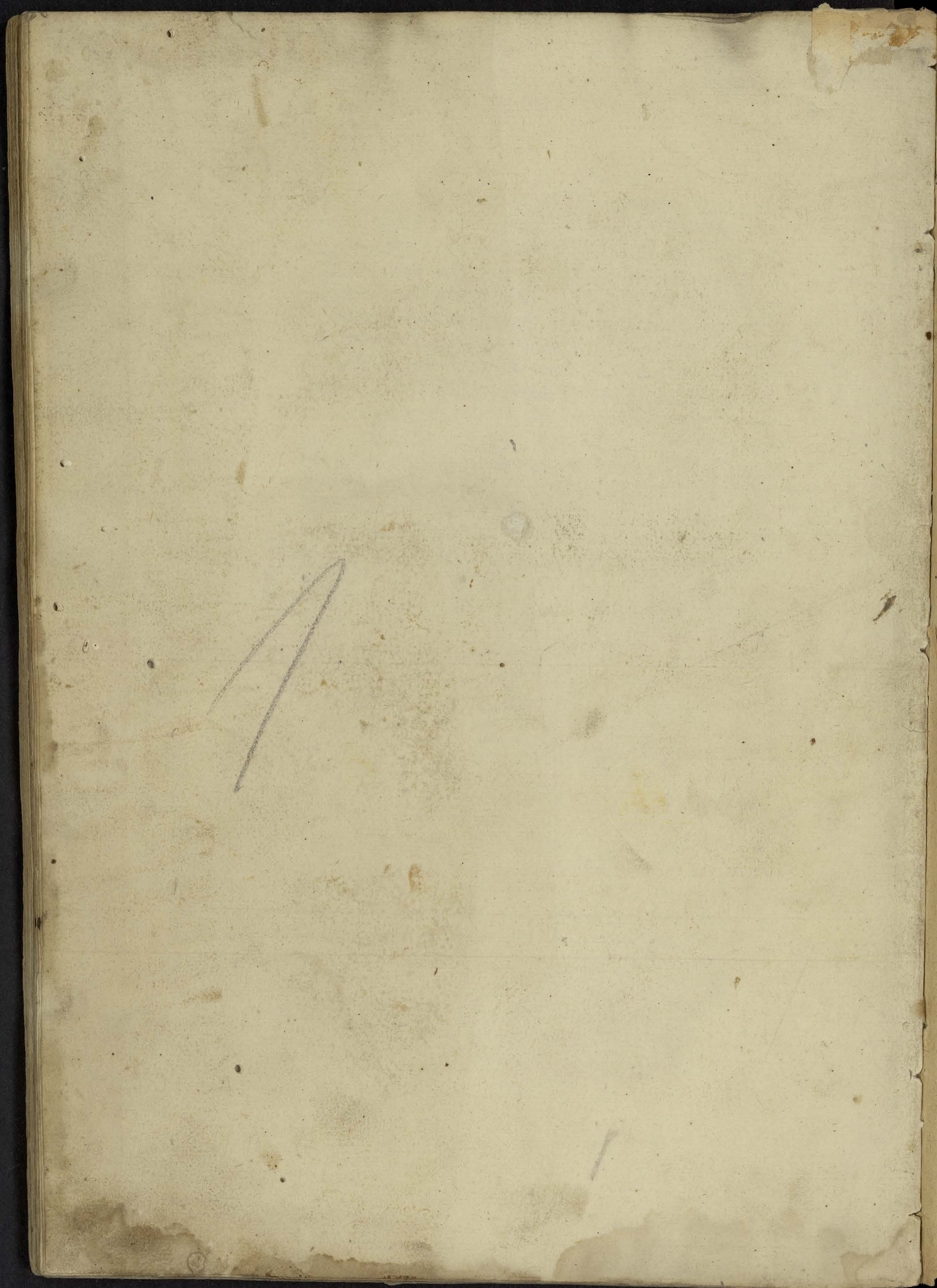
Uincat furor pietas. affectus insaniam superet Crude-
litate natura debellet. aut numquid te pater. quia non
lesit offendit. aut idcirco te offendit: quia non lesit. quia
forsitan non offenderet si. Uelisset Redde affectus exhi-
be pietatem. tibi parcis dum a patre manus auertis quem
defendere deberes si quod audeo alterum audeas cogno-
uisses Ubi iam solacium patres. ubi presidium genitores
inuenient. si filios seuerint parricidas: aut quando ex-
terna tuta sunt. si domestica nobis obliuunt. Bestie et
mute pecudes pietates iura conseruant. et quibus natura
denegat rationem. non tamen denegat pietatem Inuocem
tem perimere nephas est. patrem occidere scelus. propheta
ingulare facinus inauditum: et ante hoc tempus mortali-
bus cunctis ignotum Sed cessa iam ab isto scelere cessa:
ne semper te boni omnes exhorreant. ne audaces ex te
quod non nouerunt discant. Cessa inquam. ne qui post te tantum
facinus perpetrarit. te utatur auctore. Cur mundo facinus
nouum tradis Cur doces. quod pietatis natura non uouit Cur
supis quod pietas ipsa horrescit Cur audeas perficere. quod
nouo supplicio rogatur dominus uindicare. Interea parricide
de furor non minuitur. non refrenatur. ardescit in peius
in maius accenditur Cupit facinus conceptum implere. de-
siderat scelus dispositum instantissime perpetrare perpetranti
in nephas tarda sunt cuncta: festinanti ad facinus uide-
tur remorari disposita. Cupit parricidium ante complere
quod agat festinat patrem ante intercipere quod occidere: Sitis
laguinem patris. cruorem appetit genitoris. tunc et differre
uel modicum ne aut ita remorata deficiat. aut furia dilata
laguescat. disponitur prope bellum. acies dirigitur: pugna
paratur. cognate classes in semet ardescunt Inde parricida
exercitum contra patrem inflammat Hinc dauid ut parca-
tur filio abeuntes duces exorat Parcite inquit filio meo
Absalon Inde clementia contra genitorum insurgit Hinc ele-
mentia ut parricide parcat expolit: Inde furor hinc pi-
etas operatur. inde insanis. hinc misericordia interponitur
Inde crudelitas hinc bonitas ostendatur. parricida non lesit
insanit Dauid leditur et miserit: debellatur ab impietate

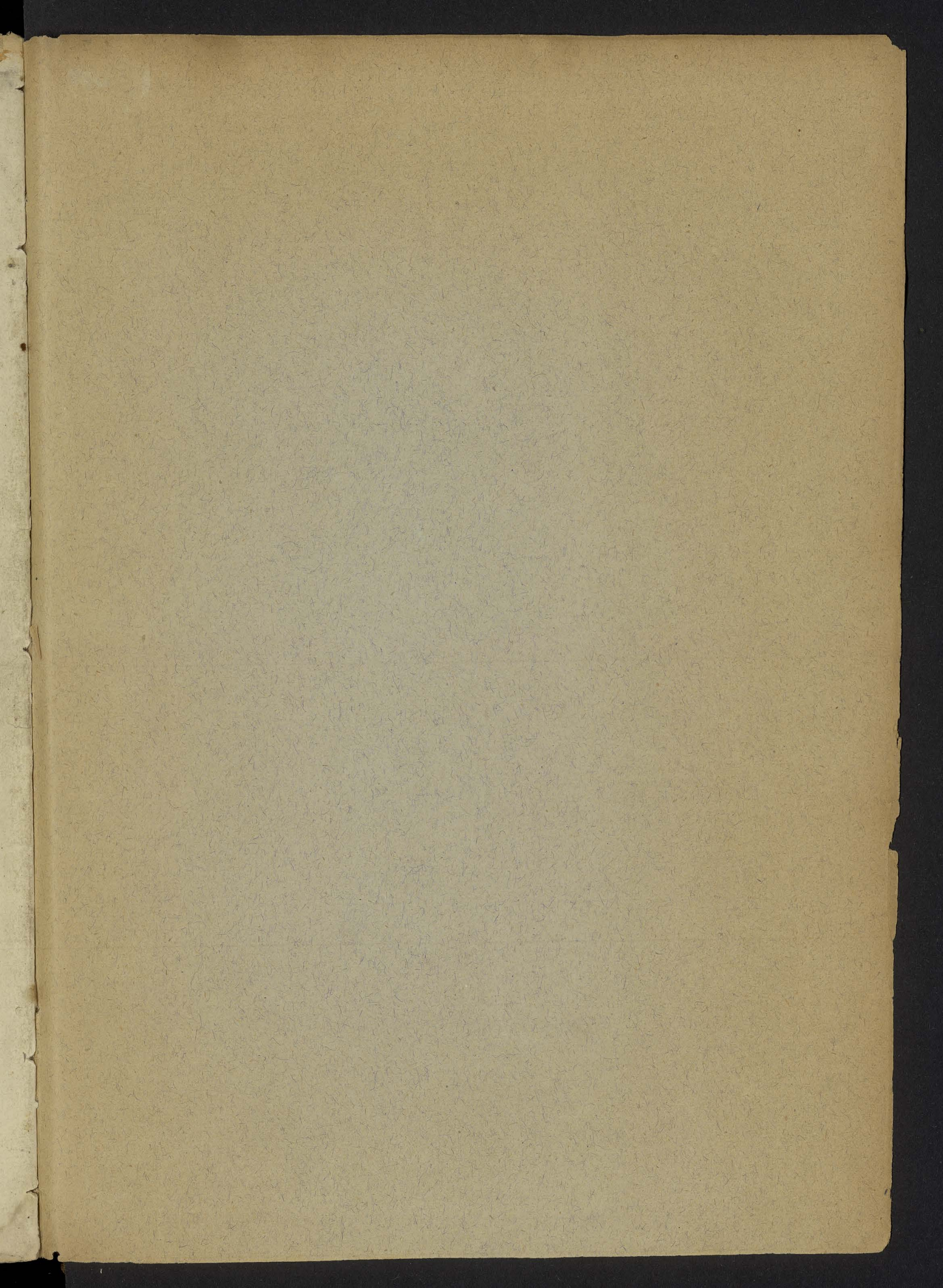
pietas nec mouetur pietas patris nec gladio vincitur nec
 terrore mutatur parricida nec ratione frangitur. nec immi
 nenti interitu deterretur Obscuratur in penam in suppli
 cium cogitur. nec salutem iam in aliqua meretur. qui pa
 trē salute iam spoliare conatur Respice iam scelestissime
 hostis nephande. iam respice parricida Respice usquequag
 inq̄ quasi in te cuncta conuerti. Respice contra te et ipsa
 rerum natura pugnat: et quamuis contra te dimicet ce
 lum: moueatur terra: exercitus pugnet: tamen aliud igno
 tum te et opinatum sustinet bellum. aliud tibi paratum
 iam est prelium: quod fugientem excipiat perpetrantem
 interimat festinantē occidit: nō eministi exercitū cornis
 quos conspicias quos aut tuus furor contra patrē armavit
 aut patris cōtra te necessitas puocauit. qui ignis digne cō
 tra te exerant gladios uibrent enses. lanceas torqueāt
 ut dolor laci patris tuo interitu diluatur tamen te fugien
 tem arbor excipiet rami interiment ligna suspendent Ad
 est inq̄ arbor que nec patrem ut tibi paratur audunt. et
 iussa dei implere contendit. nec poteris hoc bellum impuni
 tus euadere qui genitori necem conatus es irrogare Igi
 tur commisso bello prosteruntur hostes. aduersi cadunt
 inimici uincuntur. nudatur hostis: deseritur medicina par
 ricida. iam suam in suis concipit penam iam supplicium de
 bitum sibi suorum interitu recognoscit iam timet. iam for
 midat. iam proprium meditatatur interitum. Deinde animal
 petit. mulam conscendit: dat in se fugam precipitem para
 tam prope festinat ad arborem cui traditur et ictu uiolē
 to inmissus a sale subducto et subter in campis elapso inle
 ritur ramis obligatur lignis trauffixo gutture pēdens ac
 colligatus: Jam mortuus ab omnibus inuenitur. quem iā
 nec celum potuit conspicere uiuum. nec terra ulterius sus
 tinere O nephandum meritum parricide iniuriam patris
 non pugnantis gladius. non hostilis manus. non iaculantis
 ictus defendit. sed uindicant ligna ulciscitur arbor. rami
 defendunt. nec est ulla creatura que mota non fuerit: cum
 ipsum dominum senserit moueri auctorem Ideo redeunt
 cuncti de bello parricida auctore belli prostrato. Cuius sa

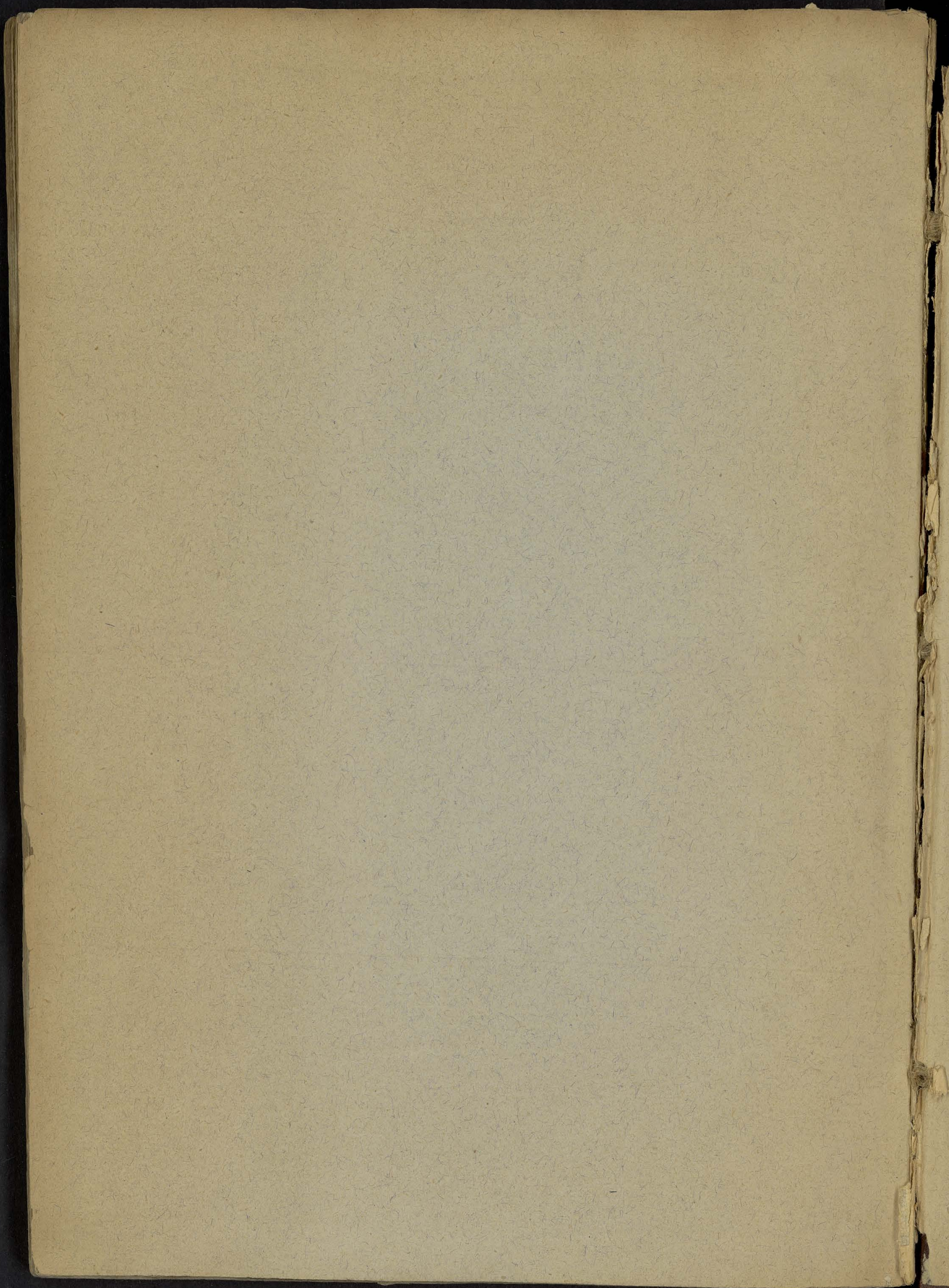
guine scelus diluitur. cuius supplicio immanis crudelitas se
pelitur: Gaudent omnes cuncti letantur: solus dauid plau
git filium: parricide lamentatur interitum: Quid plangis
gloriose pater: quid lamentaris quasi abalon quod ausus
est comprobare. Quid fles scelestū. quasi eum perpetrare
nolueris parricidium frangitur gloria uictoris exercitus
dum fletur hostis interitus. nec leticia esse poterit in uic
toris dū parricide plangitur pena Ille tuus non fuit fili9
qui ius patris altissimi violauit Te non contēpserunt exer
tus. non duces quibus pro tam scelesto mandasti. sed illa
arbor illa te ulti est. illa defendit. illa lesi patris iniuriā
que te non audierat uindicauit Defensio tua saturitatem
patribus attulit. et parridarū audaciam remouit per te
iniuria nature defensa est: et pateram pietas reuocata flo
uo enim supplicio debuit interire. qui seculo uouum scelus
per patris exitum uoluit intulisse. Ihesus Christus Maria

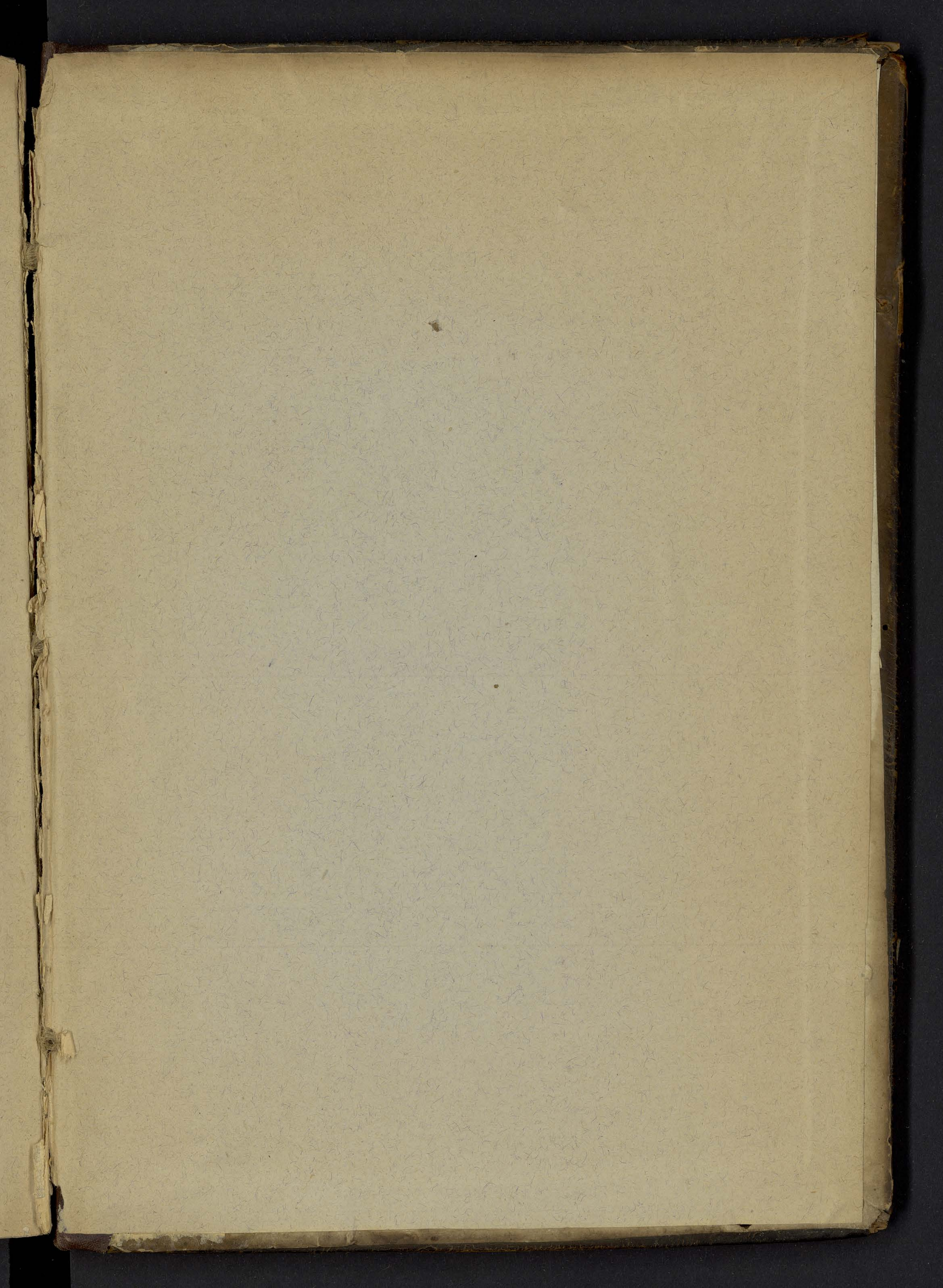
BIBLIOTHECA
VNIuersitatis
CRACOVENSIS

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines.

2477.

2